GERARDI IOANNIS VOSSII

D E

VETERVM POETARVM TEMPORIBVS

LIBRI DVO,

QVI SVNT

DE POETIS GRÆCIS ET LATINIS.

AMSTELÆDAMI,
Ex Typographejo JOANNIS BLAEV.
M DC LIIII.

TYPOGRAPHUS
LECTORI.

NEque VOSSIUM, neque Opera ejus tibi laudabo, Lector benevole, nec huic vino iſtâ opus eſt hederâ: cui enim ex ſcriptis ejus non lucet, quod vir ille & ingenioſos diligentiâ vicerit, & ingenio diligentes. In tanta ſiquidem naturæ bonitate, quanta non multis ſingulis ætatibus contingit, magis affixus hærebat libris, quam ii ſolent, qui quo minus ingenio valent, ſubſidio ſibi comparant induſtriam. Perſpectum id omnibus qui eum familiarius noverunt, nec dubium

eſſe

esse potest iis, qui in scriptis ejus vel mediocriter sunt versati. Quare cum nonnulli posthumi ejus filii omnibus non tantum probantibus, sed etiam plaudentibus in lucem jam publicam prodierint; non dubito, quin hic ejus de POETIS GRÆCIS & LATINIS partus, eodem sydere nascetur, & obstetricante tuâ Lector benevolentiâ suscipietur, quâ jam alii suscepti fuerunt. Vale & fave.

GERAR-

GERARDI IOANNIS VOSSII DE VETERVM POETARVM TEMPORIBVS LIBER PRIOR, QVI EST DE POETIS GRÆCIS.

CAPVT I.

Oracula, quæ Sibyllarum dicuntur, esse supposititia, & quando eorum vixerint auctores.

De caussis ac origine Poësios satis diximus in commentario de natura ac constitutione artis Poëticæ. Seorsum nunc agere animus est de progressu, ac distinctis antiquorum Poëtarum temporibus. Cum verò conveniat à vetustissimis esse auspicandum, primò in disquisitionem venit, num Sibyllis, an Orpheo ac Musæo, an Homero & Hesiodo, is honos potissimum debeatur. Sanè si ea est Sibyllinorum oraculorum antiquitas, quam sibi eorum auctores vindicant, nullum poëma his vetustius habent Græci. Sed enim quæ sic hodie & à multis retro seculis, inscribuntur, planè diversa sunt ab iis, quorum Livius, & alii, ante Christiana per orbem religionis notitiam meminerunt. Quod primò evincitur ex argumento planè dispari, cùm gentilium illa non Christianum, sed gentilem suaserint idololatriam.

Quale est Æsculapium ab Epidauro, matrem Idæam à Pessinunte, Romam esse arcessendam: præterea ad ædem Saturni esse immolandum,

ac lectisternium habendum: Iovi ludos magnos, & ædes Veneri Erycinæ vovendas: humanas esse hostias immolandas, Galli, & Gallæ, Græci, & Græcæ, ac similia. At Sibyllina, quæ exstant, invehuntur in Deorum cultum, & contra unius veri Dei filiique ejus Iesu Christi cultum suadent. Alia igitur sunt hæc ab illis, quæ Romæ à Xviris consuli solebant usque ad Theodosii senioris Imperium, ac imperante ejus filio Honorio à Stilichone combusta sunt, idque magno cum dolore gentilium: quod vel ostendunt versus Rutilii Numatiani in Gall. Itiner. lib. II:

Nec tantum Geticis grassatus proditor armis,
Ante Sibyllinæ fata cremavit Opis.
Odimus Althæam consumti fœdere torris,
Nisæum crimen flere putantur aves.
At Stilicho æterni fatalia pignora libri,
Et plenas voluit præcipitare colus.

Et antea scripserat idem:

Quo magis est facinus diri Stilichonis acerbum,
Proditor arcani qui fuit imperii.

Non ita indignè tulisset Stilichonis factum tantus religionis Christianæ hostis, si ii libri continuissent mysteria omnia religionis Christianæ. Imò neque id si esset, ea Christiani concremassent.

Accedit, quòd absurdum sit putare, cæcas gentes, & in tenebris oberrantes, majori luce de Messia & Christiana fidei mysteriis fuisse divinitus illustratas, quam populum Israeliticum, quem in proprium peculium sibi Deus elegisset. Siquidem Sibyllina hæc oracula longè apertiùs omnia prædicant de Christo, quàm à Prophetis factum fuit.

Vt cùm Iésaias contentus sit dicere virginem parituram, Sibylla vocat eam virginem *Mariam*: & cum pueri nomen prætereat Propheta, Sibylla exprimit nomen *Iesu*, quod ipsa mater Domini non nisi jam desponsata ab Angelo didicit. Nec ullus Propheta prædixit Christum esse baptizandum in Iordane. At Sibylla non hoc tantum dicit; sed addit fore, ut ibi θεοφάνεια fiat totius Trinitatis. Suntque plura id genus: cujusmodi mysteria si Deus gentibus revelavit, longè major iis lux affulserit, quam populo Dei electo, qui promissionem habuit venturi Messiæ.

Adhæc Sibyllina gentium oracula intricata erant, & perplexa:

hîc

hic contrà, si paucula exceperimus, omnia sunt liquida apertaque.

Videlicet hæc ordine & tam perspicuè omnia enarrant, ut historia, non vaticinia videantur. Quam verò gentilium illa fuerint intellectu difficilia, ex eo est cognoscere, quod dicerent perplexa quæque esse foliis Sibyllæ obscuriora.

Denique magna fuerit majestas oraculorum Sibyllinorum, si Homerus ipse ei carmina sua sublegerit:

Vt à Diodoro Siculo lib. II refertur, ac à Boccho quoque proditum esse Solinus ait cap. VIII.

At à Sibyllinis hisce longè abest illa Homerica majestas, si perpaucula quædam hemistichia excipiamus.

Imò multa ne quidem satis Græca sunt. Etiam ineptiæ hic quædam: quale est, quod Δία ait vocatum ἀπὸ τοῦ διαπέμπειν, quia missus esset in Phrygiam, ut Saturnum lateret: item quòd Ἀδὰμ origo generis humani dicitur nomine suo signare quatuor mundi plagas, per Α ἀνατολὼ, per Δ δύσιν, per alterum Α ἄρκτον, per Μ μεσημβρίαν: quæ sine dubio sunt otiosi hominis commentum, non alicujus θεοπνεύστου effatum.

Atque ex his quidem dilucet, Sibyllina quæ dicuntur oracula neutiquam esse genuina. Porrò videndum, an non ex opere ipso possit cognosci, quando auctor vixerit, vel vixisse se dicat. Atque hoc ad institutum tria imprimis loca se offerunt, quibus ætatem suam testetur non obscurè, sive unus is sit scriptor, sive plures; de quo eâdem videbimus. Ac primi quidem libri auctor idem videtur ac ille secundi, propterea quòd persequatur secundus id, quod in calce primi promittitur. Fuerit autem ille temporibus diluvii universalis: imò nurus Noachi, si de se scribenti credimus.

Nam ait se cum marito, & Noë, & affinibus ac eorum uxoribus, fuisse in Arca, tempore diluvii, cujus historiam, uti & eorum, quæ contigere ab origine mundi, eodem libro enarrat.

Alter locus est libro tertio, cujus auctor plurimis seculis recentior fuerit. Nam ait, ab initio regni Græcorum effluxisse annos mille quingentos. Sed hoc quadrifariam intelligi potest, pro quadruplici initio imperii Græcanici. Primum est ab Ægialeo.

Quo nihil antiquius habent, res Græcorum, Pausania teste. Nempe is est, qui condidit imperium Ægialeæ, seu Sicyonis.

Sic intelligi debeant tempora Nahoris, & filii ejus Tharachi, qui Abrahami pater fuit.

Quomodo ab diluvio anni fuerint quasi trecenti, secundum rationes Hebræorum.

Alterum initium est ab Inacho, conditore regni Argivorum:

Quo nihil vetustius Græcis post Ægialeum. *Priscum* ideo vocat Horatius lib. II od. III. Ac lib. III od. XIX opponit Inachum, & Codrum, illum ut regum Argivorum primum, qui multo antiquiores Atticis: hunc ut è regibus Atheniensibus ultimum.

Porrò Inachus incidit in tempora Isaaci Patriarchæ, quasi quinquennio à morte Abrahami.

Dependet ejusce rei notitia ex γενεαῖς, quas veteres constituunt inter Inachum, & excidium Romanum. Sed de istoc potiùs audiendi Africanus, & Eusebius, quam Tatianus, Clemens Alex. I Strom. & Origenes lib. IV contra Celsum. Aliquanto enim hi juniorem faciunt Inachum, quàm oportet.

Tertium initium est ab Ogyge:

A quo Eleusis in Attica est condita. Ab hoc etiam antiqua omnia dixere Ogygia. Ejus etiam tempore memorabile in Attica diluvium contigisse dicitur.

Atque hoc etiam tempus incidit in ætatem Isaaci: sed senis.

Quid mirum? quando is Inacho paullo junior. Sanè Inachus Eusebio reponitur ad num. CLX, Ogyges ad num. CCXXXVI. Prior numerus convenit

convenit ei tempori, quo nati Isaaco Esau & Iacob. Alter cum Iacob metu Esaui è domo paterna abiit in Mesopotamiam, ubi serviit Labani.

Quartum initium est à Cecrope, primo Atheniensium rege.

Sive secundo, si Actæus ante eum imperavit, ut vult Pausanias.

Sic cœperit imperium Græcorum temporibus Mosis.

Nempe anno Mosis XXXV, secundum Eusebium: ante excidium Trojæ annis CCCLXXV.

Pro tam vario initio variat etiam tempus, quo vixerit is scriptor. Si enim annos illos CIↃ IↃ *ab Ægialeo numeremus: fuerit libri tertii scriptor tempore captivitatis Babylonicæ. Si ab Inacho, vixerit tempore Ochi Persarum regis, & Philippi Macedonis, Amyntæ filii. Si ab Ogyge, æqualis sit eorum ducum, qui inter se partiti sunt imperium Alexandri M. Sin à Cecrope incipiendum, incidet ætas ejus in tempora Cæsaris Augusti.*

Atque hæc de auctore libri tertii.

Superest tertius locus, qui est libro quinto: ubi ait auctor se vidisse incendium secundum templi Vestæ. quod contigit temporibus Commodi Imperatoris.

Nempe anno Vrbis Conditæ IↃ CCCCXLIV Cassio Aproniano, & M. Atilio Metilio Bradua II Coss. quando non modo ædis Vestæ, sed palatium etiam, & magna Vrbis pars incendio absumta: ut est apud Herodianum lib. I. At prius ædis Vestæ incendium fuit anno Vrbis IↃ XIII A. Manlio Torquato, & Q. Lutatio Cerco Coss. Eo Pontifex M. erat L. Cæcilius Metellus, qui Pii nomen sortitus ob ea, quæ oculis ambustis brachio semiustulato tum temporis perpessus, dum Palladii, ac Penates, secreta imperii pignora, incendio eripit.

Ex his colligi videtur, non unum, sed tres minimum, esse horum oraculorum auctores. Deinceps ostendam, nullum esse ex iis, qui bona fide scripserit; sed omnes fucum fecisse lectori scientes, volentes.

Metuerem, ne parum placitura esset hæc sententia nonnullis, propterea,

pterea, quod S. Patres Sibyllinorum oraculorum auctoritate impugnent gentiles: & multa adferant, quæ hodieque in his libris legere sit. Verumtamen, quæ superiùs commemoravi, ea adeò manifesta sunt, ut qui naris sunt non nimis obesæ, facilè possunt fraudem subodorari. Vel siquid dubii adhuc relinquatur, illud facilè eximent, quæ deinceps adferam.

Primùm enim, quis ita stultè sapit, ut persuadere sibi possit, primum secundumque librum scriptum esse ab aliqua, jam ante diluvium nupta, & cum Noacho fuerit in arca? nonne id si esset, aliquis ante Christum, vel proximis à Christo seculis, rei tam mirandæ meminisset? Et quando ista scripsit? num antequam Babel conderetur, ac gentes dispergerentur? At tum unus omnium hominum lingua erat, quæ sanè Græca non erat? An postea scripsisse dicemus? Atqui ut Græca fuisset lingua, talis tamen non erat, qualis horum librorum dictio est.

Multis enim seculis volutis alia esse lingua solet ab ea, quæ fuerat priùs. At dictio hæc est, non cujusmodi Homeri, aut Hesiodi, ætate erat; multò minùs, cujusmodi fuerat mille annis antè: sed est, qualis erat aliquanto post Christi tempora; totis bis mille annis à diluvio, imò aliquot seculis amplius.

Quid quod Iustinus Martyr, Tatianus, Clemens Alexandrinus, Eusebius, ac tot alii ex sanctis Patribus, apertè ajunt, nullam è Sibyllis esse Mose antiquiorem.

Hoccine dicturos fuisse putemus, si eorum temporibus ista exstitissent? Quamobrem aliud statuere non possum, quàm auctorem eum, vel consarcinatorem, post Constantini M. tempora vixisse: nempe post excessum Patrum, quos antea commemoravi.

Videamus nunc de scriptore eo, qui ait esse annos mille quingentos ab initio regni Græcorum. Quod tempus, si ab Ægialeo ordiamur, incidit in captivitatem Babylonicam, ut antea dixi. Quomodo igitur Sibylla hæc potuit vaticinari illa de Mose, ac regno Salomonis, quæ eodem libro tertio leguntur?

Nam multis illa seculis captivitatem Babylonicam antecedunt: vaticinia autem non sunt de præteritis, sed de futuris. Ac

Ac multo minus vaticinia dici merentur, si ab Inacho, vel Ogyge vel Cecrope ordiamur. Imò cum anni illi mille quingenti, si à Cecrope incipiamus, desinant in Augusto, jam nec pro vaticiniis haberi possunt, quæ ibidem prædicuntur de Monarchia Assyria, Persica, Græca, & Romana.

Atque hæc quoque fraudem scriptoris satis detegunt.

Superest tertius locus, qui est lib. V *: unde colligi dixi; scriptorem eum vixisse temporibus Commodi Cæsaris. Et sanè hic genuinum tempus adsignatur. Quod etiam firmatur loco alio, ubi mentio fit agonis Iselastici, qui ut ex Plinio constat institutus fuit tempore Trajani. Idem eo evincitur, quod quindecim tantum imperatorum gesta describantur: ac post Hadrianum tres secuturi dicantur, Antonini duo, & Commodus. Siquidem meritò suspectum est, quod non ultrà progrediatur auctor. Nempe eò usque procedere ausus fuit, quia præterita tutò poterant referri; in sequentibus ars sua impostorem destituit, quia nondum ea evenissent.*

Hanc suspicionem non leviter firmat, quod demum Antoninorum & Commodi temporis citari Sibyllina oracula cœperint. Insuper, quòd opiniones hîc inveniantur circa ea demum tempora exortæ. Vti improbos post secula aliquot æterno tandem liberandos supplicio: quod Origenes sensit. Item Neronem suo tempore occultatum esse denuo producendum: atque hunc fore Antichristum: quod ex eo multi, Augustino teste, colligebant, quia dicat Apostolus Paulus, *Mysterium iniquitatis jamnunc operatur*. Denique hisce temporibus inveniebantur non pauci, qui bene se putarent mereri de religione Christiana, si libris etiam suppositititiis gentiles addicere possent ad religionem Christianam. Vnde tot libri, aliqui etiam Apostolorum nominibus insignes, qui postea à Gelasio & Concilio Romano, inter apocrypha sunt relati. Quales non semper hæreticos, sed & homines pios habuere auctores. Sanè Tertullianus testis est libro de baptismo, fuisse *in Asia Presbyterum, qui scripturam de Tecla construxerit, quasi titulo Pauli de suo cumulans:* atque eum *convictum atque confessum, id se amore Pauli fecisse, loco decessisse.*

Ex his

Ex his ita colligimus, Sibyllina oracula, quæ hodieque octo libris collecta supersunt, conficta esse, & suppositítia: vel siqua in iis genuina supersint, saltem iis vetera illa mirificè esse interpolata, aliis mutatis, aliis additis; præsertim istis, quæ clariùs multò nobis religionis mysteria, & Euangelicam historiam describunt, quam à Prophetis ipsis factum erat.

Atque hæc omnia non parum lucis accipient ex doctissimi Opsopæi notis, quæ Sibyllinis oraculis addidit in editione eorum Parisiensi. Ad ea, ne hic longior sim, lectorem meum remitto.

CAPVT II.

De ætate Homeri, ac Hesiodi: ubi & de Arctino, & Creophylo.

SVnt alii, qui Orpheum, ac Musæum, censeant antiquiores Homero: ac illius superesse hymnos, hujus verò poëmatium de amore Herûs, & Leandri. Sed qui ante bellum Trojanum fuisse dicuntur, à Poëtis ficti sunt, ut ostendimus lib. 1 de re Poëtica. Quæ verò nunc Orphei nomen ferint, non sunt antiquiora Pisistrati temporibus. Musæus verò Grammaticus extremi imperii Romani.

Atque hæc planiora fient ex iis, quæ in Poëtarum Græcorum serie deinceps dicentur. Ex iis interim, quæ diximus, etiam statuere est de Eumolpo, sive Eleusinius is, sive fuerit Atheniensis. Ante Homerum fuisse, ac filium fuisse Musæi, Orphei discipulum proditum est à Suida: atque addit, tria scripsisse millia versuum: in his etiam de Cereris Initiis. De quibus eo minùs nunc laborandum nobis, quia nihil superest, quod vel ejus sit, vel esse existimetur.

Quare sic statuimus, nihil nunc antiquius habere Græcos, poëmatis Homeri, & Hesiodi: ut ab his meritò initium capiamus. Sed quando hi vixerint, veteres ipsi certant incerti. De Homero priùs videbimus.

De

De hoc ita Gellius lib. XVII, cap. XXI: *De Homero, & Hesiodo inter omnes fere scriptores constitit, ætatem eos egisse vel iisdem fere temporibus, vel Homerum aliquanto antiquiorem: utrumque tamen ante Romam conditam vixisse Silviis Albæ regnantibus, annis post bellum Trojanum, ut Cassius in primo Annalium de Homero atque Hesiodo, scriptum reliquit, plus centum atque sexaginta; ante Romam autem conditam, ut Cornelius Nepos in primo Chronicorum de Homero scripsit, annis circiter centum & sexaginta.* Cyrillus lib. I adversus Iulianum ait nonnullos quidem putare Homerum & Hesiodum fuisse annis CLXV à bello Trojano: cum apud Latinos imperaret Alba Sylvius: sed alios putare Hesiodum centum annis juniorem Homero, vixisseque tempore Procæ Sylvii. Suidas refert Hesiodum videri quibusdam Homero antiquiorem, aliis verò æqualem haberi: ac XXXII annis ante primam Olympiadem vixisse.

Fusius verò variantes sententias exponit Eusebius in Chronicis in temporibus Samuelis & Saulis: *Homerus, secundum quorundam opinionem, his fuisse temporibus judicatur. Quanta autem de eo apud veteres dissonantia fuerit, manifestum esse poterit ex sequentibus. Quidam eum, ex quibus Crates, ante descensum Heraclidarum ponunt. Eratosthenes post centum annos Trojanæ captivitatis. Aristarchus Ionicâ migratione, sive post annos centum. Philochorus migrationis Ionicæ tempore, sub Archippo Atheniensium magistratu, & post captam Trojam anno* CLXXX. *Apollodorus Atheniensis* CCLX *anno eversionis Ilii. Exstiterunt alii, qui modico ante, quam Olympiades inciperent, id est,* CCCC *retro annis à Trojana captivitate eum fuisse putant, licet Archilochus vicesimam tertiam Olympiadem, & quingentesimum Trojanæ eversionis annum supputet.* Vide quæ ad hæc verba Iosephus Scaliger annotavit.

Nostra hæc sententia est, eum qui Homerum Olympiadum initio, vel paullò pòst, Romuli puta temporibus, vixisse dixerit, non longè aberraturum.

Ostendi id oratione de laudibus Græcæ linguæ habita, cum in Leidensi Batavorum Academia ejus linguæ professionem auspicarer. Quippe in ea inter alia πολυθρύλλητον hanc quæstionem non incuriosè excussi.

Hæc sententia multum roboris accipit, si Homeri discipulus fuerit Arctinus Milesius, ac prima is, tertiâve, vel etiam nonâ, vixerit Olympiade.

Homeri fuiſſe diſcipulum, à Suida, & Tzetze, traditum eſt. Ac Suidas id proditum ait ab Artemone Clazomenio, in libro de Homero. Ad Olympiadem primam refert Cyrillus lib. I adverſus Iulianum. Ac præivit Euſebius in Chronico Canone: ubi ad annum ſecundum Olympiadis primæ legas: *Arctinus Mileſius verſificator florentiſſimus habetur.* Etiam facilè conciliatur hoc cum eo, quod idem Olymp. III anno II, alios ſecutus, ſcribit: agnitum eo tempore Arctinum, ac ſcripſiſſe Æthiopidam (*τὴν Αἰθιοπίδα*) & Ilii πέρσιν, ſive ἅλωσιν, h. e. excidium. Imò neque pugnat, quòd Anonymus in Olympiadum deſcriptione rejicit ad annum I Olymp. IX. Nihil enim impedit, quo minus octonis floruerit Olympiadibus: annis videlibus XXX, vel paullò ampliùs. Denique & ſatis conveniunt iſta cum iis, qui Homerum ajunt vixiſſe temporibus Procæ Sylvii, qui Romuli proavus fuit. Quippe inter Procæ exceſſum, & Romuli regnum, ſolùm eſt intervallum annorum XLI. Et potuerit Homerus Procæ pariter, ac Amulii, atque adeo Romuli, temporibus fuiſſe in honore. Summam hujus Poëtæ antiquitatem etiam agnoſcit Dionyſius Halic. lib. I Antiquitat. Meminere & Clemens
*pag. 266. Alexandrinus lib. VI Στρωμ. * & Diomedes lib. III, ubi de Iambo. Sed perperam in Dionyſio *Aratinus* in Clemento *Archinus* legas.

Sed ſi poſt Romulum vixit Homerus, ſaltem non rejiciendus ultra Numæ tempora: quod nemo veterum fecit: ne Archilochus quidem, qui floruiſſe ajebat Olymp. XXIII, *anno ab Troja excidio quingenteſimo.*

Teſtis Euſebius in Chronicis ad num. DCCCCVIII, ſive octavum annum Samuelis. Et convenit iſtoc cum eo, quod Clemens Alexandrinus ait Arctinum cum Leſche Lesbio, Iliadis parvæ conditore commiſſum, & ab eo victum, Olymp. XXX.

Ex Homeri ætate etiam ſtatuere eſt de ætate Creophyli, Aſtyclis filii, Chii vel Samii Poëtæ: ſive ejus filiam habuerit uxorem: ſive ſolùm amicus fuerit, atque hoſpes, & ea propter ab eo acceperit poëma de captivitate Oechaliæ.

Vtrumque apud Suidam legitur.

Itidem de Heſiodi ætate concertationem eſſe dicebamus.

Cicero multò juniorem Homero putavit. Vti & Porphyrius, ac Solinus;

linus; quorum ille annis c, hic cxxx, post Homerum vixisse existimat. Alii eo quòd simplicior sit, antiquiorem fuisse conjectant. Plurium verò opinio est fuisse æqualem. Vti Varro in primo de Imaginibus, teste Agellio, Vellejus Paterculus lib. I, Plutarchus in V Symposiacôn, & VII Sapientum Convivio, item Philostratus.

In eo dissensu, ob plurium consensum, & quæ de certamine Homeri ac Hesiodi prodita sunt, malumus nos aggregare iis, qui aliquo tempore simul vixisse existimant.

Nec multum abit, quòd apud Cyrillum legas, floruisse Hesiodum paullo ante primam Olympiadem, regnante in Latio Proca Sylvio: vel quo alii claruisse dicunt, Olymp. IV, ut est apud Eusebium in Chronicis. Apud quem etiam legas ad præcedentem Olymp. floruisse tum Eumelum Poëtam, qui Bugoniam & Europam scripsit. Fuerint igitur & Hesiodus, ac Eumelus æquales. Nec multum abit Tzetzes, qui Hesiodum refert ad Olymp. XI. Operæ verò est attendere ad id, quòd Hesiodus ipse scribat, suâ ætate Arcturum ἀκρόνυχον in Bœotia exortum fuisse VIII die Martii: unde Poëtæ hujus ætas in tantum saltem possit colligi, ut error siquis sit, saltem intra LXX annos sit constiturus; sicuti observat Ios. Scaliger in Eusebianis Animadvers. num. MCCLV.

Etiam à Suida Perses cui Hesiodus scribit, fuisse dicitur ἐποποιός: de cujus ætate ex illa Hesiodi statuendum, cum Hesiodi fuerit frater.

CAPVT III.

DE TEMPORIBVS POETARVM, qui fuere ante imperium Persicum.

Postquam de Homero, & Hesiodo vidimus, nunc alios persequar, qui deinde consecuti. Inque tam numeroso eorum exercitu imitabor bonos duces: qui exercitum in legiones, has in centurias dispescunt. Ac primùm quidem universè Poetas Græcos dispescimus in quinque ætates, quas in minora deinde tempora dividam. Prima ætas fuit temporibus imperii Medici; altera Persici, tertia Græci, quarta Cæsarum veteris aut novæ Romæ, usque ad captam Constantinopolim, quinta complectitur quicquid inde fuit vel erit.

Medorum imperium incipit ab Arbace, qui Sardanapalum imperio privavit annis centum ante primam Olympiadem. Tenuit is imperium annis XXVIII. Ei successit Mandauces, qui regnavit annis L. Tertius fuit Sosarmus: qui annis rexit XXX. Auctores istorum nobis Diodorus Siculus, atque Eusebius. Sosarmo vigesimum secundum regnante annum ab Iphito instauratus est agon Olympicus: ac circa hæc tempora Homerum, & Hesiodorum vixisse, antea docebamus. Nunc exponemus, qui Poëtarum Græcorum claruerint usque ad Olympiadis LV annum secundum, quo Astyages nonus ac postremus Medorum rex imperio privatus est à Cyro nepote, primo Persarum Rege. Inde alteram ordior Poëtarum ætatem usque ad Darium Codomannum, regem Persarum ultimum, ab Alexandro M. victum; quod factum Olymp. CXII anno II. Tertiam ætatem statuimus sub Alexandro Asiæ victore, & præcipuè sub Ptolomæorum temporibus. Horum imperium desinit victa Cleopatra ab Augusto Cæsare, annoque proximo sibi mortem consciscente quod factum Olympiadis CLXXXVII anno III: annis XXX ante æram Christianam. Quarta inde extenditur usque ad Constantinopolim à Muhammede II imperio Turcico adjectam: quod factum anno Christi CIↃCCCCLIII. Vnde quinctam ætatem auspicamur.

Primâ ætate, hoc est, Medicis temporibus vixere Eumelus, Cinæthon, Alcman, Megalostrate, Archilochus, Simonides Amorginus, Aristoxenes Selinuntius, Lesches Lesbius, Terpander, Pisander, Tyrtæus, Draco, Abaris, Arion Methymnæus, Stesichorus, Sappho, Alcæus, Epimenides, Bias Prienensis, Solon, Dropides, Chilo, Thales, Pittacus, Periander, Chersias, Thespis, Mimnermus, Ποίων καὶ Α᾽σπίδος *auctor; Anacharsis Schyta, Aristeas Proconnesius.*

Distinctius aliquanto hæc exponam.

Olymp. III an. II claruit Eumelus Poëta, qui Bugoniam, sive de apum generatione, item Europam scripsit: ut est apud Eusebium in Chronico. At idem postea Olymp. IX an. IV inquit: *Eumelus Corinthius versificator* (ἐποποιὸς) *agnoscitur, & Sibylla Erythræa.* Itidem apud Clementem Alexandrinum in primo Στρωματέων legas: Εὔμηλος ὁ Κορίνθιος πρεσβύτερος ὢν ἐπιβεβληκέναι Ἀρχίᾳ τῷ Συρακούσας κτίσαντι. *Eumelus Corinthius, cùm antiquior esset, pervenit usque ad tempora Archiæ, qui Syracusas condidit.* Syracusæ verò ab Archia conditæ circa Olymp.

XI. Hi-

xi. Historicum Poëtam, præeunte Pausania, appellat Scholiastes Pindari in Olympionic. od. xiii: ubi & octo ejus versus adducit. Eosdem refert Isacius Tzetzes commentario in Lycophronem. Sed is citat eos fide Theopompi: quod ostendit, Eumelum ipsum non esse ab eo visum. Sunt autem versus illi ex Corinthiacis; ut argumento est, quod iis in versibus agit de Ephyre: quomodo Corinthus priùs vocabatur. Refert autem, quomodo, cùm in divisione inter Aëten, & Aloëum; factâ, Ephyra Aëtæ cessisset, hanc Buno commiserit, ipse in Colchida profecturus, ut ibi, juxta oraculum, urbem conderet. Quemadmodum autem hoc opus incipiebat à divisione inter Aëten, & Aloëum, Solis filios: ita perducebatur usque ad Iasonis reditum à Colchide. Eoque Argonautica expeditio erat pars historiæ Corinthiacæ. Hæc ita esse, partim ex Pausaniæ Corinthiacis, partim ex iis cognoscere est, quæ ex Eumelo citant Scholiastes Apollonii in extremum lib. iii, & Euripidis interpres in Medeam. Aliqua etiam de hoc Eumelo attulimus in iv de Historicis Græcis cap. i.

Olymp. v, anno iii, ut in Chronicis est Eusebianis, *Cinæthon, Lacedæmonius Poëta, qui Telegoniam scripsit, agnoscitur.* Κιναίθων ὁ λάκων, ὁ τὴν Τηλεγονίαν γράψας. hoc est, de Telegono, quo nomine fuit Vlyssis ex Circe filius, conditor Tusculi in Italia. At alius ab eo Κύναιθος ὁ Χῖος, Homericorum carminum consarcinator, qui claruit Olymp. lxix, ut ait Pindari Scholiastes Nemeonic. od. ii. Vide, quæ ad eam Olymp. dicemus.

Ad ix Olympiadem Eumelum, de quo iii Olymp. dictum, Gyraldus refert. Nempe nihil prohibet, quominus Olympiade iii & ix claruerit. Item tum vixisse dicitur Sibylla Erythrea; sed de Sibyllis dictum antea. Arctinum ad hancce Olympiadem refert Suidas: atque addit, quadringentis id annis fuisse à captâ Trojâ. Sanè annis ab urbis ejus excidio cccc vi Olympiades cœpere. Sed de Arctino satis dictum cap. ii.

Olymp. xxvii vixit Alcman Poëta Lyricus, qui, utpote Lacedæmonius, linguâ scripsit Doricâ. Est verò diversus ab Alcmane Messenio, itidem Lyrico. Sanè distinguit Suidas quem sequimur, ad xxvii Olymp. Idem verò claruit etiamnum Olymp. xxx, an. iv, quæ referre maluit Eusebius in Chronicis, ut mox referam. Sed quid de eo dicemus, quod Eusebius, cùm memorasset priùs ad Olymp. xxx, postea, alios credo secutus auctores, ad Olympiada refert xlii. Sanè hic idem esse Alcman nequit: sed potiùs sit Messenius. Nam prior, ut Suidas ait, claruit quo tempore in Lydia regnum tenuit Ardys, Gygis filius, pater Sadyattis, avus Alyattis, proavus Crœsi: quem

 Cyrus

Cyrus evertit. Cœpit verò Ardys regere Olymp. XXVI, an. III.

Megaloſtrate Poëtria, amaſia Alcmanis fuit: cujus & in eam verſus legas apud Athenæum.

Olymp. XXIX an. II, ut eſt in Chronicis Euſebii, *Archilochus, & Simonides, & Ariſtoxenus, inſignes habentur.* Quod ad Archilochum Parium, Tatianus orat. contra Græcos, & Cyrillus lib. I contra Iulianum, referunt ad Olymp. XXIII. Verùm hæc facilè conciliantur: cum Candaulis & Gygis temporibus claruiſſe dicat Herodotus. At non puto audiendum anonymum in Olympiadum deſcriptione, qui nunc refert ad Olymp. XV, an. I: nunc Olymp. XVIII, an. I, & Olymp. XIX, ann. III. Eſt verò Archilochus ille, qui verſibus ſuis Lycamben ad laqueum adegit. Fuit plurimorum nervorum, multi ſanguinis, & validus ſententiis Poëta: ſed virulentus, & inverecundus, unde & Lacedæmone ejus libris fuit interdictum. Fuit & alter Archilochus; de quo Olymp. XCIV dicemus.

Simonides Melicus, qui temporibus belli Medici vixit, quatuor vel quinque literas alphabeto finito adjecit, atque ita illud primus abſolvit.

De Simonide, quem tam antiquum Euſebius facit, meritò quæritur, quis ille ſit. Nam multi ejus nominis fuere. Satis liquet, non eſſe Simonidem Ceum, Lyricum, quem Xerxis, Themiſtoclis, & Hieronis Syracuſani temporibus claruiſſe, certiſſimum eſt. Multo minùs fuerit ejus ex filia nepos, qui ante bellum Peloponneſiacum Genealogiæ, & Inventionum libros reliquit. Neque item his junior Simonides Magneſius, itidem epici carminis Poëta; qui Antiochi Magni res geſtas deſcripſit. Sed apud Suidam duos præterea ejus nominis Poëtas invenio. Vnus fuit Caryſtius, vel Eretrienſis, qui reliquit Græcorum conventum in Aulidem, trimetrorum lib. II, & de Iphigenia unum. Alter erat Crinei filius, Amorginus dictus à patria Amorgo, una ex inſulis Cycladibus: qui præter elegiarum libros ſcripſit jambos, unde & ἰαμβογράφος vocatus: imò & ſecundum nonnullos, Suida teſte, primus hoc carminis genere uſus fuit. Quod antiquiſſimum eſſe arguit. Imo idem Grammaticus dicit claruiſſe poſt bellum Trojanum annis CCCCVI. Quomodo fuerit circa initium Olympiadum. Verùm cenſeo centenarium excidiſſe librarii culpâ: ac pro υϛ, quod ſit CCCCVI, reſcribi oportere ϛ, hoc eſt IↃVI. Quod tempus proximè abit ab Euſebiano numero. Incidit enim in Olympiadem XXVI. Quando clareſcere fortaſſe cœpit, qui majus nomen adeptus Olymp. XXIX. Et ſanè hanc conjecturam noſtram firmant iſta Procli apud Photium: Ἰάμβων ἦν ποιητὴς, Ἀρχίλοχος ἦν ὁ Πάριος ἄριστος, καὶ Σιμωνίδης ὁ Ἀμοργῖνος, ἢ ὥς ἔνιοι, Σάμιος. Samium etiam vocat Tzetzes in Chiliadibus hiſtoricis.

historicis. Vide & quæ de eo diximus in IV de Historicis Græcis lib. IV, cap. XIII.

Quem tertio loco memorabat Eusebius, is est Aristoxenus Selinuntius. Ac quod de ejus ætate diximus, convenit cum eo, quod ab Hephæstione proditum est, multò fuisse antiquiorem Epicharmo, & ab hoc etiam illum celebrari. Tetigimus hoc quoque lib. I de Historicis Græcis cap. IX.

Olymp. XXX anno IV claruere Alcmæon, & Lesches Lesbius; ut est in Chronicis Eusebii. Sed pro *Alcmæon*, quomodo & Lilius Gyraldus legit, rescribi debet Alcman, quod facilè vidit Ios. Scaliger. Sed de Alcmane satis dictum in Olymp. XXVII. Lesches Lesbius, ut idem Eusebius auctor est, parvam condidit Iliadem. Ex qua & Pindarum aliqua esse mutuatum, Græci ejus interpretes observant.

Olymp. XXXIII an. II in Chronicis Eusebii memoratur Terpander insignis idem & Musicus & Poëta. Sed Glaucus Italus, libro de antiquis Musicis ac Poëtis, eum multa antiquiorem statuit Archilocho, quem ad Olymp. XV referebamus. Patriam ejus indicat Stephanus in Κάμιρος.

Olympiade etiam XXXIII à plurimis vixisse putatur Pisander, etsi aliqui Hesiodo antiquiorem, vel Eumolpi æqualem arbitrentur. Heracleida, sive Herculis labores libris scripsit duobus: ubi primus Herculi tribuit clavam. Ejus de Hercule, & Stymphaliis avibus sententiam, Pausanias refert in Arcadicis. Vti in Corinthiacis docet, quid tradiderit de fabula Lernæa. Alia etiam præter Heracleida ei tribuère, cum ea potiùs forent Aristæi Poëtæ, teste Suida. Meminere ejus quoque Hyginius in Poëtico Astronomico, ubi de Leone, Censorinus in fragmento, cap. IX, ubi antiquissimis annumerat Poëtis, Aristophanis Scholiastes, & Fulgentius lib. I Μυθολογικῶν.

Olymp. XXXV fuit Tyrtæus, ut ait Suidas. Et tempora conveniunt, cùm Messenium bellum cœperit Olymp. XXV, ac durarit annis XX; eo autem in bello Lacones hoc duce usi sint. Fuit Poëta elegiacus. Quare Suidas addit æqualem esse VII Sapientibus, vel paullò antiquiorem.

Olymp. XXXVI, secundum Eusebium, sive aliis XXXIX claruit legislator Atheniensium Draco, cujus leges quia leviora etiam delicta morte punirent, non atramento, sed sanguine, scriptæ, neque hominis, sed draconis esse, dictæ sunt. Hic tribus versuum millibus scripsisse dicitur Hypothecas, sive vitæ præcepta.

Ad hæc etiam tempora, ut puto, referendus Abaris Scytha, &, ut Harpocration ait Scytharum ad Athenienses legatus, Pythagoræ, secundùm Iamblichum, discipulus. Scripsit carmine iter Apollinis ad Hyperboreos,

perboreos, oracula Scythica, Hebri nuptias, & καθαρμοὺς sive expiationes. Supereſt ejus ad Phalarim epiſtola: niſi ab alio ea ſcripta, uti & quæ Phalaridis dicuntur. Luciani eſſe illas, ſuſpicio eſt doctiſſimi Lilii Gyraldi tertio de Poëtis dialogo. Præterea neque hæc bene conveniunt, ut ad Phalaridem ſcripſerit, qui Pythagoræ fuerit diſcipulus. Siquidem Phalaris tyrannidem exercuit ab Olymp. xxx an. II, uſque ad Olymp. xxxvIII, an. II; teſte Euſebio. Fuerit igitur temporibus Tullii Hoſtilii, & Anci Martii. At Pythagoras claruit Olymp. LX, anno I, cùm Piſiſtratus, & Hippias, Athenis tyrannidem exercerent: ac mortuus Olymp. LXX, an. IV. Quare floruerit partim Tarquinii Superbi temporibus, partim primis aliquot annis partæ populo Romano libertatis: Unde conſequitur, ſi Abaris Pythagoræ fuerit diſcipulus, æqualem fuiſſe Æſchylo: quando is clareſcere cœpit, quo anno Pythagoras eſt mortuus. At antiqui omnes de Abari loquuntur, ut non Pythagora modò, ſed Solone etiam antiquiori. Quare veriſimilius eſt vixiſſe temporibus Phalaridis, & hoc ſive doctiſſimum Lucianum, ſive alium, attendiſſe, cum ſub ejus nomine epiſtolam ad Phalaridem concinnaret.

Arion Methymnæus, Lyricus fuit, teſte Suida Olymp. xxxvIII, ac quibuſdam Alcmanis fuiſſe diſcipulus traditur. Scripſit cantica, προοίμια dicta, verſibus mille. Fertur etiam, eodem teſtante, chorum inſtituiſſe, & dithyrambum ceciniſſe, & introduxiſſe Satyros verſibus loquentes.

Olymp. XLII an. I, Steſichorus, Poëta Lyricus, clarus habetur; ut eſt in Chronicis Euſebii. Et benè convenit, quod Suidas ait natum Olymp. xxxvII. Cujus ſi annus primus intelligatur Olympiade hac XLII ſolum annorum fuerit xx. Sed vixit ad Olymp. LV, an. I: ut teſtantur Euſebius, Suidas, & Anonymus in Deſcriptione Olympiadum. Fuerit igitur tum annorum LXXII. Suidas ait juniorem Alcmane: qui cum convenit, quod Alcmanem cum Euſebio ad Olymp. xxvII, & xxx, referebamus. Palinodiæ in laudem Helenæ, quam priùs vituperârat, meminit inter tot alios, Philoſtratus lib. vI de vita Apollonii cap. vI. Sed iſtic pro Μεραίυ ἀνδρὸς, legendum, quod & editor Morellus vidit Ἱμεραίυ ἀνδρός.

Aliquis exiſtimare poſſit Sappho vixiſſe tempore Archilochi, & Hipponactis, quia hos Sapphus amatoris Diphilus in Comœdia induxerit. Sed hoc non majoris putandum, quàm quòd Hermeſionax, eam ſcribit amatam ab Anacreonte: cum Sappho vixerit Olympiade XLII, Anacreon autem LXI. Quare, ut Athenæus obſervat lib. XIII, ſunt hi Poëtarum luſus: ut etiam dicebamus lib. I de Hiſtoricis Græcis cap. I.

Olympiade

Olympiade eàdem claruit Sappho Lesbia, Poëtria Lyrica; ut ait Suidas: atque addit, eàdem ætate fuisse Alcæum, Stesichorum, & Pittacum. Ac facile cum eo conciliare est, quòd Eusebius ad CXLIV Olympiadis an. II refert. Scripsit Epigrammata, elegias, jambos, & monodias. Distingue vero duas Sapphones, unam Eretriam, alteram à Phaone adamatam, ut est apud Athenæum lib. XIII.

Ejus ἑταίρα fuisse dicitur Erinna Poëtria: ut perperam referatur ad Olymp. CVI: ut istic dicam.

Sapphus etiam æqualis Damophila, Pamphili uxor: cujus de hymnis aliisque Poëmatis Philostratus in Apollonii vita.

Olymp. XLIV, anno II, ut Eusebius in Chronicis tradit, Alcæus Poëta clarus habetur. Et firmatur tum eo, quod Periandri temporibus vixisse dicat Herodotus lib. V, tum inimicitiis, quas gessit cum Pittaco, septem sapientum uno: qui claruit Olymp. XLII; ut testantur Diogenes Laërtius in ejus Vita, Cyrillus lib. I adversus Iulianum, Anonymus in descriptione Olympiadum, & Suidas in Πιττακός. Propter vero hunc Alcæi animum, quo non solum armis, sed etiam carmine tyrannos est persecutus, Horatius lib. IV, od. IX, Alcæi minaces vocat Camenas.

Porrò & Pittacus, cui cum Alcæo inimicitiæ, Poëta fuit. Nam teste Suida reliquit versus Elegiacos sexcentos. Defunctus Olymp. LII an. III.

Olympiade etiam XLIV, Epimenides Cretensis, jam senex à Cylonio scelere purgavit, atque expiavit Athenas; ut Suidas tradit: qui & auctor est, eum versibus reliquisse μυστήρια sive initia, καθαρμοί, sive potius καθαρμοὺς, hoc est, purgationes, sive expiationes, & alia obscura. Argonautica etiam dicitur scripsisse versibus sexies millenis, & quingentis. Item de theogonia, ac Curetum & Corybantum generatione versus quinquies millenos. Telchiniacæ etiam historiæ auctor habitus, teste Athenæo. Sunt qui loco Periandri inter VII Sapientes reposuerint. Plura de eo diximus in Historicorum Græcorum historia lib. IV, cap. I.

Epimenidis etiam ac VII sapientum tempore claruit Bias Prienensis, ipse etiam unus è VII sapientibus. Poëma de Ionia condidisse, auctor nobis est Laërtius.

Olymp. XLVI Solon viguit: legislator idem ac Poëta; cujus vitam ex Laërtio, & Plutarcho, petere licet.

Solonis frater Dropides fuit, carmine olim clarus, Solone licet inferior. Ad eum Plato referebat genus maternum.

Iisdem temporibus ac Solon fuere Chilo, Thales, Pittacus, Periander: qui & inter VII Sapientes numerantur. Chilo elegiam reliquit ducentorum versuum. Thales de meteoris æquinoctiis, atque aliis, scri-

psit carmine. Pittacus sexcentis elegiacis versibus Mityleucis suis leges dedit. Periander item ἐλεγοποιὸς ab Athenæo vocatur. Periander is Corinthi tyrannidem obtinuit Olympiade XXXVIII ac deinceps. Annis obtinuisse XLIV cognoscimus ex Aristotelis Polit. lib. V cap. XII.

Iisdem claruit temporibus Chersias Orchomenius, cujus versus Pausanias in Bœoticis adducit. Ætatem eam cognoscimus exinde, quod cum Periandro, de quo dixi, inimicitias gesserit; sed Chilonis operâ fuerint reconciliati.

Thespis etiam Tragicus Solonis fuit temporibus; ut ex Laërtio satis constat. Suidas tamen ait Tragœdias egisse Olymp. LXI. Vt idem Suidas ait, primus fuco facie illitâ fabulas egit; inde portulacâ texit: hinc larvarum velis. Vide & Horatium in arte, & quæ ad eum interpretes annotarunt. Sunt qui hunc primum faciant tragicorum: alii primum ajunt Epigenem Sicyonium: ab eo autem Thespidem fuisse secundum, imò aliis est sextus decimus, eodem Suida auctore.

Paullo ante Solonem, ac Solonis etiam temporibus, claruit Mimnermus Colophonius, vel Smyrnæus. Elegiacis Poëtis accenset Censorinus in Fragmento cap. IX. Apud Pausaniam quoque in Bœoticis, legas elegiaco versu tradidisse pugnam Smyrnæorum contra Gygen, & Lydos. Etiam Ἐρωτικὰ scripsisse indicat illud Propertii lib. I.

Plus in amore valet Mimnermi versus Homero.

Supersunt hodieque ejus versus, adversus Solonis sententiam annum septuagesimum homini supremum statuentis. Nam ille octogesimum potiùs fatalem arbitrabatur.

Etiam ad hæc tempora referendus videtur auctor τῶν Ἠοίων, καὶ τῆς Ἀσπίδος, qui perperam creditur Hesiodus: ut optimè Scaligero monitum epist. CCXLVII ad Claudium Salmasium.

Olymp. L regnare cœpit Crœsus: cujus tempore (ut Suidas ait) fuit Anacharsis Scytha, regis Scythici frater, sed matre Græca natus, anchoræ, & rotæ figulinæ inventor. Scytharum leges versibus scripsit, & versus octingentos περὶ εὐτελείας τοῦ εἰς τὸν ἀνθρώπινον βίον. *De vitæ humanæ fragilitate.*

Crœsi Cyrique temporibus etiam, Suida teste, vixit Aristeas Proconnesius: qui historiam Arimaspiorum tribus libris perscripsit versu hexametro. Hic ille est, cujus animam dixere, cum vellet corpore solitam exire, inque idem reverti: quod & de Hermotimo Clazomenio proditum est. Plura de scriptore hoc diximus in primo de Historicis Græcis cap. I, lib. IV, & cap. II. Nempe quia idem & Poëta, & Historicus fuit: ut alii multi.

C A-

CAPVT IV.

DE IIS SECVNDÆ ÆTATIS POETIS GRÆCIS, qui fuere ab initio Monarchiæ Persicæ, usque ad pugnam Marathoniam.

Vidimus de Poëtarum iis, qui vixere ante tempora imperii Persici. Ad eos nunc venio, qui claruere postquam Babylona cœpit Cyrus, Medisque dejectis summum obtinuit imperium: atque id donec ultimo Persarum Rege, Dario Codomanno, ad Arbela devicto ad Alexandrum Magnum imperium Asiæ est translatum.

Id spatium est annorum quasi CCXXX.

Dividitur autem hoc intervallum in quatuor partes; à Persica Cyri Monarchia ad pugnam Marathoniam; inde ad pacem inter Persas, & Athenienses, & αὐτονομίαν Græcis in Asia concessam; hinc ad captas ab Lysandro Athenas, & XXX *tyrannos Athenis impositos: atque exinde ad imperii Persici finem in Dario Codomanno ad Arbela devicto ab Alexandro Magno.*

Ab eo tempore, quo Babylona Cyrus cepit, à quo tempore Persica cœpit Μοναρχία, usque ad pugnam Marathoniam, à Dario Hystaspida pugnatam, intervallum est annorum LXVIII. Nam incipit id tempus ab Olympiadis LV anno I, & desinit in anno LXXII anno I.

Alterum tempus, ut incipit ab anno LXXII anno I, ita extenditur usque ad Olymp. LXXXII an. IV. Vt intervallum sit annorum XLIII.

Tertium tempus, quod à pace est inter Persas, & Græcos initâ, usque ad captas à Lysandro Athenas, est ab Olympiadis LXXXII anno IV, usque ad Olymp. XCIV an. I. Vt intervallum sit annorum XLVI.

Quartum est tempus ab Athenis à Lysandro captis usque Alexandrum Darii ad Arbela victorem, ac incipit ab Olympiadis XCIV an. I usque ad Olymp. CXII an. II, ac continet intervallum annorum LXXIII.

Vixere intra primùm tempus, nempe ante Marathoniam pugnam Simonides Ceus, Theognis Megarensis, Xenophanes Colophonius, Hippicus, vel potiùs Ibycus, Hipys Rheginus, Phocylides, Hipponax, Anacreon, Chærillus, Theano Pythagorica, Melanippides, Onomacritus, Cleobolina, Phrynichus, Cynæthus Chius, Heraclitus Σκοτεινός, *Chionides, Æschylus, Chœrilus, Pratinas, Empedocles.*

Quos omnes operæ fuerit, suis temporibus distinguere.

Olymp. LV fuit Simonides Ceus, Leoprepis filius; ut est in Chronicis Eusebii. Suidas refert ad Olymp. sequentem: sed apud eundem legas, vixisse ad usque Olymp. LXXVIII, ac cùm obiret, annorum fuisse LXXXIX. Quare videatur potiùs natus fuisse Olymp. LV, vel LVI: ac floruisse Olymp. LXV. Objiciat aliquis memorari Theognidi; qui, ut mox referam, claruit Olymp. LVIII. Sed enim potuit & Theognis ista scripsisse admodum senex. Vel hoc est, vel in numeris vitium sit. Sanè vixisse temporibus Themistoclis, ac Euripidis, ex iis liquet quæ de Timocreonte dicam in Olymp. LXXV. idem paret ex eo, quod cum ille, tum Æschylus, se contulerint ad Hieronem, regem Syracusanum, ut est apud Pausaniam in Atticis. Poëta fuit Lyricus, ac inter alia, ut ex Suidas scitur, Doricâ dialecto scripsit Xerxis navale prælium cum Græcis, navale item prælium ad Salaminem: quod commissum Olympiade LXXV. Quod ipsum ostendit necdum claruisse anno LV. Credo ex eo obortus error, quod γέγονε nunc natum esse, nunc fuisse, vel claruisse significet.

Excelluit Simonides in cienda commiseratione teste Quinctiliano, & Dionysio Halicarnassensi. Vnde Catullus:

Paullum quidlibet adlocutionis
Mœstius lacrymis Simonideis.

Horatius lib. II, od. I:

Sed ne relictis, Musa procax, jocis,
Ceæ retractes munera næniæ.

Vbi *nænia* est carmen lugubre: *Ceæ* verò, sive Ceiæ, ut Theocritus

* Idyll. 17. * Κήϊος dicit, idem est, ac Simonideæ. Est vero hic Simonides, qui cum XVI literis vetustis quatuor adjecisset Palamedes, Θ, Ζ, Φ, Χ, quatuor alias adjunxit, duas longas Η, & Ω, & duas duplices, Ξ, & Ψ. Quamquam de isto nec satis consentiant veteres; vel saltem dissentiant codices, librariorum fortasse culpa. Vide Plinium, Marium Victorinum,

num, & Suidam. Item quæ in primo de Arte Grammatica dicebamus. Plures verò hujus nominis Poëtas fuisse, dixi Olymp. XXIX. Ex quibus unus fuisse dicitur hujus Simonidis θυγατριδοῦς, sive ex filia nepos. De quo postea.

Theognis Megarensis ὁ γνωμολόγος fuit natus Megaris non Siciliæ, uti Plato putavit; sed Atticæ, ut ex ipso Theognide non obscurè colligit Valerius Arpocratio: & ex eo Scaliger ostendit, quod bellum deprecatur à civitate Alcathoi, h. e. Megaris Atticæ, Alcathoi opere. Lilius Gyraldus ait natum Olymp. LIX. Sed Eusebius (si interpreti Hieronymo fides) ad Olymp. LVIII an. II ait; *Theognes Poëta clarus habetur.* Vt temporibus fuerit Crœsi. Sed diu supervixit: nempe usque ad initium belli Persici. Meminit ipse Simonidis, Leoprepis filii: & Onomacriti, qui Ορφαικὰ scripsit. Vide & alia, quæ hac faciant, apud Scaligerum Animadversionibus Eusebianis numero MCCCCLXX. Ex Suida discimus, & alterum fuisse Theognidem, sed tragicum, qui ob frigida dramata Nix diceretur.

Olymp. LX in pretio erat Xenophanes Colophonius, Poëta Physicus. Iuniorem facere videtur Eusebius in Chronicis, qui refert ad Olymp. LVI an. IV. Sed ex Athenæi lib. II liquet, scripsisse, postquam Darius in Græciam irrupisset. Id fuit anno II Olymp. LXXII. Quid mirum, cum ultrà XCII annum vixerit? Vitam ejus habes apud Laërtium: è qua discere est, etiam scripsisse carmine de Origine Colophonis, item de migratione in Coloniam Eleam, quæ est in Italia. Apud Hieronymum in Chronico Eusebiano etiam legas tragœdias scripsisse: sed falli videtur. Nihil enim tale ullus veterum. Fragmenta in Poësi Philosophica collegit H. Stephanus. Syllos etiam scripsisse, ex Strabone scimus: ac memorat quoque Aristophanis Scholiastes. Video & seu eundem, seu alium Xenophanem ἐν τῷ συμβουλευτικῷ citari ab Athenæo lib. X. Alius sane Xenophanes Heracleopolites Fulgentio lib. I Mythologicôn.

Olymp. LX an. I, *Hippicus carminum scriptor agnoscitur:* ut idem ait Eusebius. Sed nullus ejus nominis Poëta celebratur. Num *Hippias* legendum? de quo Pausanias lib. II Eliacorum, & Scholiastes Pindari in Pyth. IV. Sed obstat, quòd is fuerit Poëta elegiacus, non Lyricus sive carminum scriptor, ut hic vocatur. An potius Ibycus rescribendum? Quo inclinat Pontacus. Celebratur is Poëta Platoni in Parmenide, Ciceroni in IV Tuscul. Quæst. item Pausaniæ lib. II, Athenæo sæpius. De morte exstat Antipatri epitaphium. Notus & Ausonii versus: *Ibycus ut periit, vindex fuit altivolans grus.*

Fragmenta Ibyci in illis Lyricorum collegit H. Stephanus. Imò quid si scri-

si scribamus apud Eusebium Hipys, vel Hippys, Ἵπυς, ἢ Ἵππυς. Proximè enim ad hoc accedit Ἱππικός. Et credibile satis, sic immutasse qui Hippyn ignorarent. Tempora etiam conveniunt, cum Darii & Xerxis tempore vixerit. Poëta item fuit: imò parodiam, & choliambum, atque alia invenit. Quam varia scripserit lib. IV de Historicis Græcis cap. III.

Olympiadis ejusdem anno IV, eodem Eusebio auctore, clarus fuit Phocylides: sed alius ab eo, cujus carmen hodie habemus. Is, quem dixi, Milesius fuit, teste Stephano. Hic multo recentior, & quidem Iudæus Alexandrinus, si non potiùs Christianus.

Eapse Olympiade floruit Hipponax. Plinius lib. XXXV cap. V: *Hipponactis Poëtæ ætate, quem certum est* LX *Olympiade fuisse*. Perperam igitur ab Eusebio in Chronicis ad Olympiada XXIII refertur.

Olymp. LXI, & LXII floruit Anacreon Teius; teste Eusebio, & Suida. Nempe temporibus Polycratis Samiorum tyranni, ut est apud Pausaniam in Atticis. Eique & carus fuit. Quod mirum? cùm versibus suis cum celebraret: ut est apud Strabonem.

Olymp. LXIV fuit Chœrillus, Atheniensis tragicus, ac fabulas edidit CL, vicit XIII. A quibusdam traditur primus larvarum, ac vestitus Scenici fuisse auctor. Testis Suidas.

Olymp. LXV claruit Theano, Pythonactis filia, Pythagoræ Philosophi uxor: ex qua suscepit Telaugem, Mnesarchum, Myiam, & Arignoten: ut est apud Suidam. qui & auctor est reliquisse eam poëma versibus hexametris: ac patrià fuisse Cressam: à quibusdam tamen Crotoniatim dici. Posteriores secutus est Clemens Alexandrinus, cum lib. I Στρωματ. ait, Θεανὼ τὴν Κροτωνιάτιν πρώτην γυναικῶν φιλοσοφῆσαι, καὶ ποιήματα γράψαι. *Theano Crotoniatim primam mulierum esse Philosophatam, & poëmata scripsisse*. Hæc, defuncto marito, scholam suscepit regendam, cum filiis Telauge & Mnesarcho: quorum Telauges præceptor fuit Empedoclis Agrigentini. Auctor Theodoretus in secundo Θεραπευτικῶν *. Præter hanc, ut Suidas ait, fuere duæ aliæ hujus nominis. Vna est Theano Locrensis, poëtria Lyrica, Eustathio etiam memorata in Iliad. B †. Altera autem Theano Metapontina, vel Thuria, filia Leophronis, uxor autem Carysti, vel Crotonis, vel Brotini Pythagorei. Hanc addit scripsisse de Pythagora. Item de virtute ad Hippodamum Thurium, & Apophthegmata Pythagoræorum. Memorabile illud dictum mulieri esse fas sacrificare eopse die, quo rem habuerit cum viro, dummodo is proprius sit maritus: ab aliis quidem dicitur esse Theanûs, uxoris Pythagoræ: ab aliis autem uxoris Brotini: quemadmodum de utraque refert Iamblichus lib. de Vita Pythagoræ cap. XXVII *.

* pag. 24. edit. Commelin.

† pag. 329. edit. Rom.

* pag. 125. editionis Commelinianæ an. 1598.

Meminit

Meminit & Theanus Plutarchus libro, qui inscribitur γαμικὰ παραγγέλματα. Quod si genuinæ fuerint epistolæ tres Theanûs, ab Aldo, & H. Stephano Græcè editæ, ab Arcerio redditæ Latinæ: fuerint Theanus posterioris, quæ Brontini uxor fuisse traditur.

Eadem LXV Olympiade, Suida teste, claruit Melanippides, Critonis filius, Melius: qui plurimos Dithyramborum libros, & heroico versu exarata, elegias item & epigrammata, atque alia, reliquit. Melanippidæ in Danaidibus meminit Athenæus lib. XIV. Verum is eum facit Milesium, non Melium. Sed hic potius fuerit junior Melanippides, de quo infra Olympiade LXXX.

Potius Olympiade hac LXV claruisse Simonidem, quàm LV, quod apud Suidam est, cognoscere est ex iis, quæ ad LV Olymp. dicebamus.

Olymp. item LXV claruit Onomacritus, Atheniensis vates. Clemens Alexandrinus lib. I Στρωμάτων, ait eum vixisse circa Olympiadem quinquagesimam. Sed verisimilius fit sexagesimam scripsisse. Nam addit claruisse tempore principatus Pisistratidarum. Atqui Pisistratus, qui ter tyrannidem invasit, primo eam obtinuit Olympiadis LV anno I. Obiit Olymp. LXIII an. ult. Ejus filius Hipparchus ab Harmodio, & Aristogitone fuit interemtus Olymp. LXVI an. IV. Ac proximæ Olymp. an. III, planè ea tyrannis fuit exstincta Alcmæonidas, non sine opera Lacedæmoniorum, annis XX ante pugnam Marathoniam. Atque hæc de ætate Onomacriti firmantur iis, quæ ex Herodoto mox in Laso dicam. Hujus Onomacriti poëmata sunt ea quæ Orphei dicebantur: item χρησμοὶ sive responsa; quæ Musæo adscribebantur. Orphei ἱππικῆς τε καὶ θεολογίας meminit Philostratus de vita Apollonii lib. IV, cap. VII. Cluverius in Sicilia * refert Orphea, Argonauticorum scriptorem, ad Olympiada LV. Nempe quia tum Pisistratus imperium invasit, uti dicebamus. At minime adsentiendum doctissimo Stephano Pighio, quando libro eo, qui Themis Dea, sive de Lege divinâ inscribitur, tradit † Orphea esse hymnorum auctorem, qui hodie supersint, esseque eundem, quem Eusebius in Chronico, ac Suidas, ante bellum Trojanum vixisse ajunt, quemque Iustinus Martyr in Parænetico ad Græcos ait post Hymnos istos quæ πολυθεότητα docent, in Ægyptum fuisse profectum, atque ibi, cùm verum Dei cultum ab Hebræis didicisset, παλινῳδίαν cecinisse. Nihiloque verius est, quod nonnulli, ut ibidem Pighius refert, Musæum illum ad quem, ut filium, Orpheus scribit, divinum legislatorem Mosem fuisse arbitrantur.

* p. 234.

† pag. 31. edit. Plantin.

Onomacrito æqualis fuit Λᾶσος Χαβρίνου Ἑρμιονεύς, ex quo vir doctus perperam tres cudit Poëtas, Lasum, Chabrinum, & Hermioneum. Apud Suidam legas vixisse Olymp. H, hoc est, VIII. Sed adversatur, quod

quod mox sequitur vixisse temporibus Darii Hystaspidæ. Quare scribendum Ολυμπ. Ο, hoc est, Olymp. LXX. Hoc etiam ex Herodoto cognoscere est lib. VII; ubi refert, Onomacritum ab Hipparcho, Pisistrati filio, ejectum Athenis, quia Lasus Hermionensis reperisset, eum inter sortes Musæi, etiam illud inseruisse, insulas Lemno adsitas, quandoque mari esse absorbendas. Idem Suidas, uti & Aristophanis Scholiastes in Vespas sunt auctores primum scripsisse de Musica, primum etiam carmine dithyrambico certâsse, ac instituisse disputationes contentiosas. Item ut a nonnullis annumeretur septem sapientibus, nomine ejus in Periandri locum suffecto. Quam Musices fuerit studiosus, arguunt, quæ de eo narrat Theo Smyrnæus lib. II Mathemat. cap. XII. Athenæus in X auctor est scripsisse odam ἄσιγμον * inscriptam *Centaurus*. Etiam in VII legas jocum in pisces ὀπτούς. Plutarchus quoque lib. περὶ δυσωπίας cùm Lasus Hermioneus Xenophanem vocaret timidum, quòd nollet secum tesseris ludere: respondisse Xenophanem, timidum se in iis esse, quæ non forent decora. Vnde video colligere doctissimum Bullialdum †, non vixisse, ut Philosophum deceret, eumque ab illo esse diversum, qui inter septem sapientes referretur. Non defuere tamen alii, sapientia celebres, qui non penitus refugerent tesseræ ludum. Vtcunque hoc est, saltem alius ab hoc fuit Lasus Magnesius φαινομένων scriptor: ut legere est apud Anonymum in vita Arati. Vbi & ab Laso τῷ Ἑρμιονεῖ distinguitur. Dicimus de hoc Laso etiam libro de Scientiis Mathematicis, quo loco de veteribus Musicis tractamus.

* *in qua nullum fuit sigma.*

† *notis in Theonis Smyrnæi lib. 2. cap. 12.*

Circa hæc tempora etiam claruit Cleobulina Lindia poëtria, quæ ænigmata versibus reliquit hexametris, Cratino etiam celebrata. Filia fuit Cleobuli, unius ex VII Sapientibus Græciæ, qui senex decessit Olymp. LXX. Testes Laërtius lib. I, Athenæus lib. X, cap. XV, & Suidas in Κλεόβουλος.

Olymp. LXVII, Suida testante, fuit Phrynichus, Atheniensis tragicus, discipulus Thespidis ejus, qui primus Tragicam artem reperisse dicitur. Ipse primus muliebrem personam induxit in Scenam, ac tetrametrum reperit, ac, Polyphradmonis ipse filius, filium habuit Polyphradmonem, itidem tragicum. Phrynichi tragœdias novem Suidas enarrat: quarum nomina Pleuronia, Ægyptii, Actæon, Alcestis, Antæus, sive Libyes, Dicæi, Persæ, Synthoci, & Danaides. Alius verò ab eo Phrynichus Comicus fuit: de quo dicam Olympiade LXXXVI.

Olymp. LXIX fuit Cynæthus Chius, qui primus Syracusiis consarcinavit carmina Homeri eaque publicè recitavit: ut est apud Anonymum in descriptione Olympiadum: item Pindari Scholiastem in od. II. Vtrumque locum adducit Meursius de Archontibus Atheniens. lib. II, cap.

cap. I. Sed in posteriori editum κτ̄ τὴν ἐξηκοστὴν Ολυμπιάδα; ubi rectè ἐννάτην additur in scholiaste.

Heraclitus quoque Ephesius, cognomento Ephesius circa Olympiadem vixit LXIX: ac literas ad eum Darii Hystaspidæ habemus apud Laërtium lib. IX. Hic est ille qui dictus Σκοτεινὸς, sive Obscurus. Suidas de eo: Ἔγραψε πολλὰ ποιητικῶς *. Vnde & in Poëtis video à Lilio Gyraldo memorari Dialogo III Historiæ de Poëtis. Sed metuo ne id magis pertineat ad dictionem ποιητικωτέραν, quam prosæ conveniat.

* Scripsit multa Poëticè.

Olymp. LXX, nempe annis octo ante pugnam Marathoniam, ut ex Suida liquet, fuit Chionides, Χιονίδης, pro quo apud Athenæum perperam Χιωνίδης. De ætate etiam consentit Anonymus in descriptione Olympiadum. Patriâ fuit Athenæus, ac primus, ex quorundum sententiâ, veteris Comœdiæ Poëta. Ex hujus fabulis fuere Heros, Mendici, Persæ sive Assyrii. Heroas laudat Pollux lib. X, cap. VIII, & Suidas in Ἄγος, Mendicas verò Athenæus lib. III.

Olymp. LXXI an. I, claruit Æschylus, ut ait Eusebius in Chronicis, & firmat Agellius lib. XVII, cap. XXI: præsertim quando ipse in Marathonia pugnæ fortiter pugnavit; ut etiam est apud Suidam. Perperam verò est apud eundem Suidam in Αἰσχύλε certasse θ Ολυμπιάδι, quod est, Olympiade IX: ubi scribendum ο Ολυμπιάδι, h. e. LXX Olympiade. Quod & Scaligero, ac Meursio monitum. Perperam etiam Scholiastes Æschyli, in vita Scholiis præmissâ, floruisse ait κτ̄ τὴν μ Ολυμπιάδα, h. e. XL Olymp. Nam & istic similiter O rescribendum. Ad Hieronem, regem Syracusanum, fuisse profectum, ait Pausanias in Atticis. Atque addit idem fecisse Simonidem: ut aliquamdiu simul vixerint. Primus hic, ut apud Suidam est, reperit ut tragici induerent personas terribiles, & fecibus inunctas; item ut cothurnis, sive grandioribus calceis uterentur. Cum Tragœdias fecerit XC, vicit vicies octies, imò ut alii ajunt, solum decies ter. Anno ætatis LVIII, eo, quòd illo Tragœdiam agente tabulata concidissent, in Siciliam confugit: in via, dum nudo conquiescit capite, aquila, calvam ejus rupem arbitrata, testudinem, quo perfringeret, in eam dimisit: unde vita excessit, ut est apud Suidam.

Eo tempore etiam claruit Chœrilus, ut liquebit ex iis quæ mox in Pratinas dicam.

Floruit tum quoque Pratinas Phliasius tragicus: ut qui certarit cum Æschylo, & Chœrilo: sicut testantur Suidas in Πρατίνας, & Anonymus in descriptione Olympiadum. Primus hic Satyros dedit; ut Suidas testatur. Athenæus lib. IX eum citat in Λακαίναις, ἢ Καρυάτισι; ubi Caryatides sunt, quæ Dianæ Caryatidi annuas agerent Choreas.

D Olymp.

Olymp. LXXI, an. I, Archonte Hipparcho, Empedocles Agrigentinus κέλητι sive equo singulari vicit: ut testis est Laërtius in ejus Vita, & Anonymus in Descriptione Olympiadum. Vide, quæ dici in Historicis Græcis lib. IV, cap. III: item quæ dicam ad Olymp. LXXXIV.

Olymp. LXXI, anno II, Archonte Philippo nascitur Sophocles tragicus, ut ait Anonymus in Descriptione Olympiadum, & Scholiastes Sophoclis in ejus vita. Suidas, & alii quidam, natalem ejus rejiciunt in Olymp. LXXIII; unde & XVII annis dicunt Socrate antiquiorem. Ac meminit ejusce opinionis etiam Anonymus, quem dixi. Obiit anno post mortem Euripidis VI; ut est apud eundem Suidam. Ex quo etiam discere est, quomodo primus sit usus tribus histrionibus, eoque qui dicitur τριταγωνιστὴς, sive tertiarum partium actor: quomodo item primus induxerit chorum XV juvenum, cum ante XII solum ingrederentur. Fabulas fecit CXXIII: ac vicies quater victoriam retulit. Ad extremam senectutem Tragœdias fecit: ut videre est ex iis, quæ de Oedipo ejus Coloneo Cicero narrat in Catone, & Appulejus in Apologia priore. Quanti eum fecerit Maro, satis indicatur illo in Eclogis:

Sola Sophocleo tua carmina digna cothurno.

Divinum Poëtam vocat Cicero in secundo de Divinatione. Habuit & nepotem cognominem: qui XI imo XL ut produnt alii, Tragœdias fecerit, sed septies vicerit. Vide & de Sophocle Olymp. LXXVI, & XCII.

CAPUT V.

De iis qui à pugna Marathonia vixere usque ad Pacem Antalcidæ.

Secundum tempus statuebamus quod interjectum est inter pugnam Marathoniam, sive Olymp. LXXII, *an.* I, *& pacem Antalcidæ, sive Olymp.* LXXXII, *an.* IV. *Intra hoc tempus claruere, Panyasis, Ion Tragicus, Phormus Comicus, Magnes Comicus, Achæus, Timocreon Rhodius, Chærilus Samius, Sophron mimographus, Simonides nepos, Æschylus, Pindarus, Corinna, Onomacritus, Sophocles, Panyasis, Stesimbrotus, Melanippides junior, Cratinus, Plato Comicus, Aristarchus Tragicus, Bacchylides; Crates Comicus, Telesilla, Praxilla, Dionysius Pheræus.*

Dicam ordine de singulis.

Olymp.

Olymp. LXXII *Panyasis Poëta habetur illustris*: ut est in Chronico Eusebii canone. Nempe eopse anno, quo CCC Fabii ad Cremeram cæsi à Vejentibus. Anonymus Olympiadum scriptor refert ad Olymp. LXXVIII. Vt videatur & tum fuisse. Quantus fuerit Poëta, arguit, quod fuerit è VI illis, quos, ut Oppiani interpres ait, κατ' ἐξοχὴν Poëtæ nomine dignabantur. Hi fuere Homerus, Eupolis, Hesiodus, Antimachus, Nicander, & Panyasis. Herodoti vel avunculus, vel patruelis fuisse dicitur. De ejus Heracleide & Ionicis, deque stylo, in Græcorum Historicorum historia satis diximus lib. IV, cap. VI.

Etiam Olymp. LXXII, Suida teste, & Anonymo in Descriptione Olymp. Ion Chius, Poëta tragicus, fabulas docere cœpit: quas alii XII, XXX alii, vel etiam L fuisse ajunt. Aristophanes in Εἰρήνῃ eum vocat Λοῖον, q. d. matutinum, vel orientalem. Ιων ἐν Φοίνικι, ἢ Καινεῖ memoratur Athenæo lib. X. Ionis Chii epigramma de Pherecyde in Philosophi hujus vita citat Laërtius. Idem in vita Socratis refert quomodo is Philosophus cum Archelao sit peregrinatus. Tzetzes Chil. III, Hist. CXV, refert ex eodem, quomodo Hercules habuerit tres ordines dentium. Nec alium Ionem intelligo, apud Plinium lib. XVIII, cap. XXXI, ubi ex eo refert tempus, quo Capella, quo item Hædi oriuntur. Vide etiam de Ione pauca apud doctissimum Paullum Leopardum lib. II Emendationum, cap. XX.

Dinolochum ad LXXII Olympiada refert Suidas, uti & Gyraldus. Sed de eo dicam Olymp. XCII. Epicharmi tempore etiam claruit Phormus Syracusius, qui præfuit studiis liberorum Gelonis Siciliæ tyranni. Ejus septem memorantur fabulæ Admetus, Alcimus, Alcyones, Ilii vastatio, Hippos, Cepheus sive Cephalæa, Perseus. Sed Athenæus in XIV etiam celebrat Phormi Atalantam. Sed alii de auctore dubitarunt: unde Hesychius: Ο' τὰς Ἀταλάντας συνθείς. Primus hic ποδήρει sive talari veste prodiit in scenam, & scenam puniceis vestibus obduxit. Meminit & ejus Poëtæ Aristoteles in Arte Poëtica: sed apud eum perperam Phormis legitur.

His etiam temporibus claruit Magnes Atheniensis, antiquæ Comœdiæ Poëta: ut qui adolescens attigerit senem Epicharmum; teste Suida. Ac meminit ejus Aristophanes Equitibus *. Ex quo cognoscere est, cum primas antea in Comœdia soleret obtinere, postea exsibilari solitum in theatro. Memorat Iulius Pollux lib. II, cap. IV, & lib. VII, cap. XXXIX, ubi citatur ἐν Λυδοῖς. * p. 112.

Olymp. LXXIV usque ad LXXXII claruit Achæus Pythodori, & Pythoridis filius: qui cum XLIII, vel secundum alios XXX, vel XXIV, fecerit fabulas, semel duntaxat vicit. Inter alias ejus est Κύκνῳ. Nam

 sic

ſic apud Athenæum, pro κύκλος ſcribi debere; obſervatum Turnebo & Caſaubono. Ejuſdem Μοῖραι Athenæo lib. VII.

Olymp. LXXV an. I, cùm Xerxes tranſmitteret in Græciam, natus eſt Euripides, teſtibus Laërtio in ejus vita, Suida in Εὐριπίδης, & Thoma Magiſtro in vita ejus Poëtæ. De eo plura Olymp. LXXVII.

Hac LXXV Olympiade fuit Timocreon Rhodius, veteris Comœdiæ ſcriptor, qui graves inimicitias geſſit tum cum Simonide Melico, qui Olympiade demum LXXVIII deceſſit; tum Themiſtocle, qui Olymp. LXXV ad Salamina vicit; & Olymp. LXXVII accuſatus Argos profugit. Scripſit Comœdiam in Simonidem, & Themiſtoclem, atque alia, ut ex Suida cognoſcimus. Quale ejus fuerit epitaphium, Athenæus dicet.

Eadem LXXV Olympiade, ut Suidas tradit, fuit Chœrilus Samius. Carmine deſcripſit Victoriam, quam Athenienſes de Xerxe reportarunt, ac pro ſingulis poëmatis verſibus ſtaterem reportavit. Decretumque ut carmen ejus una cum Homerico recitaretur. Etiam Lamiaca, & alia ei tribuuntur. Apud Archelaum in Macedonia mortuus eſt. Diverſus ab hoc Chœrilo, qui Alexandrum Magnum incultis verſibus celebravit. Sanè inter eos pluſquam totius ſeculi eſt intervallum. Sed idemne, qui ſemper cum Lyſandro erat, ut ejus res geſtas pangeret: ut apud Plutarchum legere eſt? Vix id temporis ratio ſinit, cùm inter Athenas à Xerxe & Lyſandro captas interſint Olympiades undeviginti.

Etiam tum floruit Sophron Syracuſanus, Agathoclis, & Damnaſyllidis, filius, quem Xerxis, & Euripidis, temporibus fuiſſe, clarè ait Suidas. Sanè Olympiade LXXV exuſtæ Athenæ à Xerxe, ac proximâ florere cæpit Euripides: ut hæc ſatis conveniant. Sed in alio eſt difficultas non levis, quòd Suidas cum dixiſſet. Sophronem & viriles, & muliebres mimos ſcripſiſſe continuo ſubjungat, Εἰσὶ δὲ καταλογάδην, διαλέκτῳ Δωρίδι· *Sunt autem ſolutâ oratione ſcripti, linguâ Doricâ.* Nec enim mimi ejus poëma dici poſſunt, ſi non fuere carmen. Noſtra hæc ſententia eſt, vel locum eſſe corruptum, vel Suidam errare. Cauſſam adduximus jam artis Poëticæ lib. I, cap. II, ubi fuſe hæc excuſſimus. Quanti verò Sophronem fecerit Plato, arguit, quòd eos aſſiduè lectitarit, quandoque etiam ſuppoſuerit pulvino. Virilium, ac muliebrium ejus mimorum, meminit Pollux lib. IV, cap. XXIV. Vti & Athenæus lib. III, & XI. Qui & Παιδικὰ adducit lib. VII, ſi recta eſt Caſauboni emendatio. Niſi ea Sophronis Comici: de quo Olymp. CXXVII.

Fuit & tum Simonides Ceus Simonidis Lyrici ex filia nepos. Sanè avus vixit temporibus Xerxis, Themiſtoclis, Hieronis Syracuſani, ac cùm

cùm isti, tum Simonides admodum senex adhuc in vivis fuere Olymp. LXXVII. At nepos dicitur Suidæ claruisse ante bellum Peloponnesiacum: quod incidit in Olymp. LXXXVII. Genealogiam tribus libris, ac totidem libris εὑρήματα sive Inventiones perscripsit; ut ex Suida cognoscimus.

Olymp. LXXVI an IV Æschylus tragicus certavit, ac vicit Phineo, Persis, Glauco Potniensi, & Porthmeo: ut est apud Anonymum in Descriptione Olympiadum, ac meminit ejusce victoriæ etiam Scholiastes Æschyli in Persarum argumento. De morte ejus dicam Olymp. LXXXI.

Eodem tempore, quo viguit Æschylus, Eusebio teste, etiam claruit Pindarus Thebanus, Myrtidis Poëtæ discipulus. Apud alios legas, fuisse Olymp. LXV. Sed vitiosis codicibus puto deceptos. Sanè apud Suidam quidem reperias claruisse Olympiade LXV: sed additur, sub expeditione Xerxis; quæ in LXXV Olymp. incidit. Fuit non lyricus solum, & dithyrambicus Poëta: sed præterea tragœdias fecit, & Epigrammata, atque alia.

Æqualis Pindaro Corinna Thespia, vel Corinthia, discipula Myrtidis, cognomento Musa Lyrica: imo quinquies fertur Pindarum vicisse: ut est apud Helianum & alios.

Ab aliquibus etiam ad hæc tempora Onomacritus refertur, Orphaicorum auctor, quæ perperam ipsius Orphei dicuntur. Eum rectius, ut puto, referebamus antea ad Olymp. LXVI.

Olymp. LXXVII claruere Sophocles, & Euripides: ut est apud Eusebium in Chr. Nempe Socratis temporibus. Sed de his etiam postea.

Circa Olymp. LXXVIII nonnullis fuisse dicitur *Panyasis*, Poëta heroicus, Herodoti avunculus, vel patruelis. Diximus de eo Olymp. LXXII. Meminit quoque ejus Artemidorus lib. I, cap. LXVI *. * p. 55.

Stesimbrotus Panyasi æqualis fuit. uti argumento est, quod Antimachus Clarius Panyasim, & Stesimbrotum audivit: ac Platonem interea ætate antecesserit, cujus juventus in Antimachi incidit senectutem: quemadmodum in Antimacho ad Olymp. XCIII dicemus.

Circa Olympiadem LXXX imperare cœpit Perdiccas Macedoniæ rex, & imperium usque ad extremam Olympiadem LXXXVIII, qua Archelaus ei successit. Hujus Perdiccæ temporibus, Suida teste, claruit Melanippides junior, qui lyricos, & dithyrambos reliquit: natus è sorore ejus Melanippidæ, itidem Lyrici, de quo in Olympiade LXV dicebamus.

Olymp. LXXXI an. I cum Callias archon foret, mortuus est Æschylus, ut traditum est Scholiastæ Acharnensibus. Porrò à morte etiam

fabulæ ejus, ſed emendatiores, à Poëtarum aliis actæ ſunt in Dionyſiis, atque ita qui vicerat vivus, etiam mortuus aliis prælatus. Id voluit Philoſtratus in Apollonii vita lib. VI, cap. VI: Ἐκάλουν δὲ καὶ τεθνεῶτα ἐς Διονύσια. τὰ γὰρ τοῦ Αἰσχύλου ψηφισαμένων (αὐτῶν) ἀνεδιδάσκετο, καὶ ἐνίκα ἐκ καινῆς. Quæ non ſatis cepit interpres regius, Fred. Morellius, cum ſic vertit: *Et in Dionyſii feſtis etiam mortuum convocant. Quæ enim ab Æſchylo inventa fuerunt, ediſcuntur, ac præ cæteris habentur in pretio.* Sed non eſt aſſecutus Philoſtrati mentem. Quæ hujuſmodi eſt. Etiam mortuum advocant ad Dionyſiorum feſtum, (quo tragœdiæ etiam agebantur.) Nam ex decreto Athenienſium iterum ejus fabulæ docebantur, denuoque vincebat Æſchylus. Nempe idem dicit ac Fabius lib. X: *Tragœdias primus in lucem Æſchylus protulit, ſublimis, & gravis, & grandiloquus, ſæpe uſque ad vitium: ſed rudis in pleriſque, & incompoſitus: propter quod correctas ejus fabulas in certamen deferre poſterioribus Poëtis Athenienſes permiſere. Suntque eo modo multi coronati.* Idem legas in vita Æſchyli, quæ à Scholiaſte præmittitur Poëtæ. In iis, qui ſic vicerint, coronamque meruerint, fuere duo ejus filii Euphorion, & Bion: qua de re dixi lib. II artis Poëticæ, cap. XIII, §. IV.

Olympiade LXXXI anno II, ut in Chronico Euſebii eſt, claruit Cratinus Athenienſis, veteris comœdiæ Poëta; qui cùm fabulas XXI ſcripſerit, novies vicit, Suida teſtante. Ejus Θρᾷτται, ſive Threſſas, vel Threicias, Pollux memorat lib. X, cap. XIX: item Ὧραι lib. VI, cap. II, & lib. VII, cap. XXX: ad hæc Athenæus lib. IX, & Harpocratio in Εὐνείδαι, Heſychius in Κύλικα, & Μυσίχαρφι. Etiam ejuſdem Cratini bubulcum laudat Athenæus lib. XIV. Πυτίνην Pollux lib. X, cap. XIV, & Priſcianus lib. XVIII. Cratini Iunioris Omphala Athenæo lib. XV. Πυλίνη Cratini acta Olymp. LXXXIX an. I, ut inferius dicam. Sed hic alius, ut infra videbimus.

Eadem Olymp. LXXXI an. II, ab Euſebio memoratur Plato, Comœdiarum ſcriptor, ſæpe, cùm Polluci, Athenæo & aliis memoratus. Illuſtre in eo dicendi genus agnoſcit Athenæus. Duo de triginta fabulas reliquiſſe ait Suidas. Adonis ejus citatur Iulio Polluci lib. X, cap. XXIV, & Athenæo lib. X. Αἱ ἀφ' ἱερῶν, ſive mulieres Deo ſacræ, quaſi ἱεροδούλους, nuncupes, Polluci lib. VI, & Heſychio in Λίνον. Γρῦπας laudat Harpocration in Πλεισταρχιάσουσι. Europam Athenæus lib. VII. Λάκωνας Athenæo lib. IX, quam tamen fabulam alii Sthenelo adjudicarunt, ut ex Harpocratione conſtat. Ionem idem advocat alibi. Lacones Athenæus lib. IX, ſed dubitante de auctore Harpocratione. Legatos Athenæus lib. VI, & Harpocration in Ἀποκηρύττοντες, & Ζητητής. Mammacythum, teſte Heſychio in Μαμμάκυθος. Mox Longa Polluci lib.

lib. VI, cap. XXXIII. Phaonem Athenæo lib. IV, & Harpocrationi in Ἀναίνεσθαι. Pisandrum Plutarcho in vita Antiphontis, (ubi ἐν Πεισάνδρῳ scribendum, ut monitum Casaubono) & Athenæo lib. IX. Σύρφακα sive Μωμεσθήραν, Athenæo lib. VIII, Harpocrationi in Κατάστασις, & Hesychio in Παλινδορία. Δία κακχύμενον, Athenæo lib. III, & Polluci lib. VII, cap. XXIX, ex Casauboni correctione.

Ad annum proximum in eodem Chronico Hieronymiano refertur Aristarchus Tegeates, Poëta tragicus. Docuit tragœdias LXX: bis solùm vicit. Vltra annum centesimum vixit. Suidam lis adi. Alius ab eo Aristarchus Grammaticus qui Homerum correxit. De hoc in Ptolomæi Philometoris temporibus dicam.

Ad ejusdem Olymp. LXXXII an. II, Eusebius in Chronicis refert Bacchylidem Ceum Lyricum, è Simonidis fratre natum. Idem tamen postea refert ad Olymp. LXXXVII an. II. Nempe nihil prohibet, quominus utroque tempore claruit cum tantum sit quinque Olympiadum, sive XX annorum intervallum. Hujus Bacchylidæ poëmata in Pythiis ab Hierone prælata fuere Pindaricis; ut est apud Pindari interpretes. Magnopere etiam eo delectatum Iulianum Imper. dicet Ammianus Marcellinus. Hymnos ejus, qui dicuntur ἀποπεμπτικοὶ memorat Menander Rhetor.

Ad ejusdem Olymp. LXXXII an. II, ab Eusebio in Chronicis refertur Crates Comicus. Aristoteli quoque in Poëtica laudatus. Atheniensis & Aristophani in Equitibus. Hujus Γείτονας memorat Athenæus lib. IX, & Pollux sub finem lib. VII, item lib. X, cap. XXVI. Lamiam Pollux lib. IX, Παιδιὰς sive Lusiones Athenæus lib. XI, Synaristusas Pollux lib. VI, cap. XVII. Planè alius à Cratete Thriasio, de quo Olymp. CXIII.

Eadem Olymp. LXXXII an. II, vixisse ab Eusebio dicitur Telesilla, poëtria Argiva, ex qua quædam adducit Hephæstio. Poëtriis melicis accenset Censorinus in Fragmento cap. IX. Hæc Argivis feminis tantum animi inspiravit, ut Spartiatas fugarent. de quo etiam Clemens Alexandrinus lib. IV Stromat. * De statua ejus vide Pausaniam, Suidam, ac imprimis Plutarchum lib. de mulierum virtutibus. * pag. 310, edit. Lugdun.

Item eidem Eusebio vixisse tum dicitur Praxilla, poëtria Sicyonia, ab Antipatro Thessalo in novem poëtriis Lyricis noto Epigrammate memorata. Meminit ejus inter alios Athenæus lib. XIII. Dithyrambos reliquisse & ab ea metrum Praxillium esse dictum, ex Hephæstione constat. De ejus Adonide vide Zenodotum in Proverbio, Stolidior Adonide. De Carneo quid scripserit, dicet Pausanias in Laconicis. Superest ejus Carmen ad puerum Calain.

Ad

Ad hanc LXXXII Olympiadem etiam ab Eusebio videas referri Cleobulinam Lindiam, ut puto, ex Rhodo. Sed ea antiquior fuerit, si pater ejus Cleobulus Soloni fuerit familiaris. Vide, quæ diximus Olymp. LXVI.

Verius ad ea tempora refertur Dionysius Pheræus, Plutarcho, ut Poëta memoratus. Ætatem indicat, quòd filium habuerit Hieronem, cujus consilio & hortatu magnas res gesserit Nicias, Atheniensium Dux. Satis autem constat Niciam claruisse tempore belli Peloponnesiaci.

CAPUT VI.

De iis, qui à Pace Antalcidæ claruere, usque ad captas à Lysandro Athenas.

Sequitur tertium Imperii Persici tempus; quod statuebamus inter pacem Antalcidæ, & captas à Lysandro Athenas: estque intervallum annorum XLVI. *Fuere interea hi Poësi celebres: Aspasia Milesia, Hermippus Comicus, Empedocles, Epicharmus, Simonides Iunior. De Archelao expensum. Aristophanes, Thearus, Eupolis, Teleclides, Morychus, Parmenides, Phrynichus Comicus, Lycus & Amipsias Comici, Euphorio, Euripides, Theodectes, Nicomachus, Theognis Comicus, Philocles, Cephisodorus, Diocles, Sibyllius, Philonides, Nicochares, Aristylus, Bacchylides, Apollodorus, Aristomenes Comicus, Pherecrates, Agathon, Euenus, Archippus, Timotheus Milesius, Dinolochus, Philistion Prusaensis, Charophon, Charemon, Theophilus, Antiphanes Carystius, Dionysius tyrannus, Antimachus Clarius.*

De singulis pauca subjungam.

Aspasia Milesia etsi magis celebretur ut Σοφίσρια, καὶ διδάσκαλος λόγων ῥητορικῶν *, sicut est apud Suidam: tamen & carmine celebris fuit, quod ex Athenæo cognoscimus. Ætatem satis inde cognoscimus, quòd Periclis prius amasia, postea & conjux fuit, & bellum concitavit Samiacum, ac Peloponnesiacum: quorum illud cæpit Olympiadis LXXXIV an. IV, hoc Olymp. LXXXVII an. II.

* Sophistria, & eloquentiæ magistra.

Tum etiam claruit Hermippus Comicus Luscus, qui in Periclem scripsit Anapæsticos, & Aspasiam accusavit, quod cum Pericle faceret lenoci-

lenocinium. Quadraginta ſcripſiſſe fabulas, auctor eſt Suidas. Ex quibus Comœdiis Pollux lib. VII, citat Μοίρας, & Δημότας, quarum & Athenæus meminit lib. VII. idemque Athenæus lib. III, laudat Ἀρτοπωλίδας, lib. XV, Φορμοφόρους. Aliaſque cum apud eoſdem tum quoque apud Stephanum & alios legere eſt.

Olymp. LXXXIV in pretio erat Empedocles Agrigentinus: ut teſtis Diogenes Laërtius, & Anonymus in Deſcriptione Olympiadum. Agellius lib. XVII, cap. XXI, ait Empedoclem in ſcientiæ naturalis ſtudio floruiſſe circa id tempus, quo ad Cremeram cæſi Fabii trecenti. Id fuit Olymp. LXXVII an. I. Vt falli putem, qui Parmenidis diſcipulum credunt: ut dicam in Olymp. LXXXVI an. I. Vitam ejus ſcripſit Laërtius. Poëta uterque Phyſicus fuit. Fragmenta in poëſi Philoſophica collegit Henr. Stephanus. Etiam libellus exſtat de ſideribus octavi orbis, qui Empedoclis Sphæra inſcribitur. Elegantiſſime Senariis Latinis reddidit recenſuitque Q. Septimius Flor. Chriſtianus, ac Sphæram veterem Græcam inſcripſit *. Credat aliquis, eſſe particulam ex tribus libris, quos de rerum natura Empedocles ſcripſit: unde multa citant Ariſtoteles, Plutarchus, Athenæus, Sextus Pyrrhonius, & è noſtris Clemens. Sed obſtat, quod ea fuerint heroico verſu ſcripta: hæc jambis conſtent. Quare veriſimilius eſt auctorem eſſe Demetrium Triclinium, cujus ſcholia habemus in Sophoclem. Vel auctor is, vel ſaltem διορθωτὴς, quod præmiſſa indicat νουθεσία. Aliqua etiam de Empedocle dixi in Olymp. LXXI, & alibi plura dicemus. Quam varii veterum Empedoclis verſus citent, liquet ex Collectaneis H. Stephani in poëſi Philoſophica. Iis ſcriptoribus adde Philoſtratum lib. I de vita Apollonii, cap. I, ubi duos verſus adducit, & Pachymerii Commentarios in Ariſtotelem, ubi multos ejus elegantiſſimos verſiculos reperire eſt.

* *Excudit Morellius Lutetia an. 1587. Qu & Græca primus ediderat in lucem anno 1586.*

Eodem, ac Empedocles, tempore claruit Epicharmus, uterque nimirum Siculus, & Pythagoræ auditor. Vterque etiam Poëta Phyſicus. Hujus itidem vitam à Laërtio, fragmenta ex Henrici Stephani poëſi Philoſophica petere eſt. Duas ab eo literas Θ, & X, repertas ab Ariſtotele, & Plinio proditum eſt. In epithetis excelluiſſe legas apud Demetrium libro περὶ ἑρμηνείας. Vixit annis XCVII, teſte Luciano in Macrobiis. Vnde eſt, quod aliqui Perſicis temporibus, alii ante ea vixiſſe memorant. Fabulæ ejus multæ celebrantur. In iis eſt Ἐλπὶς ἢ πλοῦτος Athenæo lib. VI. Priori nomine vocat Pollux lib. X, cap. XXXVI. Item Περίαλλος, Athenæo lib. IV. Niſi Περίαλος, vel Περίλαλος ſcribendum, ut corrigunt homines doctiſſimi. In iiſdem Ὀρύα, vel Ὀρέα. Fabulæ cuidam nomen Ἀγρωστῖνος. Quid mirum? Sic Siculi dixere, pro eo, quod Græcorum aliis Ἀγροῖκος, h. e. ruſticus. Etiam ſcriptus Epi-

charmo geminus. Οδυσσεὺς, Αὐτόμολος καὶ Ναυαγός. Adhæc Λόγος, ἢ Λογίνα. Item Busiris, de qua Athenæus lib. x. Et Megaris apud eundem lib. VII, & initio IX. Ἐν πυρκαεῖ Προμηθεῖ citat Pollux lib. x, cap. XXIII. Idem verò πυρκαεὺς, ἢ πυρφόρος, quo nomine Æschyli fabula fuit. Ex Epicharmi Hebes Nuptiis quædam legas apud Athenæum lib. III. Item alii ex aliis.

Olymp. LXXXIV etiam claruit Simonides Iunior, Simonidis Lyrici è filia nepos. Sed ambigo, an & in Poëtis ei sit locus. Dixi de eo in IV de Hist. Lat. cap. VI.

Etiam Olymp. LXXXIV fuit Archelaus Atheniensis sive Milesius, Anaxagoræ discipulus; qui primus Philosophiam naturalem ex Ionia transtulit Athenas, & eo dictus est Physicus, quia in hoc quodammodo desiit Philosophia naturalis, Socrate discipulo moralem introducente. Quamquam & Archelaus de morali quædam docuit: sed quæ auspicatus ille, ea Socrates perfecit. Atque istorum quidem auctor nobis Laërtius. Idem, ut ait Suidas, συνέταξε φυσιολογίαν *. Id sic Lilius Gyraldus vertit in III Dialogo de Poëtis †: *quæ naturæ propria sunt, multis versibus collegit*. Itaque & Archelaum inter Poëtas recenset. Sed addit, Poëtam physicum esse alium ab Socratis magistro. At unde id adstruat, non video. Nam Suidas clarè ait φυσιολογίαν conscriptam ab Archelao Physico, Socratis magistro. Imò nec video, unde colligat, quempiam Archelaum carmine scripsisse de rerum natura. Saltem ex verbo συντάττειν, quo Suidas utitur, id colligi nequit. Et Laërtius, cùm dicat tres præterea Archelaos fuisse, non tamen Poëtam in iis memorat.

* *Composuit Philosophiam.*
† *pag. 108.*

Olymp. LXXXV an. IV, ut Eusebius ait, *Aristophanes clarus habetur, & Sophocles Poëta Tragicus.* Verum Sophocles jam claruit Olymp. LXXVII, ut antea dictum. Aristophanis ætas satis cognoscitur vel ex eo, quòd æqualis fuerit Socratis, quem in Nebulis fœdè convitiis proscidit. Item Cleoni, & Niciæ, principibus civitatis, quorum illum in Equitibus exagitavit, hunc in fabula Georgia. Sed & propter ejus maledicentiam in proceres Alcibiades legem tulit, ne quis Comicus nominatim aliquem in fabula reprehenderet. Ita factum ut Aristophanes induceret medium Comœdiæ genus inter veteris maledicentiam, ac novæ delicias. Hoc homine mihi ἀττικώτερον, vel πολιτικώτερον: nec facile aliud æquè culpâris, quam quòd nec pepercerit Socrati, Philosophiæ parenti. Vide de Aristophane etiam Olymp. LXXXIX, & XCI.

Periclis & Aristophanis tempore, ut ex Plutarcho, & aliis, constat, claruit Teleclides, Atheniensis Comicus. Cujus Πρυτάνεις citat Athenæus lib. XI, Sterrhos idem Athenæus lib. IX, & ex eo Suidas. Fuere & qui ei tribuerent Historiam Telchiniacam: ut autor est Athenæus lib.

lib. VII. Aristophanis etiam æqualis Morychus Tragicus, à Comico illo derisus. Ab hoc proverbium, Morycho stultior.

Etiam Olympiadis LXXXV anno quarto archonte Euthymene actæ Eupolidis Νυμηνίαι: ut est apud Aristophanis Scholiastem in argumento Acharnensium. Id quarto erat anno post decretum factum, ne deinceps Athenis Comœdiæ ullæ agerentur. Nam id contigit Olympiadis LXXXV an. I, archonte Myrichide, sive Morychide: ut est apud Anonymum in Descriptione Olympiadum. Sanè inter hunc Myrichidem, sive ut Suidas vocat, Morychidem, & quem dixi Euthymenem, sub quo id decretum est abrogatum, duo solùm fuere archontes, Glaucides, & Theodorus. De Eupolide plura dicam Olymp. LXXXVII an. III.

Olymp. LXXXVI an. I, ut est apud Eusebium in Chronicis, floret Parmenides, Poëta Physicus, Xenophanis discipulus, ut etiam apud Themistium est. Ejus nomine Dialogum inscripsit Plato. Fragmenta habes in poësi Philosophica, quam H. Stephanus collegit. Vitam videre est apud Laërtium. Apud Suidam legas, à quibusdam credi præceptorem Empedoclis. Hoc non video, quomodo consistat cum iis, quæ de Empedoclis ætate antea dicebam. Quare iis malo subscribere, qui putant, ut apud eundem Suidam dicitur, Empedoclem fuisse discipulum Telaugis ejus, qui Pythagoræ filius fuit.

Olympiade etiam LXXXVI, Suida teste, fuit Phrynichus veteris Comœdiæ Poëta. Cujus hæ Comœdiæ memorantur à Suida; Ephialtes, Connus, Cronus, Comastæ, Satyri, Tragœdi, sive Apeleutheri, Monotropus, Musæ, Mystes, Poastriæ, & Satyri. Vbi si error non est, geminum Satyrorum nomine fabulam scripserit. Κρόνον laudat Athenæus lib. IX, Tragœdos idem lib. VI, & Arpocration voce Διάθεσις, Μονότροπον Pollux lib. VII, cap. V, atque ultimo, & Aristophanis Scholiastes ad Aves. Ποάστριαι (quomodo dictæ feminæ sarrientes, ac herbas noxias evellentes) memorantur Polluci lib. III, cap. X, & lib. X, cap. XXXVI, Athenæus lib. III, imo & X, cùm pro ποιστρίας scribi debere Ποαστρίας rectè viderit Casaubonus, adhæc Harpocratio in Ἐξώλης. Κωμασταὶ, ut postea dicam, actæ Olymp. XCI an. II. Musæ ejusdem Olymp. XCII an. III. Meminere hujus Poëtæ etiam Pausanias, Hephæstion, atque alii.

Eadem ac Phrynichus ætate vixere etiam Lycus vel Lycis, & Amepsias, Comici ambo, sed frigidi & ab Aristophane derisi. Amepsias ut Socratem traduxerit, dicet Laërtius in ejus Philosophi vita. De ejus Comœdiis dicam & Olymp. LXXXIX, & XCI.

Olymp. LXXXVII an. I Euripides Phœnissis editis cum Euphorione certavit, & Sophocle: ut Anonymus Olympiadum scriptor testis est.

 Tum

Tum quidem ingenii ſui fætum primò edidiſſe, etiam Chronicus Euſebii canon teſtatur. Eum eſſe Poëtarum τραγικώτατον, ait Ariſtoteles in arte Poëtica. Auditor Anaxagoræ Phyſici fuit: in Rhetoricis Prodicum Ceum audivit: in moralibus doctore uſus Socrate. Quæ non alio fine commemoro, quàm ut liqueat, quantis doctoribus uſi ſint Poëtæ, qui ad grandem Poëticæ laudis artem adſurrexerint. Sepultus eſt in Macedoniam, cum ad regem ejus Macedoniam eſſet profectus: ut ait Pauſanias in Atticis. Sed videtur dubitaſſe de pervulgato mortis genere.

Euripidi fabulam ſcripturo ejus argumentum ac faciem primam delineabat Theodectes. Vnde ſic Antiphanes:

Ὁ τὰ κεφάλαια συγγράφων Εὐριπίδῃ.

Qui prima capita Euripidi delineat.

Sed hic nequit eſſe Theodectes, Ariſtotelis condiſcipulus: de quo Olymp. CIII.

Nicomachus Athenienſis iiſdem fuit temporibus. Vt qui etiam Sophoclem, & Euripidem aliquando vicerit. Oedipo imprimis eſt celebratus.

Tum etiam Theognis Comicus: ſed frigidus adeò, ut Χιὼν ſive Nix diceretur. Ætatem indicat, quod cum Euripide à Nicomacho ſit victus.

Euripidi æqualis fuit Philocles Comicus, ex Æſchyli ſorore natus, teſte Suida, & Ariſtophani ob deformitatem capitis deriſus in Theſmophoriazuſis. Hujus Τηρεὺς ἢ Ἔποψ memoratur à Scholiaſte Ariſtophanis, & Stobæo ſerm. x, atque aliis. Ejus filii Morſimus, & Philippides, Poëtæ: de quibus poſtea.

Cephiſodorus Athenienſis veteris Tragœdiæ Poëta fuit, quales Æſchyli temporibus, vel circa ea vixerunt. Ejus fabulæ Antilais, Amazones, Trophonius, Sus. Auctor Suidas. Alius ab eo eſt Cephiſodorus, qui nomen adeptus hiſtoria ſua belli ſacri, ſive Phocici. Vti & alius ejus nominis eſt, Iſocratis diſcipulus: ut diximus in tertio de Hiſtoricis Græcis.

Socrates fabulas Æſopicas verſibus reddidit: quos apud Platonem laudat Cebes.

Circa hæc etiam tempora fuit Diocles Athenienſis, veteris Comœdiæ Poëta: cujus Meliſſas laudat Athenæus lib. x, & Pollux lib. x, cap. XXIV. Atque iidem etiam memorant ejus Θάλατταν.

Item Philyllius, veteris & ipſe Comœdiæ Poëta: quem ἐν Φρεωρύχῳ citat Athenæus lib. XIV, & Pollux lib. VII. Alias ejus fabulas recenſet. Eſt & alter Philyllius, item Poëta, de quo dicam in Poëtis ætatis incertæ.

Item

Item Sannyrio (pro quo *Samyrion* perperam editum est apud Lilium) fuit veteris Comœdiæ Poeta, ob gracilitatem à Strattide Comico dictus *Canabus*, ut è Polluce cognoscimus. Hujus fabula Γέλως memoratur Athenæo lib. VII. Sed præterea ab eo scriptæ Δανάη, Ἰώ, Ψυχασταί, ut ait Suidas.

Adhæc Ænicus, cujus Antea Polluci refertur.

Præterea & his temporibus itidem veteris Comœdiæ Poëta Philonides Atheniensis, quem & ipsum more suo ridet Aristophanes. Prius fullo fuit. Sæpius memorat Athenæus: etsi sit, ubi id nomen in Philochorum mutarit Dalecampius.

Philonidæ verò ejus filius Nicochares fuit, & ipse Comicus, quem itidem exagitat Aristophanes. Philonidæ Κοθόρνους laudat Pollux lib. IX, & Athenæus lib. VI. Sed de hoc ad Olymp. XCVII.

Aristylus Poëta non magni momenti à Comico Aristophane ridetur, ut neutiquam sit verisimilis eorum opinio, qui fuisse hujus filium arbitrantur.

Ejusdem LXXXVII Olymp. an. II. *Bacchylides carminum scriptor agnoscitur:* ut est in Chronicis Eusebii. Sed de eo jam dictum Olympiade LXXXII an. II.

Ejusdem Olympiadis LXXXVII an. III Archonte Apollodoro, (quo tempore Platona Philosophum fuisse natum, ab Athenæo traditum est) fabulas docuit Eupolis: ut est apud Scholiastem Aristophanis in Prolegomenis,& Anonymum in Olympiadum descriptione. Sed & Olymp. LXXXV an. IV, h.e. sexennio ante spatium proximè assignatum claruisse, superiùs ex aliis auctoribus dicebamus. Contra juniorem facere videtur in Chronicis Eusebius: cui Olympiadis LXXXVIII an. I, *Eupolis & Aristophanes, scriptores Comœdiarum agnoscuntur.* Sed tres hæ sententiæ facilè conciliantur, cùm inter extremas sententias tantum sit intervallum annorum decem. Ejus Δῆμοι memorantur Athenæo lib. III.

Olymp. LXXXVIII claruit Aristomenes Atheniensis Comicus, unus eorum, qui ἐπιδεύτεροι, sive secundarii vocabantur. Auctores Suidas, & Anonymus in descriptione Olymp. Ac convenit hoc, quod Suidæ dicitur vixisse tempore belli Peloponnesiaci: quod cæpit Olymp. LXXXVII an. I. Lilio non assentio: qui vult post id bellum fuisse, Olymp. XCVII. Cognomentum habuit θυροποιός, *januarum fabricator*; ut est apud Suidam. Vbi aliqui malunt τυροποιός, *caseos parans.* De Admeto ab eo acta dicam Olymp. XCVII an. IV.

Olymp. LXXXIX an. I, Archonte Isarcho, actæ primò Aristophanis Νεφέλαι, Cratini Πυτίνη, Amipsiæ Κόννος: ut idem Olympiadum scriptor tradit, & Scholiastes Aristophanis in Nubium Argumento. Anno

II actæ secundo Aristophanis Nubes, item Vespæ: ut testes idem Anonymus in Olympiadum descript. & Scholiastes Aristophanis in fabularum argumento. De Amipsiæ Κωμασαῖς dicam Olymp. XCI an. II. Ejusdem Σφενδόνη memoratur Athenæo, & Polluci. Pro quo, ut Casaubono monitum, corruptè interdum legas Φείδων, aut Φένδων.

Theorus Poëta ridetur ab Aristophane, cujus æqualis fuit.

Olymp. LXXXIX an. III, Eupolidis Atheniensis Poëtæ Comici Κόλακες acta, archonte Alcæo, ut est apud Athenæum lib. V, & Anonymum in Descriptione Olympiadum. Νουμηνίαι ejusdem, actæ Olymp. LXXXV anno IV, uti dictum. Αὐτόλυκος ejusdem acta anno seq. Septendecim annos natus docere fabulas cœpit: quas XVII fecit, vicit autem septies. Ejus δρᾶμα Capræ citatur Plutarcho Symposiacôn lib. IV, Polluci lib. IX, cap. XXIV, Macrobio, Erotiano in Πρόμαλον, & Scholiasti Aristophanis in Vespas. Ejusdem Δῆμοι Polluci lib. VII, cap. XXVII, & XXX, ac lib. IX, Harpocrationi in Ὀξυθυμία, Prisciano lib. VIII. Εἱλῶτες Athenæo lib. IV, & Polluci lib. IX. Φίλοι Athenæo lib. VI, & Harpocratio in Παρέστασις, ac Paroemiographi in proverbio, Οὐδέ ποτ' ἰσχὺς ἡ θύρα. Προσπάλτιοι (quod nomen à Prospalta, Atticæ populo) Athenæo lib. VII, Πόλεις Polluci lib. VII, cap. II. Ejusdem Eupolidis Ταξίαρχοι, vel Ταξιάρχαι, laudantur Athenæo lib. IV, & Polluci lib. VII. Similiter memoratur Χρυσοῦν γένος, sive Χρυσογόνος Polluci lib. VII, cap. XXII, & Aristophanis Scholiastæ in Ranas. Fortasse & dramatis nomen *Maricas*. Quinctiliano: *Apud Eupolin Maricas, qui est Hyperbolus, nihil se ex Musicis scire, nisi literas confitetur*. In bello Laconico militans naufragio periit in Hellesponto: unde, ut Suidas nos docet, decretum, ne postea Poëtæ militarent. Alii volunt ab Alcibiade in mare conjectum, quod in eum scripsisset Baptas. Aliqui id agnoscunt: sed tandem ajunt eluctatum. In Ægina mortuum refert Ælianus libris de Animalibus.

Olymp. LXXXIX an. IV archonte Aristione, (perperam apud Diodorum Aristone) Eupolis docuit Αὐτόλυκον, & Pherecrates Ἀγρίους, ut tradit Anonymus in Descript. Olympiadum, & Athenæus lib. V. Sed perperam apud Anonymum illum est Ἀγρέους, pro Ἀγρίους, ut est apud Athenæum, & alios. De ætate Pherecratis etiam firmat, quod Eupolis, Aristophanes, Plato Comicus, Phrynichus, & Pherecrates, eadem ætate floruisse, dicat Suidas in Πλάτων. De Platone jam dictum Olymp. LXXXVI. Vbi & de Phrynicho actum. Pherecratis αὐτόμολοι citantur Athenæo lib. III, & Suidæ. Δουλοδιδάσκαλος eidem Athenæo sæpius. Κραπάταλοι ejusdem eopse libro. Ἰπνὸς ἢ Παννυχίς, ejusdem lib. XIII, & Pol-

& Pollucis lib. x, cap. XLVIII. Λύρες laudat idem Athenæus sæpius. Μέταλλεῖς Athenæus lib. III, & Erotianus in Α'ρμοῖ. Sed Eratosthenes Nicomacho adjudicabat: ut est apud Harpocrationem. Μύρμηκες Pherecratis citantur Athenæo lib. VI. Nisi pro Μυρμήκεσι legendum ἐν Αὐλοῖς, ut Casaubono visum, cui adsentio. Eundem ἐν Πετάλῃ citat Athenæus lib. VIII. Pollux lib. VII, cap. XXX, & lib. X, cap. XX, item Priscianus lib. XVIII, Hesychius in Μετάλλειον. Pherecrati etiam Chiron, incerti licet auctoris tribui solet: ut constat ex Athenæi lib. IX, & XIV, Χείρωνας vocat Priscianus lib. XVIII. Etiam in Etymologico Magno, voce Βοηδρομιών, ubi citatur Pherecydes ἐν Αὐτόχθοσι, doctissimo Sylburgio adsentio, qui pro Φερεκύδης legere malit Φερεκράτης. Licet non ignorem eodem opere Pherecydem citari in Α'γριοις, & Παλλάδιον, & Πολέμων, & Γῆς. Sed de Pherecyde alibi dictum.

Olymp. XC an. I Agathon Tragicus vicit Lenæis: ut est apud Anonymum in Descript. Olymp. & Athenæum lib. V. Ejus τὰ ἐπινίκια ἑστιᾶται apud Platonem in Convivio. De hoc Poëta sic Philostratus libro I de vitis Sophistarum in Gorgia *: Ἀγάθων ἢ ὁ τραγῳδίας ποιητὴς, ὃν ἡ κωμῳδία, σοφόν τε, καὶ καλλιεπῆ οἶδε, πολλαχῦ τῶν Ἰαμβείων γοργιάζειν. *Agathon autem, tragicus Poëta, quem comœdia sapientem, & elegantem, esse novit, in jambicis suis plurimum æmulus est Gorgiæ.* Vide etiam, quæ dicam ad Olymp. CI. * pag. 497. edit. Paris. an. 1608.

Olympiade eadem XCI fuit Euenus, Poëta elegiacus. Ætatem ejus inde cognoscimus, quod fuerit præceptor Philisti historici, qui Olymp. XCIII an. III, cùm Dionysius Senior ab Syracusanis mulctaretur ob rem malè gestam adversus Carthaginenses, se prædam pro illo dedit. Pluraque de Philisto illo diximus lib. I de historicis Græcis, cap. VI. Eueni versum etiam Aristoteles adducit, ut ostendat consuetudinem esse alteram naturam. Etiam Eueni dico supersunt Epigrammata in Cnidiam Venerem, & tertium in Myronis vaccam.

Olymp. XCI an. I, archonte Aristomnesto, Archippus Comicus unicâ vicit fabula: ut est apud Suidam in Α'ρχιππος, & Anonymum, qui Olympiades descripsit. Idem Pisces edidit, quos Iulius Pollux laudat lib. X, cap. V, ac sæpius Athenæus. Præterea scripsit πλοῦτον, ut liquet ex Polluce lib. VII, cap. XIV, & Aristophanis Scholiaste ad Vespas. Ejus fabularum aliquæ Aristophani tributæ. Auctor vitæ Scholiastis: Ἔγραψε ἢ δράματα μδ (Suid. νδ) ὧν ἀντιλέγεται τέσσαρα ὡς ἐκ ὄντα αὐτῦ. ἔστι ἢ ταῦτα· Ποίησις, Ναυαγὸς, Νῆσοι, Νίοβις. Ἅ τινὲς ἔφασαν εἶναι τῦ Ἀρχίππου.

Aristophani item æqualis Strattis ut ex Plutarcho in Isócrato colligo: ubi

ubi ait, ab utroque eorum, Aristophane inquam, & Strattide, Theodorum, Isocratis patrem ob filiam fuisse notatum in Comœdiis. In Strattidis fabulis fuere ψυχασαὶ: quo & nomine fabula fuit Sannyrionis. Cæteras ejus fabulas recenset Casaubonus in Athen. lib. VII, cap. XXIII: ubi & refellit errorem Suidæ existimantis Strattidem fuisse tragicum, qui Comicus fuit. Nec minùs Gyraldo aberratum, cum duos Strattides, unum Comicum, alterum Tragicum facit.

Olympiadis ejusdem anno II, Archonte Chabria, actæ Aristophanis Aves Athenis, ut Anonymus ait in Olymp. Descript. item Amphiaraus ejusdem, teste Aristophanis Scholiaste in Avium argumento. Imò & actæ tum Amipsiæ Κωμασταὶ, & Phrynichi Μονότροπος, ut in altero Aristophanicæ ejus Comœdiæ argumento legere est.

Olymp. XCII an. III, Archonte Glaucippo, acta Sophoclis Φιλοκτήτης: ut tradit Anonymus in Olympiadibus, & Scholiastes in ejus fabulæ argumento. De natali ejus dictum Olymp. LXXI an. II.

Hac etiam Olympiade, vel aliquanto antè Dinòlochus (Δεινόλοχος) Syracusanus aut Agrigentinus, Poëta Comicus: qui Doricâ dialecto XIV fabulas scripsit: ut auctor Suidas. Sed addit, vixisse ἐπὶ τῆς ογ' Ὀλυμπιάδος, Olymp. LXXIII. Quod esse nequit, si ut proximè subdit, Epicharmi fuerit, vel filius vel discipulus: vel si fuerit Epicharmi ἀνταγωνιστὴς, sive adversarius: ut Ælianus ait lib. VI de Animalibus, cap. LI. Nam is claruit anno LXXXIV; ut superiùs vidimus.

Olymp. ejusdem anno III, Archonte Callia, Sophocles, & Euripides, obiere: ut de utroque testis Diodorus Siculus lib. XIII, & Anonymus in Descriptione Olymp. Eusebius in Chronico refert ad hujusce Olymp. an. I. Chronicon Alexandrinum ad Olympiados proximæ an. III. Apulejus verò ait Sophoclem fuisse superstitem Euripidi: & quidam demum, si Suidam audimus, sexennio post eum obiisse. Eopse anno Aristophanes docuit Ranas, teste Anonymo in Descriptione Olympiadum: item Phrynichus Musas, & Plato Comicus Cleophontem: ut ait Aristophanis Scholiastes in argumento Ranarum.

His etiam temporibus viguit Philistion Prusæensis, vel Sardianus: ut qui tempore Socratis obierit. Scripsit, Suida teste, Comœdias βαιολογικάς, vel potiùs βιολογικάς, h. e. mimicas. In fabulis fuit ὁ φιλογέλως, sive risus amans. Alius ab eo Philistion Locrus vetus medicus, & nobilis: ut eum vocat Agellius lib. XVII, cap. XI. Ac fortasse apud Fulgentium lib. I Mythologicon, cap. de lauro, ubi citatur Philocrus de Somniorum interpretatione reponi *Philistion Locrus* debet.

Chærophon Tragicus, patriâ Atheniensis, iisdem, Philippi nempe Mace-

Macedonis temporibus vixit: ut eſt apud Vlpianum Rhetorem: ut arguit, quod fuerit Socrati & Demoſtheni familiaris. Is de Heraclidarum deſcenſu ſcripſit Tragœdiam. Etiam mentio ejus fit apud Ariſtophanem in Nubibus, Athenæum, Philoſtratum in Sophiſtarum vitis.

Chæremon Comicus etiam tum vixerit: ſi quod apud Lilium legas, Socratis diſcipulus fuerit. Ariſtoteles in Rhetoricis ejus Pentheum celebrat. In fabula Hippocentauro, omne metrorum genus miſcuit. Meminit & Athenæus; uti etiam Vrei & Alpheſibœæ: pluresque fabulas recenſet Suidas: atque addit, diverſum ab eo eſſe Hieroglyphicorum ſcriptorem.

Theophilus, Medicus Epidaurius, Comicus Poëta, extremis Euripidis temporibus vixit: atque ejus epitaphium ſcripſiſſe dicitur: quod alii Thucydidi tribuerunt. Ejus Pancratiaſta ab Athenæo citatur lib. x. Sed & alias memorant idem, ac Suidas.

Olymp. XCIII an. I, archonte Euctemone, claruit Antiphanes Caryſtius, Mediæ Comœdiæ Poëta, ut eſt apud Suidam in Ἀντιφάνης, & Anonymum in Deſcript. Olymp. Atque addit Suidas, reliquiſſe filium, Comicum & ipſum. De hoc Antiphane Athenæus initio lib. XIII Deipnoſophiſticôn: Ἀντιφάνης ὁ κωμῳδοποιὸς ὡς ἀνεγίνωσκέ τινα τῷ βασιλεῖ Ἀλεξάνδρῳ τῶν ἑαυτοῦ κωμῳδιῶν· (ὁ δὲ δῆλος ἦν οὐ πάνυ τι ἀποδεχόμενος) δεῖ γὰρ ἔφησεν, ὦ βασιλεῦ, τὸν ταῦτα ἀποδεχόμενον, ἀπὸ συμβόλων τε πολλάκις δεδειπνηκέναι, καὶ περὶ ἑταίρας πλεονάκις, καὶ εἰληφέναι, καὶ δεδωκέναι πληγάς. *Antiphanes Comicus, cum ſuarum comœdiarum quandam Alexandro recitâſſet, & non admodum acceptum fuiſſe Rex præ ſe ferret, Oportet inquit, ô Rex, has qui probaturus ſit, è ſymbolis crebrò cœnâſſe, & ſæpius apud ſcortum plagas multas & accepiſſe, & intuliſſe.* Plurimæ Antiphanis citantur: ut Ἀκέστρια ſive Sartrix Athenæo lib. VII, IX, & XIII, & Polluci lib. IV, cap. XIX. Ἁλιευομένη Polluci lib. IX. Archeſtrata, - - - - - - - Αὐτοῦ ἐρῶν, ſive Seipſum amans, Athenæo lib. x, & Polluci lib. x, cap. XXXII. Æſculapius Athen. lib. XI, Ἀντεῖος Athenæo lib. XII, Βομβυλιὸς, à poculi genere, Athenæo lib. III. Βοιωτία Polluci lib. x, cap. XXIII: pro quo perperam Βιώτιον apud Athenæum, ut obſervatum Caſaubono. Etiam laudatur in Κνοιθίδι ἢ Γάστρωνι Athenæo lib. x: niſi ſcribendum Σκοιθίδι, de quo ad Athenæum Caſaubonum Animadv. lib. VII, cap. IX. Κύκλωψ memoratur Polluci lib. VII, & IX. Κύριος Κώρυκος Athenæo lib. IV. Δραπεταγωγὸς, ſive ſervum retrahens è fuga, Athenæo lib. IV. Milanion Athen. lib. x. Myſtis Polluci lib. x, cap. XIX. Παιδεραστὴς Athen. lib. VII. Προβατεὺς ſive Opilio,

vel Paſtor, Athen. lib. VII. Problema Athen. lib. X. Ruſticus ſive Butalio Athen. lib. VII, Sappho Athen. lib. X. Scythæ Polluci lib. VII, cap. XIII, & Athenæo lib. VI. Θομβυκίων, Athen. lib. IV. Traumatias Polluci lib. IV, cap. XXV. Θωρίκιοι, Athenæo lib. XII. Obiit in Chio annos natus LXXIV filium relinquens Stephanum, itidem Comicum Poëtam.

Olympiade XCIII an. IV, Dionyſius Siciliæ tyrannidem invadit: obiit verò Olymp. CIII anno I. Præter hiſtorias, etiam Comœdias & Tragœdias ſcripſit. Dionyſii tyranni Adonidem citat Athenæus. Imo & Θεσμοφόρον. Nam adſentio Caſaubono lib. IX reſcribenti Διονυσίῳ ἐν Θεσμοφόρῳ, ubi vulgo Διονύσῳ.

Dionyſio æqualis fuit Antipho Rhamnuſius quem, ut Poëtam, etiam laudat Ariſtoteles libro de Poëtica. Cumque Dionyſio, & domi ſolus Tragœdias fecit. Comicum etiam fuiſſe ait Philoſtratus. Artem etiam oratione ſanandi morbos profitebatur. Imò idem quoque orator fuit. Ac vitam fuſe deſcribunt Plutarchus de X oratoribus, & Philoſtratus in Sophiſtis. Ex Plutarcho cognoſcimus, temporibus vixiſſe Socratis, Alcibiadis, Critiæ, ac interfectum eſſe à XXX tyrannis, ſicut antea retulerat Theopompus XV Philippicâ. Alii tamen ajunt, ut ibidem legas, in Sicilia occiſum à tyranno Dionyſio majore, ſive quia dixiſſet optimum eſſe illud æs, unde Harmodii, & Ariſtogitonis ſtatuæ eſſent conflatæ, quo pacto ad necandum regem incitare videbatur; ſive quia Dionyſii regis comœdias conviciis proſcinderet. Siquidem Dionyſium fuiſſe Poëtam, antea diximus. Interim iſta etiam de tempore conveniunt. Sed ut de Dionyſio verius putem, facit, quòd Ariſtoteles lib. de Poëtica ait, cùm Dionyſii juſſu ad ſupplicium duceretur cum aliis, & hi caput velarent præ pudore, rogaſſe eos, ecquid metuerent nequis eos craſtino conſpiceret.

Iiſdem temporibus claruit Sthenelus tragicus, memoratus Ariſtoteli in Poëticâ, & Harpocrationi. De ætate ex eo cognoſcimus, quòd ejus, ut æqualis, meminit Lyſias, qui Periclis, Peloponneſiaci belli, & XXX tyrannorum temporibus vixit.

Etiam Olymp. XCIII an. IV, archonte Alexia, floruit Antimachus Clarius, (Clarium Poëtam vocat Ovidius) ſive, ſecundum alios Colophonius. Vicinæ ſunt Clari & Colophonis civitates. De ætate eſt apud Anonymum in Deſcriptione Olympiadum. Atque hoc eo firmatur, quòd æqualis fuerit Lyſandro, à quo Nicerato Heracleotæ poſthabitus: item Platoni Philoſopho, quo, audiente, Thebaida ſuam recitavit: ſed adhuc juvene: unde Suidas ait fuiſſe Platone antiquiorem: uti juniorem dicit Panyaſi, & Steſimbroto, quos audiverit. In heroico

ſecundas

secundas ei ab Homero Grammatici dedere, teste Fabio. Reprehensus tamen, ut tumidus, & verbosus: qua de re non est animus Lilium in Poëtarum historia exscribere: vel etiam Turnebum Adversariorum lib. XXVIII, cap. XXXVIII. Hic cum Hadriani Cæsaris tempore à plurimis ignoraretur, usque adeò tamen illi placuit, ut cogitârit de abolendo Homero, inque ejus locum substituendo Antimacho: quemadmodum ex Dione narrat Xiphilinus *.

Alius est ab Antimacho Heliopolita, qui Κοσμοποιΐαν ter mille septingentis octoginta † versibus descripsit. Alius item ab Antimacho Melico Poëta, cui cognomen Ψεκὰς, quia familiaribus colloquiis, instar Ψεκάδος, sive minutissimæ pluviæ, irrigaret atque aspergeret, nec nisi doctiores à se dimitteret.

* *pag. 258. edit. H. Steph.*

† *Perperam in Wolfii translatione de ter millenis præteritur. Nam Græcè est* γψπ.

CAPUT VII.

De Poëtis Græcis, qui post captas à Lysandro Athenas claruere, usque ad Μοναρχίαν Græcorum.

Superest quarta imperii Persici pars: ubi dicendum de Poëtis, qui floruere post captas à Lysandro Athenas, usque ad Μοναρχίαν *Græcorum, sive Darium Codomannum ab Alexandro devictum.*

Quod spatium est annorum LXXIII. Nempe ab Olymp. XCIV an. I, usque ad Olympiadis CXII an. II; quo cœpit Μοναρχία Græcorum.

Hoc intervallo claruerunt Antilochus, Critias, Morsimus, Isocrates vel Aphareus, Asclepiades Tragicus, Strattis, Astydamas Tragicus, Iophon, Socrates, Melitus, Diogenes sive Oenomaus, Melanthius, Timotheus Milesius, Philoxenus Cytherius, Telestes Selinuntius, Sophocles, Amphis Comicus, Aristophanes Comicus, Nicophon, Alcæus, Nicochares, Apollophanes, Lysis Pythagoricus, Carcini duo, Eudoxus Cnidius, Anaxilas, Anaxandrides, Eubulus Cettius, Mnesimachus; Araros, Philetærus Comicus, Agathon, Astydamas, Theopompus Comicus, Nicostratus, Theodectes, Pigres, Ephippus, Epicrates, Philippus, Erinna

Poëtria, Xenoclides, Æschines, Philetas Cous, Sosicles Syracusius, Myrtilus, Hermippus, Euphantus, Crantor Solensis.

Hos etiam suis singulos Olympiadibus distinguemus.

Olymp. XCIV in honore erat Antilochus: qui cum carmine Lysandri laudes scripsisset, ab eo, Plutarcho teste, donatus est pileo Laconico argenti pleno. Lysander is Athenas cœpit Olymp. XCIV an. I.

Olymp. eàdem claruit Critias, unus è XXX tyrannis, Athèniensium civitati impositis à Lysandro; imò eorum facilè princeps: quem loquentem in Dialogis inducit Plato. Poëta fuit elegiacus; ut arguit, quòd ad Alcibiadem etiam elegiam scripsit. Sed cùm id carmen non admittat tres continuas breves, quales in Ἀλκιβιάδην, jambicum pro pentametro substituit. Luculentum Critiæ fragmentum Iambicum apud Sextum Philosophum superest. Alium Critiam puto, Callæschri filium Poëtam: cujus versus refert Athenæus lib. I, X, XIII.

Claruit & tum Morsimus, filius Philoclis, qui ex sorore Æschyli natus fuit. Eum ridet Aristophanes hoc versu:

Καὶ διδασκοίμην προσᾴδειν Μορσίμου τραγῳδίαν.

Atque accinere condocerem Morsimi Tragœdiæ.

Ejus filius Astydamas fuit: de quo deinceps.

Olymp. XCV, ac deinceps, claruit Isocrates: natus Olymp. LXXXVI, septennio ante Platonem. Suidæ interpres Portus errat, quando tum claruisse ait. Natum debuerat dicere. Græcè est: Γενόμενος ἐπὶ τῆς πϛ´ Ὀλυμπιάδος, ὃ ἐστι μετὰ τὰ Πελοποννησιακά. Sanè hic dicitur id tempus incidere post bellum Peloponnesiacum. At id finitum captis à Lysandro Athenis Olymp. XCIV an. I: ut non possit per Olymp. LXXXVI intelligi alia, quam quâ natus. Isocratis vero meminimus hoc loco, quia Gyraldus censet eundem fuisse Poëtam tragicum: idque ex uno Plutarcho in Rhetorum Vitis: de quo in Aphareo mox dicam. Ibidem legas in Mausoli funere certasse eo in certamine, quod Artemisia constituerat. Sed verius, ut puto, Suidas; qui putat eum fuisse alium Isocratem hujus Isocratis discipulum, ex Ponto Apolloniatem, vel ut alii volunt, Heracleotam. De certaminis ejus tempore dicam in Olympiade CIII.

Aphareus, privignus Isocratis, scripsit Tragœdias XXXVII: ut est legere apud Plutarchum in vitis X Rhetorum, ubi de Isocrate. Lilius tamen Gyraldus Dialogo VII de Poëtarum historia ait vitrici opus fuisse: atque hoc ex Plutarcho relucere. Equidem planè metuo, ne eum fugerit ratio. Nam quæ Plutarchus dicit de Tragœdiis, ejusdem esse ait, ac ejus cujus fuere orationes, de quibus antecessit. At illas istic Apharei dici, satis est apertum.

His

His etiam temporibus claruit Strattis, tragicus Atheniensis: cujus fabulæ memorantur Athenæo, & Suidæ. Ætatem ostendit, quod Theodorum, Isocratis parentem, propter filiam, Isocratis sororem, Aristophanes, & Strattis notarint in Comœdiis. Isocrates verò natus Olymp. LXXXVI, annis VII ante Platonem. Ac XXX tyrannorum tempore claruisse, ex Plutarcho in X Rhetorum vitis, satis est apertum. Tyrannis ea cœpit Olymp. XCIV.

Asclepiadis, Tragœdiarum scriptoris, qui Isocratis fuerit discipulus, meminit Plutarchus in Vita Isocratis, libro eo, quo X Rhetorum vitas est complexus.

Olymp. XCV anno II archonte Aristocrate, Astydamas Tragicus fabulas suas edere est exorsus: ut est apud Diodorum Siculum lib. XIV, & Anonymum in Descriptione Olympiadum. Fuit Isocratis auditor: sed ab Eloquentiæ studio se ad Tragœdiam scribendam convertit. Fecit fabulas CCXL: sed vicit solum XV. De utroque testis Suidas. Filium habuit cognominem: de quo Olymp. CII.

His etiam temporibus clarescere cæperit Iophon Tragicus, Sophoclis Tragici, ut Suidas ait, filius præter quem & alter ei filius, fuit, sed nothus nomine Ariston. Alius ab eo Iophon Gnosius, qui vatum oracula carmine expressit Heroico, teste Pausania in Atticis *. * pag. 64, vers. 4.

Socrati etiam aliquis hîc est locus: ut qui paullo ante finem vitæ, scripserit Hymnum in Apollinem; & fabulas Æsopicas carmine reddiderit. Plato in Phædone †. Ὁ οὖν Κέβης ὑπολαβὼν, Νὴ τὸν Δία, ἔφη, ὦ Σώκρατες, εὖγ' ἐποίησας ἀναμνήσας με. περὶ γάρ τοι τῶν ποιημάτων ὧν πεποίηκας, ἐντείνας τοὺς τοῦ Αἰσώπου λόγους, καὶ τὸ εἰς Ἀπόλλω προοίμιον, καὶ ἄλλοι τινές με ἤροντο ἤδη, ἀτὰρ καὶ Εὔηνος πρῴην, ὅ, τι ποτὲ διανοηθεὶς, ἐπειδὰν δεῦρο ἦλθες, ἐποίησας αὐτὰ, πρότερον οὐδὲν πώποτε ποιήσας. *Cebes igitur sic excepit, Per Iovem, inquit, bene factum, quod mihi hæc in memoriam revoces. Quippe de poëmatis, quæ nuper fecisti, innuebat autem fabulas Æsopicas carmine redditas, & hymnum Apollinis, & alii ante me interrogarunt, tum & nuper Euenus, quâ de caussa, postquam huc venisti, istos versus feceris, cùm antea nunquam feceris versus.* † Tom. 1, pag. 60, edit. Henr. Steph.

Etiam Olympiade hac, quâ Socrates cicutam bibit, vixit Melitus Orator, atque idem Tragicus Poëta; sed, ut veteres tradidere, ἀπόψυχρος, q. d. subfrigidus. Est hic ille, qui cum Lycone, & Anyto, Socratem accusavit; ut est apud Suidam. Aristophanes etiam ridet eum; qui tamen non minùs Socrati fuit infestùs, ut ex ejus Nebulis liquet.

Olymp. eâdem, ac seqq. nempe cum XXX tyranni Athenis imperarent, claruisse Suidæ dicitur Diogenes, aliter dictus Oenomaus, Atheniensis Tragicus, Octonas ejus fabulas memorat idem Suidas. Laudat

 & Athe-

& Athenæus lib. XIV. Obscurus erat, quia consectaretur voces priscas, ut in Melanthio dicam.

Diogeni huic æqualis Melanthius: qui de quadam Diogenes Tragœdia rogatus judicium, respondit, se eam non conspicere tot vocum obscurarum involucris obtectam. Auctor Plutarchus libro de audiendo. Tragicus fuit, & elegiacus, ut ex Athenæo constat. Simleriana epitome Tragicum, & elegiacum diversos facit: sed caussam non video. Meminit & semel iterumque Melanthii Plutarchus in Cimone: ubi & distichon ejus in Cimonis laudem citat. At alius Μελάνθιος, qui
*pag. 592. περὶ μυστηρίων scripsit. Citat Aristophanis Scholiastes *. De Melanthiis etiam dixi lib. III de Historicis Græcis.

Ejusdem Olympiadis XCV anno III Ithycle archonte, claruere quatuor insignes Poëtæ Dithyrambici, Timotheus Milesius, Philoxenus Cytherius, Telestes Selinuntius, & Polyeidus: ut est apud Diodorum lib. XIV, & ex eo apud Anonymum in Olympiadum descriptione. Sed legas utrobique Τιμόθεον Φιλήσιον, pro Μιλήσιον, ut ex Stephano in Μίλητος, & Suida legi oportere vidit Meursius lib. III de Archontibus cap. XVI. Vbi & Stephani de eo verba sic corrigit: Τιμόθεος ὁ κιθαρῳδὸς ἐποίησε Νόμων κιθαρῳδικῶν βίβλους ὀκτωκαίδεκα, εἰς ἐπῶν ὀκτάκις χιλίων τὸν ἀριθμὸν καὶ προνόμια αὐλῶν χίλια. Perperam vulgò pro αὐλῶν legitur ἄλλων. Apud Suidam verò est versibus scripsisse, νόμους, sive modos Musicos XIX. Imò apud Clementem lib. I Στρωματέων legas, primum esse, qui in choro citharâ cecinerit νόμους. Idem Suidas addit, etiam fecisse Dithyrambos XVIII, hymnos XXI, προοίμια XXXVI, διασκευὰς, sive apparatus vel descriptiones VIII. Adhæc Dianam, Encomium, Phinidas, Laërtem, & Persas, sive Ναύπλιον, sic rectè legitur apud Suidam. At perperam apud Athenæum lib. VIII pro Ναύπλιον est Ναυτίλον. Atque eodem libro ab Athenæo citatur Timothei Charon ὁ ἐκ Νιόβης. Vide & quæ de hoc Poëta diximus Poëticarum Institut. lib. III, cap. XIII, §. IV, & cap. XVI, §. III, & IX.

Est verò hic Timotheus ille, qui decimam, & undecimam chordam Lyræ addidit, ac veterem Musicam fecit molliorem: & contra quem Spartanorum decretum exstat apud Boëthium. Nam cum vixisse temporibus Euripidis, & regis Philippi Macedonis, apud Suidam legas: qui & ait, decessisse annos natum XCVII. Ac satis convenit quòd ab Archelao rege dicitur fuisse perstrictus ob avaritiam. Idem & Tragicus Poëta fuit: interque alia edidit Σεμέλης ὠδῖνα, *Semeles partum*: in qua fabula induxerat Semelen, dum parit, indecorè ejulantem. Eoque nomine à Stratonico fuit reprehensus: ut observatum Paulo Leopardo.

do. Vide & Casaubonum Animadv. in Athenæum lib. VIII, cap. XI. At alius Timotheus, mediæ Comœdiæ Poëta: cujus hæc dramata à Suida memorantur, Πύκτης, sive Pugil, Παρακαταθήκη, Depositum, Μεταβαλλόμενος, ἢ Μεταφερόμενος Mutatus sive Translatus, Κυνάριον sive Catellus, cujus meminit Athenæus in VI. De Timotheo utroque satis.

Timotheo Milesio ὁμήλικα faciebamus Philoxenum Cytherium: à quo dithyrambos esse inventos putavit Pindari Scholiastes. Sed hac parte magis fidem meretur Herodotus in Clio. Is Arionem Lesbium sive Methymnæum, fabula de vectore delphino nobilem, primum fuisse ait, qui Corinthi docuerit dithyrambos. Atque idem etiam proditum ab Aristotele: ut testis est Proclus in Chrestomathia. Sanè Philoxenus Cytherius multo post Herodotum vixit: nempe Platonis temporibus. Nam & is Syracusanorum tyranno Dionysio juniori familiaris fuit; ut Pausanias in Atticis ait. Sed idem ab eo est interemtus, postquam eum ἐσχηματισμένως * derideat in Cyclope suo, sive de amoribus Cyclopis, & Galateæ. Meminere Athenæus lib. I, & Ælianus lib. XII Var. Hist. cap. XLIV. Idem Convivium scripsit: unde quædam adducit Athenæus lib. IV, & XIV. Cujusmodi ejus dictio, & ingenium fuerit Isaacus Casaubonus dicet Animadversionum in Athenæum lib. IV, cap. XI. Nempe planè ad lasciviam, & nugas comparata. * figuratè.

Tertius eorum, quos ex Diodoro æquales fuisse dicebamus, Telestes Comicus erat. Cujus dithyrambos ab Harpalo esse dono missos Alexandro Magno, in hujus vita refert Alexander Magnus. A Suida duæ ejus fabulæ ex Athenæi decimoquarto memorantur, Argo, & Æsculapius.

Quartus erat ὁ Πολύειδος, qui, ut loco ante memorato Diodorus Siculus ait, etiam Pictoriâ, & Musicâ arte excelluit.

Olympiadis ejusce XCV anno IV, Lysiade archonte, fabulas edere cœpit Sophocles, Sophoclis filius, ut tradidit Anonymus in Olymp. descriptione.

Iisdem temporibus fuit Amphis Comicus. Sanè Platonis ætate vixisse, ex Laërtio cognoscimus. Amphidis Γυναικομανίαν laudat Athenæus in XIV.

Olymp. XCVII, an. IV, Antipatro archonte, Aristophanes edidit Plutum; ut ait Anonymus Olympiadum scriptor. Item tum edidit Aristomenes Admetum; Nicophon, Adonidem; Nicochares, Lacones; Alcæus, Pasiphaën; ut ait Scholiastes Aristophanis argumento Pluti. De Aristomene dictum Olymp. LXXXVIII. Nicophon (Νικοφῶν) veteris Comœdiæ Poëta memoratur Athenæo lib. III ἐν τοῖς Χειρογάστορσιν. Vti & lib. IX ac XIII. Suidæ Poëta vocatur Νικόφρων, fabula ἐγχειρογάστορες.

γάστορες. Nicophonti itidem Πανὸς γοναὶ & Pandora tribuuntur à Polluce lib. VII, cap. X, & lib. X, cap. XXXIV. Adhæc Athenæo, & Scholiaste Aristophanis ad Aves. At Nicophronti non uno in loco adsignat Suidas. Præterea, ut est apud Suidam scripta ab eo, Ἐξ ἅδου ἀνιών, ab inferis veniens, & Sirenes.

Etiam ætate Aristophanis, ut dixi, claruit Alcæus: non ille lyricus, de quo antea dictum; sed comicus: quem decem Comœdias reliquisse autor est Suidas. Earum Endymio memoratur Polluci lib. IX. Pasiphaë eidem lib. X: qua cum Aristophane Athenis certavit. Athenæo etiam citantur Palæstine, Nuptiæ sacræ, Sorores stuprum passæ, Ganymedes, & Callisto.

Claruit & tum, ut puto Callistratus, Atheniensis Comicus, Aristophanis præcipuè æmulus.

Aristophanis etiam temporibus, ut item dictum à Suida, fuisse Nicochares, dicitur, Atheniensis Comicus, filius Philonidæ illius Comici, de quo dicebamus Olymp. LXXXVII. Ejus Nicocharis hæ fabulæ eidem Suidæ memorantur: Amymone, Pelops, Galatea, Hercules uxorem ducens, Hercules choragus, Cretenses, Lacones, Lemniæ, Centauri, & Χειρογάστορες. Herculem Choragum nominat & Pollux lib. VII, cap. XII: Herculem Γαμούμενον, sive Nubentem idem lib. VII, cap. XI: Lemnias idem lib. X, cap. XXIV, & Athenæus lib. VII: Chirogastoras Athenæus lib. XIV. Deliada præterea Aristoteles memorat in Poëtica.

Apollophanes ab his temporibus non potest multum abfuisse, cum antiquum eum Comicum statuat Suidas: qui & quinque ejus fabulas recenset. Etiam Comicum dicit Ælianus lib. VI Histor. Animalium cap. LII. Cæterum etiam Apollophanem in Epico carmine recenset

*pag. 162. Fulgentius lib. I Mythologicon *. Alius ab eo Apollophanes memoratur Plinio, qui Stoicus fuit.

Olympiade XCVIII claruit Lysis Pythagoricus, qui cum Thebas profugisset, præceptor fuit Epaminondæ; ut est apud Laërtium in Pythagora. Atque hujus sunt, quæ vulgo dicuntur aurea carmina

† p. 571. Pythagoræ. Operæ est ipsum Diogenem † audire: Τὸ δὲ φερόμενον, ὡς Πυθαγόρου, Λύσιδός ἐστι τοῦ Πυθαγορικοῦ, φυγόντος εἰς Θήβας καὶ Ἐπαμινώνδα καθηγησαμένου. *Quod autem nomine Pythagoræ legitur, Lysidis est Tarentini Pythagorici: qui cum Thebas profugisset, Epaminondam instituit.*

Olymp. C, atque ante claruit divinus Plato: qui & ipse ut Laërtius prodidit, Tragœdias scripsit: sed ipse postea, ut cum Catullo loquar, infelicibus ustulavit lignis.

Ad eandem C Olympiadem, eoque ad tempora Philippi Macedonis refertur à Suida, ut & Anonymo in Descriptione Olympiadum, Carcinus

cinus Tragicus Athenienſis. Hujus fabulæ Achilles,& Semele ab Athenæo memorantur. Nec Tragicus modò, ſed & lyricus fuit: ut liquet ex Athenæi lib. VIII. Acerbè eum exagitat Ariſtophanes. Alius ab eo Carcinus Agrigentinus, apud eundem Suidam. Hujus Πλάτης memorat Athenæus lib. III. Alii eam fabulam Πλοῦτον nuncupant: quomodo & fabulam ſuam Ariſtophanes inſcripſit. Iiſdem verò temporibus vixit ac prior: ſiquidem, ut à Polycrito Mendeſio proditum eſt cum Æſchine Socratico Syracuſis apud Dionyſium fuit. At Dionyſius pater deceſſit Olymp. CIII.

His etiam temporibus fuit Eudoxus Cnidius, clariſſimi nominis Aſtrologus, Platonis æqualis: qui hoc loco refertur Suidæ fide: nam is Aſtrologiam ab eo ſcriptam ait δι' ἐπῶν, ſive carmine hexametro. Mortuus eſt anno ætatis ſuæ LIII, Olympiade CLIII, ut eſt apud Laërtium, qui ejus vitam perſcripſit. Atque idem memorat ibidem & alterum Eudoxum Siculum, Poëtam Comicum: qui ter certamine vicit urbano, quinquies verò in Lenæis, ut ab Apollodoro ſcriptum in Chronicis.

Anaxilas itidem (quod nomen idem, ac Anaxilaus, ut Pterelas idem ac Pterelaus, Arceſilas, ac Arceſilaus) temporibus, ut puto, Philippi M. vixit: Platonem quidem perſtrinxit fabula, quæ Botrylion dicta. Ab Athenæo lib. IV citatur ἐν Λυροποιῷ, niſi legendum μυροποιῷ, quod apud Stobæum ſerm. LV, vel Λυτροποιῷ, à quo non abhorret Caſaubonus: ſed ſic ut Λυροποιὸς magis probet, eamque vocem etiam reſtituat Athenæo lib. XII, ubi vulgo legitur Λυροποιῷ. Idem Athenæus lib. VI citat ἀνανδρείαν, h. e. copiam fortium virorum. Etiam Anaxilæ Μονότροπος citatur Athenæo. Sic verò dixere σκληρὸν καὶ δυσαντῆ, καὶ πρὸς ἅπαν ἀντιτείνοντα, ut eſt apud Galenum lib. III de differentia pulſuum.

Olymp. CI an. II, archonte Chariandro, claruit Anaxandrides, Rhodius, vel Colophonius, Poëta Comicus: ut teſtantur Suidas, & Anonymus Olympiadum ſcriptor. Nec ſanè junior eſſe vel Platone poſſit, quem ab eo vexatum, ex Laërtio conſtat; vel etiam Ariſtotele, qui eum citat in III Rhetoric. item in Ethicis. Et quid apertius ex eo, quod Philippi Macedonis ludis interfuiſſe dicat Suidas? Ejus Ὀδυσσεὺς Athenæo laudatur. Cùm autem LXV fabulas ſcripſerit, decies vicit. Idem, ut apud eundem Suidam eſt, πρῶτος ἔρωτας, καὶ παρθένων φθορὰς εἰσήγαγεν. *Primus amores, & ſtupra virginum introduxit in ſcenam.* Athenæo lib. XV citatur Alexandridæ Τηρεὺς ἢ Κόνδυλος. Eundem arbitror. Sanè Anaxandrides & Alexandrides ſæpe confunduntur: qua de re Caſaubonus in Athenæum lib. VI, cap. XVIII.

Itidem Olymp. CI fuit Eubulus Cettius, itidem Comicus: ut retulerunt iidem; Anonymus inquam Olympiadum ſcriptor, & Suidas, cui dicitur μεϑόριος τῆς μέσης Κωμῳδίας καὶ παλαιᾶς, *in veteris mediæque Comœdiæ confinio conſtitutus.* Fabulas docuit XXIV, teſte Suida. Nutrices Eubuli citat Athenæus lib. VII, & VIII, Cercopes item lib. X. Calatophoros Ammonius: Clepſydram Athenæus, ſic dictam à meretricula Metiche, quæ Venerem amantibus ad clepſydram admetiretur.

Fuit tum quoque Mneſimachus, mediæ Comœdiæ Poëta, Laërtio etiam laudatus initio vitæ Socratis. Suidas ait memorari ab Athenæo ejus ἱπποτρόφον, Βούσιριν, καὶ Φίλιππον. Nempe ἱπποτρόφȣ, ſive equiſonis, meminit lib. IX, Buſiridis lib. X, Philippi lib. VIII, & X. Videtur autem apud Suidam excidiſſe, δύσκολον, ſive Moroſum: quam Mneſimachi fabulam idem Athenæus citat lib. VIII.

Etiam Olymp. CI fuit Araros (Ἀραρώς) Comicus, qui fabulas edidit, Cænea, Campylion, Panos partum, Hymenæum, Adonidem, & Parthenidium, ſive Virgunculas. Ariſtophanis Comici filius fuit; Suida teſte. Hymenæum idem citat in Ἀναθεῖναι. Etiam Cocalum ei tribuêre: quam tamen alii adtribuerunt patri. Vide, quæ de iſto Caſaubonus ad Athenæum lib. III, cap. II. Adi & cap. XXXV: ubi de illo, Ψυχρότερος Ἀραρότος. *Frigidior Ararote.* Frigidus enim Poëta fuit.

His temporibus etiam fuerit Philetærus Athenienſis Comicus: quod tamen non aliunde colligitur, quam quia filius fuerit Ariſtophanis. Sed quid ſi alterius fuerit filius ab Ariſtophane illo inclyto Comico. Fabulæ ab eo viginti exaratæ dicuntur: in quibus Κυνηγὶς Athenæo, ſive, ut Suidæ dicitur, Κυνηγίαι.

Agathon Tragicus, itemque *Agathon* Comicus his fuere temporibus: nempe Platonis æquales, quantum ex Suida cognoſcere eſt. Tragicus tamen antiquior, ut colligo ex iis, quæ dicta Olymp. XC an. I. Comici, ut puto, Agathonis eſt hic verſus apud Ariſtotelem *, & Simplicium †;

Τέχνη τύχην ἔστερξε, καὶ τύχη τέχνην.

Fortunaque artis, arſque Fortunæ eſt amans.

* lib. 6. Ethic. cap. 4.
† in 2. φυσ. ἀκρόασ.

Circa Olymp. CII claruit Aſtydamas junior, Poëta tragicus, ejus tragici Aſtydamantis filius, de quo Olymp. XCV an. II dicebamus. Ejus hæ fabulæ memorantur à Suida: Hercules, Satyricus, Epigoni, Ajax furens, Bellerophontes, Tyro, Alcmene, Phœnix, Palamedes.

Hiſce etiam temporibus claruit Theopompus, non ille Iſocratis diſcipulus, nobilis orator, & hiſtoricus, de quo in Hiſtoricis Græcis diximus; ſed alius, veteris Comœdiæ Poëta, paullo junior Ariſtophane,

æqualis

æqualis Platonis, quem & perſtrinxit. Iunior tamen ſit, ſi, ut quidam voluere, ejus fuerit Theodectæ filius: de quo in Ptolemæi Philadelphi temporibus dicemus. Hujus drama Ἡδυχάρης citatur Athenæo lib. VII, & XV, item Laërtio in Platone. Etiam Ἄλθαι memorantur eidem Athenæo, vel potiùs Ἄλθη, ut eſt apud Heſychium. Item Pamphila refertur Athenæo lib. XI, ac Medus ibidem. Irenen quoque ſcripſit; ut indicat Pollux lib. III, cap. XXVI, & XXVII. Suidas ait fabulas ſcripſiſſe XXIV. Cæterarum nomina vide apud Ioannem Meurſium Notis in Apollonium Δύσκολον. Hephæſtion ab eo carmen Θεοπόμπειον dictum ait. Meminit & Fulgentius Placiades carminis ejus Cypriaci. Alius ab hoc Theopompus Colophonius, ἐποποιὸς, Athenæo celebratus: cujus opus Ἁρμάτιον.

Circa hæc tempora, ut arbitror, etiam vixerit Nicoſtratus, Poëta Comicus, cognomento, ut Laërtius ait, Clytemnæſtra. Cujus fabulas aliquot memorat Athenæus. Etiam Pollux lib. V, cap. XVI, Nicandrum, & Nicoſtratum vocat Κωμῳδοδιδασκάλους, ſive comicos magiſtros. Nec alius eſt, qui, eo quod hiſtrioniam optimè exerceret, (unde in proverbium abiit ποιήσω πάντα κατὰ Νικόστρατον *) Κιθαριστὴς fuit nuncupatus. Quomodo eum vocat Stephanus in Ἄργος: ubi & verſum ejus citat hexametrum. Ac meminit quoque Nicoſtrati in Γάγγρᾳ. Quamquam non ignorem & alterum fuiſſe Nicoſtratum Macedonem oratorem, quem Æſopæis & dramaticis fabulis delectatum ait Hermogenes. Puto is fuerit, cujus meminit Dionyſius Halicarnaſſenſis in præceptis de oratione nuptiali; ubi in ejuſmodi oratione jubet, uti ſtylo tenui, Xenophontis, & Nicoſtrati exemplo. Ex libro ejus de Nuptiis fragmentum citat Stobæus in præceptis nuptialibus: item in ſermone de petitione uxoris.

* *Omnia, ut Nicoſtratus, faciam.*

Olymp. CIII anno I Theopompus, Naucrates, Iſocrates, & Theodectes in Mauſoli funere, poſtulato Artemiſiæ, certarunt, ac vicit Theodectes: ut ait Anonymus in Olympiadum deſcriptione: ſed Theopompus vicerit, ſi audimus Suidam in Θεοδέκτης. De tempore interim ambo conveniunt. Fuit Theodectes patria Phaſelites ex Lycia, Platonis & Iſocratis diſcipulus. Ajunt & Ariſtotelis fuiſſe diſcipulum. De quo ambigo plurimum. Nam grandior natu Ariſtotele fuit. Siquidem eo tempore, quo Theodectes in funere certavit Mauſoli, Ariſtoteles annum agens duodevigeſimum Athenas venit ad audiendum Platonem, eumque annis audivit XX. Sic ſanè Anonymus, quem dixi. Vel potiùs Athenas venit anno ſequenti; ut eſt apud Dionyſium Halicarnaſſenſem epiſtolâ ad Ammæum. Obiit verò ante Alexandrum M. ut

ex eo cognoſcimus, quod cum Alexander adverſus Perſas proficiſceretur, ac Phaſelidem, Lyciæ urbem veniens, in foro conſpexiſſet ſtatuam Theodectæ jam defuncto à civibus ſuis poſitam, ipſe à cœna temulentus egrediens coronas ei crebras impoſuerit conſuetudinis memor, quæ cum illo per Ariſtotelem, & Philoſophiam interceſſiſſet. Tragœdias reliquit L, Rhetoricam metro exaratam. In Tragœdiis fuit Mauſolus: de qua Agellius lib. x, cap. XVIII, atque addit: *In hac eum magis, quam in proſa placuiſſe, Hyginus in Exemplis refert.* Quia verò dictum de Artemiſia non omittam hoc loco de fratre ejus, cui nomen Pigres vel Tigres: qui Iliados ſingulis verſibus hexametris pentametrum de ſuo ſubjunxit atque ita Iliadem in Elegiam convertit. Etiam ei, ut ex Suida conſtat, tribuerunt Margitem, & βατϱαχομυομαχίαν, atque alia. Aliis is Tigretus. Sane & Henricus Stephanus lib. II ſchediaſmate XXII refert, ſe in exemplar quoddam incidiſſe ubi adſcriptum foret Batrachomyomachiæ nomen Pigreti, vel Tigreti Cari.

Ephippus Athenienſis mediæ Comœdiæ Poëta dicitur Suidæ, ac, ut puto, circa Platonis vel Ariſtotelis tempora claruit. Ejus Codonem citat Athenæus lib. VII, & XIV. Item ex Philyra (à meretrice id nominis) & Obeliaphoris quædam adducit lib. VIII. Alius ab eo Ephippus Olynthius, hiſtoricus; de quo in Græcis hiſtoricis * dictum.

* lib. 3. cap. 9.

Mediæ item Comœdiæ Poëta Epicrates Ambraciota, in cujus fabulis Amazones, & Emporus, apud Suidam. Chorum ejuſdem citat Ælianus in Animalium Hiſtoria. Platonem, & Speuſippum ab eo exagitatos conſtat, tanquam nimis anxiè curioſos in indagandis animalium ac plantarum naturis.

Par eidem vel ſuppar Philippus, itidem mediæ Comœdiæ Poëta: cujus fabulam Κυδωνιαςαὶ memorat Suidas: idque, ut ait, ex Athenæi Dipnoſophiſtis: ubi tamen hodie fruſtra quæras. Sed Ephippi Cydonem laudat, uti diximus. Ac lib. VIII Ephippi Κωρωνιςαὶ vel Κωρωνιαςαὶ citat. Itaque Suidam hæc confudiſſe arbitratur Caſaubonus: idque eo magis, quia & alibi Philippi, & Ephippi Comicorum nomina confunduntur. Vide eum lib. VIII Animadverſ. cap. XV.

Olymp. CVI an. IV, *Erinna poëtria agnoſcitur*, ut eſt in Chronicis Euſebii: ſed perperam, ſi Sapphûs fuit amica, ut antea diximus, ex Tatiano, & Suida. Ac Erinna quidem hexametro ſuperaſſe, Lyrico Sapphoni in veteribus eſt epigrammatis. Vide Olymp. XLII.

Hiſce etiam temporibus Xenoclides; quem ut Poëtam bonum laudat Demoſthenes. Ejus interpres Vlpianus ait fuiſſe Athenienſem, cumque priùs in Macedonia verſaretur à rege Philippo, Amyntæ filio, qui imperare cœpit Olymp. CV, eà juſſum excedere.

Æſchines Athenienſis, priuſquam ad eloquentiam ac Remp. animum appelleret, Tragicus Poëta fuit. Vide ejus vitam apud Plutarchum in x oratoribus, & Philoſtratum in Vitis Sophiſtarum.

Olymp. cx, multo etiam antè, ac poſt claruit Philetas Cous, quem Ovidius ac Propertius celebrant. Hic claruit non modò ſub Philippo, & Alexandro: ſed etiam admodùm ſenex à Ptolemæo Lagide præfectus fuit ſtudiis filii Philadelphi. Grammaticus idem ac Criticus fuit: & elegias, epigrammata, atque alia reliquit: quorum teſtis Suidas. Vide & quæ de Phileta diximus lib. III de Hiſtoricis Græcis.

Item tum fuit Soſicles Syracuſius Poëta Tragicus. Nempe Suida teſte, claruit extremis Philippi temporibus item ſub Alexandro M. imò eadem, qua Alexander, Olympiade deceſſit. Fabulas fecit LXXIII, ac ſepties vicit. Quibuſdam habitus eſt unus ex Pleiade ſeptem tragicorum: de qua poſtea dicam.

His etiam temporibus fuere, nempe, Ariſtophane, ut puto, paullo juniores, Myrtilus, & Hermippus, duo veteris Comœdiæ Poëtæ: quorum Myrtilus docuit Amores, & Tetanopanes, ſive arrectos, & cum rigido pene Panes. Iulius Pollux lib. VI, cap. VII, damnat vocabulum Καζαφάγας *, ut Παμπόνηρον †: etſi & Æſchylus & Myrtilus eo uſi ſunt. * Comedo. † planè vitioſum.

Hermippus verò, qui luſcus erat, Comœdias fecit XL. Ejus Δημόται Polluci citatur lib. VII, IX, X; & Athenæo lib. VII. Μοῖραι memorantur Polluci lib. VII, & X. Phormophori Athenæo lib. XV, & eodem, ὁ Κωμῳδοποιός. Θεοὶ, lib. IX. Ætatem Hermippi indicat, quod accuſàrit Aſpaſiam, quia cum Pericle lenocinium faceret.

Hiſce item temporibus fuit Euphantus Olynthius, qui, præter temporis ſui hiſtoriam, etiam plurimas ſcripſit Tragœdias, iiſque maximè fuit in poëtarum certaminibus probatus: ut ait Laërtius. Atque idem tradit, præceptorem quidem fuiſſe Antigoni regis; diſcipulum verò Eubulidis, qui Ariſtotelis, & Zenonis temporibus claruit. De eo quoque in Hiſtoricis Græcis diximus.

Extremis etiam Philippi temporibus fuit Crantor Soleníis, Xenocratis auditor, poëmata dicitur ſcripſiſſe, quæ obſignata in Minervæ templo depoſuerit. Vide ejus vitam apud Laërtium lib. IV. Ætatem inde cognoſcimus, quòd Xenocrates annos natus LXXXII deceſſerit anno II Olympiadis CX.

CAPUT VIII.

De Poëtarum Græcorum ætate tertia; quæ fuit sub Alexandro Magno, & ejus successoribus, usque ad mortem Cleopatræ.

DEventum ad tertiam ætatem Poëtarum Græcorum, quæ sub Alexandro Persarum Rege, & Syromacedonum, ac Ptolemæorum regum imperio fuit: ut incipiat à pugna ad Arbelam quæ incidit in Olympiadis CXII *an.* II: *desinat verò in morte Cleopatræ sive Olymp.* CLXXXVII *an.* III. *Hoc intervallo claruerunt: Philippides, Neophron, Lycon Comicus, Alexis, Chœrilus, Agis Argivus, Æschion, Aristoteles, Cratetes duo, Thriasius & Thebanus, Archedicus Comicus, Menander, Philemones duo, Lycius Samius, Apollodorus Gelous, Philetas Cous, Euhemerus, Simmias Rhodius, Posidippus, Diphilus, Rhinton, Sophylus, Zenodotus, Theocritus, Antagoras, Hermodotus, Anaxippus, Posidippus, Callimachus, Heraclitus Halicarnasseus, Timon Phliasius, Aratus, Sophron Comicus, Cleanthes, Damoxenes Comicus, Myro Byzantia, Lycophron, Æantides, Philiscus Tragicus à Philisco Comico diversus. Alexander Ætolus, Aristonymus, Eratosthenes, Apollonius, Euphorio, Rhianus, Callimachus junior, Simonides Magnesius, Moschus Siculus, Nicander Ætolus, Sositheus Syracusanus, Apollodorus Grammaticus, Antipater Sidonius, Anaxipolis Thasius, Dionysius Scytobrachion, Archias, Parthenius.*

Ætates singulorum per Olympiades distinguam, ac prius per ipsum Alexandrum: mox per reges Ptolemæos.

Olympiade CXI, qua regere cœpit Alexander, fuit Philippides, Atheniensis, Morsimi, de quo dictum, frater, novæ Comœdiæ Poëta, qui fabulas edidit XLV, ut est apud Suidam. Philippidæ Συμπλέουσαι memorantur Athenæo lib. XV, sive Συμπλέουσαι, ut est apud Pollucem lib. IX. Fuit, Plutarcho teste, familiaris regi Lysimacho, à quo rogatus, quæ dona cuperet, respondit, quæcunque πλὴν τῶν ἀπορρήτων, *arcanis exceptis.* Cùm

Cùm præter opinionem victor esset pronunciatus, præ gaudio est exstinctus: ut narrat Agellius.

Sub eodem Alexandro claruit Neophon sive Neophron, Tragicus Sicyonius, qui cxx edidit Tragœdias. Ejus quoque credita est esse Medea, quæ Euripidi tribui solet. Primus induxit in scenam pædagogos, & servorum tormenta. Callistheni Philosopho amicus fuit, ac propterea ab Alexandro, cum Callisthenem interficeret, unà neci datus. Auctor omnium istorum Suidas.

Item sub hoc rege fuit Lycon Comicus: de quo Plutarchus in vita Alexandri, & lib. II de fortuna Alexandri.

Sub eodem Rege Alexandro claruit Alexis, mediæ Comœdiæ Poëta; qui, ut ex Suida cognoscimus, fuit πάτρως, sive patruus Menandri: de quo mox dicam. Ἐν Ἀδωνιάζουσι ἢ Δορπέταις citatur Athenæus lib. III, &, ut videtur, Pollux lib. X, cap. XXI, apud quem Ἀδωνιάδι scriptum. Ibidem Athenæo citatur Ἀποδυγλαυκωμένῳ, vel potiùs Ἀπεγλαυκωμένῳ: de cujus fabulæ nomine vide Casaubonum Animadvers. in Athen. lib. III, cap. XXXI. Γυναικοκρατείᾳ memoratur Athenæo, eodem libro: sed apud Pollucem pro eo γυναικοκρατείᾳ est lib. IX. Hoc *imperium muliebre*; priùs *expeditionem muliebrem* sonet. Δορπίδης Athenæo lib XV: sive Δρώπις, ut est apud Pollucem lib. X, cap. XXVI. Ποιητής vel Ποιητρίᾳ Athenæo lib. III, & VI. Polluci vel eadem vel alia fabula Ποιήτρια lib. IX. Τιτθῇ Athen. lib. VI, vel Τηθύς, ut est lib. X. Tocista Athenæo lib. X. Hippiscus, eidem sæpius. Κύκνῳ eidem lib. XI. Polyclea, lib. XIV. Βρεῦλία, ibidem. Midda, sive Medon, apud Pollucem. Tarentini, Polluci lib. X, cap. XIII. Ὀδυσσεὺς ὑφαίνων, etiam memoratur, & Κνιδίδης. Sed hanc alii tribuerunt Amphidi.

Olymp. CXIII vixere duo hi Chœrilus, & Agis Argivus, Poëta uterque, malus. Iungit eos Curtius lib. VIII: *Agis quidam Argivus, pessimorum carminum post Chœrilum conditor.* De posteriori sic Horatius lib. II Epistol.

> *Gratus Alexandro Regi Magno fuit ille*
> *Chœrilus, incultis qui versibus, & malè natis*
> *Retulit acceptos regale numisma Philippos.*

Vbi qui honos optimo Poëtæ Chœrilo Tragico contigit ab Archelao Rege: is ab Alexandro Rege habitus dicitur pessimo Poëtæ Chœrilo. Vt videatur Horatius duos Chœrilos confudisse. Vide quæ de altero Chœrilo dicebamus Olymp. LXXV.

Æschrion Mitylenæus quoque tum fuit; Aristoteli imprimis carus: ut Lilio observatum, qui testem prodit Nicandrum in lib. de disciplina Aristotelis.

Nec

Nec penitus nobis prætereundus Ariſtoteles. Qui, ut apud Laërtium eſt in vita Philoſophi, præter tres libros de re Poëtica, alium item de Poëtica, librum item de Tragœdiis, præter item pæana in Hermiam eunuchum, geminum condidit carmen quorum prius ad Democritum ſcripſit, ſi fidendum Ambroſio, & Brognolo interpretibus. Sed ſcripſerat Ariſtoteles Πρὸς Φιλόξενον, ά. πρὸς Δημόκριτον ά. *Ad Philoxenum librum ſcribit unum: unum item ad Democritum.* Qui libri, ut qui præcedunt, proſâ fuere ſcripti. Deinde de duplici poëmate ſubjungit. Prius fuit epicum: quod ſic ait cepiſſe:

Ἁγνὲ Θεῶν, πρέσβυτ' ἑκατήβολε· —

Sancte Deûm, longéque ſenex jaculans. —

Alterum erat elegia, cujus initium tale:

Καλλιτέχνου τέχνη θυγάτερ. —

Artibus excultæ genitricis filia. —

Subdit deinde Laërtius: Μυριάδες στίχων τέτταρες, καὶ τετταράκοντα πρὸς τοῖς πεντακισχιλίοις καὶ διακοσίοις ἑβδομήκοντα. Quæ Ambroſius & Brognolus ſic reddidere: *Plus minus quadragies quinquies mille trecenti, & triginta.* Primum illud *plus minus* non eſt in Græcis. Præterea pro *trecenti*, & *triginta*, vertendum, *ducenti ac ſeptuaginta.* Valde autem errant, qui exiſtimant, elegiam hanc, vel poëma utrumque, tot verſuum fuiſſe. Quantum nec Homerus ſcripſit. Sed poſt commemoratum librorum Ariſtotelis indicem, mox, quo de magnitudine omnium conſtaret, ſubjungit, quot verſuum, h. e. (ut vulgo parum Latinè dicunt) quot linearum, aut regularum fuerint opera Ariſtotelis univerſa. Nam ut Latinis verſus, ſic Græcis στίχος, non in carmine duntaxat, ſed etiam in proſa oratione locum habet.

Sub Alexandro & Ptolemæo claruere Cratetes duo. Vnus fuit Thriaſius, Philoſophus Academicus, Polemonis auditor, ſucceſſoremque in ſchola habuit Arceſilam, Mediæ Academiæ conditorem. Thriaſius vero vocatus à pago Thria, inter Athenas, & Eleuſina. Librum de Comœdia conſcripſiſſe, teſtis eſt Laërtius: qui & novem alios memorat Cratetas: in his unum, Poëtam Comicum: alium epigrammatum conditorem. Lilius Dialog. VI, & Cratetis Tragici meminit: atque eum putat eundem ac Cratetem Thebanum Philoſophum Cynicum. Thebanum hunc verſus ſcripſiſſe, liquet ex Demetrii Phalerei libro de Elocutione: ac imprimis ex vita ejus in ſexto Laërtii: ubi claruiſſe dicitur Olymp. CXIII: ut liqueat eodem fuiſſe tempore, ac Crateta Thriaſium, de quo priùs agebamus. Non occurrit verò, unde hauſerint, quod de Cratete Tragico ajunt. Sed de Comico teſtes etiam Ariſtophanes

ſtophanes in Equitibus, & Ariſtoteles in Poëtica. Eum Olymp. LXXXI vixiſſe, monitum ſuperiùs. At Crates Mallotes non tam Poëta fuit, quam Poëtarum cenſor. Is Ptolemæi Philometoris, ac Ariſtarchi temporibus fuit.

Etiam tum viguit Heraclides Ponticus priùs Speuſippi, exinde Ariſtotelis auditor. Hic, ut ex Ariſtoxeno Muſico Laërtius in ejus vita refert, Tragœdias fecit, iiſque Theſpidis nomen præfixit. Varia etiam ad Poëticam & Poëtas pertinentia idem memorat: in his de Homero & Heſiodo: ſed quæ Chamæleon ſibi ſuffuratum diceret.

Ad hæc etiam tempora refero Archedicum Comicum: in cujus fabulis Theſaurus. Multa ſcripſiſſe dicitur de Demochare, qui è Demoſthenis fratre natus erat.

Primi Ptolemæi, ſive Lagidæ imperium numeramus ab exceſſu Alexandri, qui erat Olymp. CXIV an. I. Etſi aliquot poſt annis demum diadema aſſumſerit.

Olymp. etiam CXIV viguit Menander, Diopithis * filius, Theophraſti diſcipulus, novæ Comœdiæ princeps. Et tamen cùm ſcripſerit fabulas CVIII; octonis ſolum vicit. Tantùm valuit judicium gratia, atque ambitus; ut ait Agellius. Olymp. CXIV an III, Archonte Diocle, vel Philocle, primam docuit fabulam, cui nomen Ὀργή: ut cognoſcere eſt ex Anonymo Olympiadum ſcriptore, & Ariſtophanis Scholiaſte, Prolegomenis de Comœdia: ſive uno poſt anno, ut eſt in Chronicis Euſebii: Natus erat Olymp. CIX anno III Soſigene Archonte: mortuus vero Olymp. CXXI, anno IV; anno XXXII Ptolemæi Lagidæ: ut eſt in Chronicis Euſebii: vel potiùs Olymp. CXXII an. I, Lagidæ an. XXXIII; ut Vetus inſcriptio indicat. In Collectaneis Gruteri pag. CIↃ XXVII, num. II. Operæ autem eſt videre, quæ de hoc diſſerit ὁ μακαρίτης Meurſius lib. IV de Archontibus, cap. XVIII. Sepultus fuit in via, quæ ex Piræeo Athenas ducit: ut eſt apud Pauſaniam in Atticis. Apud Michaëlem Neandrum lego, in Conſtantinopolitanis Bibliothecis exſtare XXIV Comœdias Menandri cum explicatione Michaëlis Pſelli. Ac meminit quoque Leo Allatius libro de Pſellis *. Sed non injurià metuo, ne illi à plano quopiam Neandro fucus factus ſit. In hujus Comœdiis fuit Πτωχὴ, ἢ Ῥοδίας, Athenæo laudata lib. XIV, & Polluci lib. X, cap. XXXI. Item Παρακαταθήκη, eidem Athenæo lib. XIII. Adhæc Ἁλιεὺς, ut vocatur Athenæo lib. XI; ſive Ἁλιεῖς, ut dicitur Iulio Polluci lib. X, cap. XXX. Qui & ipſe tamen etiam ſingulo vocat numero. Item Συναριστῶσαι, Plinio lib. XXIII. Αναξιάγραθος, qua fabula inſignem deſcripſit Lurconem. Vide de ea Caſaubonum in Athenæi lib. VI, cap. XI. Ἀδελφοὶ item, quo nomine & Hegeſippus, ac Diphilus

* Pauſanias in Atticis, Diog. Laërtius in vita Theophraſti.

* pag. 61.

lus fabulam scripsere, è Latinis Terentius. Επιτρέποντες Athenæo lib. XIV, Harpocrationi in Ματρυλεῖον, & Εχῖνον, Stobæo serm. XXX: è Latinis etiam Sidonius Apollinaris lib. IV, epist. XII. Casaubono etiam assentio apud Priscianum lib. XVIII, ubi citatur Menander in Επιτρέπεις, legi debere Επιτρόποις, vel Επιτρέπουσι. Δύσκολος, Athenæo lib. IV. Οργὴ Athenæo ibidem, & Polluci lib. VI, cap. XVII. Nauclerus Athenæo ibidem: fortasse idem drama, quod Γυβερνήτῃ Polluci. Επίκληρος prior, Athenæo lib. IX. Επίκληρος posterior, Harpocrationi. Δίδυμαι sive Geminæ, eidem Athenæo lib. IX, & Harpocrationi. Καρχηδόνιος, sive Carthaginensis, vel plurali, Καρχηδόνιοι, Athenæo lib. IX, & Scholiastæ Aristophanis ad Vespas, Αρρηφόρος Polluci lib. X, cap. XLV. Philadelphi, Polluci eodem libro. Etiam Thrasyleontem memorat Athenæus. Menandri Phasma memorat Atilius Fortunatianus initio fragmenti de carmine Sotadeo.

col. 2672. in vett. Grammat. edit. Putschiana.

Iisdem ac Menander temporibus, sed natu paullo grandior, claruit Philemon novæ Comœdiæ Poëta, vel ut Appulejus ait, mediæ. Filius fuit Damonis, qui claruit sub Alexandro M. uti Philemon sub Antigono rege. Proximum meruit locum à Menandro, cui & sæpe prælatus: unde aliquando & Menander: *Quæso, Philemon, bonâ fide dic mihi: cùm me vincis, non erubescis?* Ejus in fabulis fuit Ε'μπορος, cujus imitatione Plautus fecit Mercator. Ipsum audiamus Comicum:

Græcè hæc vocatur Emporos Philemonis.
Eadem Latinè Mercator Marci Accii.

Etiam memoratur Philemon Comicus ἐν Μελίονη, sive potius Μετιόνη, ut aliqui jamdudum apud Athenæum emendarunt. Item ἐν Αρπαζομένῳ, ut est apud Athenæum lib. XIV, & Pollucem lib. X, cap. XXIV: vel ἐν Αρπαζομένῃ, ut est apud eundem Pollucem lib. VII, cap. IX. De morte Philemonis mirè variant veteres: credo, quia plures Philemones fuere, in iis & Philemonis superioris filius, qui LIV fabulas reliquit: ut refert Suidas.

Etiam cum Menandro in agone Poëtico certavit, eumque vicit. Theophrasto fuit familiaris. Fabulas ejus citat Athenæus. Præter quas etiam scripsit ὀψαρτυτικὴν τέχνην, *obsonandi artem*. Theophrastus condidit de Comœdia librum, item alterum de eopse argumento, alium item de Comœdia, item librum de metris: ut auctor est Laërtius.

Apollodorus Gelous eodem, ut Suidas ait, tempore vixit, quo Menander Comicus: & septem ejus fabulæ sunt, Αποκαρτερῶν sive inediâ sibi mortem consciscens, quæ & dicebatur Philadelphi, Δευσοποιοὶ, sive Tinctores, Ι'ερεια, sive sacra, Χαμμαπόδειπνος, Pseudeas, Sisyphus, & Æschion.

Æſchion. Ex hiſce prima memoratur Athenæo lib. XI, qui & libro III adducit ejus Ἀπολιποῦσαν, ſive fœminam animo defectam. Niſi Ἀπολιπούσῃ legendum: quando & Suidæ memoratur ἐν Καρυστίοις ἀπολιπούσῃ. Iulius Pollux lib. X, cap. XXIII, citat ejus γραμματοποιόν, ſive potius γραμματιδιοποιόν, ut vocandum cenſet Caſaubonus Animadverſionibus in Athenæum lib. VII, cap. VI. Idem Pollux lib. X, cap. XXXI, memorat ejus Ψευδαίαντα, ſive *falſum Ajacem*. Diverſus ab eo Apollodorus Athenienſis, qui, ut apud eundem Suidam legas fabulas fecit XLVII: ſed quinquies ſolùm vicit. Apud Scipionem Tettium commentario de Apollodoris legas feciſſe Comœdias XLVI. Sed Suidas ait μζ. Ex iis Feſtus Pompejus in Vrbis etymo citat Euxenidem: Ephebon Ammonius libro de ſimilibus & differentibus vocibus. Ambigo Geloi, an Athenienſis ſit ἡ τοῦ νεὼ ποίησις, *de templo poëſis*, Polluci memorata lib. X, cap. LI. Alius item Apollodorus Tarſenſis Tragicus: cujus ſex hæ fabulæ eidem memorantur, Ἀκανθοπλὴξ, ſive ſpinâ percuſſus, Τεκνοκτόνος, ſive liberorum interemtor, Ἕλληνες, ſive Græci, Θυέστης, Ἱκέτιδες, ſive ſupplices, & Ὀδυσσεὺς, *Vlyſſes*. Denique alius ab his Apollodorus Aſclepiadæ filius Grammaticus Panætii Rhodii Philoſophi, & Ariſtarchi Grammatici diſcipulus, repertor verſuum tragijamborum, ut idem Suidas auctor eſt. Deque eo Plinius lib. VII. Eſtque is cujus habemus Bibliothecam, ſive de Diis libros III. Athenæus lib. VI citat Apollodorum Caryſtium ἐν Γραμματιδοποιῷ, ſive potius Γραμματιδιοποιῷ, h. e. litium procuratore, cujus erat γραμματίδια facere. At Pollux lib. X, cap. XXIII tribuit Apollodoro Geloo. Vnde idem videri poſſit Caryſtius, & Gelous. Sed Pollux eos apertè diſtinguit. Quare potiùs ſtatuendum, nec veteres ſatis conveniſſe in eo, utrius Comici fabula hæc foret. Vide de his Caſaubonum Animadverſ. in Athen. lib. VII, cap. VI. Ex Apollodoro Comico Phormionem, & Hecyram tranſtulit Terentius: ut ait Donatus.

Tum etiam claruit Euhemerus, cujus de Deorum hiſtoria opus tranſtulit Latinè Ennius. Memorat inter Poëtas Gyraldus: incertus tamen an carmine ſcripſerit. Sed Cenſorinus in Fragmento cap. IX clarè elegiariis accenſet. Ætatem arguit, quòd Caſſandro regi familiaris fuit: ut eſt apud Euſebium lib. II Præparationis Euangelicæ: ſed Trapezuntius ea in tranſlatione ſua, ut alia plurima, præteriit. Vide de eo, quæ diximus in Hiſtoricis Græcis lib. I, cap. XI.

Simmias Rhodius claruit, quantum videre poſſum, temporibus Ptolemæi Lagidæ: multum ſanè junior eſſe nequit, cùm Hephæſtio ſtatuat antiquiorem Philico, ſeu Philiſco, uno τῆς πλειάδος, quem ſub Phi-

H 2 ladelpho

ladelpho floruisse, mox dicam. Exstat hodieque Ovum hujus Simmiæ, quod Theocriti subjici solet. Eruditis id Notis Salmasius illustravit. Sed de ætate objici nobis possint Suidæ verba, qui ait Simmiam fuisse Samium, postea Amorginum dictum, quia à Samiis esset missus ad Amorgum coudendam. Addit id factum annis CCCCVI à capta Troja: quod fuerit, si Eratosthenem audimus, anno ante cœptas Olympiades. Sed omnino Suidæ is locus est corruptissimus. Nam Simmias, & Simonides, conflantur in unum, quod facile videbit, qui de ætate Simonidis eadem legi sciat in Simonide Amorgino. Numerum etiam esse vitiatum, & pro μϛ debere νϛ legi, diximus: in Olympiade XXIX, cum de tribus illis, Archilocho, Simonide, & Aristoxeno loqueremur. Simmiæ Rhodio Parthenius debet historiam XXXII. Exstat ejus poëmatium quod Πέλεκυς sive Securis inscribitur. Nempe est quasi inscriptio securis Minervæ ab Epeo dicatæ, postquam ea fabricasset equum Darium. Genninum esse arguit, quod Hephæstio citat Simmiam ἐν πελέκει. Etiam exstat ejusdem Ovum, quod vocat Doricæ lusciniæ, ut suum significaret. Nam lusciniam dixit pro Poëta, Poëtarum more, qui eos nunc luscinias, nunc olores solent appellare. Atque hoc quoque poëmatium, ut Simmiæ, idem Hephæstio agnoscit. Vtrumque autem eruditis notis illustravit Salmasius. Ex quo etiam versum illum, quo auctor Securis Bion Rhodius prædicatur, non à Simmia esse, sed ineptè ab alio assutum.

Fuit tum quoque Posidippus, Cassandri Poëta, & à Menandri excessu in nova Comœdia princeps. Ejus fabulæ fuere XXX; in quibus Pornoboscus, sive leno meretricem alens. Agellius lib. II sic orditur cap. XXIII: *Comœdias lectitamus nostrorum Poëtarum sumtas ac versas de Græcis, Menandro, ac Posidio, aut Apollodoro, aut Alexide, ac quibusdam item aliis Comicis.* Vbi, ut observatum Lilio Gyraldo de Poëtarum Historia dialogo VII, pro *Posidio* legendum *Posidonio:* qui Menandro subjungitur, quia mortuo illo in Comœdia nova tenuit principatum. Alius ab eo Posidippus Epigrammatum scriptor: quem citant Athenæus, Scholiastes Apollonii, & Stobæus.

Diphilus Sinopensis paullo fuit junior Menandro. Inter alias Comœdiam scripsit Synapothnescontes: quam è Plauto transtulisse ait Terentius. Fecit Ἀδελφοὺς ut & Menander, ac Hegesippus. Item Ἔμπορον sive Mercatorem: quo nomine & Philemon scripsit fabulam. Ejusdem Ἀπολιποῦσα Athenæo citatur lib. IV: uti & Ἐναγίζοντες, sive *Parentantes*, quæ fabula alibi dicitur Ἐναγίσματα, sive *Parentalia.* At lib. VI citat ἐν Ἐλαιηφοροῦσι: nempe à festo, cui nomen Ἐλαιηφόρια, ut ex Pol-

lucis

lucis lib. ultimo videre eſt. Lib. XI citat Athenæus in Πιθραύστῃ, pro quo Τιθρασίῳ, à vici Attici nomine, legendum putat Caſaubonus. Libro XI Athenæi memoratur Αἰρησιτειχής: quæ fabula emendatior ab auctore facta, iterumque edita, dicta eſt Εὐνοῦχος, ἢ Στρατιώτης. Sed & Μνημάτιον Diphili memorat Athenæus: & Hecaten Pollux lib. X, cap. XX.

Sub eodem Lagide, Suida teſte, claruit Rhinton Tarentinus, figuli filius, qui XXXVIII reliquit fabulas partim comicas, partim tragicas. Idem eſt auctor fabulæ, quæ dicta ἱλαροτραγῳδία, atque eſt φυλακογραφία, ut vulgo quidem legitur apud Suidam, quaſi nomen foret ab excubiarum deſcriptione: vel potius φλυακογραφία, à deſcriptione jocorum & ridiculoſorum.

Lagidæ etiam tempore fuit Sophilus Sicyonius, ſive, juxta alios, Thebanus, Poëta Comicus: ex cujus Comœdia, quæ Γάμος dicebatur, Laërtius in Stilpone verſum citat jambicum, quo reprehendit Stilponem Megarenſem. Is Stilpo, uti & Crates, præceptor fuit Zenonis Cittici: unde & Sopyli ætatem cognoſcimus.

Item tum fuit Stephanus, mediæ Comœdiæ Poëta, filius Alexidis Comici: quem patruum fuiſſe Menandri tradiderunt.

Præterea ſub primo Ptolemæo fuit Zenodotus Epheſius, diſcipulus Philetæ, ac Lagidæ filiorum præceptor. Nempe in hoc munere, Philetæ ſucceſſit, ex magiſtri, ut puto, commendatione. Nam & Philetam docuiſſe eos, antea diximus. Is intelligendus in hoc Furii Bibaculi adverſus Valerium Catonem:

En cor Zenodoti! en jecur Cratetis.

Sub eodem Lagide, & Ptolemæo Philadelpho, qui patri ſucceſſit Olymp. CXXIII an. IV, viguit Theocritus Syracuſanus. Decem fecit eclogas ruſticas: ut & Servius monuit. Poſtque earum editionem fecit σύριγγα, ſive inſcriptionem, quæ fiſtulam referret: ac σύριγγα, ſive fiſtulam, propter eam ſimilitudinem vocavit. Quamquam verò fiſtula ſoleat diſparibus ſeptem compingi cicutis: ut apud Maronem eſt, nihilominus conſtare eam voluit denis verſibus, quia ipſe decem feciſſet eclogas: ac Pani Sylveſtri numini dicavit, velut inſtrumentum, quo Sylveſtrem Muſam ceciniſſet.

Antigoni hujus, Macedoniæ Regis temporibus, etiam claruit Antagoras Rhodius, eique perfamiliaris fuit: ut ex Pauſaniæ Atticis, ubi de Poëtis, qui Regibus familiares fuere, loquitur, item ex Plutarcho, & Athenæo, cognoſcimus. Thebaida ſcripſit. Supereſt ejus in Crantora epigramma.

Item fuit temporibus Antigoni Poëta Hermodotus; ut ex Plutarchi constat Apophthegmatis, ac libro ejus de Iside & Osiride.

Claruit & tum Anaxippus, novæ Comœdiæ Poëta: nempe sub Antigono, & Demetrio Poliorcete; ut est apud Suidam. Citharœdum, aliasque ejus fabulas citat Athenæus.

Item Posidippus Comicus, qui fabulas reliquit xxx: ac tertio à Menandri morte anno docuit, ut idem Suidas ait.

Olymp. cxxv sub Philadelpho usque ad Ptolemæum III, sive Euergetem, claruit Callimachus Cyrenensis: quod vel cognoscimus ex carmine de coma Beronices, Latinè reddito à Catullo. Fere hymnos, vel elegias, vel epigrammata scribebat. Quo nomine iniqua experiebatur judicia: unde ipse in Apollinis hymno:

> Ὁ φθόνος Ἀπόλλωνος ἐπ' οὔατα λάθριος εἶπεν·
> Οὐκ ἄγαμαι τὸν ἀοιδὸν, ὃς οὐδ' ὅσα πόντος ἀείδει.

Quibus contra aggerebat Callimachus μέγα βιβλίον μέγα εἶναι κακὸν, magnum librum magnum esse malum. Ac planè subscripserim Scaligero, ac Casaubono; quando censent, eo respexisse Martialem, cùm ait:

> *Cui legisse satis non est epigrammata centum,*
> *Nil illi satis est Cæditiane mali.*

Sic enim legendum, non *Seditiane*. Assiduis tamen convitiis victus, *Hecalen* scripsit: ut Scholiastes indicat ad verba, quæ ex hymno Apollinis adduximus. Imò & Αἴτια ejus majus ipsa Hecale opus. Alius verò ab hoc Callimachus Colophonius, memoratus, inter alios Tatiano orat. ad Gentes, & Eusebio lib. x Præparat. Euangelicæ †.

† pag. 289, edit. Rob. Steph.

Callimachi hujus ætate fuit quoque Heraclitus Halicarnasseus: qui & epigramma in ejus obitum scripsit, quod legere est apud Laërtium lib. ix in vita Heracliti.

Item Philadelphi temporibus erat Timon Phliasius, Poëta Physicus, secta Pyrrhonius, diversus omnino ab illo μισανθρώπῳ, qui Peloponnesiaci belli temporibus vixit. At hic Phliasius carus fuit Antigono Gonatæ: qui quarto Philadelphi anno regnare cœpit, atque annis xxxv imperium tenuit. Scripsit hexametra, Tragœdias LX, Comœdias xxx, Satyras, Sillorum libros III, & Cinædos. Περὶ τῶν Τίμωνος Σίλλων * scripsit Sotion: ut videre est ex Athenæi XII. Credo, opere eo occurrere voluisse convitiis, quibus Philosophos impetierat. Satis hoc inde verisimile est, quod idem Sotion etiam scripserat τὰς Διαδοχάς: sive de Philosophorum successionibus: ut ostensum operis de Historicis Græcis lib. II, cap. VII. Plura de Sillis Timonis dicebamus libro II de arte

* de Timonis Sillis.

arte Poëtica cap. xx: quæ repetere hoc loco nihil attinet. Vitam Timonis Laërtius narrat. Fragmenta quædam ejus in Poësi Philosophica exhibet Henr. Stephanus.

Olymp. CXXVII an. I, Ptolemæi Philadelphi an. VI, Aratus Cilix, quippe Solensis, cognoscitur: ut ait Eusebius in Chronicis. Atque hoc firmatur, quòd interfuerit nuptiis Antigoni, Gonatæ regis, Demetrii Poliorcetæ filii, cumque eo permanserit ad finem vitæ: ut ex Suida scimus. Sanè Antigono huic familiarem fuisse, etiam apud Pausaniam in Atticis legas. Mirum, quàm multos fuerit nactus interpretes: ex deperditis sunt Aristarchus Samius, Aristylli duo Geometræ, Crates, Euæneti duo, Crates, Numenius Grammaticus, Pyrrhus Magnesius, Thales quispiam, & Zeno.

Olympiade CXXVII anno II obiit Epicurus: non CVII, ut est apud Laërtium. Nimirum εἰκοσῆς sive vigesimæ librarii culpà excidit. Vt satis ex eo liquet, quòd Pytharato prætore id factum fuit: quemadmodum est apud Ciceronem de Fato. Et clarè de Olymp. CXXVII est apud Suidam. Idem ex eo consequitur, quod moriens fuerit annorum LXXII. Quàm ridiculè igitur nunc apud Laërtium legitur natum Olymp. CIX anno III, Sosigene Archonte: at annos natum LXXII, obiisse Olymp. CXXVII, Pytharato auctore. Atque hæc non tam propter Epicurum scripsimus, quam Sophronem, qui circa hæc floruit tempora. Nam amavit Danaën, cui mater Leontium fuit, Epicuri amica. Porro inter alia non mimographi Sophronis. De quo dictum Olymp. LXXV, sed hujus Comici esse censeo fabulam Νυμφοπόνον, sive sponsæ ornatricem, quam citat Pollux lib. X.

Olymp. CXXIX an. I, Zenoni Cittico, Eusebio teste, in schola successit Cleanthes, Poëta Physicus; versus ejus partim hexametros, partim jambicos in Poësi Philosophica H. Stephanus collegit, vitam Laërtius enarrat: in qua etiam de Poëta librum scripsisse refert.

Sub hoc Philadelpho etiam vixisse censeo Damoxenum, ac fuisse extremis Epicuri temporibus, ac deinceps. Is vero decessit XLV anno Philadelphi, annorum LXXII: de quo mox pluribus. Fuit hic Damoxenus Atheniensis Comicus: cujus ad LXX versus nobis conservavit Athenæus lib. III, ubi inter alia ait coquus, se artem suam esse doctum à Epicuro. Ejus σύντροφοι sive *simul educati*; & ἑαυτὸν πενθῶν, sive seipsum lugens, ex eodem Athenæo citantur à Suida.

Tum etiam fuerit Myro Byzantia, si fuerit mater Homeri Tragici, de quo mox loquar. Sed ut paullo juniorem putem facit, quòd Suidæ dicitur Ὁμήρου τοῦ Τραγικοῦ θυγάτηρ, γυνὴ Ἀνδρομάχου τοῦ ἐπικληθέντος φιλολόγου.

λολόγου. Reliquit versus elegiacos, ac melicos: multumque Athenæo celebratur.

Etiam sub Philadelpho claruit Lycophron. Sed varios fuisse ejus nomine dicet Tzetzes Chil. VIII Hist. CCIV. Is, de quo nunc sermo nobis fuit Chalcidensis, idem Grammaticus, ac Poëta Tragicus, sed ut ex Alexandra ejus, sive Cassandra liquet, valde obscurus: unde Papinius lib. V Sylv. in Epicedio Patris:

Carmina Battiadæ, tenebrasque Lycophronis atri.

Sanè & in eum commentatus olim Dection, cujus meminit Etymologici magni auctor in voce Ἥπιος. Item Orus, & Theon. Sed periere pariter. Ex iis sua congessit, sed subinde nugis suis admistis, Isacius Tzetzes. Quæ præterea Lycophron scripserit, dicet Suidas. Porrò & hic Lycophron, & quinque isti antea memorati, Theocritus, Nicander, Callimachus, Apollonius, & Aratus, ac præterea Homerus junior, Tragicus Poëta, Myrus Byzantiæ poëtriæ filius, constituunt celebrem illam Poëtarum πλειάδα, ita dictam quia sic in Poësi relaxerint Ptolemæi Philadelphi temporibus, uti stellæ septem in sidere Pleiados. Septem veri illos memoravimus, ut facit Isacius Tzetzes suo in Lycophronis Cassandram commentario. Sed aliter Scholiastes Theocriti, qui ex septem memoratis omittit Nicandrum, ac Callimachum; proque iis reponit Æantidem, & Philicon. At Hephæstionis Scholiastæ sic vocantur, Homerus junior, Sositheus, Lycophron, Alexander, Philicus, Dionysiades, & Æantides. Sed homines doctissimi pro Φίλικος, tum apud Theocriti, tum etiam Hephæstionis Scholiastem, reponunt Φιλίσκος, idque auctoritate impulsi Suidæ, qui, sex ordine Philiscos memorans, huic secundum tribuit locum; ac ne diversum putet, ait patriâ fuisse Corcyreum; vixisse sub Philadelpho, esseque unum ex illis septem qui πλειάδα constituerent. Credo id moverit quoque magnum Turnebum, ut licet, Mss codices secutus in ipso Hephæstione, & ejus Scholiaste Φίλικος edidisset, tamen in Indice reponeret, Φιλίσκος Κερκυραῖος. Sed omnino Φίλικος retinendum. Nam quis melius nomen nôrit, quam Poëta ipse? At is se Φίλικον vocat secundâ brevi. Facit id versu isto ab Hephæstione adducto, quo gloriatur à se esse inventum id carminis genus, quod quinque constat choriambis, & bacchio. Versus

* pag. 31. est iste*:

Καινογράφης | συνθέσεως | τῆς Φιλίκου | γραμματικοὶ | δῶρα φέρω |
πρὸς ὑμᾶς. |

Vel hoc solum omnem nodum possit dissolvere. Est verò in hoc

nomine

nomine etiam peccatum apud Atilium Fortunatianum in Arte Medica: ubi cap. VI sic incipit: *Phalæcius versus ex duplici pede constat, quem Bacchium musici, choriambicum grammatici vocant. Habet longam, & duas breves, & longam.* Omnino rescribendum *Philicius.* Sequitur deinde: *Hoc autem Phalæcus conscripsit hymnos Cereri, & Libero, tali genere metro: quod scilicet est:* - *deorum convenire venerationi credidit.* Primùm pro *Phalæcus*, & hîc, & deinceps, *Philicus* reponi debet. Præterea hiatus ille sic supplendus:

Τῇ χθονίῃ μυστικὰ Δήμητρί τε καὶ Περσεφόνῃ, καὶ Κλυμένῳ τὰ δῶρα.

Sic enim carmen illud in Cererem ac Liberum incipiebat: ut locuples nobis testis est Hephæstio *. Apud Marium Plotium in Arte de Metris † carmen hoc *Philicum* vocatur. Corrige *Philicium.* Gloriabatur Philicus se hoc metrum reperisse: ut videre est ex versu ejus antea adlato. Sed hanc jactantiam ejus refellit eo Hephæstion, quod eo metro usus antea sit Simmias Rhodius in Securi: unde versum hunc adducit:

* pag. 31.

† col. 2655, edit. Putschiana.

Ἀνδροθέα | δῶρον ὁ Φω | κεὺς κρατερᾶς | μηδοσύνας | ἦρα τίνων
Ἀθάνα.

Atque item in Alis:

Ἀδίσατε τὸν | γᾶς τε βαθυ | στέρνου ἄνα | κτ' ἀκμονίδαν | τ' ἄλλυ-
δις ἑ | δράσαντα.

Vnde colligit, Philicum non tam hoc metrum invenisse, quàm tota eo scripsisse poëmata.

Et hæc de Philico.

Vidimus autem in Pleiade ista etiam reponi tum Homerum juniorem, tum Alexandrum.

Homerus Poëta Tragicus fuit, filius Myrûs Byzantiæ, de qua dictum. Patria fuit Hieropolitanus: ut est apud Stephanum; qui quatuor Hierapoles statuit: unam inter Phrygiam, & Lydiam, alteram in Græcia, tertiam in Syria, quartam in Caria, atque ex quarta illa juniorem hunc Homerum fuisse ait.

Intelligendus verò Alexander Ætolus, Grammaticus, quem in septem tragicorum pleiade idem Suidas reponit. Ex ejus Apolline elegantissimum carmen adducit Parthenius Eroticôn cap. IV. Tres item versus refert Strabo lib. XII; quos ipsos etiam adfert lib. XIV. De Sositheo dicam in Olymp. CLXVI. Paullò aliter Pleiada enarrat Hephæstionis Scholiastes alter, qui pro Homero reponit Διονυσιάδην, sive Διονυσίδην, ut Strabo vocat lib. XIV: nempe ut qui uni Hephæstionis Scholiastæ est Αἰαντιάδης is alteri est Αἰαντίδης. Præterea qui uni Scholiastæ Σωσί-

θεος, is alteri Σωσιφάνης. Imo Suidæ Soſicles Syracuſius, de quo dixi Olymp. cx, unus è Pleiade ſtatuitur. Porrò hæc diverſitas ſcriptorum partim eſt ex eo, quod alii Poëtarum ἁπλῶς alii tragicorum πλειάδα recenſent, partim ex judiciorum diverſitate, qua alium alii præferrent.

Ariſtonymus Comicus, Suida teſte, vixit ſub eodem Philadelpho, pariterque ſub ſucceſſore ejus Philopatore, ac in Bibliothecæ cura, uti Eratoſtheni Apollonius, ita Apollonio hic Ariſtonymus ſucceſſit. Ad Eumenem iturus ſtranguria obiit anno ætatis LXXVII, ut eſt apud Suidam.

Philadelpho ſucceſſit tertius Ptolemæus, cognomento Euergetes, Olymp. CXXXIII, an. II. Sub eo claruere hi tres Eratoſthenes, Apollonius Alexandrinus, Euphorion. Nam eos fuiſſe συγχρόνους clarè ait Suidas in Ἀπολλώνιος. Dicam de iis ordine. Eratoſthenes erat natus ſub Ptolemæo ſecundo ſeu Philadelpho Olymp. CXXVI. Inter cætera etiam condidiſſe poëmata, ſatis ex Suida conſtat. Atque, ut idem ait, à tertio ſive Euergete Athenis fuit Alexandriam arceſſitus. Ac claruit non ſub hoc modo rege, ſed etiam ſucceſſore Ptolemæo tertio ſive Euergete, & inde uſque ad annum ætatis LXXX; h. e. Olympiadem CXLVI: cujus initium incidit in annum quinti Ptolemæi, ſive Epiphanis annum Ptolemæi quinti octavum. Eratoſthenem, ut Poëtam egregium etiam Strabo laudat in ultimo χωρογραφουμένων. Sed ille non modo Poëta, verum in omni diſciplinarum genere ſubactus, ſic tamen ut vix nulli principem ei locum adſignarent, ſed τὸ Βῆτα vocarent: quaſi qui in ſecundis conſiſteret. Non, ut apud Suidam legitur, βάματα, ſive gradus. Atque hinc etiam liquet, cur primus acceperit *Philologi* nomen: uti apud Latinos poſtea Atteius. Teſtis de utroque Suetonius in Claris Grammaticis.

Apollonius Rhodius, Argonauticôn ſcriptor, diſcipulus Callimachi, ſed ingratus; unde & præceptor eum carmine vexavit, in quo Ibidem vocavit. Atque hoc exemplum in Ibide ſibi propoſuit Ovidius. In Bibliothecæ Alexandrinæ curatione ſucceſſit Eratoſtheni, teſte Suida. Doctiſſimis eum commentariis illuſtravit Tarrhæus: prout Scholiaſten illum etiam appellat Henricus Stephanus præfatione in Parrhaſium de rebus per epiſtolam quæſitis.

Tertius erat Euphorion Chalcidenſis; qui natus fuit Olymp. CXXVI, quo tempore Pyrrhus in Italia victus; ut ait Suidas. Lacydæ fuit diſcipulus: qui ſcholam habere cœpit eadem Olympiade, qua hic natus: obiit vero Olympiade CXXX. Ad Antiochum Magnum profectus, ab eo Bibliothecæ fuit præfectus. Quam varia carmine heroico reliquerit,

rit, Suidas enarrat. Aliqua ejus fragmenta reperire est apud poëtarum interpretes. Ciceroni de Divinatione lib. II dicitur Poëta obscurus. Nimirum ob tot fabulas, quas adducit. Sed idcirco gratior fuit Tiberio Cæsari; qui eum, uti & Rhianum, ac Parthenium maximè amabat: ut Suetonius ait in vita Tiberii cap. LXX. Eum cum Parthenio etiam conjungit Lucianus libro de conscribenda Historia. Eratosthenis quoque æqualis Rhianus, patria, secundum aliquos, Benæus, è Creta, qui carmine scripsit bellum à Lacedæmoniis annis XX gestum adversus Messenios. Sed & Thessalica, Stephano teste, & alia, consignavit. Sæpius ejus versus citat Apollonii interpres. Dixi de eo plura lib. I Hist. Græc. cap. XVII.

Præterea sub Euergete claruit Callimachus junior, Poëta heroicus, è superioris Callimachi sorore natus: ut ex Suida cognoscimus.

Olymp. CXL an. I, regnare cœpit Ptolemæus quartus sive Philopater: biennio postquam imperare in Syria cœpisset Antiochus Magnus. Rexit Antiochus annis XXXVI, sed Ptolemæus solum XVII.

Olymp. CXLVI, Eratosthenes obiit annos natus LXXX: ut antea ex Suida diximus. Ex quo & ætatem videmus discipuli ejus Aristophanis Byzantii Grammatici: Aristarchi autem præceptoris: ut sub Philopatore, & Epiphane vixerit. Hoc addidi, quia hinc aliorum quoque ætatem cognoscimus.

Olymp. CXLIX an. II, regnare cœpit Ptolemæus quintus, cognomento Epiphanes. Claruit tum Simonides Magnesius, qui carmine signavit res gestas Antiochi Magni. Vt satis liqueat omnino alium esse à longè antiquiore Simonide: qui inter IX lyricos numeratur.

Olymp. CLV an. I, imperare cœpit Ptolemæus VI, cognomento Φιλομήτωρ. Sub quo claruere duo Grammatici bene de Poëtis meriti, Aristarchus Samius, & Crates Timocratis filius, Mellotes Philosophus Stoicus, cognomento Homericus & Criticus: qui libris novem scripsit διορθώσιν * Iliadis & Odysseæ: teste Suida. Ac Aristarchum quidem Philometor præfecit studiis filii sui Ptolemæi Lathyri, ac annis vixit LXXII, teste Suida: ut etiam claruerit sub Ptolemæo Physcone. Hujus Aristarchi ætate claruit Moschus Siculus, bucolicus Poëta: ut quem Aristarcho fuisse familiarem dicat Suidas.

* emendationem.

Olymp. CLVIII an. III, regnare cœpit Ptolemæus septimus, sive Physcon.

Hujus temporibus claruit Nicander Colophonius, sive Ætolus. Nam Anonymus vitæ ejus scriptor ait claruisse temporibus Attali, extremi regis Pergameni. At is regere cœpit Olympiad. CLX, an. III. Obiit

 verò

verò hærede relicto populo Romano, Olymp. CLXI, an. IV. Exstant ejus Θηριακὰ, & Ἀλεξιφάρμακα. In Θηριακὰ, præter alios, commentarium scripsit Demetrius Phalereus: ut indicat Stephanus in Κορόπη. Quisquis ille, satis temporum ratio docet non posse esse inclytum illum Demetrium Phalereum, qui Ptolemæi Lagidæ temporibus claruit, ac Bibliothecæ præfuit. Præter ea, quæ dixi, etiam scripsit ἑτεροιούμενα, opus non absimile Ovidianæ Metamorphoseo. Meminere Athenæus, Antonius Liberalis, Tzetzes. Alia etiam multa reliquerat. De quibus dixi in Historicis Græcis lib. IV, cap. IV.

Sub eodem Olymp. CLXVI claruisse à Suida dicitur Sositheus Syracusanus, vel Atheniensis, aut Alexandrinus. Poëta fuit Tragicus; imò unus habitus ex Pleiade Tragicorum: sicut superius diximus. Vt vel hinc liqueat, non una vixisse ætate, qui Pleiada illam constituere existimati. Alii verò serius vixisse ajunt: puta Olymp. CLXIV: quos sequitur Lilius. Sed hæc non pugnant, quia tempus hoc sub eodem sit Physcone.

Olympiadis CLXV an. I, Ptolemæus octavus, cognomento Lathyrus, Physconis filius, parenti in regno successit. At Olymp. CLXVIII an. II, pulso Lathyro à matre Cleopatra suffectus frater Ptolemæus IX, sive Alexander. Olympiade verò CLXXI an. IV, pulso Ptolemeæo IX, sive Alexandro, revocatus est Ptolemæus octavus, sive Lathyrus, ac quatuordecim hinc annis imperium tenuit.

Olymp. CLXIX an. II, quo Consules fuere Marius IV, & Catulus, claruit Antipater Sidonius: de quo sic Cicero in libris de Oratore: *Quid si Antipater ille Sidonius, quem tu probe Catule meministi, solitus est versibus hexametros, aliosque, variis modis atque numeris fundere ex tempore tantumque hominis ingeniosi, ac memoris valuit exercitatio, ut cùm se mente ac voluntate conjecisset in versum verba sequerentur.* Diximus de eo quædam lib. III de Historicis Græcis. Mirum est, quod de eo Valerius Max. ac Plinius prodidere quotannis non nisi semel febri solere corripi, idque natali die, atque eodem decessisse. Apollodorus Grammaticus, Asclepiadis filius, Aristarchi Grammatici, de quo ante dicebamus, & Panætii Rhodii Philosophi auditor. Atque hic est, qui reperit id carminis genus, quod tragijambum dixere.

Etiam ad Lathyri tempora referendus videtur Anaxipolis Thasius: modo sanus sit locus iste Plinii lib. XIV, cap. XIV., prout legitur in antiqua editione Parmensi *. *Sic quoque diu (vina) transmarina fuerunt in auctoritate, ad atavos usque nostros: sicut apparet ex illo Comici versu Anaxipolis Thasii:*

* an. 1476.

Quinque Thasii vini inde depromam, Falerni bina.

Anaxipolis inter rei rusticæ scriptores etiam memoratur Terentio Var-

Varroni. Sed quanto ſit Varrone antiquior, non aliunde colligas, quàm ex eo, quòd Plinius hîc (modò ſanus is locus; aliter enim recentiores editiones) dicat ſic Anaxipolidem ſcripſiſſe ætate atavorum: quod ſi generationi cuique annos demus XXX, id fuerit ante annos CL: quando Lathyrus regnabat.

Item eo regnante, circa Olympiadem CLXXIII, tum fuerit Dionyſius Σκυτοβραχίων, qui & Σκυτεὺς, ſive ſutor. Paullo enim ante Ciceronis ac Cæſaris tempora floruerit, ſi ut à pleriſque proditus ait Suetonius, in illius contubernio Alexandriæ vixit M. Antonius Gniſo: qui æqualis Cæſari ac Tullio fuit. Qua de re & aliquid dictum in Hiſtoricis Græcis lib. IV, cap. V. Mileſium aliqui vocant: ſed Suidas Mitylenæum: qui & vocat ἐποποιὸν, ac ſcripſiſſe ait Bacchi & Minervæ expeditionem, & Argonauticorum libros VI: ſed hæc eſſe quidem μυθικὰ, verum oratione proſa ad Parmenonam ſcripta.

Olymp. CLXXIV an. II regnare cœpit Ptolemæus X, ſive Auletes.

Eo imperante, nempe Olymp. CLXXX, an. I, h. e. anno Vrbis ƆCXCII, Metello & Afranio Coſſ. Cicero dixit pro A. Licinio Archia Poëta: ut Sebaſt. Corradus colligit ex epiſt. XIII lib. I ad Att. Deſcripſit bellum Cimbricum: ac carmen de conſulatu Ciceronis fuerat exorſus. Hodieque aliquot ejus epigrammata in Ανθολογίᾳ ſuperſunt. Meminere ejus etiam Fabius, ac Tacitus.

Item hoc tempore vivebat Alexander Poëta: tempore nimirum Ciceronis, qui ſic de eo ad Atticum lib. VI: *Libros Alexandri negligentis hominis, & non boni Poëtæ, ſed tamen non inutilis, tibi remiſi.* Et alibi eodem libro: *A Vibio libros accepi: Poëta ineptus: nec tamen ſcit nihil: ſed eſt non inutilis: deſcribo, & remitto.* Videmus, ut parum magnificè de eo ſentiat Tullius. Ait Lilius Gyraldus ſe aliquoties dubitâſſe, an non is ſit Alexander Epheſius, cognomento Lychnus, Poëta & Orator, quem Strabo lib. XIV dicit fuiſſe ex recentioribus: ut tempora videantur convenire. Coſmographiam carmine reliquit. Vide quæ de eo diximus in III de Hiſtoricis Græcis.

Etiam Ptolemæi Auletæ temporibus floruit Theophanes Lesbius, magni Pompeii familiaris, in expeditionibus comes, & eorum, quæ geſſit, Hiſtoricus. De Hiſtoria ejus diximus lib. I Hiſtor. Græc. cap. XXIII. Idem verò & nobilis Poëta fuit. Hodieque in tertio ἀνθολογίας duo habemus Theophanis epigrammata: quæ Lesbii hujus eſſe, Lilii Gyraldi judicium eſt dialogo IV Hiſtoriæ de Poëtis. Imò idem bellum Mithridaticum carmine epico ſcriptum tradit. Eſtque in eadem ſententia Ianus Douza Nordovix præfatione hiſtoriæ ſuæ metricæ de

rebus à priscis Hollandiæ Comitibus gestis. Sed puto, id si esset, Plutarchus non eum vocasset συγγραφέα, verum ποιητήν.

Claruit & Ciceronis ætate Philodemus, Poëta Epicureus, patria, ut ex Strabone constat, Gadaræus, Ciceroni memoratus orat. in Pisonem, ubi sic Asconius Pedianus: *Philodemum significat, qui fuit Epicureus illa ætate nobilissimus, cujus & poëmata sunt.* Gyraldus suspicatur eundem, quem nominat Horatius.

Eodem Aulete regnante floruit Parthenius Poëta ἐρωτικός. Nam tempore belli Mithridatici captus fuit, eoque præceptore in Græcis usus est Virgilius; ut apud Macrobium legere est lib. v Saturn. cap. xvii. Etiam quædam ex ejus carmine expressit: ut ibidem legas de versu istoc:

Glauco, & Panopeæ, & Inoo Melicertæ.

Quod ex illo Parthenii:

Γλαύκῳ, καὶ Νηρῆϊ, καὶ Ἰνώῳ Μελικέρτῃ.

Quid quod in codice Bibliothecæ Ambrosianæ, quæ est Mediolani, ad P. Virgilii Moretum hæc adscripta leguntur, ut filio meo Isaaco cum Italiam lustraret, observatum: *Parthenius Moretum scripsit in Græco quem Virgilius imitatus est.* Quod valde adversatur Scaligero, poëma id, licet elegantissimum, Virgilii esse neganti. Nec enim imperiti hominis commentum esse potest: sed ex scriptum sine dubio ex codice venerandæ antiquitatis. Quod si Virgilii fuerit præceptor, omnino alius ab eo videatur, quem ad Tiberii usque tempora vixisse, ait Suidas. Nisi eo placet ad Tiberii tempora referri à Suida, quia dicarit suum opus Tiberio; quod facere potuit, simulac rem bello præclarè gerere cœpit: id verò fuit annis xxix ante principatum ejus. Vide, quæ diximus de eo lib. ii, cap. i Historiæ Historicorum Græcorum.

Olymp. clxxxii an. ii, regnare cœpere Ptolemæus xi, sive Dionysius, ac soror Cleopatra.

Horum tempore fuit Theodonis Poëta, qui varia scripsit interque alia versus in Cleopatram; ut est apud Suidam.

Item Boëthus Tarsensis, qui carmine celebravit victoriam M. Antonii apud Philippos: ut refert Strabo. Videtur idem Boëthus, cujus in Ἀνθολογίᾳ quædam habemus epigrammata.

Augustum Cæsarem etiam Græcos versus fecisse, cognoscimus ex Suetonio in vita ejus cap. xcviii, Plinio lib. xxxv, cap. x, & Macrobio lib. ii Saturn. cap. iv.

C A-

C A P U T IX.

De quarta Poëtarum Græcorum ætate à morte Cleopatræ usque ad Constantinopolin à Muhammede captam.

Sequitur quarta Poëtarum Græcorum ætas: quæ incipit ab Ægypto in Provinciam à Romanis redacta; sive morte Cleopatræ, quæ postrema successorum Alexandri imperium tenuit. Extenditur verò ad captam à Turcis Constantinopolim, quæ res incidit in annum CIↃ CCCC LIII.

Ætatem singulorum subjungam: sed ut res planior sit, non tam Olympiadibus, distinguam, ut antè: quam Imperatoribus, sub quibus vixere.

Augusti ætate fuit Hemitheon Sybarita, Philoni *, ac Luciano †, memoratus: ex quibus constat versus ejus fuisse, ac Sybaritica urbe condignos. Conqueritur Ovidius quod sibi solum fuerit vertendum magis, quam Poëtæ, qui multo scripserat impudicius. Locus est lib. Tristium II ad Augustum:

Nec qui composuit nuper Sybaritida fugit.

Sybaritidem eam signat Martialis lib. XII, epigr. XCVII ad Rufum:

Musæi pathicissimos libellos,
Qui certant Sybariticos libellos.

* *in vita Mosis.*
† *lib. de indocto multos emente libros.*

Domitius Calderinus ait Sybariticos dici vel à Sybari Poëta, vel urbe ejus nomen. Sed ejus nominis Poëta fuit nullus.

Augusti temporibus claruit quoque Iuba, rex Mauritaniæ, qui inter alia etiam carmine gaudebat. Ejus versus in Leontem Argivum, ex Amaranti libris de scena refert Athenæus lib. VIII.

Nicolaus Damascenus Augusto Cæsari carissimus fuit, inque omni studiorum genere excelluit. Sanè Comœdias etiam, & Tragœdias, scripsit, easque εὐδοκίμους *, ut ait Suidas. In iis fuit Tragœdia Susanna, cujus meminit Eustathius in Dionysii Περιήγησιν, ubi de Tigride: Καθὼ καὶ ὁ γράψας τὸ δρᾶμα τῆς Σωσαννίδας, οἶμαι ὁ Δαμασκηνός †. In iis quæ prosa exaravit fuit liber de Vita sua. Item de Institutione Cæsaris Augusti. Adhæc Historia καθολική, sive universalis. Ex quibus omnibus Henricus Valesius primus edidit excerpta, quæ desumsit ex Constantini Porphyrogenniti Collectaneis, libro de Virtutibus ac Vitiis. Addidit verò & quæ ex Historia universali hauserat Stobæus. Plura de hoc Nicolao dixi lib. II de Historicis Græcis.

* *Doctorum judicio probatas, sive minimè contemnem.*
† *quemadmodum & scriptor dramatis de Susanna, Damascenus ut arbitror.*

Anti-

Antipater Thessalonicensis vixit tempore Augusti Cæsaris: ut qui saltantem viderit Pyladem pantomimum: sicut constat ex quodam ejus epigrammate Ἀνθολογίας lib. IV. Tit. εἰς ὀρχηστρίδας. At cum ac Bathyllum primos fuisse pantomimos, ac sub Augusto claruisse, satis notum ex Dione, Zosimo, Suida, atque aliis. Alius est ab Antipatro Sidonio. Vtriusque multa epigrammata habemus in Græcorum Epigrammatum collectione.

Boëthus ejusdem ætatis Poëta est: ut qui & ipse Pyladem viderit saltantem, sicut indicat ejus epigramma, quod est lib. I Ἀνθολογίας Tit. εἰς αὐλητὰς, καὶ ὀρχηστὰς *. Condidit & carmen in victoriam, quam de Bruto Cassioque consecuti Octavius Augustus, & Antonius, in campis Philippicis: quemadmodum auctor est Strabo lib. XIV, ubi eum vocat, κακὸν * μὲν ποιητὴν, κακὸν δὲ πολίτην. Vt & alia de eo legas, quæ de ætate non sinant nos dubitare.

* in tibicines, & pantomimos.

* malum & Poëtam, & civem

Augusti, vel saltem Tiberii temporibus vixerit Dionysius Alexandrinus, cujus hodie habemus περιήγησιν. De eo sic in vita ejus Anonymus Scholiastes hactenus ineditus: Διονύσιος ὁ περιηγητὴς γεγονὼς υἱὸς Διονυσίου Ἀλεξανδρέως. Γέγονε δὲ ἐπὶ τῶν Ῥωμαικῶν χρόνων μετὰ Αὔγουστον Καίσαρα, ἢ ἐπὶ αὐτοῦ. Diximus de eo pluribus in Græcorum Historicorum Historia lib II, cap. III: Vbi de Augusto Plinii verbis firmavimus. In quo si fallimur, proximum esse, ut dicam vixisse sub divis fratribus, M. Aurelium, & L. Verum: ut hos ipsos intellexerit, cum Romam vocat magnum domum suorum dominorum, sive, ut Græcè apud eum est, ἀνάκτων. Quomodo consules nunquam vocasset. Igitur intelligit Imperatores. Sed quos signet, non satis paret. Iosephus Scaliger in Animadversionibus Eusebianis ad an. CIↃ CCXV per ἄνακτας signari censet Severum cum filiis Geta, & Caracalla: quos ipsos per *triplicem potestatem* intellexit Tertullianus libro de Pallio. Sed caussæ nihil video, cur tam sero vixisse credamus, contra veterum omnium opinionem. Nec necesse censeo, ut per ἄνακτας intelligamus Cæsares: cùm possit signasse principes imperii Romani: & fortasse cum Augusto Antonium, nondum hostem. Sed si omnino capere placet de iis, qui Cæsares dicerentur, non de Severo & filiis interpretabor, verùm divis fratribus, quos dixi. Nam non Severi demum, ac liberorum temporibus claruisse arguit, quod antiquior sit Oppiano, qui Severi ætate floruit. Hoc liquet ex Tzetzæ, vel alterius ineditâ paraphrasi Oppiani ἰξευτικῶν, sive de Aucupio librorum: quæ sic desinunt: Τοσοῦτα μοι, κράτιστε βασιλεῦ περὶ τοῦ βίου καὶ τὰς ἄγρας τῶν ὀρνίθων ἐστὶν εἰπεῖν. Διονύσιος μὲν αὐτὰ περὶ τοῦ τῆς Λητοῦς Ἀπόλλωνος διδαχθῆναι φασί. *Hæc, optime Imperator, de vita, &*

captura

captura avium, habui dicere. Dionysius verò ait, homines ea esse edoctos ab Apolline, Latonæ filio. Vbi vix alium putem intelligi, quàm Dionysium antea memoratum nobis. Quamquam Eustathius tradat ὀρνιθιακὰ, quidem à quibusdam Dionysii ϛ περιηγητϛ, ab aliis verò Dionysii Philadelphensis existimari. Sed de Dionysio satis.

Tiberius Cæsar non Latinos modò, sed Græcos etiam versus fecit. Suetonius in Vita ejus cap. LXX: *Fecit & Græca poëmata, imitatus Euphorionem, & Rhianum, & Parthenium, quibus Poëtis admodum delectatus scripta eorum, & imagines, publicis Bibliothecis inter veteres, & præcipuos auctores dedicavit.*

Cæsar Germanicus, Drusi ex minore Antonia filius fuit. Eum veneno per Pisonem in Syria sustulit Tiberius Cæsar. Hic, ut ait Tranquillus lib. IV, cap. III, *inter cætera studiorum monumenta reliquit & Comœdias Græcas.* In Ανθολογία etiam Græci exstant versus in Themistoclem: dubium hujusne Germanici, an Domitiani Cæsaris.

Neroni poëma elegiacum de Theriaca inscripsit Andromachus pater, patria Cretensis, professione Medicus. Sæpius meminit Galenus, qui & integrum carmen recitat libro ad Pisonem de Theriaca, & in primo de Antidotis.

Titum Cæs. versibus polluisse ac poëmata, & Tragœdias, Græcè scripsisse, testes Eutropius, Isidorus, Suidas. Imò Tranquillo etiam, Latinâ Græcâque lingua *in fingendis poëmatis promtus & facilis* fuisse dicitur. Vt non ab adulatione profectum videatur illud Plinii senioris præfatione quam ad eum Naturali Historiæ præmisit: *Quanto tu ore patris laudes tonas! quanto fratris amas! Quantus in Poëtica es! O magna fœcunditas animi. Quemadmodum fratrem quoque imitareris excogitasti.* Extremis verbis significat, exemplo fratris Domitiani, licet minoris natu, se contulisse ad Poëticam.

Sub Diocletiano vixit, ac encomium ejus, Suida auctore, scripsit Soterichus Asites, Poëta heroicus: Diocletiani etiam encomium carmine scripsit: item Bassarica, sive Dionysiaca, vitam Apollonii Tyanei, atque alia.

Sub Nerva etiam & Trajano claruit Serapio Atheniensis, Poëta & Medicus, Plutarcho amicus: quem de eo vide lib. de Oraculo Delphico.

Tum etiam fuit Rufus Ephesius, qui, præter alia, sex libros de herbis versu scripsit hexametro: ut ait Galenus lib. VI de facultatibus simplicium medicamentorum. Sæpe ejus meminere, Orobusius, Ægineta, Aëtius.

Caninius Rufus municeps C. Plinii Novocomensis fuit: ut liquet

ex epiſtola tertia libro primo. Vbi eum hortatur, ut miſſis curis humilibus & ſordidis curis ſe in alto pinguique otio ſtudiis aſſereret: quippe jam tempus eſſe, hoc ut agat. Idem verò ad eundem lib. VIII, epiſt. IV ſcribit. Eam ſic epiſtolam orditur; *Optimè facis, quòd bellum Dacicum ſcribere paras*. Id carmine aggreſſum, & quidem Græco, ſequentia oſtendunt. Vtrùm vero hoc opus abſolverit, inque hominum manus venerit, dicere vix habeo. Non arbitror, quando ut ſcriptorum quos habemus, altum de eo ſilentium eſt.

Ptolemæus Alexandrinus, Hephæſtionis filius, cognomento Chennus, vixit ſub Trajano, & Adriano Imperatoribus, ac præter Hiſtoriam admirabilem, ſcripſit drama hiſtoricum, quod Sphingem vocavit: item Ἀνθόμηρον, quod poëma XXIV libris conſtabat. Item alia. Auctor Suidas. Ἀνθόμηρον vero appellavit, non quia adverſus Homerum ſcripſiſſet, ſed quia adæquaſſet numerum librorum Iliados Homericæ: ut alibi * etiam diximus.

* lib. 2 de Hiſtor. Græcis cap. 10.

Trajani, & Adriani tempore etiam fuit Admetus: ſed indignus, cui inſiſtam, quando ποιητὴς φαῦλος, *Poëta ineptus*, Luciano dicitur in Demonacte: ubi & verſiculus ejus memoratur, quem voluit monumento ſuo inſcribi. Is hujuſmodi fuit:

Γαῖα, λαβ' Ἀδμήτου ἔλυτρον, βῆ δ' εἰς Θεὸν αὐτός.
Terra cape Admeti ſpolium. Cœlum ipſe petivit.

Quo audito, Demonax dixit, eſſe epigramma elegans, ac magno ſe emturum, ut diu fuiſſet inſcriptum. Eo indicabat præſtitiſſe, ſi ante multo mortuus eſſet. Demonax ille Epictetum audivit, & locutus cum Phavorino, Peregrino, Herode Attico, atque etiam Luciano. Quid mirum, quando penè centenarius evaſit: ut idem Lucianus auctor eſt.

Adriani Cæſaris epigramma in ἡμίξηρον, ſive ſemiaridum, habemus in Ἀνθολογίᾳ. Item verſiculum in tumulum Pompeji, ibidem. Spartianus in vita ejus non habuit pro bono Poëta. Sed ſunt verſiculi ejus, qui exſtant, ſatis elegantes.

Adriani Cæſaris, Suida teſte, libertus vel è præcipuis amicus fuit Meſomedes Cretenſis lyricus: interque alia celebravit Antinoum, delicias Adriani.

Ejuſdem Adriani temporibus claruit .... Poëta Epicus. De ætate teſtis Euſtathius *. Scripſit ἔργα θαλάσσια, unde fabellam de pompilo piſce vide apud Athenæum lib. VII †. Apud eundem lib. XI * legas ſcripſiſſe Κογχορνίδος.

* pag. 1616 edit. Rom.
† pag. 283 edit. Græcol.
* pag. 478.

M. Antonini Cæſaris temporibus claruiſſe à Suida dicitur Marcellus Sidites, à Sida Pamphyliæ civitate ita dictus: qui artem medicam

XLII duobus libris verſibus heroicis perſcripſit. Hieronymus contra Iovinianum: *Legat, qui velit, Ariſtophanem, & Theophraſtum proſâ, Marcellum Siditen, & noſtrum Flavium, verſibus differentes.*

M. Antonini Philoſophi Imp. claruit Iſagoras, Poëta Tragicus, diſcipulus Chreſti Byzantius. Meminit Philoſtratus.

Sub Severo fuit Neſtor Larandenſis, qui panxit Ἰλιάδα λειπογράμματον *: ita ut libro primo deeſſet prima litera, puta Α; in ſecundo nuſquam inveniretur litera ſecunda, videlicet Β; in tertio tertia deeſſet, Γ, atque ita in cæteris. Similiter Odyſſeam λειπογράμματον ſcripſit Tryphyodorus: ut dicam inferiùs.

* *Iliada literarum aliquâ carentem.*

Oppianus Cilix vixit ſub Antonino non Philoſopho, quod in Euſebii Chronico Hieronymiano perperam ſcriptum, ſed Caracalla, cui & ſua Ἁλιευτικὰ, vivo adhuc patre Severo dicavit. Vt κυνηγετικὰ eidem obtulit patre mortuò. Ac circa finem imperii ejus Caracallæ lue exceſſit. Vt Scaliger adverſus Hieronymus, & Oppiani Scholiaſtem Græcum obſervat Euſeb. Animad.

Alexander Severus Imp. teſte Lampridio, *vitas principum bonorum verſibus ſcripſit*. Græco autem id feciſſe ſermone, colligo inde quod initio vitæ dicat, *In Latinis non multum profecit, nec valde amavit Latinam facundiam.* Ac poſtea: *Facundiæ fuit Græcæ magis quàm Latinæ; nec verſu invenuſtus.* Ac poſt multa ſequitur: *Lectioni Græcæ operam majorem dabat.* Ac item poſtea: *Habebat, quum privatim conviuaretur, & librum in menſa, & legebat; ſed Græca magis. Latinos autem Poëtas lectitabat.* Sed qui iſti boni principes, quorum vitas Alexander deſcripſit? Docet id nos Vopiſcus in Aureliano his verbis: *Ab Auguſto in Diocletianum, Maxianumque, principes, quæ ſeries purpuratorum ſit, index publicus tenet. Sed in his optimi, ipſe Auguſtus, Flavius Veſpaſianus, Titus Cocceius Nerva, divus Trajanus, divus Adrianus, Pius & Marcus Antonini, Severus Afer, Alexander Mammææ; divus Claudius, & divus Aurelianus. Vide quæſo, quàm pauci ſint principes boni: ut bene dictum ſit à quodam mimico ſcurra Claudii, In uno annulo bonos principes poſſe deſcribi atque depingi.* Quamobrem ita ſtatuò, vitas octo eorum, quos ante Alexandrum ipſum refert Vopiſcus, Imperatorem eum verſibus conſignâſſe.

Sub Alexandro hoc Mammææ filio, Suida teſte, fuit Piſander Larandenſis, aut Lycaon, ἐποποιός, qui carmine conſcripſit variam hiſtoriam libris VI, eamque inſcripſit ἡρωικῶν θεογαμιῶν, quia nempe Iovis & Iunonis nuptias celebraret. Alius & Piſander Poëta fuit, ſed multo antiquior: de quo dictum in Olymp. XXXIII.

Opilius Macrinus, qui poſt Antoninum Baſſianum, Cæſar fuit, ver-

ſus ac epigrammata ſcripſit: etiam à quodam Græcis verſibus impetitus, jambico carmine reſpondit. Vide ejus vitam à Iulio Capitolino perſcriptam.

Sub Diocletiano vixit Soterichus Oaſites, Poëta epicus, qui & Diocletiani encomium ſcripſit: & baſſarica ſive Dionyſiaca. Suidam adi, & quæ dixi in Hiſtoria Hiſtoricorum Poëtarum lib. II.

His etiam temporibus fuit Triphyllius Epiſcopus Cyprius, diſcipulus Spiridionis qui Tremithuntis Cypriorum fuit Epiſcopus. Hic Spiridionis ejus miracula, ac vitam verſibus deſcripſit Iambicis: ut eſt apud Suidam. Spiridionis ætatem ex eo cognoſcimus, quod Concilio interfuit Niceno. Vide de eo lib. I Tripartitæ Hiſt. cap. X.

Sub Conſtantini liberis, item Iuliano, ac imprimis Valentiniano & Valente claruit Apollinaris Laodiceæ in Syria Epiſcopus: imò & attigit tempora Theodoſii M. Hic nulli ſuæ ætatis variâ ac ſolidâ doctrinâ ceſſit: &, quod Theologorum Græcorum non paucis defuit, Hebraicæ linguæ admodum peritus fuit. Vtinam exſtarent XXX ejus libri adverſus Porphyrium: quæ inter opera ejus maximè probari ait Hieronymus in ſcriptoribus Eccleſiaſticis. In iis Euſebii etiam, ac Methodii induſtriam viciſſe, ait Philoſtorgius. Qui & hunc & Baſilium, ac Nazianzenum, inter ſe confert uti, & ex eo facit Suidas. Hoc loco autem memoratus nobis, quia & ſacrâ poëſi fuerit inclytus. Supereſt Pſalmorum paraphraſis, ſanè luculenta. Etiam Chriſtus Patiens à quibuſdam hujus eſſe, non Nazianzeni, putatur. De hoc Apollinare ita Ioan-
* pag. 570. nes Saresberienſis lib. VIII de Nugis Curialium cap. XXI*: *Scripſit Apollinaris, vir doctus, & ingenioſus, heroicis verſibus, pro Homeri poëmate, Hebraicam antiquitatem, & in alio opere imitatus eſt Comœdias Menandri fabuloſitate deductâ. Euripidis quoque Tragœdias, & lyram Pindari ſecutus eſt, & abſolutè dicendum, quia ex divinis ſcripturis argumenta ſumens, ende-*
† angelicas. *ticas* † *lectiones tempore parvo compoſuit; numero virtute, moribus, conſcriptione, charactere, & diſpoſitione Græcorum valde pares.* Tantus vir non parum de ingenii doctrinæque laudibus detrivit novo dogmate, quo ſtatuit, Λόγον non mentem adſumſiſſe humanam ſed ſolum corpus animâ præditum ſenſivâ. Nempe eo differebat ab Arrianis, quòd hi putarent, adſumſiſſe corpus ἄψυχον, ille autem ἐμψυχωμένον ψυχῇ ζωτικῇ: quia, ut ajebat, nihil attineret ab ea aſſumi νοῦν, quia anima ſenſiva gubernaretur à Λόγῳ. Vt rationali anima nihil illi opus foret, qui aliquid haberet longè excellentius ac perfectius. De quo ita Vincentius Lirinenſis in Commonitorio: *Quid illo præſtantius acumine, exercitatione, doctrinâ? Quàm multas ille hæreſes multis voluminibus oppreſſerit, quot inimicos fidei confu-*

confutaverit errores, indicio est opus illud triginta non minus librorum nobilissimum, & maximum, quo insanas Porphyrii calumnias magnâ probationum mole confudit. Longum est universa ipsius opera commemorare, quibus profectò summis ædificatoribus Ecclesiæ par esse potuisset, nisi profanâ illâ hæreticæ curiositatis libidine novum nescio quod adinvenisset, quo & functos labores suos velut cujusdam lepræ admixtione fœdaret, ut doctrina ejus non tam ædificatio, quàm tentatio potiùs Ecclesiastica, videretur. Audiamus & Theophilum, Alexandrinum Episcopum, libro I Paschali: *Cessent Apollinaris discipuli ea, quæ contra Ecclesiasticas regulas est locutus, propter alia ejus scripta defendere. Licet enim adversus Arrianos, & Eunomianos, scripserit, & Origenem, aliosque hæreticos, sua disputatione subverterit, tamen, qui memor est illius præcepti**, *Non accipies personam in judicio; veritatem semper debet deligere, non personas, &c.* Plura de Apollinari si voles, adde, quæ dixi libro secundo de Historicis Græcis cap. XVIII.

* Deuteron. I. 17.

A Constantio consors imperii factus est Iulianus anno CCCLVI, sed solus imperavit anno CCCLXI, ac sequenti. Hujus tempore fuit Eudæmon Pelusiotes, ut qui Libanii Rhetoris fuerit æqualis. Præter ea, quæ ad artem Grammaticam, ac Rhetoricam, pertinerent, varia poëmata condidisse, ex Suida cognoscitur.

Domini sui Iuliani Imp. gesta Callistus, qui eum in Persica expeditione comitabatur, carmine heroico descripsit: ut est apud Socratem Hist. Eccles. lib. III, cap. XVIII, & Nicephorum lib. X Historiæ Ecclesiasticæ, cap. XXXIV.

Sub Iuliano Imperatore etiam claruit. Milesius è Smyrna Joniæ, quem Anatolius, vir summus maximo amore complectebatur. Poësi se dabat & quidem omni carminis generi; ut auctor est Eunapius.

Item, eodem Eunapio teste, tum fuit Ionicus Sardensis, idem Medicus, & Poëta.

Gregorius Nazianzenus, qui eâdem ac Apollinaris ætate fuit varia scripsit versibus hexametris, atque aliis: quæ hodieque supersunt. Major octogenario, anno Theodosii Magni XIII excessit è vita. Meminit & in scriptoribus illustribus Hieronymus, cujus præceptor fuit. Quanti semper habitus sit, arguit, quod κατ' ἐξοχὴν Theologi nomen meruit.

Tum etiam claruit Amphilochius Iconii Episcopus, cui Basilius librum de Spiritu S. dicavit. Inter alia carmen jambicum scripsit ad Seleucum, quinam Scripturæ libri sint legendi. Latinè id habes in Bibliotheca sanctorum PP. tom. VIII, edit. II.

Arcadii, & Theodosii junioris temporibus enituere Eusebius Scholasticus, & Ammonius. Ambo autem carmine descripserunt bellum,

quod adversus Gainam, Gotthorum regem, gestum fuit. Meminit utriusque Socrates lib. VI, cap. VI, & exinde Nicephorus lib. XIII, cap. VI. Dixi de utroque etiam in Historicis Græcis lib. IV, cap. XVIII.

Venio ad tempora Theodosii Iunioris.

Ejus conjux fuit Eudocia, Leontii Sophistæ Atheniensis filia, antequam Christiano fonte tingeretur ac Imperatori nuberet, Athenais dicta, tum deinde nuncupata Εὐδοκία, quia licet humili esset loco nata, ob eximias tamen animi ac corporis dotes sic placuisset Imperatori, ut eam sibi connubio jungere dignaretur. Hoc factum cum & ipsa & Imperator essent vicennes; Anno sequenti peperit Eudoxiam, quæ postea Imperatori Valentiniano III nupsit. Vigesimo quarto Imperatoris anno, suoque Eudocia, renunciatur Augusta. Anno ætatis XLIV incidit in Imperatoris indignationem deprehensa in mendacio ob μῆλον Ἔριδος, ut vocat Nicephorus, h. e. malum Eridis, ubi Langus perperam *contentionis ovem* vertit, ut multis observatum. Anno LIX decessit in Palæstina: cum antè juràsset se puram esse criminis à Paullino. Quantum verò carmine etiam valuerit, docet Socrates lib. VII, cap.
* disertam. XXII: ubi vocat ἐλλόγιμον *, aitque à patre Leontio institutam in omni literarum genere, & cum maritus victoriam de rege Persarum esset adeptus, de ea poëma fecisse carmine heroico. Etiam ex Photii cod. CLXXXIII, & seq. cognoscere est, eam reliquisse octateuchum, pro librorum numero, octo libris carmine heroico perscriptam. Operam hanc plurimum laudat Photius. Atque addit, simili artificio condidisse μετάφρασιν metricam Zachariæ, & Danielis Prophetarum. Item libros tres carmine fecisse in laudem B. martyris Cypriani. At nulla apud hos mentio est Homerici Centonis de Christo, qui hodieque exstat. Et sanè
† an. 1504. eum Aldus Manutius †, & H. Stephanus *, tanquam incerti scriptoris
* an. 1578. edere maluerunt. Aliquorum opinio est esse Patricii Presbyteri: de quo in Zenonis temporibus dicemus.

Eodem Theodosio imperante claruit Cyrus Panopolita, carus ejus conjugi Eudociæ. ac ad Vrbis præfecturam evectus, postea Cotyaci, Phrygiæ Vrbe Episcopus, ad usque tempora Leonis Imper. quemadmodum auctor est Suidas.

Item tum fuit Synesius Ptolemaidos Episcopus: imò ad Theodosium hunc scripsisse, testem habemus Euagrium lib. I Histor. cap. XV. Præter alia hymnos reliquit decem: quorum trina tralatio Guilhelmi Canteri, Francisci Porti Cretensis, & Dionysii Petavii. Fortassis certiora quis ex eo colliget, quod apud Suidam legamus Ausonium Sophistam epistolas, & alia quædam scripsisse ad Nonnum.

Ejusdem

Ejuſdem Imperatoris temporibus floruiſſe arbitror Nonnum Panapolitem, cujus paraphraſin, & Dionyſia habemus. Agathia eſſe antiquiorem certum eſt, cum hic ejus meminerit. Vixit verò Agathias ſub Cæſare Iuſtiniano; ut mox dicam. Chryſoſtômo eſſe juniorem inde colligo, quod uſque adeo multis Chryſoſtomi veſtigii, in Ioanne interpretando, inſiſtere amet. Præterea id dictio indicat Sophiſtica; qualis ſeculo quinto fuit ac deinceps: uti ex Heliodoro, Syneſio, & aliis liquet. Ac ſimiles è Poëtis Quinctus, Thrypiodorus, alii; de quibus mox dicam. Vixit tum, ut jam dixi, Syneſius, Cyrenes Epiſcopus; qui epiſtola XLIII ad Anaſtaſium exaratâ meminit Nonni, bona patris ſui Soſenæ ad alios transferentur. Etiam tum claruit Nonnus Monachus & Epiſcopus è Taberonenſium Monaſterio: qui S. Pelagiam, aliter Margaritam vocatam, convertit: ut fusè in Pelagiæ vita narrat Iacobus, Diaconus Heliopoleos. Equidem vel utrumque, vel alterum eundem putem, quia tempora conveniunt: Alioquin non ignoro, complures ejus fuiſſe nominis. Et *nonni* vocabulum naturâ eſt commune, ſive appellativum, ut vocant, ac ſignificat ſanctum, vel pietate & caſtitate celebrem: ac ſimile eſt *nonna*, unde Hieronymus ad Euſtachium: *Caſtæ vocantur & nonnæ*. Hodieque virgines Chriſto dicatæ vocantur *nonnæ*. Atque ex his ſatis liquet, quantopere fugerit ratio doctiſſimum virum Carolum Paſchalium lib. I Coronarum cap. XVI; ubi ex Ovidii Faſtorum tertio, quatuor adducit Poëtæ ejus verſus de corona Bacchi hederacea, ac deinde binos ex Nonni Dionyſiacôn nono ſubjungit, atque ait, ſi Ovidius ſuos non verterit è Nonno, ſaltem inde ſententiam deſumſiſſe: quale nihil dixiſſet, ſi magis conſtitiſſet de Nonni hujus ætate. Nam ſatis ex iis, quæ diximus, liquet. Nonnum Ovidio quadringentis eſſe annis juniorem.

Tum etiam Proclus Lycius vixit, Philoſophus Platonicus, cujus hymni ſunt pares illis Orpheo tributis. Fuit diſcipulus Syriani Alexandrini, & Plutarchi filii Neſtorii: præceptor Marini Neapolitani. Quum varia ſcripſerit, dicet Suidas. Multa hodieque ſuperſunt. Scripſit quoque adverſus Chriſtianos: quibus Ioannes cognomento Philoponus, vel Grammaticus, reſpondit.

Anno CCCC LVIII, ac deinceps, ſub Leone in Oriente, Majoriano Cæſare in Occidente claruit Iſaacus, ſacerdos Antiochenus; de quo ſic Gennadius in illuſtribus viris: *Iſaac presbyter Antiochenæ Eccleſiæ, ſcripſit Syro ſermone longo tempore, & multa: præcipuâ tamen curâ adverſus Neſtorianos, & Eutychianos. Ruinam etiam Antiochiæ elegiaco carmine planxit, coadjutores imbuens ſono, quo Ephrem Diaconus Nicomediæ lapſum. Moritur Leone, & Majorano regnantibus.*

Leonis

Leonis ac Zenonis temporibus Petrus Ediſſenus ſacerdos claruit. De quo ſic Gennadius in viris illuſtribus: ***Petrus Edeſſenæ Eccleſiæ presbyter, declamator inſignis, ſcripſit variarum cauſſarum tractatus, & in morem ſancti*** *Ephrem Diaconi pſalmos metro compoſuit.*

* annalium tom. 3. in Vita Baſilii imperat.

Zenonis Imperatoris temporibus, ut ex Zonara *, ac Cedreno cognoſcimus, claruit Pelagius Patricius, qui Ὁμηρόκεντρα, ſive Homericos centones de Chriſto fecit. Etiam in Bibliotheca quondam Palatina num. cccxxvi, ſtatuitur Patricii presbyteri poëmatium Homericis verſibus de Chriſti incarnatione, vita, ac morte. Ac numero ccc LXXXII refertur Patricii Homerocentra, ſeu Chriſtias ex Iliade & Odyſſea Homerica. Multis perſuaſum fuit eſſe opus Eudociæ Imperatricis: de qua in Theodoſii Iunioris temporibus diximus. Sed ut tum monebamus, hoc ſi eſſet, meminiſſet ejus Photius, qui de ſcriptis Eudociæ loquitur cod. CLXXXIII, & ſeq. Quare non diſplicet, quod in re incerta, nec Aldus Manutius, nec H. Stephanus, nec qui Pariſinæ editioni anni cIɔ Iɔ c IX præfuerunt, nomen vel hujus, vel illius apponendum putárunt. Magis tamen eò inclinat animus, ut Patricii, quam ut Eudociæ laborem arbitrer.

Sub eodem Zenone floruit Pamprepius Panopolitanus, etiam gratiâ apud eum valuit. Magni fuit Procli diſcipulus, inque religione gentili perſtitit, nec id diſſimulavit, ubi omnes videret in Vrbe Chriſtianos. Vide de eo multis diſſerentem Suidam.

Item tum fuit Marinus Neapolitanus, Procli itidem diſcipulus: cujus & vitam deſcripſit, idque, ut Suidas ait, καταλογάδην, καὶ ἐπικῶς, proſâ, & verſu.

Sub Anaſtaſio claruit, Suida teſte, Chriſtodorus: qui libris ſex complexus Ἰσαυρίας ἅλωσιν, ſive de Iſauria ab Anaſtáſio ſubacta. Alia ejuſdem refert Suidas.

Sub Anaſtaſio Imp. quoque, ut eſt apud Suidam, vixit Timotheus Gazæus, Grammaticus, qui in Anaſtaſium condidit Tragœdiam de Demoſio, qui Chryſargyrus vocatur. Verſu etiam de quadrupedibus, avibus ac ſerpentibus peregrinis & prodigioſis ſcripſit.

Etiam horum temporibus, puta poſt Marcianum, ſub Leone, Zenone, & Anaſtaſio, quantum videre poſſum, vixere Quinctus, Coluthus, Tryphiodorus, Muſæus. Sanè ætate non admodum diſpares eſſe, ſimilio dictio oſtendit.

Ex his Quinctus libris XIV ſcripſit τὰ μεθ' Ὅμηρον, ſive Παραλειπόμενα: quomodo inſcripſit, quia Homerus hiſtoriam de Ilio non abſolvit. Vulgo ſolent Calabrum vocare, quia eum Beſſarion, Nicææ Cardinalis, extra Hydruntem, maritimum Calabriæ oppidum in pervetuſta

æde

æde B. Nicolai reperit. Atque hoc etiam in Græca Constantini Lascaris Grammatica legere est. Nunc verisimiliùs Smyrnæum nuncupant: quia ipse lib. XIV dicat, se περικλύτοις sive illustribus Musarum ovibus Smyrnæ pascendis, operam dedisse: ex quo si de patria haud certò colligitur, saltem videmus scholam non infrequentem præstantium discipulorum habuisse Smyrnæ. At nullo nititur fundamento, quod eum Ptolemæus Flavius † Romanum putavit. † cap. 32.

Coluthus fuit Ægyptius, videlicet Lycopolites, ut fuerit ex Thebaide. Ejus librum de raptu Helenæ ibidem reperit Bessario. Tempore Anastasii Imperatoris clarè ait Suidas: qui & Calydonicorum ejus, & Persicorum meminit.

Tryphiodorus itidem Ægyptius fuit. Ejus de Trojano excidio poëma primus divulgavit Aldus. Præterea verò alia multa reliquisse, ex Suida cognoscimus. Inter hæc est Odyssea λειπογράμματος *: de qua & Hesychius Milesius testatur. In earum primo nullum erat A, in secundo nullum B, atque ita deinceps quisque ὀδυσσείας liber eâ carebat litera, quæ numerum libri indicaret. Ac similiter temporibus Severi Imperatoris temporibus fecerat Iliada λειπογράμματον Nestor Larandensis: ut superiùs, & alibi quoque, nobis dictum †. Miror verò à Gyraldo dialogo de Poëtis tertio * memorari inter Poëtas, qui sub Ptolemæis vixere.

* literarum aliquâ carens.

† lib. 2. de Histor. Græcis, cap. 4.

* pag. 122. edit. Basil. 1580.

Musæum, qui amores Leandri, & Herûs, conscripsit, Cæsar Scaliger (at quantus vir!) in suis de re Poëtica libris Homero præmisit, quia hunc putaret esse illum, cujus à Virgilio fit mentio in sexto magni operis. Sed nihil manifestius, quàm hunc vixisse sub Augustis, & quidem post quartum seculum. Itaque hîc, de quo jam sermo nobis, in vett. libb. dicitur, Μουσαῖος ὁ Γραμματικός.

Etiam sub Anastasio Imperatore, ut testis est Suidas, claruit Marianus, Marsi filius: qui, ut idem ait, scripsit metaphrasin Theocriti jambis ter mille centenis & quinquaginta, item metaphrasin Apollonii Argonauticorum jamborum quinque millibus, sexcentis, & octo. Præterea metaphrasin Callimachi Hecales, Hymnorum, Caussarum, & Epigrammatis sexies millenis octingentis & denis, metaphrasin Arati jambis mille, centum, ac quadraginta, theriacorum Nicandri jambis mille trecentis septuaginta, ac similiter aliorum complurium Poëtarum.

Paulus Cyrus Florus Silentiarius Iustiniani tempore, vel paullo antè templum Constantinopolitanum carmine, descripsit: ut testatur Agathius lib. v, ubi & præclarum ejus elogium invenies, aliaque etiam poëmata edidisse cognosces. De ætate auctor quoque nobis Suidas: qui

clarè ait Agathiam cum Silentiario, & Consule Macedonio, & Tribuniano, vixisse sub imperio Iustiniani.

Iustiniani Cæsaris tempore claruit Agathias Scholasticus Smyrnæus, qui præter Historiam de Belisario, ac Narsete: etiam carmine Daphniaca scripsit: ac compluria etiam Epigrammata supersunt in Ἀνθολογίᾳ. Vide Suidam.

Sub eodem Iustiniano fuit Tribonianus Sidetes, qui versibus reliquit commentarium in Canonem Ptolemæi. Item carmine scripsit de mensium permutatione. Atque alia, de quibus apud Suidam.

Eunomianus Suidæ memoratur verbo Εὐνομιανὸς, atque item voce Ἕλκυσε. Ætatem indicat, quod eum sub Iustiniano imperatore Belisarius è sacro fonte suscepit. Sed non satis est evidens, utrum hic sit Poëta ille Orthodoxus Eunomianus, cujus in historiam Philostorgii Arriani epigramma est in codice epigrammatum olim Palatino, nunc Vaticano, atque ab Iacobo Gothofredo præmissum accuratæ editioni Philostorgii.

Sub Heraclio, qui Phocæ Imper. successit, fuit Georgius Pisides, Constantinopolitanus Diaconus, & Χαρτοφύλαξ, sive Chartularius, ut Suidas auctor est, & Nicephorus lib. XVIII Hist. Eccles. cap. XLVIII. Iambicis trimetris scripsit de Vanitate; item de operibus sex dierum: ex quo solum supersunt versus CIↃ LXXXVIII: sed olim erant versuum tria millia: ut est apud Suidam. Interim ex deperditis paucula supersunt fragmenta apud Suidam in Σταγειρίτης, Σφύζω, Τέλμα, Ἡρακλεία λίθος, ἀπόσπονδος, κίβδηλος, & Ἀρχιμήδης. Item Georgium Cedreniem in Heraclio Imp. & Nicetam lib. x Thesauri Orthodoxi, qui ipsi apud Nicephorum leguntur loco antè memorato. In Mso Codice Bibliothecæ Augustanæ inscriptio prologi est istiusmodi: Γεωργίου *, Διακόνου τῆς ἁγίας Ἐκκλησίας τοῦ Πισίδου προοίμιον τῆς ἑξαημέρου διὰ ἰαμβῶν στίχων. Ex eodem Suida discimus etiam scripsisse alia. Sed de his in Historicis Græcis diximus.

* *Georgii, Diaconi sanctæ Ecclesiæ, cognomento Pisidæ, proœmium opificii sex dierum, versibus jambicis.*

Leonis Isauri, & Constantini Copronymi temporibus fuit Ioannes Damascenus: qui imprimis inclaruit lib. IV de fide Orthodoxa: in quo Petro Lombardo Sententiarum Magistro, magnam partem præivit. Alia etiam multa scripsit, quæ exstant. Deperiit vero Susannæ drama: cujus meminit Eustathius commentario in περιήγησιν Dionysii Afri.

Iisdem temporibus floruit Cosmas Hierosolymitanus, cognomento ἁγιοπολίτης, Episcopus Vrbis Μαϊουμᾶ. Ejus hymni tredecim Latinè exstant in Bibliotheca SS. Patrum Tom. VIII, edit. II.

Michaël Psellus vixit sub Constantino Monomacho, ac Michaële Stratiota,

Stratiota, & Iſaacio Comneno: at floruit imprimis ſub duobus Ducibus Conſtantino, & Michaële; quorum ille cœpit imperare anno CIↃ LIX: hic deſiit anno CIↃ LXXVIII. Verum & ſub Nicephoro Botoniate fuerit, & Alexio Comneno; ſi ejus eſt præfatio præmiſſa Dioptræ à Philippo Solitario ſcriptæ verſibus Politicis. Nam Philippus ait, ſe ea ſcripſiſſe anno Alexii decimoſexto, à natali Chriſti CIↃ C V. Fuit Pſellus omnijugæ doctrinæ, atque idem πολυχαφώτατος; atque inter alia tam multa, quorum Catalogum doctiſſimus Leo Allatius texuit diſſertatione de Pſellis, compluria perſcripſit carmine jambico, aut verſibus politicis. Vt verſus jambicos de vitiis, & virtutibus; quos Heraclidis Pontici Allegoriis ſubjunxit Geſnerus. Sanè huic Michaëli tribuit quoque Andr. Schottus præfat. in Cantica Cant. ſed diſſentiente collega meo doctiſſimo Ioanne Meurſio, qui Ioannis Pſelli putabat. Vtrumque de iſto, Michaëli exaravit carmina in Cantica Canticorum, ſynopſin legum verſibus politicis, verſus protoſyncellum, ænigmata verſibus politicis, verſus politicos de Grammatica ad Conſtantinum Monomachum: item περὶ ἀντιστοίχων: adhæc explanationem vocum obſcurarum: ex quibus nonnulla citat Suidas: multaque alia, quæ ex eodem Allatio petere eſt, qui & verſus ejus ineditos appoſuit non paucos. Ad poëſin quodammodo etiam referre poſſis, quod ſoluto ſermone ſcripſerit paraphraſin Iliadis Homericæ; cujus initium: Τὴν ὀργὴν εἰπε, ὦ Θεὰ, τοῦ υἱοῦ τοῦ Πηλέως.

Michaël Ducas Imperator diſcipulus fuit Michaëlis Pſelli: à quo variis excultus diſciplinis. Imprimis vero ſe oblectavit verſibus faciendis, ut Hiſtorici Græci teſtantur.

Initio ſeculi decimitertii claruit Ephraëm; qui carmine jambico Chronicon condidit de Imperatoribus Conſtantinopolitanis. Diximus de eo in Hiſtoricis Græcis lib. II, cap. XXIX.

Poſt hoſce magis, & magis, jacere poëſios ſtudium cœpit, uſque ad Conſtantinopolin redactam in poteſtatem Muhammedis: quorum iccirco nomina ac tempora referre haud operæ putavi.

Præſertim quando curioſis hac parte ſatisfacere poſſit Lilius Gyraldus: uti & in priorum temporum multis: quos laudant Athenæus, Suidas, Stobæus, Ανθολογία à Maximo Planude collecta, ut alios taceam. Is Planudes, cùm triplex exſtaret epigrammatum editio, una Meleagri, altera Philippi, tertia autem Agathiæ; ex tribus illis collegit quæ maximè arriſerunt, ac ſeptem libris titulis κατὰ στοιχεῖα diſpoſitis, digeſſit. Etſi autem propoſitum ei fuerit omittere impia, imò & obſcena:

 quædam

quædam tamen reliquit, quibus tectiùs aliquid lascivi contineretur. Ad poësin etiam pertinet, quod Ovidii Metamorphosin Græce reddidit, sed prosâ Catonis etiam disticha expressit versibus Græcis. Eorum censuram eruditam scripsit Iosephus Scaliger. Etiam ipsius Planudis quædam exstant carmina in Bibliotheca Bavarica. Assentiri verò non possum Possevino, qui in Apparatu sacro *, ait Maximum Planudem claruisse tempore Concilii Basileensis : quod inchoatum anno CIƆ CCCC XXXI. Potius adsentio Genebrardo in Chronicis, qui floruisse ait anno CIƆ CCC LXX. Ac favet Raphael Volaterranus in Anthropologia sua, sive commentariorum Vrbanorum lib. XVII. Vbi sic scribit : *Maximus Planudes, monachus Constantinopolitanus, vir planè doctissimus, vehementisque ingenii, abhinc annos fere CL, Romanæ ab initio favit : ob quam rem ab Imperatore Constantinopolitano multa passus, in custodiam tandem conjectus, contrà sentire coactus est, tribus editis contra Romanam Ecclesiam argumentationibus. Quas ætate nostra Bessario, Cardinalis Nicenus perlegens mirari solebat, virum cæteris in scriptis excellentem, summumque Philosophum tam ineruditos infirmosque edidisse syllogismos, haud ob aliam putabat caussam, quàm quòd ea, quæ metu perscripserit, animo improbaverit.* Ac plura de eodem ibibi legas. Vti & apud Possevinum in Apparatu Sacro.

* voce Maximus Planudes.

Capta verò Constantinopoli, plus Græca Poësis in Italia, quàm Græcia vigere cœpit.

Sanè præclarum Musuri Cretensis ingenium satis testantur pauca illa epigrammata : inter alia illud Platonis operibus præfixum : cujus ergo maximè à Leone decimo factus putatur Archiepiscopus Epidaurensis. Non adspernanda iisdem temporibus illa Ioannis Lascaris, sed quæ tamen non augeant viri nomen. Et jam post Græcos Itali, & alii, feliciter tentare. Primus, ut puto, Angelus Politianus, etsi non omnia pari successu : non parùm verò laudis meruit epigrammate in Venerem Armatam, & imprimis illo, in Venerem Ἀναδυομένην †, quæ cum antiquis certant.

† Emergentem.

Anno CIƆ IƆ XXXI carmine Græco, quali nunc lingua utuntur Græci, Leonardus. Fortius Romanus scripsit de re militari, & instrumentis bellicis, additis etiam imaginibus.

DE

DE POETIS GRÆCIS INCERTÆ ÆTATIS.

AGathyllus Arcas, Poëta elegiographus ab Dionysio † Halicarn. laudatur in iis, quæ de adventu Æneæ in Italiam prodidit. Diximus & de eo in tertio de Historicis Græcis, ubi de Demagora.

† *lib. 1. Antiquit. Rom.*

Alcander Poëtane, an alius generis scriptor fuerit, non video unde colligi possit, nisi forte hoc ex loco Clementis Alex. in προτρεπτ. Τὰς δὲ Μούσας *, ἃς Ἄλκανδρος Διὸς καὶ Μνημοσύνης γενεαλογεῖ, καὶ οἱ λοιποὶ ποιηταὶ καὶ συγγραφεῖς ἐκθειάζουσι καὶ σέβουσιν.

* *Musas verò, quas Alcander genus ducere ait à Iove & Mnemosyne, ac reliqui Poëtæ & scriptores pro diis habent ac venerantur.*

Alcimenes duo fuere, Megarensis Tragicus, & Atheniensis Comicus, uterque Suidæ memoratus. Posterioris Thesaurum, & Peccantes, citat Athenæus.

Ananius jambographus fuit. Meminit Athenæus in tertio, Dipnosoph. & Isaacius in Lycophronem, quo loco de jambographis agit.

Anthippus Comicus fuit.

Anyte Poëtria Tatiano memoratur. Supersunt ejus quidam versus in aves, & epigramma in Themistoclem.

Archestratus sive is Syracusanus, sive Gelous, Terpsionis discipulus, carmine conscripsit quæ ad gulam ac ventrem pertinent: eaque poëma id dicebatur γαστρονομία, γαστρολογία, ἡδυπάθεια, δειπνολογία, ὀψολογία, vel ὀψοποιΐα. Esse eam Epicureæ Philosophiæ metropolim dicebat Chrysippus.

Aristæus carmine ἡρωικῶν θεογαμιῶν libros scripsit.

Ariston Chius Tragicus, qui cum in Menestheum, virum fortem Tragœdiam scripsisset, urbe Athenarum pulsus est; ut memorat Plutarchus. Meminit & Laërtius lib. VII, in extrema Zenonis vita.

Aristophon Poëta Philoctetem fecit, cujus meminit Plutarchus.

Asius Poëta, patriâ Samius fuit, filius Amphiptolemi, ac ἐγενεαλόγησε, sive genealogias conscripsit. De patre patriâque auctor Pausanias in Achaicis; de opere memorato, testis idem in Messenicis. Meminit quoque carminum Asii in priore Eliacorum, & Bæoticis. Binos quoque versus memorat pene initio Arcadicorum. Etiam Poëtam nominat in Corinthiacorum secundo. Athenæus item in tertio veterem vocat Poëtam: ac in duodecimo septem memorat versus, quos ex eo citârit

 Duris

Duris historicus. De Metabi, & Menalippes fabula carmen reliquisse, auctor est Didymus, sive alius, scholiis in odyss.

Augeas Atheniensis, mediæ Comœdiæ Poëta, cujus fabulæ Rusticus, & Poëta. Vide Suidam. Stephanus verò & Augen μελοποιὸν memorat. Sed is alius, patria Tegeates, ex Creta.

Autocrates Atheniensis Comicus, cujus fabula Tympanistes apud Suidam.

Axionicus memoratur Athenæo. Fabulæ ejus Phileuripides, Chalcidicus, & Tyrrhenus.

Babrias fabulas Æsopicas Græcis jambis expressas in duo volumina coartavit: ut est apud Avienum præfat. fabularum Æsopicarum ad Theodosium Ambrosium. Aliis non Babrias, sed Gabrias vocatur. Verùm *Babrias* auctoritate Suidæ comprobatur. Verum quæ fabulæ jambis scriptæ Gabriæ nomen præferunt, potiùs sunt Ignatii Diaconi: si quibusdam Mssis fides, ut in Oratoriis etiam diximus.

Batton Comicus, cujus fabulæ Androphonos, & Euergetæ. Meminere Athenæus, & Suidas.

Batalus Ephesius Poëta, vel, ut Libanius ait, tibicen: vel histrio, juxta Thomam Magistrum: quod nomen Demostheni ab inimicis datum.

Blæsus σπουδαιογελοίων ποιητὴς, natus fuit in Capriis, Italiæ insula, teste Stephano in Καπρείνη.

Bæotus parodiarum Poëta fuit, alius à Tarsensi, de quo dictum Olymp. CLXXXII.

Boiscus Cyzicenus reperit jambicum tetrametrum octonarium: qua de re diximus lib. II de re Poëtica, cap. XXV.

Butas Poëta elegiacus de Romanorum rebus caussas attulit fabulosas. Lupercalium caussas inde adducit Plutarchus in Romulo. Meminit & Arnobius in V: *Sicut suis scribit in Caussalibus Butas*. Perperam vulgo *putas*. Quod & Pithæus vidit, & ab eo monitus Heraldus; cùm priùs eos secutus foret, qui pro *putas*, *Plutarchus* rescribunt; perperam profectò, cùm à Plutarcho Butas citetur; quemadmodum vidimus. Diximus de eo quoque lib. III de Historicis Græcis.

Callias Atheniensis, filius Lysimachi σχοινοπλόκου, sive restionis, unde, & ipse σχοινίον, sive funiculus, dicebatur. In ejus Tragœdiis fuit Grammatica, quam memorat Athenæus lib. X. Item scripsit Cyclopes: quas advocat Pollux lib. VII, cap. XXIV, & XXVI. Præterea à Suida referuntur Ægyptius, Atalanta, Pedetæ (Πεδῆται) Ranæ, & Σχυλάζοντες.

Callinus ἐν τοῖς ἐλεγείοις citatur Athenæo lib. XII. Antiquior fuit iis, quæ adversa perpessi Magnetes. Clemens Alex. lib. I Stromat.

Καλλι-

Καλλῖνος δὲ πρεσβύτερος ἐ μακρῷ. τῶν γὰρ Μαγνήτων ὁ μὲν Ἀρχίλοχος ἀπολωλότων· ὁ δὲ εὐημερούντων μέμνηται. Vide & de Callino Strabonem lib. XIII.

Cantharus Athenienſis Comicus, cujus fabulæ Medea, Tereus, Symmachiæ, Myrmeces, & Aëdones: ut eſt apud Suidam. Tereus citatur Athenæo lib. III, ac ejus nominis fabula ſcripta è Græcis Philetæro, è Latinis Livio Andronico.

Capito Alexandrinus Poëta ἐποποιὸς ad Philopappum ſcripſit commentarios, quæ Athenæus citat lib. VIII: item ἐρωτικὰ, de quibus idem lib. VII. Alium eſſe à Capitone, hiſtorico Lycio, dictum lib. III de Hiſtoricis Græcis.

Capnias Poëta memoratur Suidæ, dicitque nihil ſcripſiſſe præclari: ut nihil mirum, ſi omnia ejus abierint in fumum, qui Græcis κάπνος, unde nomen Poëtæ Καπνίας.

Carneades, Poëta elegiacus, ſed frigidus: alius à Carneade Philoſopho. De utroque eſt apud Laërtium lib. IV. Suidas & tertium memorat, itidem Philoſophum, Anaxagoræ Philoſophum. Sed de Poëta ſilet.

Cato ſive Batto Comicus.

Charmus Syracuſanus reliquit Δειπνολογίαν, ſive Ὀψολογίαν, vel Ἡδολογίαν aut Γαστρονομίαν.

Chryſippus Georgicorum ſcriptor memoratur inter quatuor Chryſippos à Laërtio lib. VII. Eoque in Poëtis recenſet Lilius Gyraldus Hiſtoriæ de Poëtis lib. III. Sed non video, cur non poſſit proſâ de re ruſtica ſcripſiſſe; ut alii multi.

Chryſippus καταβαυκαλήσεις, ut vocat Athenæus lib. XIV. h. e. nutricularum nænias. Quinctilianus lib. I, cap. X: *Chryſippus etiam nutricum quæ adhibentur infantibus, allectationi ſuum quoddam carmen adſignat.* Sed de Chryſippo nihil video quod ad Poëtas. Nam καταβαυκαλήσεις iſtæ ſunt Chryſippi Stoïci, cujus nota eſt ætas.

Chryſippi Tyanei Ἀρτοκοπικὸν, ſive de panis conficiendi ratione, Athenæo lib. XIV. Non multo ante Athenæum vixit.

Clearchus Comicus, cujus fabula Corinthii: unde ſententiam citat Athenæus in XIV.

Cleomenes Rheginus Poëta fuit dithyrambicus, ac poëma reliquit, cui nomen Meleagrum. In eo retulit, albi fuiſſe coloris aprum Calydonium: ut legere eſt apud Athenæum in nono Δειπνοσοφ. Fortaſſe alius ab hoc Cleomenes ille, quem Clemens Alexandrinus lib. I Στρώματ. ait librum reliquiſſe περὶ Ἡσιόδου, ſive de Poëta Heſiodo fuerit, ſive potiùs in poëmata ejus commentarius.

Cleo-

Cleophon Atheniensis Tragicus, cujus fabulæ Actæon, Achilles, Telephus, aliæ quas Suidas recenset. In iis & Δεξάμενος, sive *Accipiens*. Nisi id potiùs cognomentum alicujus fabulæ. Ad Thyestem Lilius referebat. Sed ordo facit, ut ambigam. Nam inter Bacchas, & Erigonem collocatur.

Clidemi Atthidem Athenæus citat.

Clonas Tegeates, vel, secundum alios, Thebanus, relatus inter Poëtas elegiographos, & epicos. Primus reperisse dicitur nomos, sive leges musicas: quamquam alii ab Ardalo, unde Musæ sunt Ardalides dictæ, repertas putent. Sed nihil impedit, quo minus νόμοι alii ab hoc, alii ab altero sint reperti. Quicum convenit, quod aliqui à Clona solùm Apothetum, & Schœniona repertos prodiderunt.

Corinnus primus dicitur Iliadem composuisse carmine: suaque inde, ut ajunt, hauserit Homerus. Addunt Palamedis fuisse discipulum: ut ex Suida cognoscimus. Mihi non modo de ætate incertum est, sed etiam an fuerit. Dixi de eo in quarto de Historicis Græcis, cap. I.

Cyliscus Tragicus, quem Protogenes meditantem depinxit, ut refert Plinius lib. xxxv Hist. Nat.

Damocharis Poëtria, cujus & quædam epigrammata supersunt.

Damocrates, Servilius de arte medicâ carmine varia perscripsit: ut ex pluribus Galeni locis: item Plinii lib. xxv cognoscimus.

Daphitas, Poëta, & Grammaticus, ob maledicentiam in reges, cruci fuit affixus in Thorace Magnesiæ monte.

Demetrii Poëtæ Græci fuere complures: unus Tarsensis satyricus; alius jambicus; alius Comicus, alius denique epicus.

Demetrii Phalerei Comici, fabulam nomine Siciliæ memorat Athenæus lib. III, ubi quatuor inde senarios adducit.

Demochares Solensis (vel Solius, Δημόχαρις ὁ Σόλιος) memoratur Plutarcho in vita Demetrii Poliorcetæ. Vbi refert, ut sicut Demetrio huic Lamia erat meretrix, ita & sibi Lamia foret, eoque fabulam suam Demetrium inscripserit. Mirum ejus non meminisse Lilium.

Dexicrates Atheniensis Comicus: cujus fabula ὑφ᾽ ἑαυτῶν πλανώμενοι, à semetipsis aberrans, sive mente abalienatus. Meminere Athenæus, & Suidas.

Dicæogenes, Tragicus, & dithyrambicus, Harpocrationi, & Suidæ memoratur.

Dionysiodorus Trœzenius. Ejus versus citatur à Plutarcho initio Arati. Meminit & Apollonii Scholiastes, ubi ex eo tradit κάσμιλον esse Meromium.

Diony-

Dionysius, cognomento ἱμάντης, scripsit elegiarum libros, quibus historiam XV Eroticῶn debet Parthenienſis. Interpres Elaiten vocat ubi in Græco ἱμάντην, hoc est, circulator.

Dioxippus Atheniensis Comicus reliquit fabulas hasce, Philargyrum, Diadicazomenum, Historiographum, & Antipornoboscos.

Dosiadas condidit è versibus βωμὸν sive aram, à figura sic dictam. Meminit ejus Lucianus in Lexiphane. Patriâ Rhodium fuisse, liquet ex Græcis Scholiis ad Ovum Simmiæ. Primus edidit Salmasius, ac eruditis Scholiis emendavit. At altera ara, quæ Theocrito solet subjungi, nec Theocriti, nec Dosiadæ est; ut eidem Salmasio ostensum.

Ecphantidis Comici ætas, si unus modo Chœrilus Poëta fuisset, ex eo cognosci posset, quòd famulus ei fuerit Chœrilus, qui in Comœdiis scribendis adjutabat: ut est apud Hesychium in Ἐκκεχοιρειλωμένη. Sed fuisse Chœrilos plures diximus ad Olymp. LXXV.

Elephantis, sive Elephantine Poëtria καταχλίσεις, sive varia concubitus genera descripsit. Memoratur in Priapejis: item Martiali lib. XII, epigr. XLIII; nec non Tatiano Assyrio adversus gentes. Spissus est error Iulii Cæsaris Capacii lib. II Historiæ Neapolitanæ*, ubi non Poëtriam, sed Poëtam fuisse existimat. *pag. 550.

Epigenis Μνημάτιον. Athen. lib. XI.

Epilycus Poëta Chius fuit teste Athenæo. Meminit & Suidas in Cratete.

Epinicus Comicus, cujus fabula Ὑποβαλλομένη citatur Athenæo.

Euages literarum parum gnarus, sed ingenii felicitate nomen Poëtæ assecutus. De quo Dionysius in Historia Musica scripsit.

Euangelus Comicus, cujus fabula Ανακαλυπτομένη, ut Athenæo vocatur lib. XIV, sive ἀνακαλυπτόμενος, ut dicitur Suidæ. Vide quæ de eo Athenæi loco Casaubonus annotat in Animadversionibus†. †p. 648.

Euanthes, Poëta Epicus, ex quo aliqua de Glauco Anthedonio, & Ariadne à Theseo relicta in Dia, Athenæus narrat in Dipnosophisticis.

Eudemus Poëta medicus, ut liquet ex Galeni lib. II de Antidotis.

Euphron Comicus; cujus fabulæ Musæ, Synephebi, Theori, Æschra: meminere Athenæus, Suidas, Stobæus.

Euphronius Poëta Straboni memoratus, qui refert, multa scripsisse de Priapo, eumque à flumine dixisse Orneatem.

Euthycles scripsit Ἄσωτον ἢ Ἐπιστολὴν; de qua Suidas: item Ἀταλάντην, apud paræmiographos in βοῦς ἕβδομος.

Euthydemus, Atheniensis Poëta quædam sua sub nomine edidit Hesiodi.

Ezechiel, Poëta Iudæus, Tragœdiam de Mose conscripsit. Inscribitur id drama Ἐξαγωγή, h. e. eductio, sive liberatio Hebræorum. Antiquitatem arguit, quòd meminere Clemens Alexandrinus lib. I Stromaton, & Eusebius Pamphili lib. IX Præparationis. Exstat Græce, cum tralatione, cum prosa oratione, tum versu, quæ à Federico Morello *.

Hedylogus Samius Poëta, vel, ut alii volunt, Atheniensis, Athenæo memoratur lib. IV, ubi & quædam ejus epigrammata referuntur. Mater ei Hedyle Samia Poëtria. Vti & Hedyle matrem habuit Poëtriam, Moschinæ Atticæ filiam. Hæc jambis delectata.

* edit. Paris. an. 1609.

Hegemon, Poëta epicus, bellum descripsit Leuctricum, quod inter Thebanos, & Lacedæmonios fuit: ut est apud Stephanum in Ἀλεξάνδρεια: quæ Trojanæ regionis urbs, & Hegemonis patria fuit. Ac videtur idem Hegemon; ex cujus Dardanicis quædam adducit Ælianus. Diximus de eo in Historicis Græcis lib. III.

Alius verò Hegemon Thasius, cognomento Φακῆ, sive Lens, vel Lentulus; qui cœnarum ἀναγραφὰς, sive inscriptiones scripsit. Fecit & paradias, gigantomachiam, & veterem Comœdiam, nomine Philinnam. In Comœdia viles repræsentabat personas: ut & Nicocharis Atheniensis. Testis de utroque Aristoteles libro de Poëtica.

Hegesianax, qui aliis Agesianax carmine reliquit, fabulas carmine reliquit: ut ex Hygino, atque aliis videre est. Versus ejus varios adducit Plutarchus libro de facie & adspectu in Luna apparente. Quædam etiam Pausanias ex Atthide ejus.

Hegias Trœzenius Poëta memoratur à Pausania.

Heliodorus Poëta, & Medicus; ut liquet ex Galeni lib. II de Antidotis: ubi & ex ejus ἀπολυτικοῖς † adducit versus plusculos memoratu dignos. Meminit ibidem Heliodori Atheniensis, Poëtæ Tragici: seu idem is, sive alius.

† resolutoriis.

Heniochus, mediæ Comœdiæ Poëta: Athenæo memoratus, & Theophilo in Lexico. Fabulas ejus recenset Suidas.

Heraclides ποιητικὸς, παραινέσεις γεγραφὼς *: item alius ejusce nominis, argutus epigrammatum scriptor, sunt in XIV illis ejus nominis à Laërtio memoratis extremo lib. V.

* Poëticus, qui præcepta scripsit.

Heraclitus Poëta lyricus, cujus fuit carmen de duodecim Diis, memoratur Laërtio, lib. noni extremo.

Hermesianax Colophonius, Poëta elegiacus, de patria Colophone egregium carmen condidit; ut ex Pausania cognoscere est. Fuit & alter ejus nominis, qui scripsit Persica. Vide quæ diximus in Historicis Græcis lib. III.

Hestiæa

Hestiæa Alexandrina, Poëtria, ex Demetrio memoratur Straboni.

Hyperochus Cumanus juxta nonnullos is fuit, qui carmine panxit historiam Cumanam. * Ea Athenæo, & Pausaniæ memoratur: ut in tertio de Poëtis Græcis ostensum.

Ibycus Rheginus memoratur Æliano lib. VI Histor. Animal. cap. LI. Item Apollonii Scholiastæ lib. I. * *pag. 12.*

Leontius Argivus Tragicus Poëta, de quo Argivus.

Licymnius Chius Athenæus lib. XIII. Μελοποιὸν † vocat Parthenius, Erotic. qui ex eo narrationem citat XXII. † *Lyricum Poëtam.*

Lyceon Λυκίων mysteriorum effatu carmine complexus: ut pluribus Pausanias à Corinthiacis docet.

Lysimachus Bœotus Comicus; de quo Lucianus in Vocalium judicio.

Lysippus Tragicus, Athenæus & Suidæ memoratus.

Leuceas Argivus Poëta carmine scripsit de gentibus, & earum institutis ac moribus: ut ex Pausania cognoscimus.

Machon Sicyonius vel Corinthius, vel Carystius, (nec enim de patria conveniunt) reliquit Gnathænam, Manian, Nico, Hippen, & Phryuen. Memorat Athenæus. Docuit vero Alexandriæ. Ex eo Stratonici acutè dicta adfert Athenæus lib. VIII, cap. IX.

Manethos Mendesius, vel Diospolites, δι' ἐπῶν *, ut ait Suidas, scripsit φυσιολογικὰ, sive de natura, ἀποτεσματικὰ, sive de siderum effectibus; & alia quædam ἀστρονομούμενα, sive ad siderum scientiam pertinentiam. Credo idem ac is qui ἐν τῇ τῶν φυσικῶν ἐπιτομῇ citatur à Laërtius in procemia. At alius est Manethos Sebennyta, summi sacerdotis Ægyptiaci, qui temporibus Ptolemæi Philadelphi annales Ægyptios condidit. De eo dictum in Historicis Græcis lib. I, cap. XIV. * *versibus.*

Marachus, vel Malachus Poëta Syracusanus, Aristoteli in Quæstionibus memoratur, atque ab eo tum maximè in versibus pangendis valuisse memoratur, cùm minus esset mentis suæ compos.

Marci Episcopi Hydrunti hymnus in magno Sabbatho Latinè legitur in Bibliotheca Patrum Tom. VIII, edit. II. Græcè verò est ἀκροστιχίς.

Matreas ὁ λαοπλάνος, de cujus ænigmate dixi in Oratoriis Institut.

Matro Poëta parodiam fecit Homericam, ubi prior quidem versus Homericus cum levicula immutatione, alter verò Matronis. Habes poëmatium apud Athenæum, venustum plane, nisi quatenus corruptum. Vide omnino de eo Casaubonum Animadvers. in Athenæum lib. IV, cap. V.

Melanopus Cumanus, Poëta, ut puto, antiquus. Pausanias in Eliacis.

Menecrates Syracusius Poëta, cujus fabulæ Manestor, & Hermioneus citantur ab Athenæo.

Menelaus Ægeus, Poëta heroicus, Thebaidem libris duodecim condidit: ut est apud Suidam. Alius ab eo est Menelaus Anæus, Stephano memoratus, Philosophus, & Historicus: de quo in Historicis Græcis dixi.

Metagenis duo dramata, Ἄυρας, & Μαμμάκυθον.

Metagenes Comicus Atheniensis servi filius fuit. Ejus Μαμμάκυθον fabulam citat Athenæus in VIII & Suidas. Aliæ quoque fabulæ ejus recensentur Suidæ: sed quædam corruptè, ut Lilius arbitratur. Eum adi.

Mnasalces Platæensis è Sicyonia fuit, teste Strabone. Quædam ejus epigrammata apud Athenæum leguntur.

Mæro Poëtria in Neptunum hymnum scripsit. Eadem citatur Μοιρὼ ἐν ἀραῖς, Mæro in execrationibus, Parthenio Erot. cap. XXVII.

Naucrates Comœdiam fecit Persidem. Athenæus lib. IX: Ναυκράτης ὁ Κωμῳδιοποιὸς ἐν Περσίδι *. Vbi Lilius Gyraldus, videtur Ναυσικράτης legisse; ut in Nausicrate dicam.

* Naucrates Comicus in Perside.

Naumachius, Poëta Christianus, laudatur ab Arsenio Monembusiæ Episcopo: qui & varios ejus versus adducit. Meminere & Erasmus, ac Lilius.

Nausicrates reliquit Comœdiam Ναυκλήρους, sive Naviculatores. Ter ejus in septimo meminit Athenæus. Lilius Gyraldus Historiæ Poëtarum dialogo VII †, ait etiam Persidem. Sed hic Athenæo lib. IX *Naucrates* vocatur: uti proximè dixi.

† pag. 295, edit. Basil.

Nicænetus Abderites, vel Samius, Poëta egregius, Athenæo memoratur lib. XIII, ac XV, & Parthenio in Eroticis, fabula de Biblide, & Cauno; item de Lyrici Phoronei fabula. Lilius Gyraldus dialogo III de Poëtarum historia * ait etiam reliquisse historiam Indigenam, h. e. Abderiticam, vel Samiam. Quod libris de Historicis Græcis refellimus.

* pag. 130.

Nicocles Comicus Ἀκαρεῖς, vel potius Ἰκαρεῖς, reliquit. Aristophani fuit æqualis. Vide de eo Casaubonum Animadversionum in Athenæum lib. VIII, cap. V.

Nonnus memoratus nobis in Theodosii Iunioris temporibus.

Nossis Poëtria inter lyricas memoratur Antipatro Thessalo epigrammate notissima. Ac hodieque quædam ejus habentur.

Nothip-

Nothippus Tragicus, cognomento ὀψοφάγος. Athenæo memoratur.

Olen etiam inter hymnographos fuit. Ejus hymni in Iunonem ita meminit Pausanias in Atticis: Καὶ * θύουσί τε Εἰλειθυίᾳ Δήλιοι, καὶ ὕμνον ᾄδουσιν Ὠλῆνος. Item in Corinthiacis mentionem ejusdem hymni facit. Fecit & hymnum in Achæian: ut idem Pausanias testatur priore Eliacorum. Verba sunt: Εἶναι † τῶν ἀνθρώπους, οἳ ὑπὲρ τὸν ἄνεμον οἰκοῦσι τὸν Βορέαν, πρῶτος μὲν ἐν ὕμνῳ τῷ ἐς Ἀχαιίαν ἐποίησεν Ὠλὴν ὁ Λύκιος. Ex eodem Pausania in Phocicis discimus: Ὠλῆνα ‡ ᾆσαι πρῶτον τὸ ἑξάμετρον.

Ophelion, Poëta Comicus: de quo Athenæus, & Suidas.

Palladas Poëta Isacio Tzetzæ laudatur. Ejus Epigrammata in Anthologia laudantur. Ac valde laudat P. Victorius lib. XVI Var. cap. XV. At valde ridet H. Stephanus. Nempe rarò est, ut in studiis etiam idem omnium sit palatum.

Pancrates, Poëta Arcas, scripsit ἔργα θαλάσσια *: unde & aliqua adducit Athenæus.

* Et sacrificant Lucinæ Delii, & hymnum canunt Oleni.

† Esse homines, qui habitant supra ventum boream.

‡ Primum reperisse senarios longiores, ut vertit Amasæus interpres.

* opera maritima.

Panolbius epitaphium scripsit in Hypatiam Erythræi filiam: item carmen ad Etherium, atque alia.

Patroclis senarii aliquot sunt apud Stobæum, sermone de insperatis eventibus. Fortasse idem est ac Patrocles Thurius, de quo sic Clemens in Protreptico: Πατροκλῆς τε ὁ Θούριος, καὶ Σοφοκλῆς ὁ νεώτερος ἐν τρισὶ τραγῳδίαις ἱστορεῖτον τὼ Διοσκούρω πέρι. *Patrocles Thurius, & Sophocles Iunior, in Tragœdiis tribus, referunt de Dioscuris.* Videri possit fuisse Poëta Tragicus, uti Sophocles Iunior, cui jungi videmus. Et fortasse illud de tribus Tragœdiis ad utrumque pertinet. Res foret liquidior, nisi & alii ejus nominis fuissent: ut Patrocles Geographus, Straboni memoratus lib. XI.

Petreius, vel Petridius, vel Petrichus aut Petricus (variè ea vox scripta invenitur) Plinio memoratur lib. XXI, cap. XV: *Illinitur & (caucalis herba) contra venena marinorum sicut Petricus in Carmine suo significat.* Ophiaca scripserat: unde idem lib. XX, cap. XXIII: *Petricus, qui ophiaca scripsit, & Miction, qui rhizotomumena, adversus serpentes, nihil hippomarathro efficacius putant.*

Phanocles, qui in Orosii, aliisque codd. nonnullis perperam Panocles vocatur, carmen reliquit de Ganymedis raptu à Tantalo: unde bellum inter Troëm, & Tantalum. Ejus versus aliquos apud Stobæum habemus.

Phædimus, Stephano teste, natus in oppido Macedoniæ, cui nomen Bisanthe, Poëta fuit elegiacus.

Pherenicus Heracleota, Poëta epicus, ex quo refert Athenæus, ut Nympha quædam, inter Hamadryadas alias, genuerit Σταφύλην, sive vitem, & Συκῆν, sive ficum: unde & Hipponax has dixerit sorores.. Plura de eo diximus in tertio de Historicis Græcis.

Philænis Leucadia, Poëtria, descripsit varios concubitus. Nisi potiùs Philocrates Atheniensis eorum fuit auctor, quæ ejus nomen præferebat. Hoc quidem Philœnis ajebat. Memoratur Xenophonti in secundo Απομνημονευμάτων, & in III Ανθολογίας, item Suidæ.

Philyllius poëmate jambico egit de urbibus: unde quædam Athenæus adducit lib. III, IV, & IX. Etiam Pollux, Stephanus, & Suidas, memorant: ut dixi libro III de Historicis Græcis. Alius est Philyllius veteris Comœdiæ Poëta, de quo dixi cap. VI.

Philiscus Comicus hasce (ut est apud Suidam) Comœdias reliquit: Adonin, Iovis natales, Themistoclem, Olympum, Panos γονὴν, h. e. natales sive ortum, item Dianæ, adhæc Apollinis ortum. Diversus ab hoc Philiscus Thasius: qui de apibus scripsit, & quia in desertis apes coleret, *Agrius* dictus est, ut narrat Plinius lib. XI, cap. IX.

Philostratus Atheniensis, præter vitas Pelopidæ, & Epaminondæ, etiam scripsit Theseïda, teste Laërtio.

Phlegides Poëta memoratur Aristoteli de Somno & Vigilia: item Themistio.

Phœnicides Comicus, teste Athenæo & Suida reliquit fabulam Philarchum μισούμενον, sive exosum.

Polycritus Siculorum gesta carmine heroico expressit: ut est apud Aristotelem sive alium de Admirandis auditionibus. Præcipuè autem descripsit res Dionysii regis. Vide, quæ fuse de eo diximus in tertio de Historicis Græcis.

Polyeuctus Comicus pessimi nominis. Ejus Heniochos laudat Athenæus lib. IX. item Suidas.

Prodicus Phocœus, Poëta epicus Minyada scripsit, opus historiis ac fabulis refertum: unde Polygnotus quædam picturarum cœpit argumenta; teste Pausania. Diversus ab eo Prodicus Ceus, Euripidis magister, ex veteribus Sophistis, qui retulit, quomodo Herculi deliberando de vitæ instituto Voluptas ac Virtus adstiterint, & qua usæ oratione: ut est apud Xenophontem lib. II Απομνημ. Ciceronem lib. I Off. Silium Italicum lib. XV, & Quinctil. lib. IX, cap. I.

Polymnestus, Mileti filius, Poëta Colophonius carmen orthium, vel ut alii vocant orthrium conscripsit: item quod ab eo *Polymnestium* dictum est Sminthia quoque in Rhodo cecinit, ut ex Athenæo videre est.

Ob

Ob fœditatem reprehensus ab Aristophane Equitibus: imò & Cratino memoratus; ut Suidas docet: adhæc Alcmani, & Pindaro. Atque ex his antiquitatem ejus cognoscimus. Celebrant quoque Plutarchus, & Pausanias. Nomen non inscitum. Nam *πολύμνηστος, multis ambitus*: ut Homero * πολυμνήστη, ea, cujus multi sint, aut fuerint, μνηστῆρες, *proci*. * Odyss. ε.

Polyzelus Poëta reliquit Niptram, Musarum generationem, Dionysii & Veneris, aliaque.

Promathidas Heracleota, Mincijamborum Poëta.

Ptolemæus Cytherius, Poëta epicus, scripsit de mirificis viribus herbæ, quæ ψαλακάνθη dicebatur; ut apud Suidam legere est. Nisi, quod Lilius Gyraldus dialogo IV Hist. de Poëtis arbitratur, legi debet πυρακάνθη, quæ eadem est, ac scolymus, teste Dioscoride. Videtur autem hic esse ille, cujus in Ἀνθολογίᾳ habemus epigrammata: ut lib. I, εἰς μαθήματα, & lib. III, εἰς Τίμωνα τ̃ μισάνθρωπον.

Pythangelus Tragicus, Poëta Grammaticus memoratus; sed flagitiosis moribus, quam carmine notior.

Pythostratus Theseidos poëma conscripsit. Ejus & fratris ejus, qui fuit Xenophon Atheniensis, sed à nobili Grylli filio diversus, meminit Laërtius in Xenophontis vita, ubi VII Xenophontes recenset.

Sacadas Argivus, qui strophas reperit, & chorum Doricum instituit, &, secundùm aliquos, endymatia. Vetustatem docet, quod ejus Pindarus meminit. Celebrant & Plutarchus ac Pausanias.

Sacas, Poëta Tragicus, teste Suida. Non meminit Lilius: nisi idem ac Sacadas, de quo proximè dictum.

Scythinus Tejus, qui Diogeni in Heraclito ὁ τ̃ ἰαμβῶν ποιητὴς, ubi & adversus Heraclitum σκολιὸν scripsisse dicitur, Stobæo etiam memoratur lib. de Natura, & Stephano in Τέως. Vide, quæ de eodem Scythino dixi Historiæ Historicorum Græcorum libro III.

Seleucus Tarsensis Ἀλιευτικῶν libros quatuor panxit carmine: ut ex octavo Athenæi constat. Fuere & alii ejus nominis scriptores: de quibus dixi in tertio de Historicis Græcis.

Silanionis Poëtæ meminit Plutarchus libro, qui inscribitur; Quomodo oporteat adolescentem Poëtas audire.

Simonides Carystius, vel Eretriensis, Poëta, Suida teste, descripsit conventum Græcorum in Aulide: item libros duos trimetris jambicis: adhæc de Iphigenia librum. Atque hoc etiam monitum nobis, cum de Simonide Ceo Lyrico agerem ad Olymp. XXIX.

Simulus Poëta res Romanas carmine persecutus. Ejus quosdam versus

sus de Tarpeja prodente arcem Gallis (ut Poëta is scribit, cùm Sabinis dicere debuerit) refert Plutarchus in Romulo.

Sopater Parius Φλοιακογράφος, nisi potius legendum Φλυαρογράφος: illud in cortice scribentem, hoc nugarum scriptorem significat. Comœdias ejus refert Suidas: qui & alterum memorat Sopatrum, parodiarum scriptorem, auctorem fabulæ Bacchidos etiam citatæ Athenæo: qui Poëtæ huic Phacii tribuit cognomen.

Spintharus Heracleotes, Poëta Tragicus, memoratus etiam Diogeni Laërtio: cujus fabulæ Semele fulminata, & Hercules ardens.

Stephanus Sabbaita, h. e. sectator B. Sabbæ. Cujus memoria celebratur à Græcis v Kal. Novembris. Stephanus is putatur esse auctor Tragœdiæ de nece Christi.

Straton, mediæ Comœdiæ Poëta, cujus fabula Phœnix. Meminit Suidas. Alius ab eo Strato epigrammatis celebratus.

Sybaris Poëta fuerit, si audimus Domitianum Calderinum, hoc colligentem ex illo Martialis lib. XII, epigr. XCVII:

Qui certant Sibaryticis libellis.

Sed merito hoc nomine reprehenditur à Politiano in Miscellaneis cap. XV.

Theodosius Tripolites carmen hexametrum de vere, atque alia, reliquit, teste Suida. Præter eum & alter est Theodosius Tripolites, cujus Sphæricorum libros III primus Græcè edidit Ioannes Pena Mathematicus Gallus. Ac conqueritur eum à Cnei Pompeji temporibus ad sua usque delituisse in Bibliothecis. Ait & pleraque ex eo hausta à Ptolemæo, Pappo Proclo, Theone: quæ auctoritatem non minus, quam vetustatem ostendunt.

Theolytus Methymnæus è Lesbo Bacchica scripsit: quæ citat Athenæus. Item, secundum aliquos de Glauco vinculo ex vite vincto à Baccho, quod vim inferre voluisset Ariadnæ in Naxo relictæ. Meminit Theolyti hujus quoque Apollonii Scholiastes in primum Argonauticon *.

* pag. 45.

Theodoridas Poëta Syracusanus, cujus carmen memorat Athenæus lib. XI. Meminit & Theodoridæ Stephanus in Κάρυστος.

Theodori Tragici meminit Laërtius.

Theodorus Colophonius carmen scripsit, quod τὰς ὥρας, sive quatuor anni partibus cani soleat: ut est apud Pollucem lib. IV, cap. VII.

Theophanes Episcopus Nicenus, præter libros adversus Nicenos, etiam hymnos scripsit Theodoro Prodromo memoratos. Hymnum in Annuntiationem sanctissimæ Deiparæ, habes Latinè in VIII Tomo Biblioth. SS. PP. edit. II. Est verò Græcè ἀκροστιχίς.

Tima-

Timachidas Rhodius cœnarum ἀναγκαφὰς * fecit carmine libris XI; teſte Suida: atque ex eo opere quoſdam hexametros de pompilo piſce adducit Athenæus. * Deſcriptiones.

Timocles fuere duo, ambo Comici, ut eſt apud Suidam. Prior Athenienſis, cujus has refert fabulas, Demoſatyros, Centaurum, Caunias epiſtolas, Επιχαιρέκακον, Philodicaſten pugilem. Alterius has recenſet: Διονυσιαζούσας, ſive Bacchi orgia celebrantes, Πολυπράγμονα, Icarios, Delum, Lethen, Dionyſum, Coniſalum, Porphyram, quæ Xenarchi eſſe videatur, Heroas, Dracontium, Neæram, ſic à meretricis nomine appellatam, Oreſtem, & Marathonios. Atque hæc hauſta ait ex Athenæi Dipnoſophiſtis. Vide quæ ad eum in lib. VII, ac IX, Caſaubonus annotavit.

Timeſitheus Tragicus, cujus Tragœdiæ; Danaides duæ, Hectoris redemtio, Ixion, Capaneus, Memnon, Proci, Iovis proles, Helenæ repetitio, Oreſtes, Pylades, Caſtor & Pollux.

Xenarchus, Poëta Comicus, quam antiquus ſit, oſtendit, quòd Ariſtoteli etiam memoretur libro de re Poëtica. Varias ejus fabulas referunt Athenæus, & Suidas.

N I N-

INDEX POETARUM GRÆCORUM,

Quorum nomina hoc in libro occurrunt.

Aristo-

Ioannes

Schy-

F I N I S.

GERARDI IOANNIS VOSSII

DE

POETIS

LATINIS,

LIBER SINGVLARIS.

GERARDI IOANNIS VOSSII

DE

VETERVM POETARVM TEMPORIBVS

LIBER ALTER,

QVI EST

DE POETIS LATINIS.

CAPVT I.

De temporibus quibus honos Poëſios crevit apud Romanos.

A Græcis Poëtis ad Latinos venio: qui fortaſſe rudia Poëſios elementa non alteri debent genti: attamen quin juſtam Poëſin à Græcis acceperint, minimè ambiguum eſt.

Vnde vates Venuſinus:

Græcia capta ferum victorem cepit, & artes
Intulit agreſti Latio: ſic horridus ille
Defluxit numerus Saturnius, & grave virus
Munditiæ pepulere —

Atque huc etiam pertinent, quæ ſubjungit:

Serus enim Græcis admovit acumina chartis,
Et poſt Punica bella quietus quærere cœpit,
Quid Sophocles, & Theſpis, & Æſchylus, utile ferrent.

Quomodo verò intelligi debeat, quòd ait, Romanos poëſin didiciſſe à Græcis victis, & poſt bella Punica, h. e. ſecundo jam geri cœpto, meliùs intelligetur ex iis, quæ poſthac dicam.

Hoſce Latinos in duo tempora diſpeſco. Prius incipit ab urbis

incunabulis, ſeque extendit ad poëſin quaſi exſtinctam, ſepultamque. Poſterius incipit à poëſi quaſi ab Orco revocata: quod factum quatuor abhinc ſeculis. Prioris temporis quinque ſunt ætates; puerilis, creſcens, adulta, decreſcens, decrepita. Prima ſub Regibus fuit, ac deinceps, uſque ad finem primi belli Punici. Quippe Romanos nec antiquiſſimis temporibus planè fuiſſe ἀμόσυς, arguunt hymni Saliares, & alii, qui obtinuere à temporibus Numæ Pompilii.

Quintilianus lib. I, cap. XVII: *Verſus quoque Saliorum habent carmen. Quæ cùm ſint à Numa rege inſtituta, faciunt manifeſtum, ne illis quidem, qui rudes ac bellicoſi videntur, curam Muſices, quantam illa recipiebat ætas, defuiſſe.* Satis indicat, fuiſſe verſus, ſed rudes & agreſtes,

— *quales olim vates Faunique canebant.*

Qualis eorum fuerit lingua, vel ex iis paucis poſſit intelligi, quæ adferimus lib. IV Oratoriarum Inſtitut. cap. I, ſect. VII, quæ eſt de obſoletis.

Etiam in legibus XII *Tabularum interdicitur carmine malo.*

Hoc eſt, tum carmine magico, ut quo incantabant fruges alienas; quemadmodum ex Plinio conſtat lib. XXVIII, tum famoſo, quo quis alterius famam & vitam coinquinaret: ut auctor eſt Cicero lib. IV de Rep. Arnobius lib. IV. Auguſtinus ex Cicerone lib. II de Civ. Dei, cap. IX, ut Iuriſconſultos veteres mittam. Verum his in locis *carmen* non eſt juſtum poëma, ſed cantiuncula.

Etiam vivendi præcepta carmine complectebantur.

Quò reſpiciens Tullius ait in ſecundo de Legg. *Diſcebamus pueri* XII, *ut carmen neceſſarium.*

Moris quoque erat, ut in conviviis vel aſſâ voce, vel fidibus, aut tibiis canerent, carmina in laudem majorum.

* *In Aſſa.*

Hinc Varro apud Nonium * ait in ſecundo de vita populi Romani: *In conviviis pueri modeſti, ut cantarent carmina antiqua, in quibus laudes erant majorum, & aſſâ voce, & cum tibicine.* Fidibus eadem ceciniſſe, indicat Fabius lib. I, cap. XVII: *Veterum quoque Romanorum epulis fides ac tibias adhibere moris fuit.* De carmine hoc in menſis cani ſolito etiam loquitur

loquitur idem Tullius ex Catonis Originibus, in I Tusc. Quæst. & libro de claris Oratoribus: verba ejus sunt *Carmina multis seculis ante suam ætatem in epulis esse cantata de clarorum virorum laudibus.*

Atque hæc de puerili ætate: venio ad crescentem, sive quando justum etiam poëma dari cœptum. Serò admodum Romani sacratissima, secretissimaque illa Musarum penetralia ingressi sunt: nec nisi Olympiadis CXXXV *an.* I, *sive primo post bellum primum Punicum anno: h. e. Vrbis Conditæ* IↃ XIV, *quando Livius Andronicus primus fabulam docuit C. Claudio Centone, & M. Sempronio Tuditano Coss. ducentis annis antequam per Maronem & Horatium poësis suam consequeretur perfectionem.*

Cicero in Bruto: *Hic Livius primus fabulam C. Clodio Cæci filio, & M. Tuditano Coss. docuit, anno ipso antequam natus est Ennius: post Romam conditam autem quartodecimo* * *& quingentesimo, ut hic* (Pomponius Atticus in Annalibus) *ait, quem nos sequimur.* Agellius lib. XVII, cap. XXI: *Pace cum Pœnis factâ, Coss. Claudio Centhone, Appii Cæci filio, & M. Sempronio Tuditano, primus omnium L. Livius* † *Poëta fabulas docere Romæ cœpit, post Sophoclis & Euripidis mortem annis plus fere centum, & sexaginta; post Menandri, annis circiter quinquaginta duobus.* Adde, CCXXI ante excessum Maronis: qui Horatii mortem antecessit novennio.

* *al.* 513.

† *M. Livius.*

Livii hujus exemplum quinquennio post consecutus Cn. Nævius, qui bello Punico primo militavit, & ejus belli historiam reliquit: varias item fabulas docuit, ac primam quidem anno Vrbis IↃ XIX.

Agellius lib. XVII, cap. XXI: *Eodemque anno* (quingentesimo undevicesimo) *Cn. Nævius Poëta fabulas apud populum dedit. Quem M. Varro in libro de Poëtis primo, stipendia fecisse ait bello Punico primo: idque ipsum Nævium dicere in eo carmine, quod de eodem bello scripsit.* Cæterum Nævius etiamnum Poëtarum extremis temporibus belli Hannibalici, quo tempore & Plautus fabulas dabat. Hoc ita esse, liquet ex ipso, optante illis, ut prosperaret bellum hoc Punicum, quò victi Pœni luant pœnas. Nævium autem tum fuisse, indicant versiculi isti * de eo in carcerem conjecto:

* *Milite Glorioso act. 2, sc. 2.*

Nam os columnatum Poëtæ inesse audivi barbaro,

Cui bini custodes semper totis horis accubant.

Dixi de istoc in Oratoriis Institut. lib. IV, cap. X, sect. III. Triennio ante pacem Pœnis redditam, excessit: quod fuit M. Cornelio Cethego, & P. Sempronio Tuditano Coss. Quicum & convenit tempus quod his verbis assignat B. Hieronymus in Chronico Eusebii: *Olympiade* CXLIV *Nævius Comicus Vticæ moritur, pulsus Româ factione nobilium, ac præcipuè Metelli.* Est is annus, quo P. Scipio in Africam trajecit. Plura de Nævio dixi in opere de Historicis Latinis lib. I, cap. II. Ea repetere nihil attinet. Atque ex hisce videre est, cur etsi rudia quædam initia poëseos fuerint mox à primo bello Punico: ob incrementum tamen illustre, quod mox cœpit bello Annibalico, Porcius Licinius scripserit seriùs Poëticam cœpisse. Ejus hosce versus adducit Agellius lib. septimodecimo cap. ult.

Punico bello secundo Musa pinnato gradu
Intulit se bellicosam Romuli in gentem feram.

Cœpit verò hoc bellum anno Vrbis IↃ XXXVI, P. Cornelio Scipione, & Tito Sempronio Longo Coss. Pax data Pœnis anno IↃ LI, Cn. Cornelio Lentulo, & P. Ælio Pæto Coss.

Mortuo jam Nævio clarescere Romæ cœpit Quinctus Ennius.

Eum ex Cicerone & Agellio, diximus natum anno Vrb. IↃ XIV, C. Mamilio Turrino, & Q. Valerio Faltone Coss. Quadragenarius in Sardinia vixit, atque istic M. Porcium Prætorem docuit Græcas literas: ut est apud S. Aurelium Victorem lib. de Viris illustribus cap. XLVII. Id fuit anno Vrbis IↃ L, L. Cornelio Lentulo, & P. Villio Tappulo Coss. Anno proximo, T. Quinctio Flaminino, & S. Ælio Pæto Coss. è Sardinia à Catone Romam est deductus. Cùm LXVII annum ageret annalem XII scribebat: ut ait Agellius lib. XVII, cap. XXI. Obiit verò Q. Marcio Philippo, & Cn. Servilio Cœpione Coss. ut ait Tullius in Bruto, & de Senectute. Quo tempore fuit septuagenarius: ut ex iis liquet, quæ de natali ejus antea adduximus. Id fuerit totis annis XIV post mortem Plauti. Hieronymus Ennii mortem refert uno anno post, quam Cicero facit; nempe non ad Olymp. CLII annum IV, sed Olymp. CLIII annum I. Sic enim ad eum annum scribit: *Ennius Poëta septuagenario major articulari morbo periit: sepultusque in Scipionis monumento, viâ Appiâ intra primum ab Vrbe miliarium. Quidam ossa ejus Rudiam ex Ianiculo translata affirmant.* Alia etiam quædam de Ennio, quæ reponere nihil attinet, dixi lib. I de Historicis Latinis cap. II.

Iisdem

Iisdem temporibus claruit P. Licinius Tegula: de quo dubium, idemne sit ac Licinius Imbrex, Poëta Comicus.

P. Licinius Tegula anno Vrbis conditæ IↃ LIV carmen scripsit à ter novenis virginibus decantandum, ubi antea factum ab Livio Andronico. Livius Patavinus lib. XXI: *Carmen præterea ab ter novenis virginibus cani per urbem jusserunt.* Et mox: *Carmen, sicut patrum memoria Livius, ita tum condidit P. Licinius Tegula.* Videri possit idem esse ac Licinius Imbrex, antiquus Comœdiarum scriptor. Siquidem Imbrex est incurvum genus tegulæ: unde Plautus Mostell. act. II, sc. VI: *Quod meas confregisti imbrices, & tegulas.* Quasi dicat imbrices, & tegularum alias. Gloss. Philox. *Imbrex*, καλυπτήρ. Itaque & Poëtam eundem censet Glandorpius in Onomastico Romano. De Imbrice sic Agellius lib. XIII, cap. XXI: *Licinius Imbrex vetus Comœdiarum scriptor, in fabula quæ Neæra inscripta est, ita scribit:*

Nolo ego Neæram te vocent, sed Nerienen;
Cum quidem Marti es in connubium data.

Vbi ne in jambico prima sede sit trochæus, pro *Cum quidem*, malim *Quandoquidem.* Præterea ne sic sede tertia sit trochæus trajectis vocibus malim, *es Marti.* Vel hoc pacto; *Quandoquidem in connubium Marti es data.* Est verò hic Licinius ille, cui inter Comicos quartum locum tribuit Volcatius Sedigitus, apud eundem Agellium lib. XV, cap. XXIV:

Si erit, quod quarto detur, dabitur Licinio.

Ita legendus is versus è Mso. In Stephanicâ, claudicat versus ob defectum vocis *detur.* Quam habet etiam Lilius dialogo VIII. Meminit & hujus Poëtæ Cicero ad Atticum primo de Finibus, & libb. de Divinatione, ac Festus Pompejus in *Imbrex*, ubi hoc ait esse Comici nomen: item in *Obstitum:* sed istic vocatur C. Licinius Imbrex. Fortasse igitur diversus sit ab illo Livii Licinio Tegula, qui ab eo *Publius* vocatur.

Fuere etiam tum Cæcilius Comicus, & M. Pacuvius Tragicus.

Cicero in Bruto: *Mitto C. Lælium, P. Scipionem. Ætatis illius ista fuit laus, tanquam innocentiæ, sic Latinè loquendi; non omnium tamen: nam illorum æquales Cæcilium, & Pacuvium male locutos videmus.* De iisdem sic in Chronico Hieronymus ex Tranquillo.

Olymp. CL, *an.* II, *Statius Cæcilius Comœdiarum scriptor clarus habetur, natione Insuber Gallus, & Ennii primum contubernalis. Quidam Mediolanensem*

lanensem ferunt. Mortuus est anno post mortem Ennii, & juxta Ianiculum sepultus. De eodem sic Agellius lib. IV, cap. XX: *Statius servile nomen fuit.* Plerique *apud veteres servi eo nomine fuerunt. Cæcilius quoque ille Comœdiarum Poëta inclytus servus fuit: & propterea nomen habuit Statius. Sed postea versus est, quasi in cognomentum: appellatusque Cæcilius Statius.* In Cæcilii fabulis *Asotus* fuit: quod nomen & fabulæ suæ fecerat Euthycles Comicus, & è Latinis Ennius. In iisdem Synaristusæ; teste Agellio lib. XV, cap. XV. Quomodo & è Græcis fabulam inscripserant Crates, ac Menander. Sed & alias plurimas fabulas: quarum nomina ac fragmenta collegit Robertus Stephanus. Quamquam verò Cicero, ad Atticum scribens, malum vocet Latinitatis auctorem: Volcatius tamen Sedigitus inter Comicos ei dat principatum.

De Pacuvio sic in Chronico Hieronymiano: *Olymp.* CLVI, *an.* III: *Pacuvius Brundusinus, Tragœdiarum scriptor, clarus habetur: vixitque Romæ, quoad picturam exercuit, ac fabulas vendidit. Deinde Tarentum transgressus prope nonagenarius diem obiit.* Fuit vero Pacuvius ex sorore Ennii natus: qui avunculi vestigiis insistens, artem Poëticam scenæ gloriâ fecit clariorem, ut ait Plinius lib. XXXV Hist. Nat. cap. IV. Fuit in fabulis ejus Orestes, sive Dulorestes. Meminere Festus ac Nonius. De eadem apud Ciceronem in dialogo de Amicitia sic loquitur C. Lælius: *Qui clamores tota cavea nuper in hospitis mei, & amici M. Pacuvii nova fabula, cùm ignorante Rege, uter esset Orestes, Pylades Orestem se esse diceret, ut pro illo necaretur: Orestes autem ita ut erat, Orestem se esse perseveraret? Stantes plaudebant in re ficta: quid arbitremur in vera facturos fuisse.* Acta Romæ anno Vrbis IↃ C XXIV, C. Sempronio Tuditano, & M. Aquillio Nepote Coss. Etiam in ejus fabulis *Epistola*: quomodo & Euthycles antea fabulæ nomen dederat ἀσώτυ sive ἐπιστολῆς.

Pacuvio aliquanto junior Attius fuit; sic tamen, ut eodem aliquanto tempore fabulam docuerint.

Cicero in Bruto: *Attius iisdem Ædilibus ait, se & Pacuvium docuisse fabulam, cùm ille, LXXX, ipse XXX.* Conferamus cum istis, quæ Petrus Crinitus scribit lib. I de Poëtis Latinis, cap. V: *Pacuvius paulo senior fuit L. Attio, & in iisdem ædibus, ut refert M. Cicero, fabulas docuere, paucis quidem annis interposuere.* Videlicet Crinitum decepere corrupti Ciceronis codices; in quibus *ædibus* scriptum esset pro *ædilibus*. Ex Ædilibus iis sine dubio fuit P. Licinius Crassus Mucianus, qui ædilis curulis fuit anno Vrbis IↃ C XIV, C. Lælio Sapiente, & Q. Servilio Cæpione Coss. Est is, qui *habuit rerum bonarum maxima & præcipua quinque;*

que; *quòd esset ditissimus, quòd nobilissimus, quòd eloquentissimus, quòd Iurisconsultissimus, quòd Pontifex Max.* ut ex Sempronio Asellione Agellius refert lib. I, cap. XIII. Præterea, contrà quam scribit Crinitus, neque hoc dicit Cicero, paucos fuisse annos interposito, inter tempus, quo Pacuvius prius, ac postea Attius doceret: sed scribit eodem anno docuisse: etsi Attius foret totis L annis junior. Adi & Agellium lib. XIII, cap. II: item Hieronymum in Chronico, num. MDCCCLXXVIII. Hujus verba sunt: *Olymp.* CLX *Lucius Accius Tragœdiarum scriptor clarus habetur natus Mancino, & Serrano Coss. parentibus libertinis: & seni jam Pacuvio Tarenti sua scripta recitavit; a quo & fundus Accianus juxta Pisaurum dicitur, quia illuc inter colonos fuerat ex Vrbe deductus.* Inter alias fabulas *Nuptias* docuit; uti & Pomponius, ac Laberius: atque ante hos Diphilus Γάμυς, ut est apud Athenæum lib. VI. Docuit quoque Mercatorem, ut ex Varrone constat: credo Diphili & Philemonis exemplo, qui Ἔμπορον edidere. Attius hic familiaris fuit D. * Iunio Bruto Callaico, qui anno Vrbis IↃCXXII Popillio Lænate, & P. Rutilio Coss. de Lusitanis, & Callaicis triumphavit, & templa à se ex manubiis consecrata Poëtæ Attii versibus exornavit: ut refert Cicero pro Archia, & in Bruto: item Valer. Maximus lib. VIII, cap. XIV.

D. non A. ut corruptè est in Velleji libro.

Attilium quoque circa hæc tempora vixisse arbitror. Cujus Electram Suetonius adducit in Iulio cap. LXXXIV.

Casaubonus tamen pro *Attilii Electra* reponit *Attii*: sed, ut agnoscit, contra omnium codicum fidem. Quod nolim factum: præsertim cum Electram Sophoclis ab eo Latinè redditam clarè dicat Cicero in primo de Finibus: ubi & Licinii de hoc Poëta judicium memorat. *A quibus*, inquit, *tantum dissentio, ut cùm Sophocles vel optimè scripserit Electram, tamen malè conversam Attilii mihi legendam putem: de quo Licinius:*

Ferreum scriptorem opinor; verùm scriptorem tamen,
Vt legendus sit.

Sic Licinii verba in metrum redigi oportet, ut fiat sesquitrochaicus. Sunt qui legant, *verùm exscriptorem tamen*: quia, ut præcessit, descripserit Sophoclem. Sed nihil opus mutato: cùm sententia sit. Est scriptor durus, nec eò tamen non referendus in numerum scriptorum, cum legi mereatur. Videlicet versu Licinii judicium suum firmat Cicero, quia dixerat, etiam Attilium, etsi malum interpretem, sibi legendum videri. Vt verò Licinius *ferreum* appellat, ita & *durissimum Poëtam* nuncupat Cicero ad Att. lib. XIV, epist. XXII. Tragicum istic nominari ait Lilius Gyraldus: quod est μνημονικὸν ἁμάρτημα. Tragicus tamen fuisse videri possit, quia argumentum de Electra Tragicum sit.

Attamen,

Attamen, quæ ex eo Cicero citat ad Atticum ſcribens, quæ item adducunt Varro, & Macrobius, magis redolent ſacum, quàm Tragicum. Et, quod caput eſt, Volcatius Sedigitus, apud Agellium lib. xv, cap. xxiv, eum Comicum ſtatuit, interque Comicos decem, locum ei tribuit ſextum. Sed credo, Tragœdiam quidem Sophoclis verterit: in Comico verò argumento ſuopte uſus ſit ingenio.

Vixit & Pacuvii Attiique Plautus. nempe extremis aliquot annis belli Punici ſecundi, ſive Annibalici, ac proximis XVII.

Nec enim poſſum aſſentire B. Hieronymo in Chronicis: qui ſic ſcribit ad an. I. Olymp. CXLVI: *Plautus ex Vmbria Sarſinas Romæ moritur, qui propter annonæ difficultatem ad molas manuarias piſtorem ſe locaverat. Ibi, quoties ab opere vacâſſet, ſcribere fabulas ſolitus, ac vendere.* Is annus erat Vrbis conditæ IↃ IV: quo Conſules erant P. Sulpicius Galba Max. & C. Aurelius Cotta. Id ab Hieronymo ex Tranquillo exſcriptum ait Scaliger in Animadverſionibus. Sed difficulter credo ita ſcripſiſſe Tranquillum. Nam annis poſt XIII ſuperfuiſſe, ex Cicerone cognoſcimus, qui auctor eſt in Bruto, mortuum anno Vrbis CIↃ LXXV, P. Claudio Pulcro, & L. Porcio Licino Coſſ. hoc eſt, Olymp. CXLIX, an. I.

Plauto vel par, vel ſuppar fuit Cn. Aquilius, Poëta Comicus, memoratur Varroni lib. V de L. L: *Accenſum ſolitum ciere, Bœotia oſtendit, (quam Comœdiam Aquilii eſſe dicunt) hoc verſu:*

Vbi primum accenſus clamârit meridiem.

Ac magni ſanè nominis fuerit, cùm quædam ejus Comœdiæ tributæ fuerint Plauto, ſi eidem Varroni credimus. Qua de re ſic Agellius lib. III, cap. III: *Præter illas unam & viginti, quæ Varronianæ vocantur, quas iccirco à cæteris ſegregavit, quoniam dubioſæ non erant, ſed conſenſu omnium Plauti eſſe cenſebantur, quaſdam item alias probavit* (Varro) *adductus ſtylo atque facetiâ ſermonis Plauto congruentis: eaſque jam nominibus aliorum occupatas Plauto vindicavit, ſicut iſtam quam nuperrimè legebamus, cui eſt nomen Bœotia. Nam cùm in illis una & viginti non ſit, & eſſe Aquilii dicatur; nihil tamen Varro dubitavit, quin Plauti foret.*

Puto & tum fuerit M. Acuticus, cujus erant quædam Comœdiæ, quæ Plauti Sarſinatis creditæ. Hac de re ita Varro libro de Comœdiis Plautinis: *Nam nec Gemini, nec Leones, nec Condalium, nec Anus Plauti, nec Bis compreſſa, nec Bœotia unquam fuit, neque adeo Ἄγροικος, neque Commorientes, ſed M. Acutici.* Miror verò Varronem hic negare Bœotiam eſſe Plauti, eamque M. Acutico tribuere, cum idem non dubitarit, quin

Plautina

Plautina foret, ut est apud Agellium. Eum vide lib. III, cap. III. Nisi forte duo fuerint Comici, quorum uterque scripserit Bœotiam. Miror quoque Varronem de Commonentibus abiisse à Terentio, cujus illud in prologo Adelphorum:

Synapothnescontes Diphili Comœdia est,
Eam Commorientes Plautus fecit fabulam.

Fuerit & circa hæc tempora Plautius Comicus: quando à Varrone lib. de Comœdiis Plautinis (ut Agellius ait lib. III, cap. III) *scriptum est, Plautium fuisse quempiam Poëtam Comœdiarum. cujus quoniam fabulæ* PLAVTI *inscriptæ forent, acceptas esse quasi Plautinas, cum essent non à Plauto Plautinæ, sed à Plautio Plautianæ.*

Item tum claruit in Satyra Lucilius.

Pacuvio, & Accio, florentibus viguisse, docet Vellejus Paterculus lib. II, & Quinctilianus lib. XVII, cap. XXI. Natus Lucilius Olympiad. CLIII, ut apud Hieronymum in Chronico est ex Suetonio. Ac ibidem legas Olymp. CLXIX Neapoli mortuum, anno ætatis XLVI, ac publico funere elatum. Magnus fuit magni Pompeji avunculus; ut testis est Porphyrio. Bello Numantino sub Scipione Africano militavit. Primus Satyram induxit. In qua est magna usus libertate, si non nimiâ. Culpatum jam olim, quod Græca miscuerit Latinis. Vide Horatii lib. I, sat. X, & quæ istic interpretes annotarunt. Porrò non indigni consideratione sunt octo de Lucilio versus, qui in aliquot Mssis codicibus vulgari ejus Satyræ initio præponuntur. Eos non apponam, quia ex Lambino peti possunt. Omnino sunt valde antiqui, quicquid dicat Lambinus.

Iisdem temporibus summus honos Terentio fuit.

Nempe floruit medio tempore inter bellum Punicum secundum, ac tertium. Obiit verò decennio antequam tertium cœpit: quâ de re sic B. Hieronymus in Chronico Eusebiano: *Olymp.* CLV, *an.* III, *Publius Terentius Afer Comœdiarum scriptor ob ingenium, formam, libertate donatus in Arcadia moritur, qui primam Andriam antequam Ædilibus venderet Cæcilio multum se miranti legit.* Quæ exscripsit è Tranquillo in Terentii vita. Rectène verò eum, cui recitatum, Cæcilium vocent, mox dicam. Ex eadem interim cognoscere est, quosdam putare juniorem: nempe æqualem P. Scipionis Africani minoris, & Lælii Sapientis. Vide Tranquillum in vita ejus Donato tributa: sed falsò, cùm in vitæ fine disertim dicatur, *Hæc Suetonius Tranquillus.* Quæ verba satis clarè docent consequentia de Terentio Libone, item de Comœdia, & Tragœdia esse

alterius scriptoris: Donati puta, nisi malis Cornuti, vel Asperi.

Terentii Comœdiæ hoc actæ sunt ordine.

Anno Vrbis IↃ LXXXVIII, C. Sulpicio Gallo, & M. Claudio Marcello Coss. Andria est acta, M. Fulvio, & M' Acilio Glabrione ædilibus Curulibus. Ac priùs jussus est Terentius recitare eam ædili Acilio: qui eam plurimum admiratus fuit. Apud Tranquillum in vita Terentii *Cæcilio* pro *Acilio* perperam legitur: erroremque eum secutus est Petrus Crinitus. Sed Cæcilius nobilis Poëta Comicus biennio ante decesserat, anno post Ennii mortem, L. Paullo II, & C. Crasso Coss.

Anno Vrbis IↃ LXXXIX, T. Manlio Torquato, & Cn. Octavio Nepote Coss. Sexto Iulio Cæsare, & Cn. Cornelio Dolabella ædilibus Curulibus primum acta est Hecyra: sed avocatus ab ea populis introductis pugillum & funambulorum spectaculo: ut ex prologo Hecyræ cognoscimus.

Anno Vrbis IↃ XCI, Ti. Sempronio Graccho, & M' Iuventio Thalna Coss. L. Cornelio Lentulo Lupo, & L. Valerio Flacco ædilibus Curulibus acta est Heautontimorumenos Terentii.

Anno Vrbis IↃ XCIII, M. Valerio Messalla, & C. Fannio Strabone Coss. L. Postumio Albino, & L. Cornelio Albino ædilibus Curulibus, actæ sunt Terentii Eunuchus, & Phormio, sed illa Megalensibus, hæc Romanis ludis.

Anno Vrbis IↃ XCIV, L. Anicio Gallo, & M. Cornelio Cethego Coss. à filiis L. Æmilii Paulli dati sunt ludi funebres: quibus Adelphi dati sunt. Eopse anno, secundò ab iisdem data est Hecyra: sed neque tunc peragi potuit propter gladiatorum exspectationem: ut ipse indicat Poëta. Ergo eopse anno ab ædilibus Q. Fulvio Nobiliore, & L. Marcio Censoribus, tertium data, ac tum peracta est.

Creditus vero Terentius adjutari in Comœdiis ab C. Lælio, qui postea dictus Sapiens, & P. Cornelio Scipione Africano Æmiliano. Horum prior fuit filius illius Lælii, qui familiaris Africano erat superiori: ipse itidem familiaris Scipioni Æmiliano: vir ingenio doctrinâque pollens poësi etiam & oratoriâ egregius, Diogenis Stoici in adolescentia, postea que Panætii auditor. Scipio autem Æmilianus, usque adeo familiaris fuit Poëtæ, ut Valgius, & Memmius scripserint eum, Scipionis fabulas edidisse pro suis. Adjutum se ab duobus illis nec ipse negat, partim quia sic erat, partim quia non ingratum iis hunc esse rumorem sciret. Vide Poëtam ipsum in prologo Adelphorum, & Tranquillum in Poëtæ vita.

Anno Vrbis IↃ CXV, Cn. Cornelio Dolabella, & M. Fulvio Nobiliore Coss. Terentius à nonnullis esse in Arcadia mortuus dicitur. Suetonio

tonio in ejus vita teſtante. Marianus Scotus, neſcio quos ſecutus auctores, in Achaia mortuum ait quadriennio pòſt: nempe anno Iↄ XCIX, P. Cornelio Scipione Naſica II, & M. Claudio Marcello II Coſſ.

Terentii ætate fuerunt Quinctus Fabius Labeo, & M. Popilius Conſulares viri, ac Poëtæ.

Quos Santra à Terentii intelligi putabat, cùm loquitur de iis, à quibus in ſcribendo adjutaretur. Auctor Suetonius in vita Terentii Donato perperam tributa.

Luſcius, Poëta Comicus, Terentii æqualis. Fabulam docuit Theſaurum: cujus argumentum adfert Donatus in Eunuch. Eſt is cui Volcatius Sedigitus in cenſione Comicorum nonum dat locum, hoc verſu:

Nono loco eſſe facile facio Luſcium.

Ait Gyraldus, eam domum, quæ publicè ædificata fuit Antiocho regis filio obſidi, poſtea Poëtæ Luſcii fuiſſe. Sed apud Aſconium *, qui id ex Attici hauſit annalibus, non *Luſcii* legitur, ſed *Lucii*, ut habet editio Haganoenſis an. CIↃ IↃ XXXV; vel *Lucilii Poëtæ*: ſicuti eſt in optima Hottomanni editione. Et veriſimilius poſterius hoc, quia Lucilius fuit eques Romanus, magnus Pompeji avunculus; ut tantæ ædes ei magis convenerint. Qui Poëtam hunc non *Luſcium* vocant, ſed Lucium: falluntur: quia hoc Lucius eſt prænomen: ſed Luſcius gentilitium. Nam & L. Luſcius Ocrea Senator fuit, de quo Cicero pro Q. Roſcio: & L. Luſcio, centurio Syllanus, de cujus damnatione Aſconius ad orat. in toga candida contra L. Anton. & L. Catil. competitores.

* *in Piſon.*

Etiam tum floruit Turpilius Comicus.

Qui, ut ex Tranquillo in Chronicis Hieronymus refert, *ſenex admodum* Sinueſſæ mortuus Olymp. CLXIX, qua ipſa exceſſiſſe Lucilium dicebamus. Turpilii Thraſyleontem citat Nonius. In hac fabula ſecutus eſt Menandrum: ex cujus Thraſyleonte quædam citat Arpocratio. Turpilii Fugitivos ac Leucadiam laudant Varro, Nonius, alii. Eam fecerat exemplo Alexidis, cujus Λευκαδίαν ἢ Δραπέτας citat Athenæus lib. III. Idem tranſtulit Alexidis Demetrium. Ex ea ſunt iſta apud Nonium: *Antea ſi flabat aquila, aut auſter, inopiâ Erat piſcati.* Hæc, ut Caſaubono † obſervatum, ſunt expreſſa ex his Alexidis:

Πρότερον μὲν εἰ πνεύσειε βοῤῥᾶς, ἢ νότος
Ἐν τῇ θαλάττῃ λαμπρὸς, ἰχθὺς οὐκ ἐνῆν.

† *lib. 8 Animadverſionum in Athenæum cap. 4.*

Anno Vrbis Iↄ CXXV, ac deinceps claruit C. Lucilius, eques Ro-

 manus,

* Vellejus lib. 2. manus, Africano Æmiliano, sub quo ad Numantiam militavit *, ac C. Lælio, & Persio familiaris. Patria ei Suessa Pometia, Auruncorum oppidum: unde *magnus Auruncæ alumnus* dicitur Iuvenalis sat. I. Natus Olympiade CLVIII; ut est in Chronicis Hieronymi. Planè verisimile est, per hunc Poëtam Luciliam familiam factam esse Senatoriam, quod censet Sebastianus Corradus. Sanè Lucilia mater Cn. Pompeji † lib. 2. Magni Senatoria stirpe prognata fuit: ut est apud Vellejum †. Hæc verò patruum habuit Lucilium Poëtam: itidem Luciliam dictam, sororem Poëtæ Lucilii: ut Lucilius Cn. Pompeji fuerit avunculus magnus: sicut est apud veterem Horatii interpretem, lib. II, sat. I. Atque ibidem propter natales hosce Lucilii fatetur se Horatius infra Lucilii genus esse. *Satyra primus insignem laudem adeptus*: ut est apud Quinctilianum lib. X, cap. I. Iccirco *primus condidisse*, *styli nasum* dicitur Plinio in Præfat. Hist. nat. Etiam Comœdiam reliquit, ut est apud Porphyrionem in artem Poët. Horat. *Nummulariam* appellat Fulgentius de Prisco sermone. Etiam ejus Epodos hymnos citat Nonius in *Eugium*. In Hieronymi Chronico legas Olymp. CLIX, Neapoli mortuum annos natum XLVI, & publico funere elatum. Fragmenta ex triginta ejus Satyrarum libris collegit notisque illustravit, Franciscus Douza *Iani* filius.

Olymp. CLXIX, an. II: *M. Furius Poëta, cognomento Bibaculus, Cremonæ nascitur*: ut est in Chronico Hieronymi.

Eadem Olympiade an. III, h. e. anno ab V. C. sexcentesimo quinquagesimo Consules fuere C. Marius IV, & Q. Lutatius Catulus: quorum hic Poëta fuit, ut liquet ex versibus ejus in primo de Nat. Deorum, & Agellii lib. XIX, cap. IX. Sunt verò impudici: eoque à Plinio etiam inter lascivos Poëtas refertur lib. V epistolâ ad Aristonem. Vide quæ diximus lib. I de Historicis Latinis, cap. IX.

Eodem tempore floruit A. Furius Antias: quippe Q. Catuli, de quo proximè dictum, familiaris: ut ostendunt hæc verba Ciceronis in Bruto: *Ex eo libro, quem* (Q. Catulus) *de consulatu, & de rebus gestis suis conscriptum misit ad A. Furium Poëtam familiarem suum.* Veterem Poëtam vocat Agellius. Macrobius verò in VI Saturnalium ostendit, multa ab eo mutuatum esse Virgilium. Alius ab eo M. Furius Bibaculus; de quo inferius dicetur.

Fuere iisdem temporibus, C. Titius, Poëta Tragicus, & imitator ejus Afranius, qui in Togatis, & Atellanis excelluit.

Cicero in Bruto: *Ejusdem fere temporis fuit eques Romanus C. Titius; qui, meo judicio, eò pervenisse videtur, quo potuit fere Latinus Orator sine Græcis*

Graecis literis, & sine multo usu pervenire. Hujus orationes tantum argutiarum, tantum exemplorum, tantum urbanitatis habent, ut penè Attico stilo scriptæ esse videantur. Easdem Tragœdias satis quidem ille acutè, sed parum tragicè transtulit. Quem studebat imitari, L. Afranius Poëta, homo perargutus, in fabulis quidem etiam, ut scitis, disertus. Afranium hunc fuisse Terentio juniorem iste ejus versus ostendit, honoris sanè plenissimus:

Terentio non similem dices quempiam.

De eodem est hoc Horatii in Arte:

Dicitur Afrani toga convenisse Menandro.

Menandro inquit, quia Comicus Comici sibi proposuit exemplum. Velleji etiam Paterculi est lib. I: *Dulcesque Latini sermonis facetiæ, per Cæcilium, Terentiumque, & Afranium, suppari ætate floruerunt.* Etiam Quinctiliani est lib. X, cap. I; *Togatis excellit Afranius.* Quam insulsum igitur apud Agellium est judicium Volcatii Sedigiti de decem Comicis, ubi Afranium ne nominat quidem, cum meminerit etiam Attilii, qui Ciceroni *durissimus* fuisse dicitur, eoque & Licinio *ferreus* est vocatus. Fallitur vero Antonius Delrius, cum & Afranium in Tragicis recenset. In egregio hoc Poëta nihil æquè culpandum, quam mores. Vnde Quinctilianus loco ante memorato: *Vtinam non inquinasset argumenta puerorum fœdis amoribus, mores suos fassus.* Pertinet eodem hoc Ausonii * de pathico Philoctetæ morbo, deliciarum Herculis: * epig. 7o.

Præter legitimi genitalia fœdera cœtus
Repperit obscenas Veneres vitiosa libido,
Herculis hæredi quam Lemnia suasit egestas,
Quam toga facundi scenis agitavit Afrani.

Alii quoque partem iisdem, partim secutis fuere temporibus, qui ad crescentem pertineant ætatem. Alii item in lucem tum editi, penes quos poëseos postea principatus fuit. Claruere autem Novius, & Pomponius, Atellanarum scriptores, Titus Quinctius Atta, Togatarum scriptor.

Eusebii verba adferam.

Olymp. CLXXI: *Titus Lucretius Poëta nascitur: qui postea amatorio poculo in furorem versus, cùm aliquot libros per intervalla insaniæ scripsisset, quos postea Cicero emendavit, propria se manu interfecit, anno ætatis quadragesimo-quarto.* Hæc ille. Ad idem tempus refero Q. Novium, Atellanarum scriptorem: cujus complura à Nonio Marcello adducuntur. Nam par ei, vel suppar Pomponius, suppar Mummius: de quibus sic Macrobius lib. I Saturn. cap. X: *Mummius post Novium, & Pomponium,*

nium, diu jacentem artem Atellaniam suscitavit. De Pomponii verò ætate sic Eusebius Olymp. CLXXIII, an. I, *L. Pomponius Bononiensis Atellanarum scriptor clarus habetur.* Fuisse vero Pomponium inter Novium, & Mummium; colligo ex Macrobii lib. I, cap. X. Verba jàm attulimus. Fabulam scripsit Adelphos; ut & Terentius, ac è Græcis Menander, & Hegesippus. Item fecit Aleones: quibus videtur expressisse κυβευταὶ Alexidis. Diversus planè est à Pomponio consulari Poëta: de quo in Caji, & Claudii Cæsarum temporibus dicam.

Fuit & tum L. Plotius, qui teste Tullio, carus fuit C. Mario, quia gesta sua ab eo celebrari posse arbitraretur.

Sequitur apud Hieronymum.

Olymp. CLXXIII, *an.* II, *C. Valerius Catullus, scriptor Lyricus, Veronæ nascitur.*

Vbi pro *Lyrico* mallem epigrammatum scriptorem dixisset. Vide quæ de Catullo hoc dicam ad Olymp. CLXXX, an. IV.

Olymp. CLXXII, an. III, sive anno Vrbis IↃCLXIV, L. Iulio Cæsare, & P. Rutilio Lupo Coss. ædilis curulis fuit C. Iulius Cæsar Strabo, ut eum Paterculus, & Tranquillus vocant. Orator fuit, sed minimè vehemens, sed ut Cicero ait in Bruto, *nemo lepore, nemo suavitate conditior.* Atque ut ibidem subjungit, *ex ejus Tragœdiis lenitas sine nervis perspici potest.*

Olymp. CLXXII, anno IV, sive ab V. Cond. an. IↃCLXV, Cicero vertit Aratum: nempe anno ætatis XVII: unde id à se, admodum adolescentulo factum ait lib. II de Nat. Deor. Etiam Cicero tum, vel circa id tempus, nempe dum apud Scævolam juri operam daret, carmine tractavit res gestas municipis sui Marii septies consulis. De quo opere Scævola dicebat, *Canescet seclis innumerabilibus.* De hoc labore ejus dixi lib. I Histor. Latin. cap. XI. Fecit & de consulatu suo carmine libros tres; ut dicam Olymp. CLXXX.

L. Cornelius Sylla, Imperator Romanus, scripsit σατυρικὰς κωμῳδίας τῇ πατρῴῳ φωνῇ †, ut ait Athenæus lib. VI. Atque idem inibi ex Nicolai Damasceni historiarum lib. XXVII narrat, usque adeo delectatum fuisse mimis ac γελωτοποιοῖς *, ut iis agri publici multa donaret jugera. A Plutarcho in ejus vita narratur etiam versus fecisse, cùm Athenas obsideret. Quod fuit Olymp. CLXXIII, an. III.

† *Satyricas Comœdias, patria sive Romana lingua.*
* *ridiculis.*

Olymp. CLXXIV, an. III: *P. Terentius Varro vico Atace in Provincia Narbonensi nascitur: qui postea* XXXV *annum agens Græcas literas cum summo studio didicit.* Vide Olymp. CLXXXIII, an. II.

Olymp. CLXXV: *Titus Quinctius Atta scriptor Togatarum Romæ moritur: sepultusque viâ Prænestina ad miliarium secundum.*

Perpe-

Perperam pro eo, quinario omiſſo, apud Gyraldum legas Olymp. CLXX. Meminit præter Grammaticos Horatius. Sequitur deinde apud Hieronymum.

Olymp. CLXXVII, an. III, (ut eſt apud Hieronymum) *Virgilius Maro in pago, qui Andes dicitur, haud procul à Mantua naſcitur Pompejo & Craſſo Coſſ.* Similiter planè Donatus ſive alius, in Vita Virgilii. Eſt is annus Vrbis conditæ IↃCLXXXIV, quo Cicero Verrem repetundarum poſtulavit. Vide de eodem Olymp. CLXXX, an. III.

Eodem anno, nempe Pompejo, & Craſſo Conſulibus, creditur deceſſiſſe T. Lucretius. Quod ſi eſt obierit anno ætatis XXVI. Nam natus Olymp. CLXXI, an. II, ut ſuperiùs diximus, h. e. an. Vrbis IↃCLIX. De mortis genere ex Hieronymo dictum ad Olympiadem proximè memoratam.

Dedicavit Lucretius poëma ſuum C. Memmio, Lucii filio, viro doctiſſimo, ac iiſdem cum Lucretio præceptoribus uſo. Is poſt malè obitam Bithyniæ præturam à Iulio Cæſare accuſatus, ſed à judicibus ut videtur, abſolutus, poſtea accuſatus fuit ambitus, & licet à Cicerone defenderetur, condemnatus, in Græciam exulatus fuit. Non modò Orator fuit, de quo Cicero in Bruto, ſed etiam Poëta; ſed parum ſeverus: unde de eo Ovidius in II Triſtium:

Quid referam Ticidæ, quid Memmi carmen, apud quem
Nomen adeſt rebus, nominibuſque pudor?

Etiam ut in poëſi durior reprehenditur apud Agellium lib. XIX, cap. IX.

Olymp. CLXXVII, an. IV, ſive anno V. C. IↃCLXXXV, cum Cæcilio Metello Cretico Conſul fuit Q. Hortenſius, qui cum de Eloquentia cum Cicerone certamen fuit. Præterquam quòd ſummus fuerit orator, idem etiam ſcripſit poëmata: ſed laſciva, ut ex Ovidio in Elegis ſcimus, & Agellio lib. XIX, cap. IX.

Olymp. CLXXIX, an. II, ſive Vrbis Conditæ an. IↃCXCI, Conſul fuit M. Cicero: cujus tempore floruere M. Valerius Cato, & M. Furius Bibaculus. Cato reliquit Lydiam, & Dianam. Vide, quæ de eo in illuſtribus Grammaticis retulit Tranquillus. Atque ibidem de eo verſus legas Furii Bibaculi. Vti & hoc in Orbilium Grammaticum:

Orbilium ubinam eſt literarum oblivio.

Ejuſdem Furii eſt:

Iupiter hibernas canâ nive conſpuit Alpes.

Dura ſanè tralatione: unde Horatius παρῳδιάζων ait lib. II, ſat. V.

Furius hibernas canâ nive conſpuit Alpes.

Diximus de hoc in Oratoriarum Inſtitutionum lib. IV, cap. VI, ſect. X.

Porrò

Porrò proximè ante versum adlatum præmiserat Horatius:

— Seu pingui tentus omaso.

Vnde cognoscimus Furium hunc fuisse obesum, & vilibus se obsoniis solitum explere. Vtcunque verò eum rideat Horatius, fuisse tamen Poëtam non malum & eo colligimus, quod sæpius eum imitatus sit Virgilius: ut tradit Macrobius lib. VI Saturn., cap. I. Vbi legas ex VI Annal.

Quod genus hoc hominum Saturno sancte create?

Et primo:

Interea Oceani linquens Aurora cubile.

Et decimo:

Rumoresque ferunt varios, & multa requirunt.

Ac ibidem:

Confirmat dictis simul, atque exsuscitat acres
Ad bellandum animos, reficitque ad prælia mentes.

Agellius quoque ex eo hæc adducit lib. XVIII, cap. X:

Sanguine diluitur tellus, cava terra lutescit.
Omnia noctescunt tenebris caliginis atræ.
Increscunt animi, virescit vulnere virtus.
Sicut fulca levis, volitat super æquora classis.
Spiritus Eurorum virides cum purpurat undas.
Quo magis in patriis possint opulescere campis.

Vt Catullum, sic Bibaculum contumeliosa in Iulium Cæsarem carmina scripsisse, Suetonius, & Tacitus, sunt auctores. Est vero hoc Furius diversus à Furio Antiate, de quo dictum Olymp. CLXIX. Adi & quæ attuli in Historicis Latinis lib. I, cap. XII.

Ciceroni æqualis, ut notum, T. Pomponius Atticus: cujus vitam elegantissime descripsit Cornelius Nepos. In ea legas: *Attigit quoque poëticen, credimus, ne ejus expers esset suavitatis. Namque versibus, qui honore rerumque gestarum amplitudine cæteros Romani populi præstiterunt, exposuit: ita ut, sub singulorum imaginibus, facta, magistratusque eorum non amplius quaternis, quinisque versibus descripserit. quod vix credendum sit, tantas res tam breviter potuisse declarari.* Obiit annos natus LXXVII C. Domitio, & C. Sosio Coss. h. e. annò Vrbis IↃCCXXI, anno uno ante Antonium cum Cleopatra ab Augusto victam. Plura de eo diximus in Historicis cùm Græcis, tum Latinis.

Olymp. CLXXX, an. II, Cicero conjectus est in exilium: ante quod tempus jam tres libros scripserat versibus de consulatu suo: sed, postquam ab exilio rediit, limavit, ac publici juris fecit. Quà de re diximus in primo de Historicis Latinis, cap. XI. De versu ab eo Arato egi Olym-

Olympiade CLXXXII. Vbi & de Mario ſepties Conſule: cujus res geſtas itidem carmine exaravit.

Quincti Ciceronis verſus xx de XII ſignis hodieque ſuperſunt in veterum poëmatiis *.

* Collectionis Pithœana p. 89.

Olymp. CLXXX, an. III, ut eſt apud Hieronymum in Chronicis, *Virgilius Cremonæ ſtudiis eruditur*. Eſt is annus Vrbis IↃCXCVI, quo Conſules fuere Gabinius, ac Piſo, Ciceroque in exilium ejectus.

Olymp. CLXXX an. IV, ut Hieronymus, inquit, *Catullus trigeſimo ætatis anno Romæ moritur*. Nempe Lentulo, & Metello Coſſ. quibus Cicero ab exilio revocatus.

Catulli ætate fuere tres hi mali Poëtæ Cæſius, Aquinius, & Suffenus. Vnde ipſe, cum Saturnalibus à Licinio Calvo accepiſſet quoſdam ineptos Poëtas, quos ille à Sylla literatore accepiſſet; dicit ſe ſimili mercede velle eum remunerari.

Nam ſi luxerit, ad librariorum
Curram ſcrinia. Cæſios, Aquinos,
Suffenum, omnia colligam venena,
Ac te his ſuppliciis remunerabor.

Cæſii eſt verſus iſte, ſane ineptus:

Has res ad te ſcriptas Luci miſimus Æli.

Aquinii, ut mali Poëtæ, meminit Tullius in Tuſculanis. De Suffeno eſt epigramma Catulli ad Varum. Nec enim Muretum audio, qui Fufenum legit.

Iiſdem ac Cicero temporibus claruit Varro: ſed Cicerone paullo antiquior fuit. De natali enim Varronis ſic Hieronymus in Chronico ad Olymp. CLXVI, an. I: *M. Terentius Varro Philoſophus, & Poëta naſcitur*. Id ſit anno Vrbis IↃCXXXVIII. Ac poſtea ad Olymp. CLXVIII, an. III ait: *Cicero Arpini naſcitur, matre Helviâ, patre equeſtris ordinis ex regio Volſcorum genere. Cn. Pompejus Magnus oritur.* Hoc ſit anno Vrbis IↃCXLVIII. Vt Varro decennio anteceſſerit Ciceronem ac Pompejum. Ac ſub Pompejo idem inter duces fuit bello adverſus piratas, coronaque roſtrata ab eo donatus. Hoc fuit Olymp. CLXXVIII, an. II, ſive Vrbis conditæ an. IↃCLXXXVII, quo Conſules erant C. Calpurnius Piſo, & M. Acilius Glabrio. Tum Varro annorum erat quinquaginta: Pompejus, ac Cicero, quadraginta. Quam verò Ciceroni fuerit amicus, præter alia oſtendit, quòd uti Varro Ciceroni libros de L. L. dedicavit: ita Cicero ad Varronem miſit libros Academicos: ut de compluribus ad eum epiſtolis taceam. Ex variis Varronis poëmatis fragmenta ſuperſunt, præcipuè ex ſatyris Menippeis. Habes & varia ejus epigrammata in Appendice Virgiliana, quam Scaliger collegit:

item in Collectione Epigrammatum veterum, quæ prodiit curâ Petri Pythœi. Sedulò verò distinguendum inter duos Varronem, hunc togatorum doctissimum, illum patria Atacinum: quorum poëmatia vides à multis confundi: quandoque etiam à Lilio Gyraldo, ut in isto Atacini:

Marmoreo Licinus tumulo jacet, at Cato parvo,
Pompejus nullo: credimus esse Deos?

Vitam Varronis scripsit M. Vertranius Maurus: sed satis jejunè. Non luserit operam, qui majoris sit eruditionis atque industriæ, si melius mereri hac parte volet de doctissimo, si non Græcorum quoque, saltem Romanorum.

Hæc Hieronymus. Ex iis verò, quæ de Catullo, ac Marone, proximè diximus, liquet Poëticè magis, quàm verè, scribere Martialem:

Sic forsan tener ausus est Catullus
Magno mittere passerem Maroni.

Vbi per passerem συνεκδοχικῶς intelligitur totum poëma: nempe ab initio, quia primum epigramma foret de passere. At nunquam Catullum Maroni sua misisse, liquet ex ætate Virgilii, quam diximus. Iccirco Martialis addidit *forsan*. Sic deinde pergit Hieronymus:

Olymp. CLXXXI: *Virgilius sumtâ togâ Mediolanum transgreditur, & post breve tempus Romam pergit.*

Anno sanè XVII sumsisse hanc togam in Virgiliana Donàti vita legas. Atque hoc etiam arguit, non ejus tum ætatis fuisse Maronem, ut ei Catullus sua mitteret carmina.

Ejusdem Olymp. CLXXXI, anno III, sive Vrbis conditæ anno IↃCC, claruit Dec. Laberius. Eo quippe anno scripsit Cicero epistolam Trebatio, quæ exstat in sexto epistolarum: ubi ait, si non augeat rem suam apud Cæsarem, satius esse ut Romam revertatur, ne vacuus rediens rideatur à Laberio, & Valerio. Nempe eo respicit, usque adeò esset dicax. Laberii hi mimi ab Agellio memorantur, Rector, Salinator, Scripturæ: à Charisio autem hi: Aquæ, Aries, Augur, Cæculi, Crevus, Tuscus: à Nonio Annales, Aquæ caldæ, Aulularia, Belbum, Calli, Carcer, Catularium, Centenarium, Χαῖρε, Cithera, Compitalia, Cropium, Finalia, Fullonica, Imago, Lacus Avernus, Macchus, Nuptiæ, Panilica, Paupertas, Primum, Sedigitus, Sorores, Tucca, Tuscus, Virgo. Elegantissimos versus, quos fecit à Publio Syro victus, apud Macrobium habes in Saturn. Nec tamen multum placuit Horatio: quemadmodum indicant hæc verba sat. ult. lib. II:

Nec tamen hoc tribuens, dederim quoque cætera: (de Lucilio sermo est) *nam sic*

Et

Et Laberi mimos, ut pulcra poëmata mirer.

De morte ejus dicam Olymp. CLXXXIV.

Hiſce etiam temporibus claruit Albinus, non quidem A. Poſthumius Albinus, qui Conſul fuit anno IↃCII, cum L. Licinio Lucullo, ac res Romanas Græcè ſcripſit: ſed alius, qui res Romanas carmine cecinit Latino. Hic enim ſcripſit poſt maximas res à Pompejo geſtas: ut indicant tres hi verſus ex primo rerum Romanarum libro adducti à Priſciano lib. VII:

Ille cui ternis Capitolia celſa
Sponte Deûm patuere, cui freta nulla repoſtos
Abſcondêre ſinus, non tutæ mœnibus urbes.

Quæ intelligenda de triplici Pompeji victoria ex tribus mundi partibus, ex Africa de Iarba, ex Hiſpania de Sertorio, ex Aſia de Mithridate, ac piratis. Hoſce duos Albinos, quos Geſnerus confundit, diſtinximus etiam in opere de Hiſtoricis Græcis lib. I, cap. XX, & de Hiſtoricis Latinis lib. I, cap. VI.

C. Helvius Cinnæ Smyrnam ſcripſit, poëma obſcurum ac difficile, quod interpretatus Craſſitius Grammaticus. Vnde illud epigramma:

Vni Craſſitio ſe credere Smyrna probavit.
Deſinite indocti connubio hanc petere.
Soli Craſſitio ſe dixit nubere velle:
Intima cui ſoli nota ſua extiterint.

Etiam tetraſtichon ejus de Arati poëmate deſcripto in malva apud Iſidorum habemus.

C. Licinii Calvi eſt illud in Cn. Pompejum:

Magnus quem metuunt omnes digito caput uno
Scalpit. Quid credas hunc ſibi velle? Virum.

Dixi de hoc epigrammate lib. IV Inſtitutionum Oratoriarum.

Macer, ab ſcriptore βοτανικῶν diverſus Iliaca ſcripſit, ſed Homero præterita. Vide Scaliger, ad Euſeb. * * p. 157.

CAPVT II.

De temporibus, quibus maximè viguit poëſis apud Romanos.

Atque hactenus de ætate poëſios creſcente. Nunc ad ἀκμὴν deventum, quam incipimus à Iulii Cæſaris dictatura, quando claruit Catullus: terminamus verò in medio Tiberii prin-

cipatu: sub quo & Ovidius decessit. Dicam de iis, qui interea floruerunt. Quales Laberius, Publius Syrus, Cornificius.

Exsequar de singulis. Cæsar μοναρχίαν imperii rapuit Romani Olympiadis CLXXXIII, an. I.

Ipsum verò Iulium non summo modo Imperatorem fuisse, sed egregium quoque Oratorem, ac Poëtam, cognoscere est ex veteribus. In Terentium sex ejus versus hexametros refert Tranquillus in Terentii vita: quæ perperam tribuitur Ælio Donato. Suetonius in Iulio cap. LVI, ait *reliquisse præterea poëma, quod inscribitur Iter, & fecisse dum ab Vrbe in Hispaniam ulteriorem quarto & vigesimo die pervenit.* Postea subdit adolescentulum etiam fecisse Tragœdiam Oedipum: sed vetuisse Augustum publicari in epistola ad Pompejum Macrum, cui ordinandas Bibliothecas delegaverat. Tum etiam cùm à piratis captus esset, carmine scripsisse, eaque prælegisse piratis auctor est Plutarchus. Quæ sanè magnum poëseos amorem ostendunt. Est & ejus hoc distichum:

Feltria perpetuo nivium damnata rigore,
Forte mihi posthac non adeunda, vale.

Tum claruit Valerius Soranus, ut cognoscere est ex eo, quòd ejus, ut hominis familiaris, meminit M. Cicero in Bruto; quem ea ipsa Olympiade, qua Dictaturam invasit Cæsar, paullo ante mortem Catonis, conscripsit. Adferam ipsa Tullii verba: *Q. & D. Valerii Sorani, vicini, & familiares mei, non tam in dicendo admirabiles, quam docti & Græcis literis, & Latinis.* Ex Sorano hos versus adduxit Varro lib. de cultu Deorum:

Iupiter omnipotens regum rex ipse, Deumque
Progenitor, genitrixque Deûm, Deus unus, & omnes.

Quæ dicta ex Stoicorum opinione. His enim unum est Naturæ numen, si mundum attendas universum. Sed multa sunt numina; quatenus variæ mundi partes replentur spiritu divino. Sed de istoc satis in opere de Theologia gentili.

Iulio Cæsari amicissimus fuit Cn. Mattius, vir, ut Gellius vocat, doctissimus, mimiamborum Poëta, Varroni, Agellio, Terentio Mauro, Nonio, & Prisciano, memoratus. Sed sæpius nomen est corruptum, ut mox planius fiet. Scripsit mimiambos suos scazonte Hipponacteo. Ex iis est istoc:

Iam jam albicascit Phœbus & recentatur,
Commune lumen omnibus voluptasque.

Item illud:

Quapropter edulcare convenit vitam,
Curasque acerbas sensibus gubernare.

Aliaque

Aliaque apud Grammaticos. Præterea carmine reddidit Iliada Homeri, ut Odyſſeam multò antea Livius Andronicus. Pluſculis hoc exemplis comprobatum Scaligero in iiſdem Conjectaneis. Ex ſeptimo Iliadis eſt iſtoc:

Dum det vincenti præceps victoria palmam.

Sed in editione Aldina pro *Cn. Mattium* eſt *Trimatium*. Itaque Mariangelus Accurſius vocat Poëtam *Trimatium*: idem ejus exemplo facit Elias Vinetus ad primum Auſonii epigramma. Imò Gyraldus in doctiſſima ſua de Poëtis hiſtoria dialogo IV, memorat Trimatium inter Poëtas Latinos. Glandorpius quoque in Onomaſtico Romano *Trimatum* nuncupat. Quid memorem alios, antecedentium gregem incautè ſequentes. Sed ecce apud Priſcianum in ſeptimo ex Cn. Manlio citatur iſtoc:

— Celeriſſimus advolat Hector.

Itaque & Cn. Manlius Gyraldo eſt in Poëtis Latinis. Sed apud Priſcianum *Cn. Mattius* legere convenit: ut liquet ex memoratis.

Etiam Nummius Craſſus à Lilio reponitur in Poëtis, qui Iliada ſcripſerint. Ex ejus operis lib. XXIII Priſcianus in IX adducit, ſecundum codices quoſdam:

Nam non connivi oculos ego deinde ſopore.

In Mſo noſtro eſt *Ninnius Craſſus*. Et profectò vel *Nunnius*, aut *Ninnius Craſſus* dictus eſt, vel *Cn. Mattius* reſcribendum. Diximus de iſto in tertio de Analogia cap. XXI. De *Ninnio* nunc etiam magis placet: eumque ſignavit Cilnius Mæcenas iſtoc ad Horatium Poëtam *: * apud Suetonium in vita Horatii, à Nannio edita.

Ni te viſceribus meis Horati
Plus jam diligo; tu tuum ſodalem
Ninnio videas ſtrigoſiorem.

Vbi quidam libri *Mimo*, alii *Nimio*: utrumque metro reclamante. Nempe Ninnius, ejuſdem temporis Poëta, riſus fuerit ob macilentiam: atque eò reſpexerit Mæcenas. Quamquam non ignoro legere aliquos, *Hinno me vid. ſtr. Hinnus* verò idem ac *hinuleus*, ſive *inuleus*: de quo in Originum libris.

Iulii Cæſaris tempore claruit Hoſtius, qui bellum Iſtricum carmine deſcripſit. Vnde Macrobius exiſtimat Maronem quædam hauſiſſe. Plura de eo diximus lib. I de Hiſtoricis Latinis, cap. XVI.

Olymp. CLXXXIII, an. II, ſive anno Vrbis IↃCCVII, quo Cæſar bellum in Ægypto confecit, ac Pharnacen devicit in Ponto, Varro Atacinus, anno ætatis XXXV, Græcis dat operam literis: ut ex iis liquet, quæ ſuperius dicebamus. Itaque ante non poſſit ſcripſiſſe libros quatuor Argonauticôn: in quibus Apollonii Argonautica ita expreſſit, ut

 alieni

alieni operis non aspernandus interpres fuisse Quinctiliano visus sit. Præterea verò belli Sequanici libros carmine conscripsit. Item Europam. Plura de eo diximus in Historicis lib. I, cap. XVI.

Olymp. CLXXXIV, *anno* II, *post excessum Laberii, mimorum honos omnis penes P. Syrum fuit.*

Qua de re sic Hieronymus.

Olymp. CLXXXIV, an. II: *Laberius Mimorum scriptor decimo mense post C. Iulii Cæsaris interitum Puteolis moritur.*

Publius Mimographus, natione Syrus, Romæ scenam tenet.

In Eusebio Scaligeri cædes Iulii Cæsaris refertur ad Olymp. CLXXXIV, an. II: sed perperam, cùm occisus sit an. I. At mors Laberii, quæ contigit initio anni sequentis, pertinet ad an. II. Nempe Olympias CLXXXIV, anno uno, culpâ puto typographi, justum nunc tempus anticipat.

Eodem anno II, Hirtio & Pansa Cons. nati duo Poëtæ inclyti Ovidius, & Tibullus. Sanè uterque se natum ait,

Cùm cecidit fato Consul uterque suo.

Quod de aliis Coss. intelligi nequit.

Eopse anno, ut apud Hieronymum est, *Cornificius Poëta à militibus destitutus interiit, quos sæpe fugientes galeatos lepores appellaverat. Hujus soror Cornificia, cujus exstant insignia epigrammata.*

Non dubium verò, quin idem sit Cornificius, ac obtrectator ille Virgilii, de quo in vita ejus apud Donatum. At non æquè apertum, idemne sit ac ille, de quo conqueritur Catullus in epigr. aut ad quem Ciceronis exstant epistolæ, vel cujus sunt Rhetorica ad Herennium, falsò attributa Ciceroni.

Ejusdem verò CLXXXIV Olympiadis, anno III, ad Philippos periere Brutus, & Cassius: nempe anno Vrbis IↃ CC XII, M. Æmilio Lepido, & L. Munatio Planco Coss. Post hanc Philippensem victoriam triumvirorum jussu veteranis agri sunt divisi trans Padum: sed Asinius Pollio, Alfenus Varius, & Cornelius Gallus, Virgilium præstitere indemnem: ut apud Donatum est in vita Maronis. His igitur, ut se gratum præstaret, Bucolica aggressus est, eò lubentius, quod argumentum antea susceptum difficultate deterreret; ut ipse indicat in Sileno.

Octavius Augustus, ut de eo ait Tranquillus in ejus vita cap. LXXXV, *Poëticam summatim attigit. Vnus liber exstat scriptus ab eo hexametris versibus, cujus & argumentum, & titulus est Sicilia. Exstat alter æquè modicus Epigrammatum, quæ fere tempore balnei meditabatur. Nam Tragœdiam magno*

gno impetu exorsus, non succedente stylo, abolevit: quærentibusque amicis, quidnam Ajax ageret, respondit, Ajacem suum in spongiam incubuisse. Hexastichon ejus mollissimum de se, & Fulvia adducit Martialis lib. XI, epigr. XXI. Sed non sunt Augusti in Virgilium versus, qui dicuntur.

C. Asinius Pollio Orator, ac Consularis (Consul fuit anno Vrbis IↃCCXIII) scriptor fuit Tragœdiarum Latinarum, sive prætextarum: quas carmine scripsit jambico trimetro. Vnde Horatius sat. X, lib. II:

— Pollio regum
Facta canit pede ter percusso. —

Atque idem od. I, lib. II, quæ est ad hunc Pollionem:

Paulum severæ Musa tragœdiæ
Desit theatris.

Nova, mirandaque ejus carmina etiam celebrat Maro Ecloga III: ubi & Servius monet, Pollionem hunc Tragœdiarum, & historiarum fuisse scriptorem. De Dalmatis triumphasse, ac octogenarium in villa Tusculana obiisse, ait Hieronymus in Chronicis. Varia ejus dicta celebrantur. Vt illud ad Augustum, rogantem, ut secum ad bellum proficisceretur Actiacum: *Mea in Antonium merita majora sunt: illius in me beneficia notiora. Itaque discrimini vestro me subtraham, & ero præda victoris.* Item cùm Augustus in eum scripsisset Fescenninos: *At ego taceo: non est enim facile in eum scribere, qui potest proscribere.* Etiam ut Pollionis accepisse se ait Plinius: *Commode agendo factum est, ut sæpe agerem: sæpe agendò, ut minus commode.* Nempe quia facilè agendo amittitur benè dicendi facultas.

Cassius Severus Parmensis, unus fuit percussorum Cæsaris, ac sicuti ex iis primus pœnas dedit Trebonius, ita postremus eorum Cassius iste: ut proditum Vellejo Paterculo, & Orosio lib. VI, cap. XIX. Bruto Cassioque victis, secutus est Sex. Pompejum. Hinc Antonium, cujus legatus multa fortiter gessit: de quibus Plutarchus, & Appianus *. Antonio devicto Q. Varum misit Augustus, ad eum interimendum. Is cum studentem reperisset eum combussit cum scriniis, & libris, in quibus multa de parte adversa, (ut vehementis erat ingenii) acerbè admodum scripserat. Hinc sic de eo Horatius sat. X, lib. I:

** lib. 5 bellorum civilium.*

— Amet scripsisse ducentos
Ante cibum versus, totidem cœnatus: Etrusci
Quale fuit Cassi rapido ferventius amni
Ingenium: capsis quem fama est esse, librisque
Ambustum propriis. —

Aliorum tamen judicium Varrum hunc è Cassii libris Thyestem Tragœdiam

gœdiam abstulisse, ac pro sua edidisse: qua de re sic vetus Horatii interpres in illud lib. I, epist. IV ad Tibullum:

Scribere, quod Cassi Parmensis opuscula vincat.

Hic (Cassius) *aliquot generibus stylum exercuit: inter quæ opera elegi, & epigrammata laudantur. Quinctus autem Varus ab Augusto missus, ut eum interficeret, studentem reperit, &, peremto eo, scrinium cum libris tulit: unde multi crediderunt, Thyestem Cassii Parmensis fuisse. Scripserat enim multas alias Tragœdias.* Verùm non si Thyestæ autor non sit, eo hinc fuerit ablegandus. Nam, ut Fabius ait lib. X: *Cornelius Severus, etiamsi versificator, quàm Poëta, melior; si ad exemplum primi libri bellum Siculum perscripsisset, vindicaret sibi jure secundum locum.* Nisi pro *Siculum* hìc rescribi debet *civile:* quæ conjectura est Iosephi Scaligeri in Animadversionibus Eusebianis. De ingenii verò vehementia quod diximus, etiam liquet ex Horatio & interprete veteri od. VI, lib. Epodon. Epistolam ejus ad Antonium citat Plinius lib. XXXI, cap. II. Versus ejus de Orpheo in Brutiis repertos primus edidit Achilles Statius Lusitanus: fuisque in Suetonium de claris Grammaticis Notis subtexuit. Sed iis adsentio, qui carmen id genuinum negant, ac tentandi gratia ab ipso Achille Statio scriptum arbitrantur. Alia etiam adferrem: sed malim adiri, quæ in Historicis Latinis dixi lib. I, cap. XXI.

Gracchus quoque Vario, de quo paullo ante dictum, æqualis, Poëta itidem Tragicus. Imò uterque Thyestem scripsit. Vnde Ovidius in ultimo de Ponto:

Cum Varius Gracchusque darent fera dicta tyranno.

Vbi per tyrannum signat Thyestem. Ex Gracchi Thyeste versum citat Priscianus in VI.

Codrus Poëta fuit, quo tempore Bucolica scripsit Maro. Laudat Eclog. VII:

Nymphæ, noster amor, Libethrides aut mihi carmen,
Quale meo Codro, concedite. Proxima Phœbi
Versibus ille facit. Vbi sic Servius: *Codrus Poëta ejusdem temporis fuit; ut Valgius in Elegis suis refert.* At planè diversus ille Codrus sub Domitiano, Poëta infelix, qui Theseida scripsit: unde Iuvenalis sat. I:

— Vexatus toties rauci Theseide Codri.

Maroni itidem æquales, sed infelices Poëtæ, Bavius, Mævius, Anser. De quibus Maro ipse in Eclogis: Servius cum alibi, tum in Ecl. VII.

Triumvirorum item temporibus, ac deinceps, fuit C. Rabirius, Poëta grandiloquus: usque adeo ut hac parte proximus à Virgilio crederetur. Descripsit bellum Actiacum inter Antonium & Octavium. Meminit

minit quoque Ovidius lib. IV, eleg. ult. *—Magnique Rabirius oris.* Pluribus de eo diximus in Historicis Latinis lib. I, cap. XXI. Vbi & aliquid dictum de satyra Rabirii, vel Rubrii, quam laudat Fulgentius Planciades.

Etiam tum claruit L. Iulius Calidius: ut indicat hic locus Cornelii Nepotis in T. Pomponii Attici vita: *Idem* (Atticus) *L. Iulium Calidium, quem post Lucretii, Catullique mortem, multò elegantissimum Poëtam nostram tulisse ætatem, verè videor posse contendere.* Obiit Atticus, ut ex eodem constat Nepote, Cn. Domitio Ahenobarbo, & C. Sosio Coss. hoc est anno IↃCCXXII. Id fuerit Olymp. CLXXXIX, an. I. Sed Catullus, post cujus mortem, claruisse dicit Nepos, obiit Olymp. CLXXX, an. IV, ut antea diximus; hoc est, anno Vrbis IↃCXCIV.

Sequitur deinde in Chronico Eusebii.

Olymp. CLXXXVI, an. III, *M. Bavius Poëta, quem Virgilius in Bucolicis notat, in Cappadocia moritur.*

Respicit illud in Eclogis,

Qui Bavium non odit, amet tua carmina Mævi.

In Mævium est Horatii lib. Epodon, od. X, qua navigationem ei adversam exoptat, ac *olentem* vocat, credo ob hircum nasorum pestem, ut vocat Catullus.

Etiam Paro à Gyraldo inter malos Poëtas, qui Maronem riserint, refertur. Movit eum vita Poëtæ à Donato scripta. Sed opinio hæc à librarii errore profecta, cum, ut aliis jam observatum, pro *Paro quidam*, ut etiam est in editione Rob. Stephani, legi debeat παρῳδήσας.

Olymp. CLXXXVIII, an. I: *M. Terentius Varro Philosophus prope nonagenarius moritur.*

An. II: *Cornelius Gallus Forojuliensis Poëta, à quo primùm Ægyptum rectam supra diximus, quadragesimo ætatis suæ anno propriâ se manu interfecit* *. At Maximiani sunt, quæ Cornelio Gallo tribuuntur vulgo: etiam à Petro Crinito lib. de Poëtis, Rob. Titio lib. I locorum controversorum cap. XV, & Sebastianus Foxius lib. II de Imitatione sive ratione Styli †: qui eum Tibullo & Propertio non inferiorem ait in carmine elegiaco. Quanto rectius Maximianum hunc Poëtam barbarum vocat Yvo Villiomarus adversus Titium, quem dixi. Et sanè in Mso nostro non Gallo; sed Maximiano attribuuntur. Plerique confundunt Cornelium Gallum, primum Ægypti præfectum, cui Publio esse prænomen potuit, & Ælium Gallum, præfectum tertium; inter quos Cajus Petronius fuit medius. Hunc ordinem observat Strabo lib. XVII *. Atque hic optimè id nôsse potuit, qui Ælio Gallo amicus, ac familiaris fuit; ut ipse refert lib. II †, & XVII ‡. In quo deceptus fuit Dio lib.

* *Similiter Donatus in vita Virgilii.*

† *fol. I.*

* *pag. 788, edit. Paris. pag. 1620.*

† *pag. 115, ejusdem edit.*

‡ *pag. 816.*

lib. LIII, ubi, post Cornelium Gallum proximè subjungit Ælium Gallum, huic verò Petronium: quæ planè adversantur non Straboni modò, sed etiam Fl. Iosepho. Plura de his annotavit Clarissimus Henricus Valesius annotationibus in lib. XVII Ammiani Marcellini. Sed non video, cur ibidem dicat, ut à Casaubono, ita me quoque confundi duos Ægypti præfectos, Cornelium Gallum, & Ælium Gallum. Nam solùm dico primum præfectum fuisse Cornelium Gallum, Virgilii amicum, cui Parthenius sua dicavit ἐρωτικά. Quæ verissima sunt. Nec enim Parthenius Gallum, cui sua inscribit ἐρωτικά, *Ælium*, sed *Cornelium* appellat.

C. Cilnius Mecænas aliquem hic sibi locum deposcit, non modò, ut maximus Poëtarum fautor & patronus: sed etiam ob proprios versus: licet oratio ejus, &c, prosa & carmine foret mollis, ac κακόζηλος. Itaque Augustus Cæsar, ut Suetonius in vita ejus tradit cap. LXXVI, *exagitabat nonnunquam Mæcenatem suum; cujus μυροβρεχεῖς, ut ait; cincinnos usquequaque persecutus, & imitando per jocum irrisit.* Macrobius item lib. II Saturn. cap. IV: *Augustus, quia Mæcenatem suum noverat esse stylo remisso, molli, & dissoluto, talem se in epistolis, quas ad eum scribebat, sæpius exhibebat: & contra castigationem loquendi, quam aliàs ille scribendo servabat, in epistola ad Mæcenatem familiari plura in jocos effusa subtexuit: Vale mel gentium Medulliæ, ebur ex Hetruria, laser Aretinum, adamas supernas, Tiberinum margaritum, Cilniorum smaragde, jaspi figulorum, berylle Porsennæ, carbunculum Italiæ, καὶ ἵνα συντέμω πάντα, μάλαγμα mœcharum.* Prout quidem verba ejus restituenda putavit Casaubonus. Rident & ejus dictionem Seneca, ac Tacitus. Quam verò dictione erat mollis, tam vita discinctus: quamquam (ut alibi ait Seneca) ingenium haberet virile ac grande. Et elegia in obitum ejus purgare eum adnititur, ab iis, quorum accusaretur. Versiculos quosdam Mæcenatis collegit Lilius: quibus adde carmen illud, quod est in Horatii vita à Tranquillo scripta. Superſunt ejus tres versus in Cybellen matrem *: item septem Glyconii de vitæ dulcedine †: tres Phalæcii ad Horatium, è vita ejus ad Tranquillum scripta. Item quinque alii in obitum Horatii.

* *in Epigr. vet. p. 4.*
† *pag. 39.*

Horatio, ut videtur, æqualis fuit Plotius Crispinus. Hic Stoicam sectam professus, atque idem Poëta; sed cujus versus numero forent multi, levis verò ponderis. Cùm aliis in locis ejus meminit Horatius, tum sat. I, lib. I:

Iam satis est: ne me Crispini scrinia lippi
Compilasse putes, verbum non amplius addam.

Olymp. CXC, an. II: *Virgilius Brundusii moritur, Sentio Saturnino, & Lucretio Cinna Consulibus. Ossa ejus Neapolim translata in secundo ab Vrbe miliario sepeliuntur, titulo istiusmodi suprascripto, quem moriens ipse dictaverat.* *Mantua*

Mantua me genuit, Calabri rapuere, tenet nunc
Parthenope, cecini pascua, rura, duces.

Statuam Mantuæ constitutam Maroni ante hos annos ducentos Carolus de Malatestis, tanquam quæ nihil ad religionem Christianam pertineret, dejici curavit. Habeoque orationem Msam adversus Carolum iis temporibus super hoc exaratam, satis sanè acerbam: & tamen auctor ait, acerbiùs se scripturum fuisse, si tutum fuisset in eos scribere, qui possent proscribere. Nomen auctoris non apponitur: sed permista legitur orationibus, libellisque Guarini, ac discipulorum, qui auctore magistro hujusmodi oneris aliquid suscipere solerent. Vt videri possit scripta ab ipso Guarino Veronensi, clarissimo sui temporis viro, vel saltem discipulorum aliquo. Et sanè indignus ille Carolus amore ac præconio fuit omnium eruditorum, qui Sirenophœnici Poëtarum non modo non adsurgeret, sed statuam dejectum iret positam in patria urbe, cui ille æternum decus attulisset. Priapeja quoque Virgilio attribui solent, cùm nihil æquè ac tam impudici versus conveniant verecundiæ ac virginali ori Maronis, qui propterea Parthenias diceretur. Nec tamen repugnem, quo minus aliqua minùs inverecunda, fuerint à Marone. Sed tam dispar dictio satis docet esse à variis, ac de nonnullis esse Tibulli & aliorum constat. Non displicet eorum opinio, qui putant jussu Mæcenatis à Virgilio collecta, & eo Maroni attributa. Quippe in Mæcenatis hortis erat sacellum Priapi, ubi Poëtæ versus suos, quos in ridiculi nùminis honorem scripsissent, affigere solebant.

Anno CXC, *Varius & Tucca, Virgilii, & Horatii contubernales Poëtæ habentur illustres: qui Æneadum postea libros emendarunt sub eâ lege, ut nihil adderent.*

Horum L. Varius quantus fuerit Poëta ostendit istoc Horatii lib. I, od. VI ad Agrippam:

Scriberis Vario fortis, & hostium
Victor, Mæonio carminis aliti.

Vbi videmus vocari Poëtam Mæonii sive Homerici carminis. Nam & universè *aves*, & εἰδικῶς *cygni* sæpe pro Poëtis sumuntur. Idem ad Augustum epistolà lib. II:

Dilecti tibi Virgilius, Variusque Poëtæ.

Item lib. I, sat. VI: — *optimus olim*
Virgilius, post hunc Varius, dixere quid essem.

Item epistolà ad Pisones de Arte Poëticà:

— *Quid autem*
Cæcilio, Plautoque, dabit Romanus, ademtum
Virgilio, Varioque?

Omnino verò hic diversus est ab Varo illo, quem Maro celebrat Ecl. IX. Varus enim ille non Varius vocabatur. Nec Varium Maro uspiam laudat. Varius hic scripsit Tragœdias: sed imprimis celebratus Thyeste: modò ea fabula non fuerit vel Maronis: de quo legas apud Donatum in Virgilii vita: vel Cassii Parmensis, quod tradit vetus Horatii interpres.

Alter erat Plotius Tucca: ut vocat Cornutus, vetus Persii interpres: qui de Tucetis loquens Galliæ Cisalpinæ, priùs ait dictum Tucetam, posteaque autem appellatum esse Tuccam.

Olymp. CXCI, an. I: Hieronymi quoque est: *Æmilius Macer Veronensis Poëta in Asia moritur.*

Aliquid de eo diximus in Historicis Latinis lib. I, cap. X. De herbis scripserat: unde Ovidius in Tristibus *:

* lib. 4. el. 10.

Sæpe suas volucres legit mihi grandior ævo,
Quæque nocet serpens, quæ juvat herba, Macer.

Vnde liquet scripsisse de avibus serpentibus, & herbis. Præterea verò cecinit παραλειπόμενα Homeri. Vnde idem †:

† lib. 2. de Ponto, el. 10.

Tu canis æterno quicquid restabat Homero,
Ne careant summâ Troica bella manu.

Ideo *Iliacum Macrum* vocat idem Ponticorum elegia ultima. Plura de eo diximus in Historicis Græcis lib. I, cap. XVI.

Hodie exstat Æmilius Macer de herbarum virtutibus, cum commentariis Ioannis Atrociani editus Friburgi anno CIↃ XXX. Viderat id poëma jam ante Raphael Volaterranus: sed valde fallitur, cùm postquam de Macro, quem Ovidius laudat, ita scribit: *Opus autem de herbis ad nostram usque pervenit ætatem.* Verùm hoc facilè eo refellitur, quòd Macer, qui exstat, meminerit Plinii, qui non Augusti, ut Ovidius; sed Neronis, & Vespasiani temporibus claruit. Atque hæc agnoscit Ioannes Atrocianus: sed ait, eum quem habemus, esse alterum Macrum, ad quem Plinius junior scribit lib. III: Verba ejus sunt: *Atque hunc Plinianum Macrum hujus operis fuisse auctorem asseruerim, quòd Plinius adhortatur illum ad simile quid elaborandum.* Sed qui epistolam legerit, nihil tale inveniet. Et quid multis opus est verbis? Rectè de hoc Cæsar Scaliger in Hypercritico: *Is cujus opus in manibus habemus, neque Poëta fuit, neque bonus medicus, neque sincerus versificator.* Hunc Macrum variis in locis sequi amat Schola Salernitana: imò quandoque integros ex eo versus exscribit: uti ex iis videre, quæ utrique prodita de absynthio, hyssopo, & aliis.

Ad Eusebium nunc, sive Hieronymum potius redeamus.

Olymp. CXCII, an. III: *Horatius quinquagesimo ætatis suæ anno Roma*

mæ moritur. De arte Horatii sic Cæsar Scaliger præfat. in libros de Re Poëtica: *Horatius Artem cùm inscripsit, adeo sine ulla docet arte, ut Satyræ propius totum opus illud esse videatur.* Sed fallitur, cum ab Horatio esse inscriptionem eam arbitratur. Vera enim inscriptio est, *epistola ad Pisones.* Non magis verò Horatius addit illud *De arte Poëtica*, quam epistolæ ad Augustum addidit *De veteribus, & novis Poëtis*, aut illi ad Numicium, *De finibus bonorum*: ac par aliarum est ratio, quarum nulli Horatius argumentum apposuit, sed postea alii addiderunt.

Paullo post excessum Horatii claruit *Philistio.* Vt Eusebius indicat sive potius Hieronymus in Chronico ad Olymp. CXCVI, an. III: *Philistio Mimographus, natione Magnesianus, Romæ clarus habetur.* De hoc Martialis lib. II, epigr. XLI:

Mimos ridiculi Philistionis.

Etiam memoratur Sidonio Apollinari, Marcellino, aliis. Cùm daret Mimum, cui nomen φιλογέλως, risu quidem implevit theatrum, sed & ipse eodem mortuus est.

Postea est apud Hieronymum.

Olymp. CXCIX, an. I: *Ovidius Poëta in exilio diem obiit, & juxta oppidum Tomos sepelitur.*

Inter cætera ejus, quæ referre nihil attinet, cum omnium manibus versetur, sunt epistolæ Heroidum: sed non omnes sunt unius scriptoris. Ipse lib. II Amorum, eleg. XVIII, ut suas agnoscit, illam Penelopes ad Vlyssem, Phyllidis ad Demophoontem, Canaces ad Macareum, Hipsipyles ad Iasonem, Ariadnes ad Theseum, Phædræ ad Hippolytum, Didus ad Æneam, item Sapphus ad Phaonem. Sed Iosephi Scaligeri judicio, præterea ejus videntur istæ: Briseidis ad Achillem, Oenones ad Paridem, Hermiones ad Orestem, Deianiræ ad Herculem, Canaces ad Macarium, Medeæ ad Iasonem, Laodamiæ ad Protesilaum, Hypermnestræ ad Linum, sive Lynceum. Quæ autem Sabini potius videantur, inferiùs dicetur. Etiam Ovidius transtulit Aratea: unde duos versus Probus adducit in Georg.

Multa scripsit Ovidius, quæ deperierunt: ut sunt VI Fastorum libri posteriores, laudatissima Tragœdia Medea, phænomena, vaticinia, laudes Augusti, liber in malos Poëtas, epigrammata; è quibus versus ille apud Martialem in secundo epigr.

Ride si sapis ô puella ride.

Etiam orsus librum de bello Actiaco, & libellum linguâ Geticâ. De quo sic ipse lib. IV de Ponto, eleg. XIII:

Ah pudet, & Getico scripsi sermone libellum,
Structaque sunt nostris barbara verba modis.

Et placui, gratare mihi, cœpique Poëtæ
Inter inhumanos nomen habere Getas.
Materiam quæris? laudes de Cæsare dixi.
Adjuta est novitas numine nostra Dei.
Nam patris Augusti docui mortale fuisse
Corpus: in ætherias numen abisse domos.
Esse parem virtute patri, qui frena rogatus
Sæpe recusata cœperit imperii.

Vnde liquet scripsisse Tiberio imperante. Cumque adeò facilis ejus dictio videatur, subinde tamen occurrit, ubi ob trajectionem verborum duriusculus dicatur. Vt cùm sic incipit libros de arte Amandi:

Siquis in hoc artem populo non novit amandi.

Maluerit aliquis:

Siquis in hoc populo legem non novit amandi.

Ac ipse hoc mallem: si *legis* vocabulo *artis* nomen satis exprimeretur. Eidem multa falsò attributa ut carmen panegyricum ad Pisonem; cujus in Mso hæc inscriptio:

Lucani catalecton de laude Pisonis.

Quædam etiam deterioris notæ: ut Grammatici cujusdam Christiani Philomela, alius item Pulex, & alia quædam. Aliqua verò hominum sunt nec mediocriter eruditorum: in his libri tres de Vetula, minùs etiam Ovidium referentes, quàm simius hominem. Nec ab insulsis librariis Ovidii esse nomen impositum, sed scriptore ipso, indicat hoc lib. II: *— In nova formas*

Corpora mutatas cecini.

Et lib. III:

— Memini dicens hæc de Iove verba.
Esse quoque in fatis reminiscitur affore tempus
Quo mare, quo tellus, correptaque regia cœli
Ardeat, & mundi moles operosa laboret.

Quæ sunt ex lib. I Metamorphos. Etiam loquitur postea quasi inter Getas degeret, ac subdit:

Nam quoniam reditum mihi jam sperare negatum est,
Opto mori.

Vide autem stultitiam Poëtastri. Etiam Ovidium inducit loquentem, quasi Euangelium legisset:

Hujus cultorem me repromitto futurum,
Dum tamen ipse trahat, quia si non traxerit, ipsi
Nemo placere potest, & ad ipsum nemo venire.

Ovidii de vetula meminere, Theodericus de Niem in Nemore unio-

nis

nis tract. VI, cap. XXXVIII, & Gobellinus Persona in Cosmodromio ætatis III, cap. XVI, & ætat. IV, cap. X. Meminit quoque, sed ut suspecti scriptoris, Henricus de Hervordia in Saxonia. In historia Laurentii Mulleri, atque exinde in Glandorpii Onomastico legas hodieque exstare versus monumento Ovidii incisos, esse verò hujusmodi:

Hic situs est vates, quem divi Cæsaris ira
Augusti Latia cædere jussit humo.
Sæpe miser voluit patriis occumbere terris,
Sed frustra: hunc illi fata dedere locum.

Verum neutiquam hæc sapiunt ævum Augusti, vel Tiberii.

Atque hos memorat Hieronymus. Præter quos alii etiam nomen egregium retulere.

Talis fuit.

Item Propertius, patria Vmber, ut ipse scribit, æmulus Philetæ Coi, & Callimachi Cyrenæi, unde & se Romanum vocat Callimachum. Conqueritur & se excidisse agris paternis in divisione ea, quæ sub triumviris facta militibus. Puella, quam Cynthiam vocat, vero nomine Hostia est dicta, ut ex Appulejo constat. Videtur autem fuisse filia Hostii, qui de bello Istrico scribit, ut superius relatum. Ab hoc, cujus quatuor elegiarum libros habemus, diversus est is Propertius ex quo Fulgentius Planciades libello ad Chalcidium Grammaticum citat: *Catillata geris vadimonia, publicum prostibulum.*

Item Sextilius Ena Cordubensis, majoris ingenii Poëta, quàm doctrinæ: ut in eo locum videatur habuisse, quod Cicero de Cordubensibus ajebat, quiddam pingue sonare. Hic aliquando in domo Corvini Messallæ carmen recitaturus de proscriptione ac morte Ciceronis, sic cœpit:

Deflendus Cicero est, Latiæque silentia linguæ.

Erat inter auditores C. Asinius Pollio, qui continuo surrexit, compellans Messallam: *Tu Messalla videris, quid tibi liberum sit in domo tua: ego istum non sum auditurus, cui mutus videor*, ac continuo decessit, ne cæteros audiret versus: ut est apud Senecam Suasoriâ penultimâ. Nec hoc factum Asinii magnopere mirandum. Nam facundus quidem orator, sed *infestissimus famæ* Ciceronis permansit, ut est apud M. Senecam Suasoria VI. Vide quæ de eo in Historicis Latinis dixi lib. I, cap. XVII.

A. Cornelius Alpinus, ex Gyraldi, Lambini, ac aliorum quorundam sententiâ, designatur versibus hisce Horatii lib. I, sat. X:

Turgidus Alpinus jugulat dum Memnona, dumque
Defingit Rheni luteum caput, hæc ego ludo.

Volunt autem Memnonia scripsisse, sive historiam Memnonis ab Achille

Achille interfecti. Lambinus putat *jugulare* dicere, quia ineptè adeò describat, ut antea jugulatum ab Achille, secundo ipse videatur jugulare. Sed simplicius dixeris, *jugulare* sumi, pro jugulatum describere. Poëtæ enim hoc facere dicuntur, quòd carmine referunt. Interim metuo, ne satis sit incertum quod de Cornelio Alpino, ac Memnoniorum opere dixi, quando de Poëta Cornelio Alpino silent veteres, ac per fabulam de Memnone intelligere possis historiam belli Trojani, quæ in mortem Memnonis comprehendit. Iliada enim varii scripsere. Nec assentire iis possum, qui per *Alpinum* intelligunt Cornelium Gallum.

Item Gratius, Cynegeticon scriptor: de quo Ovidius ultimâ Ponticorum elegia:

Aptaque venanti Gratius arma daret.

Hunc primùm è Galliis secum attulit, & ut lucem publicam videret fecit Actius Sannazarius, ut in Nemesiano, & Calpurnio dicemus.

At Ovidio æqualis Pedo Albinovanus: quem *sidereum* vocat Ovidius elegia ultima Ponticorum. Atque ad eundem est Ovidii elegia x ejusdem libri. Vbi inter alia hic versus:

Si roget hæc aliquis, cur sint narrata Pedoni.

Vnde is qui edidit Thesaurum Linguæ sive Romanum Forum, colligit Pedonem Ovidio Pedonium vocari. Quod ridiculum est, cum *Pedoni* sit dandi, non vocandi casus. Theseida scripsisse indicat paullo post Ovidius; sed non injuriâ multi, sic scribentem:

Qui quamquam est factis ingens, & conditur à te
Vix tanto, quanto debuit ore cani.

Videtur enim detrahere Pedoni, quasi dictione suâ non exprimat Thesei magnitudinem. Sed corruptus est locus, & quod Ios. Scaligero observatum, pro *Vix* legendum *Vir*. Scripsit quoque de navigatione Germanici: quo ex opere XXIII versus refert M. Seneca Suasoria prima. Etiam epigrammata scripsisse colligitur ex Martialis lib. II, epigr. LXXVII; quod est in Cosconium. At superest elegia ejus in mortem Drusi. Neronis ad Liviam Augustam, sanè elegantissima, & digna sidereo Poëtâ. At aliter videtur de tributa ei elegia in obitum Mæcenatis. Quare in animum inducere non possum, esse ejusdem Poëtæ, licet non ignorem aliam fuisse mentem Iosepho Scaligero.

Ovidii quoque temporibus vivebat Aulus Sabinus. Quæ scripserit, docebit Ovidius Amorum lib. II, eleg. XVIII:

Quàm citò de toto rediit celer orbe Sabinus,
Scriptaque diversis rettulit ille locis.
Candida Penelope signum cognovit Vlyssis,
Legit ab Hippolyto scripta noverca suo.

Iam

Iam pius Æneas miseræ rescripsit Elisæ:
Quodque legat Phyllis, si modò vivat, habet.
Tristis ad Hipsipylen ab Iasone littera venit:
Dat votam Phœbo Lesbis amica lyram.

Scripsit igitur epistolam Vlyssis ad Penelopen, Hippolyti ad Phædram, Æneæ ad Didonem, Demophoontis ad Phylliden, Iasonis ad Hipsipylen, & illam Sapphûs extremo loco memoratam. Harum verò omnium exstat nulla. Scio sub nomine Sabini legi ternas, Vlyssis ad Penelopen, Demophoontis ad Phylliden, & Paridis ad Oenonen. Sed indignæ prorsus Sabino, vel aliquo illius temporis Poëta: quin neque nostro si ævo scriptæ forent, multum laudis mererentur. Sed non dubium, quin, si non omnes, saltem aliquæ ex sex istis Sabini sint, quæ inter Ovidianas leguntur: Paridis ad Helenam, Helenæ ad Paridem: Leandri ad Heronem, Herûs ad Leandrum: Acontii ad Cydippen, Cydippes ad Paridem. Plura verò Sabinum scripsisse, indicat Ovidius lib. IV Ponticorum, eleg. XVI:

Quique suam Trœzen, imperfectumque dierum
Deseruit celeri morte Sabinus opus.

Vnde cognoscimus obiisse Sabinum ante Ovidium. Ex eo quoque *Trœzen*, vel *Trœzena* meminet, colligunt Trœzenia scripsisse. Sed alii legunt Trisenen, quam fuisse ajunt amicam. Dierum opus, Fastos interpretantur, vel opus, quale Hesiodi Ἡμέραι.

Etiam Augusti ætate claruit Titius Septimius, Lyrico, & Tragico carmine pollens: unde Horatius lib. I, epist. III:

Quid Titius Romana brevi venturus in ora
Pindarici fontis qui non expalluit haustus,
Fastidire lacus, & rivos ausus apertos;
Vt valet? ut meminit nostri? fidibusne Latinis
Thebanos aptare modos studet auspice Musa?
An tragica desævit, & ampullatur in arte?

Quæ ad verba sic vetus interpres à Cruquio editus: *Titius Septimius carmina, & tragœdias scripsit; sed libri ejus nulli exstant. Hujus autem insigne monumentum est infra Aritiam.* At alius ut temporum ratio docet, est C. Titius, tragicus & ipse: ut superiùs diximus.

Augusti item temporibus fuit Cornelius Severus, cujus exstat carmen de Ætna perperam olim Virgilio tributum. Apud M. Senecam in Suasoria VI, etiam ejus de Ciceronis nece versus habemus: credo ex ejus opere de bello Siculo: quod scripsisse testis Fabius in X. Etiam vetus Persii interpres ex eo adducit hunc versum:

Pinea frondosi dum murmurat Apennini.

Est ad eum Ovidii elegia in IV de Ponto, quæ incipit:

Quod legis ô vates magnorum maxime regum,

Regum vatem appellat quomodo Ponticorum elegiâ ultima dicitur *Latio dedisse carmen regale*. Nisi *vatum* legi debet, ut dicat, Marone, Horatioque, & quibusdam aliis, jam mortuis, Severum inter magnos vates principatum tenere.

Aristius Fuscus ab Horatio memoratur lib. I, sat. IX. Ac ad eum est od. XXII, lib. I. Lilio refertur inter Poëtas, sive ut Comicus, sive ut Tragicus: illud Porphyrio, hoc Acron prodidit. Ambigo quia de eo nihil Cruquianus interpres, ex melioris notæ codd. non malo judicio expressus.

Horatio æqualis Domitius Marsus, qui Amazonidem scripsit, & alia. Inter sui temporis Poëtas refert Ovidius eleg. ult. Ponticorum:

Cum foret & Marsus, magnique Rabirius oris.

Epigramma ejus superest in Tibullum. Diximus de eo in Historicis Latinis lib. I, cap. XVI.

Fannius Poëta dicitur fuisse non admodum bonus: cujus tamen poëmata in ædem Apollinis & Musarum, aliamve Bibliothecam publicam cum imagine fuerint delata. Unde Horatius lib. I, sat. IV:

—Beatus Fannius, ultro
Delatis capsis, & imagine: cum mea nemo
Scripta legat, vulgò recitare timentis.—

Eundem sat. X, *ineptum* vocat. Quid igitur insistamus?

At T. Valgius magnus omnino Poëta fuerit, quando sic de eo Tibullus ad Messalam:

—Æterno propior non alter Homero.

Eundem Horatius lib. I, sat. X, cum Virgilio, Vario, Mæcenate, atque aliis, conjungit, quibus si placere possit, negat se ineptorum hominum judicia morari.

Inter eosdem ibidem ab Horatio reponitur Octavius Poëta, & Historicus. Hunc meri pocula abstulere, vel bilis; ut liquet ex carmine in ejus mortem: quod est in Appendice Virgiliana. Vide Petrum Victorium Variarum Lect. lib. XIV, cap. VII.

Ponticus Propertio æqualis: qui sic ad eum scribit lib. I, eleg. VII:

Cum tibi Cadmeæ dicantur, Pontice, Thebæ,
Armaque fraternæ tristia militiæ.

Idem non dubitat cum Homero componere. Continuò enim subjungit:

Atque ita sim felix, primo contendis Homero.

Nec Thebanum modò bellum cecinisse: sed etiam amores, cognoscimus

ſcimus ex lib. ejuſdem eleg. IX. Ovidio etiam conjunctiſſimus fuit, ut oſtendit iſtoc

Ponticus heroo, Battus quoque clarus Iämbis,
Dulcis convictus membra fuere mei.

C. Meliſſus Mæcenatis libertus, ac ab Auguſto Bibliothecæ in Octavia porticu præfectus, inter Comicos ab Ovidio refertur elegiâ ultima de Ponto:

Et tua cum ſocco Muſa, Meliſſe levis.

Novum genus Togatarum reperit, quas inſcripſit *Trabeatas*, ut eſt apud Tranquillum in illuſtribus Grammaticis. Alius, ab eo eſt Helius Meliſſus Grammaticus, qui vixit tempore Hadriani Cæſaris: de eo judicium Agellii vide in XVIII Noctium Atticarum.

Ovidio item æqualis Turanius Tragicus. De quo ſic Naſo ipſe elegiâ Ponticorum ultimâ:

Muſaque Turani Tragicis innixa cothurnis.

Vbi tamen quidam Mssi *Tarutani.*

Item Lupus Siculus, ſuarum fabularum idem auctor & actor, teſte eodem Ovidio; qui ſic de eo lib. IV Ponticorum, eleg. XVI:

Trinacriuſque ſuæ Perſeidos auctor, & actor,
Tantalidæ reducis, Tyndaridoſque Lupus.

Adhæc Carus, qui de Hercule carmen condidit. Vnde Ovidius ibidem:

Et qui Iunonem læſiſſet in Hercule, Carus,
Iunonis ſi jam non gener ille foret.

Item duo Poëtæ nomine Priſci, & Poëta Numa. Vnde inibi:

Et cum ſubtili Priſcus uterque Numa.

Marius quoque, felix vario carminis genere fuiſſe dicitur Ovidio; cujus verſus ille ibidem:

Et varius ſcripti dexter in omne genus.

Ambigit Gyraldus, an non fuerit Rhetor Marius, qui eo tempore inclytus fuit. Tum quippe iidem ſæpius Rhetores, & Poëtæ.

Adhæc Proculus, imitator Callimachi; unde Ovidius inibi:

Callimachi Proculus molle teneret iter.

Item Fontanus, qui deſcripſit Naiadas à Satyris amatas. Ovidius ibidem:

Naiadas à Satyris caneret Fontanus amatas.

Ac de Capella, Poëta elegiaco, ſubdit:

Clauderet imparibus verba Capella modis.

Item C. Cotta: de quo ſic Ovid. lib. IV de Ponto, eleg. XVI, ubi ſui temporis Poëtas enumerat:

Te tamen in turba non ausim, Cotta, silere.
Pieridum lumen, præsidiumque fori:
Maternos Cottas cui, Messallasque paternos,
Maxima nobilitas ingeminata dedit.

Insuper Iulius Montanus hexametro, & elegiaco pollens carmine; unde sic ibidem Ovidius:

Quique vel imparibus numeris, Montane, vel æquis
Sufficis, & gemino carmine nomen habes.

Hic est ille, qui dicere solet, (ut est apud Donatum in Virgilii vita,) *involaturum se quædam Virgilio, si & vocem posset, & os, & hyprocrisin. Eosdem enim versus, eo pronunciante, bene sonare; sine illo marcescere, quasi mutos.* Meminit quoque ejus uterque Seneca, Marcus Controversia XVI, Lucius epist. CXXIII.

Accedat Largus; de quo sic inibi Ovidius:

Ingeniique sui dictus cognomine Largus,
Gallica qui Phrygium ducit in arva senem.

Hoc est, qui de Antenore scripsit Phrygia profugo, ac sedem ponente in Venetia, Galliæ Cisalpinæ regione.

Item Camerinus, & Thuscus: quorum ille carmen scripsit de Hectore tracto: alter de Phyllide, seu amica, seu illa Thraciæ regina, Lycurgi, & Crustumenæ filia, quam Demophoon, Thesei, & Phædræ filius amavit. De utroque sic ibidem Naso:

Quique canit domito Camerinus ab Hectore Trojam,
Quique suâ nomen Phyllide Thuscus habet.

Manilius, sive, ut in variis est libris, Manlius, cujus Astronomicon habemus, extrema Augusti ætate vixisse creditur. Sanè meminit Varianæ cladis, quæ quinquennio contigit ante excessum Augusti. Antiquior igitur esse Augusto non possit. Verùm si Ovidio fuerit æqualis mirum ejus Ovidium ultimâ Ponticorum elegiâ non meminisse. Etsi non ignorem, ipsum dicere quosdam à se præteriri. Præterea dictio videtur suadere potiùs vixisse senioris Theodosii temporibus. Imò clarissimo Gevartio videtur esse is Manlius Theodorus, quem ab siderali scientia prædicat Claudianus in panegyrico ad eum scripto. Vide eum Notis in Statii lib. III Silv. carm. III: ubi & pluribus se argumentis id ostensurum in Electis pollicetur. Si ævi sit Augustæi, eum sibi imitandum proposuerit Iulius Firmicus, qui sub Constantino M. vixit. Sin Theodosiana vixerit ætate, Manilius Firmicum carmine expresserit. Quæ opinio nobis placuit lib. II de Arte Grammatica, cap. XXVI. Nunc in alteram magis sententiam propendeo. Legenti enim Manilium, iterum, iterumque omnia Augusti temporibus videntur convenire.

C. Asinius

C. Asinius Gallus, filius C. Asinii Pollionis, de quo antè diximus, Consul fuit anno V. IↃCCXLVI, maritus Vipsaniæ, M. Agrippæ filiæ, & ex ea trium Consularium parens, tandem à Tiberio ob connubium & linguæ libertatem, fame enectus; patre verò Asinii Galli, qui cum Statilio Corvino in Claudium Cæsarem conspiravit. Hic libros scripsit de comparatione patris sui, & Ciceronis, quibus patrem prætulit, teste Plinio lib. VII epist. ad Pontium. Iis verò respondisse Claudium Cæsarem, ex Suetonio cognoscimus. A Plinio in epistolis ejus quoque carmina laudari, lego apud Lilium dialogo VIII. De hoc ambigo: sed Tranquillus de illustribus Grammaticis hoc ejus epigramma est in M. Pomponium Marcellum pugilem, & Grammaticum:

*Qui caput ad lævam deicit**, *glossemata nobis*
Præcipit: os nullum, vel potius pugilis.

* *demittit, conjectat.*

Sic enim legendus is locus è Mssis. Valde ratio fugit Glandorpium, quando, in onomastico Romano, hunc esse eum, quem pater Pollio, captis à se Salonis, Saloninum vocavit, ac cujus γενεθλιακὸν Maro celebravit Eclog. IV. Nam is nono à nativitate die decesse, ut à Servio proditum, & infantem decessisse elucet, siquis postremos ejus eclogæ versus attenderit.

Extremis Augusti temporibus fuit Abronius Silo.

Quippe cujus filius quidem vixerit, cum superesset etiamnum M. Seneca, Lucii parens: quique ipse auditor fuerit Porcii Latronis, qui obiit Olymp. CXCIV, anno I, triennio ante communem æram Christianorum. De hoc Poëta sic scribit M. Seneca Suasoria II: *Memini auditorem Latronis Abronum* (leg. Abronium) *Silonem, patrem hujus Silonis, qui pantomimis fabulas scripsit, & ingenium grande non tantùm deseruit, sed posuit, recitare carmen, in quo agnovimus sensum Latronis in his versibus:*

Ite agite ô Danai, magnum Pæana canentes:
Ite triumphantes, belli mora concidit Hector.

Vbi duos videmus memorari Silones: patrem filiumque, filium ait fabulas scripsisse pantomimis: ex paternis versibus promit duos: prior expressus ex illo VI Æn.

— Lætumque choro pæana canentes.

In posteriori commendat hoc,

— Belli mora concidat Hector.

Sed utcunque venustum, ait tamen vinci à Marone, qui illud sic expresserit XI Æn.

Quicquid apud duræ cessatum est mœnia Trojæ,

 Hectoris

Hectoris Æneæque manu victoria Graiûm
Hæsit. —

Imò nec Maro ipse se satis probabat. Messallæ, qui ajebat Poëtam hic debuisse desinere, nec addere, quod sequitur:

— *Et in decimum vestigia retulit annum.*

Etiam Claudio Tiberio Cæsari aliquis in Poëtis locus; ut indicant hæc Suetonii in vita ejus cap. LXX: *Composuit & carmen Lyricum, cujus est titulus, Conquestio de L. Cæsaris morte.* Græca etiam poëmata fecisse in Poëtis Græcis dictum.

Germanicus Cæsar, filius Drusi adoptatus à Tiberio fuit, atque ab eodem, anno ætatis XXXIV, veneno per Pisonem sublatus. Hunc, ut Poëtam, celebrat Ovidius in Fastis, quos ei dicavit, item carmine ad Suillium. Et fortasse ejus, non Domitiani Germanici carmen est, quod in veteribus epigrammatis legas, de puero Thrace, cui glacie caput abscissum.

Sub Tiberio item vixit Phædrus Thrax, Augusti Cæsaris libertus, & qui se Augustum dicat vidisse jus dicentem, & Bathyllum Cilnii Mæcenatis saltantem. Reliquit quinque libros fabularum Æsopicarum jambicis conscriptos. Antiquissimus, qui earum meminerit est Avienus præfatione in fabulas Æsopicas ad Theodosium Macrobium. Nec mirum adeo non meminisse Senecam, ubi loquitur de fabularum Æsopicarum scriptoribus. Nam de Romanis loquitur: hic se Thracem prædicat.

Claruit quoque sub Augusto, ac Tiberio, sub quo obiit, C. Lutorius Priscus: de quo sic Dio lib. XXVII: Ἐκδημοῦντος δὲ τοῦ Τιβερίου, Γάϊος Λυτώριος Πρίσκος, ἱππεύς, ἄλλως τε μέγα ἐπὶ ποιήσει φρονῶν, καὶ ἐπιτάφιον ἐπὶ τῷ Γερμανικῷ ἐπιφανῆ συγγράψας, ὥστε καὶ χρήματα δι' αὐτὸν πολλὰ λαβεῖν αἰτίαν ἔσχεν, ὡς καὶ ἐπὶ τῷ Δρούσῳ ποίημα παρὰ τὴν νόσον αὐτοῦ συντεθεικώς· καὶ ἐκρίθη τε διὰ τοῦτο ἐν τῇ βουλῇ, καὶ κατεδικάσθη, καὶ ἀπέθανεν. *Tiberio ab urbe absente, C. Lutorius Priscus, eques, magni alioquin nominis Poëta, qui in Germanici mortem insigne carmen composuerat, ac magnam pro eo pecuniam acceperat, accusatus est, quòd per morbum Drusi, carmen in eum scripsisset; ejusque rei caussâ à Senatu condemnatus obiit.*

Ælius quoque Saturninus carmina famosa in Tiberium Cæsarem sparsit: eoque nomine damnatus, de Capitolio præceps datus est: ut narrat Dio lib. LVIII. Quapropter à Gyraldo Dialog. IV in Poëtis memoratur. Rectène, an secus, faciliùs diceremus, si versus exstarent.

Alphius Avitus, quantum possum videre, Augusti & Tiberii temporibus vixit. Sic sane statuendum, si sit Alfius ille Flavus, Cestii auditor, qui æqualis fuit M. Senecæ: ut liquet ex Controvers. XV. Atque ejusdem

ejusdem sunt ista lib. I, controv. I: *Hanc partem memini apud Cestium declamari ab Alfio Flavo: ad quem audiendum me fama perduxerat: qui cum praetextatus esset, tantae opinionis fuit, ut P. Romano puer eloquentiâ notus esset. Semper de illius ingenio Cestius, & praedicavit, & timuit. Ajebat tam immaturè magnum ingenium non esse vitale: sed tanto concursu hominum audiebatur, ut rarò post illum auderet Cestius dicere. Ipse omnia mala faciebat ingenio suo: naturalis tamen illa vis eminebat: quae post multos annos tametsi desidiâ obruto, & CARMINIBUS enervata, vigorem tamen suum tenuit.* Vbi videmus, ut ad poësin animum appulerit. Quare satis verisimile videtur, dictum esse Flavum Alfium Avitum. Scripsit duos libros virorum Excellentium. Vnde Priscianus lib. VIII, hos versiculos citat de ludi literarii magistro filios principum Faliscorum adducente ad M. Furium Camillum sed ab eo victo, & pueris tradito, ut verberibus in urbem redigerent:

Tum literator creditos
Ludo Faliscûm liberos,
Caussatus in campi patens
Extraque mari ducere,
Spatiando paullatim trahit;
Hostilis ad valli latus.

Sanè hos esse ejusdem Flavi Alphii versus etiam censet Henricus Valesius notis in excerpta Dionis Cocceiani *. Quemadmodum & ad hanc historiam refert illa ejusdem Alfii Aviti: * pag. 12.

Seu tute mavis obsides,
Seu tute captivos habe.

Ita enim legere jubet: ubi in vulgatis pro *obsides* est *hospites*. Praeter Priscianum hujus Alfii Aviti etiam meminit Terentianus Maurus.

M. Æmilius Scaurus, Tragoediam scripsit, cui nomen Atreus: in ea è subditis aliquis, verbis monebat Euripideis, ut, stultitiam ferret imperantis. Tiberius judicabat se schemate notari: verùm, inquiebat, Atreus hic de Scauro faciet Ajacem: ac, confictо crimine de consuetudine cum Livilla, adegit eò, ut Poëta sibi ipsi manus adferret. Auctor Dio lib. LVIII.

Fuit & tum C. Cominius, eques Romanus; quem Tacitus lib. III probrosum ait carmen in Tiberium scripsisse: sed parcitum illi ob preces fratris, qui Senator erat. Ambigo verò an propter hoc carmen, quod à Gyraldo factum, in Poëtarum numerum referri mereatur.

Lucium Fenestellam praeterimus, non quasi non hujus sit temporis (nam novissimo Tiberii principatu decessisse Plinius refert lib. XXXIII, cap. XI,) sed quoniam Poëta non erat. Scio apud Hieronymum in Chro-

Chronico Eusebiano Olymp. CCXCIX, an. III, sive ab Ovidii excessu an. II, dici, *Historiarum & carminum scriptorem.* Sed pro *carminum* puto *annalium* legi oportere. Vide quæ de eo diximus in Historicis Latinis lib. I, cap. XIX.

CAPUT III.

De temporibus, quibus poësios Latinæ honos decrevit: ac primò à medio Tiberii principatu usque ad Nervæ ac Trajani tempora.

QVartam statuebamus ætatem decrescentem: cujus partes facimus duas; meliorem unam, nec longè ab optima recedentem: alteram sequiorum temporum. Priorem à principatu Tiberii extendimus, usque ad principatum Nervæ, ac Trajani. Distinctè agemus primùm de iis, qui vixere è domo Iulia sive Augusta, deinde iis qui è gente Flavia. Vtrobique priùs loquar de superstitibus: hinc de deperditis. Sub temporibus domus Augustæ supersunt Seneca, Persius, Lucanus, Petronius, Silius.

De primo sic ex Suetonio Hieronymus in Chronicis:

Olymp. CCXI, an. I: *L. Annæus Seneca Cordubensis, præceptor Neronis, & patruus Lucani Poëtæ, incisione venarum, & veneno hausto periit.*

In Poëtis ei locum dedimus, non quasi omnium eum Tragœdiarum parentem putemus, quas tribui vulgo videmus: sed quia non dubium, quin in illis quædam sint genuini ejus fœtus. Quam spissus verò eorum error, qui propter supposititias illas Senecæ & Pauli Apostoli epistolas judicarunt, fuisse hominem Christianum. Sanè aliud nos B. Augustinus docet: qui hæc ejus verba de Iudæis adducit: *Interim usque eo sceleratissimæ gentis consuetudo convaluit, ut per omnes jam terras recepta sit. Victi victoribus leges dederunt.* Vnde (ut Pithœus * observavit) Rutilius Numatianus illud mutuatus in Itinerario de eadem gente:

Victoresque suos natio victa premit.

Vbi Iudæorum nomine etiam Christianos comprehendit. Plura de Seneca non addam, quia sufficere arbitror, quæ accuratè de eo congessere Iustus Lipsius, & Petrus Scriverius: ac ipse quoque adfero lib. I de Historicis Latinis, cap. XXVI.

Subdit deinde idem Hieronymus.

* *Notis in Epigram. & poëm. vetera, p. 476.*

Olymp.

Olymp. CCX, an. II: *Persius moritur anno ætatis suæ* XXIX.

Is Aulus Persius Flaccus è Persiorum gente nobilissima, ac Flaccorum familia. Nec censeo in Persia gente alios, quàm Flaccos inveniri. Confudit Io. Fungerus * hunc Poëtam cum C. Persio Flacco, ætatis suæ doctissimo, qui anno Vrbis IↃ C VIII Quæstor provincialis fuit, ac biennio post Prætor. Putat Fungerus de hoc intelligi debere, quod, ut Cicero ait in Bruto, C. Lucilius Poëta Cn. Pompeji avunculus magnus dicebat se Persii exactum reformidare judicium, eoque malle legi à decimo Lælio, viro erudito, sed qui cum Persio non posset conferri. Atqui inter hos duos prope ducentorum est annorum intervallum. Hac de ἀναχρονίᾳ etiam in Oratoriis Institutionibus diximus lib. IV, cap. XI, sect. VI. Nec jam reposuissem, nisi vellem, ut juventus hinc videat, quàm necessaria sit doctrina temporum: cujus neglectu spisse fœdeque adeò peccatur à viris alioqui non ineruditis. Quamquam nec tanti id foret, si unus ille sic exorbitaret. Sexcenta id genus poteram ex aliis adferre: pluscula etiam ex veteribus ipsis. Cætera de Persio pete ex vita ejus à Tranquillo scripta.

* *In nova proverbiorum Farragine.*

De Lucano sic idem Hieronymus ad Olymp. CCX, anno III: *M. Annæus Lucanus, Cordubensis Poëta, in Pisoniana conjuratione deprehensus, brachium ad secandas venas medico præbuit.* Hujus Lucani vita exstat à Suetonio exarata. Etiam fuse de eo ago lib. I de Historicis Latinis, cap. XXVI, præsertim altera, quam molimur, editione. Vxor Lucani Polla Argentaria post excessum mariti Pharsaliam ejus emendavit: imò & viventem in carmine dicitur adjutasse. De ea sic apud Papinium loquitur Calliope †.

Nec solum dabo carminum nitorem:
Sed tædis genialibus dicabo
Doctam atque ingenio tuo decoram:
Qualem blanda Venus, daretque Juno.

† *lib. 2 Sylvarum, genethliaco Lucani.*

Sub Nerone etiam fuit Petronius Arbiter; qui Principis sui vitam sub exoletorum nominibus descripsit. *Elegantiæ Arbiter* Tacito dicitur XVI Annal. ac narrat, ut se erudito luxu perdiderit. Non minùs *nequitiæ* Arbitrum appellàris: scriptorem, ut jam alii dixere, purissimæ impuritatis. De eo judicia veterum, ac juniorum, accuratè Editores collegerunt.

Item Consulatum ultimo Neronis anno gessit Silius Italicus. Vnde liquet, quantopere fallatur Sebastianus Foxius Hispalensis lib. II de Imitatione sive ratione styli *: ubi Silium hunc ait vixisse post Martialem, Papinium, Valerium Flaccum, & si Dîs placet, etiam Claudianum. Sic dictus ab Italica. Sed quæritur, ab utra sic Italica vocetur. Aliqui

* *fol. 41.*

ajunt ita dici ab Italica, Hiſpaniæ ulterioris urbe, monumento victoriæ P. Cornelii Scipionis Africani majoris: quod ex Plinio, & Africano conſtat. Atque ex oratione Hadriani Cæſaris Agellius lib. XVI, cap. XIII, narrat, Italicenſes, uti & Vticenſes, cum ſuis moribus legibuſque uti poſſent, in jus coloniarum mutare geſtiviſſe. Quod verò Stephanus Pighius in Annalibus Romanis ad an. IↃCX, quo Conſules erant Appius Claudius Pulcher, & Q. Cæcilius Macedonicus, arbitratur, Italicam hanc fuiſſe veterem Romanorum coloniam, id cautè accipiendum, ut ex iis liquet, quæ diximus. Sed præter Trajani & Adriani patriam hanc civitatem & altera fuit, & altera Italica, Pelignorum civitas à Sulmone ſeptem paſſuum millibus diſtans, quæ aliter Corfinium dicebatur Italica in Italia. Atque ab hac Silio Poëtæ Italici nomen fuit. Ab illa Hiſpaniæ potiùs *Italicenſis* eſſet vocatus: ut ex memorato Agellii loco videre eſt. Ac puto ſi Hiſpanus fuiſſet, non hoc ignorare nos ſiviſſet Hiſpanus Martialis, qui ſæpius ad eum ſcribit, ut peramicum. Non hoc reticuiſſet, quod ad Hiſpaniæ ſuæ decus magnopere pertineret. Fuit Perſæ dictionis Poëta; ſed majoris curæ, quam ingenii. Nota quæ de eo ſcripſerint æquales Martialis, Tacitus, Plinius. Fuſeque de eo dictum nobis in Hiſtoricis Latinis lib. I, cap. XXIX. Ea reponere hîc nihil attinet. Primus de eo caſtigationibus ſuis bene mereri voluit Domitius Calderinus. Primus cum commentario edidit Petrus Marſus: qui Venetiis editus anno CIↃCCCCLXXXIII à Baptiſta de Tortis. Poſtea debuit Modio, Heinſio, & imprimis Dauſqueio.

Atque hi quidem ſuperſunt. Dicam de deperditis. In his Cn. Lentulus Gentalicus, qui Tiberii ac Claudii temporibus fuit, nec hiſtoriâ ſolum, ſed carmine etiam claruit:

ut oſtendi lib. I de Hiſtor. Lat. cap. XXV.

Item Claudiani ævi Grammaticus, ac Poëta, Q. Rhemnius Palæmon.

Hieronymus refert ad Olymp. CCVI, an IV: qui Claudii eſt nonus. De hoc Suetonius in illuſtribus Grammaticis: ubi leges, *poëmata feciſſe ex tempore*: item *ſcripſiſſe variis, nec vulgaribus metris*. Puto Sotadico, Galliambico, & aliis. Martialis de eo lib. II, epigr. LXXXVI:

Scribat carmina circulis Palæmon.
Me raris juvat auribus placere.

Ab eo nomen papyro Fannianæ: de qua Guilandinum adi. Tribui ſolet illi carmen de ponderibus, & menſuris: ſed alii codd. adſignant

Remo

Remo Favino. Fortasse *Remus* fecere ex *Remnius*, vel potiùs *Remmius*; ut legitur id nomen in veteri inscriptione: *Favinus* autem ex *Fannius*, corruptum videri possit.

In deperditis quoque est P. Pomponius Secundus, vir Consularis, atque idem Poëta Tragicus: qui Caji, & Claudii Cæsarum temporibus floruit.

Cujus vitam descripsit Plinius, ut ipse ait lib. XIV Hist. Nat. cap. IV. Consul fuit IↃCCLXXXII, & IↃCCXCIV. Refert de eo Plinius in epistolis, siquid in Tragœdiis amicus tollendum arbitraretur, ille autem retinendum putaret, dicere solitum: *Ad populum provoco.* Eum sibi visum ait Quinctilianus lib. X, cap. I. Nempe senex admodum Institutiones suas Fabius scripsit. Inter Pomponium, & Senecam, aliquando præfationibus tractatum, an ut *expectorat*, & *exanimat* dicitur: ita & rectè Attius dixerit *gradus eliminat*: sicut idem Fabius tradit lib. VIII, cap. III. Ac duos etiam hosce jungit Terentianus Maurus in Centimetro:

In Tragicis junxere Choris hunc sæpe diserti
Annæus Seneca, & Pomponius ante Secundus.

Præterea in deperditis est Poëtis Annæus Cornutus, Persii præceptor, qui Claudii & Neronis tempore fuit.

Vetus vita Persii: quæ ex Suetonio de Claris Poëtis desumta: *Cornutus illo tempore Tragicus fuit, sectæ Poeticæ.* Vbi sine dubio *Stoicæ* scribendum.

In Neronis temporibus ex deperditis ipse est Nero: qui non laudem modo poësios affectavit, ut velle videntur Persius, Tacitus, ac Suetonius; sed egregius omnino Poëta fuit; ut non modò Senecæ, ac Martialis judicium est, sed pauxilli versus indicio sunt, is quem Seneca laudat, & quos Persius ridet, suis meliores. atque alii apud Grammaticos.

Vide tum Pers. sat. I; Tacitum Annal. XV, & Suetonium in Nerone; tum Senecam Nat. Quæst. lib. I, cap. V, & Martialem lib. VIII, epigr. LXX, & lib. IX, epigr. XXVII, quorum utrumque de Nerva. Inter alia scripsit Troica; è quibus tres versus sunt apud ineditum veterem Lucani Scholiastem. Etiam hoc ejus hemistichium, *Sub terris tonuisse putes*; habes

habes in vetere Lucani vita. Sed valde deceptus M. Antonius Delrius, cùm suis de Tragœdia in Senecam Prolegomenis arbitratur ex Seneca, ac Philostrato colligere sibi posse videtur, Neronem etiam Tragœdias scripsisse. Apud Philostratum quidem non aliud legas, quàm de citharœdo carmina canente, quæ ex Oreste, Antigona, & aliis Tragœdiis, Nero Latinè vertisset. Vide eum de vita Apollonii lib. IV, cap. XIII.

Neronis etiam ævo fuit Cæsius Bassus, Poëta Lyricus; ad quem Persius scripsit satyram VI, ubi inter alia:

Iamne lyra, & tetrico vivunt tibi pectine chordæ?

Tetrico inquit, quia ad Sabinos se recepisset, quorum mons Tetricus. Mox ad eundem ait:

Atque marem strepitum fidis intendisse Latinæ,
Mox juvenes agitare jocos, & pollice honesto
Egregios lusisse senes.

Vnde argumentum eorum cognoscimus, quæ caneret Cæsius. Vidit eum Fabius: ac quanti fecerit arguit, quòd dicat lib. X: *Lyricorum Horatius fere solus legi dignus. Si quem adjicere velis, is erit Cæsius Bassus, quem nuper vidimus.* Diomedes lib. IV, ex Cæsio Basso citat hoc carmen Molossicum,

Romani Gallis devictis sunt victores.

Quamquam in veteri quoque libro Celsius Bassus vocetur, versusque is sic concipiatur:

Romani victores Germanis devictis.

Auctor Scoppius Suspect. Lect. lib. V, epist. XXII. De *Celsii* nomine planè dissentio. Sed ut de Germanis Bassus scripserit, quia iis temporibus bellum Romanis semper cum Germanis. Non videtur verò is versus esse ex Lyricis: potiùs ex epico sit carmine: vel ex præfatione Lyricorum, quam prosa scripsisset. Nam & Oratoribus, ac Historicis ejusmodi sæpe versus exciderunt: ut ostendi Oratoriarum Institut. lib. IV, cap. IV, sect. III. Sunt qui eidem Cæsio tribuant commentaria in Arateum. Sed de eo dictum nobis lib. I de Historicis Latinis, cap. XXII.

Neronis quoque ævo fuit Labeo; quem Persius signat initio sat. I:

Ne mihi Polydamas, & Trojades Labeonem
Prætulerint.

Vbi sic Cornutus, vel quisquis ille vetus interpres: *Labeo transtulit Iliada, & Odysseam verbum ex verbo, ridiculè satis, quod verba potiùs, quàm sensum secutus sit. Ejus est ille versus:*

Crudum manduces Priamum, Priamique pisinnos.

Expressit verò hoc ex Iliados B.

ὠμὸν βεβρώθοις Πρίαμον, Πριάμοιο τε παῖδας.

Nempe

Nempe *pisinnos* posuit pro liberis. Puto esse à pusus, quod pro puero legas apud Lucretium, & veteri epigrammate in Cascam. Atque inde & pusio ac pusillus. Dicebatur vero is Poëta Attius Labeo, unde idem Persius eapse satyra:

— Non hic est Ilias Atti
Ebria veratro.

Fuit & tum Euodus (Εὔοδος) Rhodius, Poëta Epicus, idque sermone Latino. Iam Suidæ tempore deperierat, ut apud illum legere est.

Antistius Sosianus factitatis in Neronem carminibus probrosis, exilio multatus: ut ait Tacitus lib. XVI Annalium, cap. XIV ex distinctione Freinshemiana. Atque idem ejus meminit lib. XIII Annal. cap. XXVIII, & lib. XVI Annal. cap. XXI.

Venio ad eos, qui vixere sub Flavia gente, h. e. Vespasiano, ac filiis duobus, Tito, & Domitiano.

Duobus laudatis principibus, tertio illaudato; unde vetus epigr.

Flavia gens, quantum tibi tertius abstulit hæres!
Pene fuit tanti non habuisse duos.

Ex iis, qui sub his claruere, supersunt Statius Papinius, Valerius Flaccus, Valerius Martialis, Decius Iuvenalis, & Sulpitia Poëtria, ac fortasse etiam Terentianus Maurus.

De his nihil Hieronymus in Chronicis, uti nec Poëtarum aliis post Persium ac Lucanum: cujus caussa est, quod in prioribus Poëtis Latinis describeret Suetonii librum de Poëtis: is verò de hisce maluerit posteritati judicium relinquere, quia suæ forent ætatis scriptores.

Statius Papinius Poëta, qui sub Domitiano vixit, perperam confunditur cum Statio Poëta, cognomine Surculo, qui claruit sub Nerone. De Rhetore sunt illa Hieronymi in Chronico Eusebiano: Olymp. CCIX, an. I, (est is Neronis secundus) *Statius Surculus Tolosensis in Galliis celeberrimè Rhetoricam docet.* Ejus nomen verum ex Suetonii libello de claris Rhetoribus superest, ubi non *Surculus* vocatur, sed Vrsulus, uti & in Chronico Mso ad S. Victoris. *Vrsi* enim, & *Vrsuli* familiæ sunt nomina, ut ex vett. inscriptionibus constat. At Papinius Poëta nec *Vrsuli*, vel *Surculi*, cognomen habuit, nec Tolosensis fuit, sed Neapolitanus. Reliquit V Sylvarum libros, XII Thebaidos, V Achilleidos. In Thebaida & Achilleida commentatus Placidus Lactantius; quem necesse est post annum vixisse quadringentesimum cum Sedulium citet,

Theodosiani ævi scriptorem: imò & post quingentesimum fuerit, cùm Boëthii meminerit. Est verò commentarius ejus cento ex Servii Hygeni Mythologicis, & Astronomico Arateo, & quibusdam aliis, quos ad verbum exscribit. Est idem, qui argumenta reliquit Ovidianæ Metamorphoseos. Etsi non ignorem à quibusdam *Lutatium* dici. Prius nomen agnoscit & Boccacius lib. I de Genealogia Deorum *: *Lactantius, insignis homo, doctusque, super Statium scribens.* Nec displicet, quod suspicantur easdem videri glossas, quæ Placidi dicuntur. Mirum verò Martialem, cùm adeò celebret Stellam Poëtam, de quo inferiùs dicam, non meminisse Statii, tanti amici Stellæ, ut ei miserit primum Sylvarum. Nempe ab invidia id profectum videtur. Non ferebat Martialis Papinium tantopere in gratiâ esse apud Domitianum, idque ob extemporalem in carmine felicitatem, qua Martialis longè vincebatur. Parum amicum Papinio fuisse Martialem ex eo colligitur, quod nunquam æqualis sui meminerit: tum aliis, quæ legas apud Gevartium ad I Silvarum, cap. XXXV.

* pag. 1.

C. Valerius Flaccus è Setia fuit, Campaniæ urbe: sed in Veneta regione sedem habuit: unde spem Antenorei laris vocat Martialis lib. I, epig. LXXIX. Reliquit octo Argonauticorum libros; sed imperfectos, unde Quinctilianus conqueritur in ejus obitum multum fuisse amissum. Quam Martiali fuerit carus, liquet ex eo, quod ibidem vocet *curarum pretium non vile suarum.* Pauperem fuisse, ex eodem epigrammate cognoscitur.

M. Valerius Martialis Bilbili in Celtiberia natus, tempore Claudii Imper. sub Nerone annos natus XX Romam venit, atque annos istic egit XXXV, Tito, ac imprimis Domitiano carus fuit, à quibus & donatus jure trium liberorum. Etiam tribunus, & equestris dignitatis fuit. At non item in honore fuit mortuo Domitiano. Itaque sub Trajano in patriam rediit: atque ibi conscripto libro epigrammatum duodecimo, partim tædio patriæ, quia non in honore esset, quanto fuerat Romæ, partim etiam à civibus suis sugillaretur, tædio vitæ, ut verisimile est, decessit. De morte ejus exstat epistola Plinii ad Priscum. Coquus vocatus non puto Lampridio, attamen Ioanni Sarisberiensi lib. VIII Curialium, cap. XIII, Iacobo Magno Toletano in Sophologio plus XXV locis, Vincentio Belluacensi lib. III Speculi Doctrinalis, cap. XXXVII, semel item Richardo Buri in Philobiblio. Nec repugnem quo minus ei hoc nomen à paterno opificio adhæserit. Non dubium, quin ejus sint XIV epigrammatum libri: quorum duo postremi Xeniorum, & Aphoretorum libri dicuntur. Sed, qui præmitti solet, spectaculorum libellus, videtur esse collectus è variorum libellis, qui Domitiani spectacula

celebra-

celebrarint. Vti & in Priapejis factum, ubi quædam Catulli, Tibulli, Ovidii, Petronii, aliorumque.

Decius Iunius Iuvenalis Aquinas fere ad mediam usque ætatem declamavit: postea vitiis offensus Satyras scripsit. Sed cum schemate notasset Paridem pantomimum, jam octogenarius specie honoris præfectus est cohortis in extima Ægypto. Atque istic verisimile est scripsisse Satyram de portentis Ægypti, quæ ad Volusium; & ad Gallum alteram de militiæ incommodis.

Sulpitiæ satyra exstat unica. Sed castos præterea aurores scripsit marito Calæno. Meminit eorum præter Martialem, (qui lib. x, epigr. xxxv, impensè laudat) Sidonius Apollinaris carm. ix. Credo ex iis esse illud apud Iuvenalis interpretem in sat. vi.

Ne me cadurcis destitutam fasciis
Nudam Calæno concubantem proferat.

Caleni meriti ipsa meminit in satyra; ac Martialis quoque epigr. xxxviii libri memorati. Est ejus de sese in eadem satyra:

Primaque Romanas docui contendere Grajis.

Fortasse verò & tum vixit Terentianus Maurus, cujus suavissimum carmen superest de arte metrica. Id quidem necesse est fateri, si is est de quo Martialis lib. i, epigr. lxxxvii:

Tam longè est mihi, quàm Terentianus
Qui nunc Niliacum regit Syenem.

Mirè verò de ætate hujus Terentiani loquitur Lilius Gyraldus in Historiæ Poëtarum dialogo x *. Quippe cùm dixisset, non liquido se comperisse, quando hic vixisset, subjungit ea floruisse tempestate, qua Latinæ literæ in Africam migravere: hoc autem factum ait Septimii, quem ipse alibi Statii Papinii æqualem facit. item tempore Appuleji, qui vixit, sub divis fratribus. Adhæc tempore Severi, qui sub Severo claruit. Tum ait tempore Cypriani, qui fuit tempore Valeriani; ac denique concludit, fuisse non multo ante tempora Constantinorum. Ita ut spatium ab eo assignatum annos contineat quasi ducentos. Puto Terentianum Maurum esse eum ad quem librum suum περὶ ὕψους scripsit Longinus: Eum compellat ubi comparat Demosthenem ac Ciceronem, ac Terentiano ait se accuratius judicium relinquere, ut Latinè doctiori.

* pag. 364.

Ex deperditis sunt isti: Curiatius Maternus, Sallejus Bassus, Curtius Montanus, Titus Vespasianus, ac frater Domitianus, Turnus, Scæva Memor, Aruntius Stella, Codrus, Paccius, Faustus, Rubrenus Lappa, Canius, Passienus.

Curia-

Curiatius Maternus Tragœdiam ſcripſit Medeam & Thyeſtem, ut videre è ſcriptore de cauſſis corruptæ eloquentiæ: qui dialogus ſexto Veſpaſiani anno habitus fingitur, ut ſatis inde Materni ætas dilucat.

Sallejus Baſſus à Veſpaſiano Imperatore L ſeſtertiis eſt donatus. Vt egregium Poëtam celebrant Tacitus, ac Fabius. Diximus de eo in Hiſtoricis Latinis lib. I, cap. XXII.

Sub Veſpaſiano etiam claruit Curtius Montanus Orator: quem & carmina ſcripſiſſe docent illa Taciti: *Num Montanum deteſtanda carmina factitantem, eludere impunè ſinerent?* Ac poſt pauca: *Indignum, Montanum, probè viventem, extorrem agi, quia famoſi carminis protulerit ingenium.* Meminit quoque lib. IV Hiſtor. Exſtat quoque ad eum epiſtola Plinii lib. VII, de monumento Pallantis liberti.

Titum carmine Latino multum polluiſſe, dixi cum de Poëtis Græcis ageremus.

Domitianum item multum eo valuiſſe, ſcimus non ex Fabio modo cui Poëtarum maximus vocatur, (hic enim videri poſſit adulari, quia ſororis eſſet liberis præfectus) ſed etiam ex Martiali, & Valerio Flacco *. Nec movet, quòd Tacitus ait magis ſimulâſſe Poëticam, quàm amaſſe. Nam Aratea tranſlatio, quantum valuerit, teſtatur. Siquidem eam Domitiani eſſe vix dubitandum, qui Germanici nomen à victa gente meruit.

* lib. I Argonaut.

Sub Tito & Domitiano fuere duo fratres Turnus, Poëta Satyricus, Scæva Memor, Poëta Tragicus, Canius, Paſſienus.

Duorum priorum meminit Martialis lib. XI, epigr. XI:

Contulit ad Satyras ingentia pectora Turnus.
Cur non ad Memoris carmina? frater erat.

Meminit & utriuſque vetus Iuvenalis Scholiaſtes in ſat. I, & Sidonius Apollinaris carm. V. Turni memorat Rutilius in Itinerario:

Nec Turnus potior, nec Iuvenalis erit.

De Memore eſt hoc Martialis lib. XI, epigr. X:

Clarus fronde Iovis, Romani fama cothurni
Spirat Apelleâ redditus arte Memor.

Fulgentius Planciades ex Memoris Tragœdia Hercule citat hæc verba: *Ferte ſuppetias optimi comites.* Non prætereundum putavi, Ioſephum Scaligerum in ea ſuſpicione fuiſſe, Tragœdiam Octaviam, quæ Senecæ tribuitur, eſſe Scævæ Memoris.

Aruntius Stella carmine deſcripſit Domitiani victoriam de Sarmatis. Item ut Catullus Lesbiæ, ſive Clodiæ ſuæ paſſerem epigrammate celebravit, ita & hic carmine columbam ſuæ Ianthidos ſive Violantillæ, vel, ut à ſe ipſe maluit vocare, Aſteridos, quia ſtella Græcis ἀςὴρ: imò

imò & ab *ἀστέρ*, *stera*, à quo *sterula*, unde *stella*. Mirâ verò adulatione Martialis non dubitavit scribere tanto præstare columbam stellæ passeri Catulliano: quanto columba passere est major. Nempe tam bono judicio hoc scriptum, quàm Martialis ac Statius Lucanum præferunt Maroni. Quid insulsius? Stellæ & Violantillæ nuptias celebrat Statius in primo Sylvarum.

De Codro Theseidos auctore, à Iuvenale deriso occasione alterius Codri antea diximus. Veteri tamen Iuvenalis Scholiaste ad Satyram primam is *Cordus* dicitur. *Cordus hic Poëta fuit vitiosus, qui Tragœdiam Thesei scripsit. de quo Virgilius dixit.*

Iisdem temporibus à Paccio Alcithoen editam, à Fausto Thebas, & Terea, à Rubreno Lappa Atrea, Pelopeam, Philomelam, ex Iuvenalis sat. VII cognoscimus.

Item in Poëtis eo tempore Marcus Vnicus, Ligurinus, Lustricus Brutianus: de quibus apud Martialem. De postremo etiam apud Plinium. Sub Domitiano etiam Romæ fuit Theodorus Poëta, cujus domus & poëmata combusta, ut Martialis tradit lib. XI, ep. XCIV. Iudæum fuisse indicat sequens epigramma. Nam eundem fuisse, testantur veteres libri.

Domitiani etiam ætate, ac fortasse deinceps, claruit Canius, Poëta Gaditanus: de quo Martialis lib. III, epigr. XX. Facetum fuisse, ac risum aliis ciere, ipsumque ridere solitum ex eo epigrammate cognoscas: item ejusdem libri epigr. LXIII. Vxorem habuit Theophilam, magnæ literaturæ ac judicii: alteram Sappho, sed moribus meliorem. Vnde Martialis lib. VII, epigr. LXVIII:

Castior hæc, & non doctior illa fuit.

Etiam Licinianus tum fuit: cui patria eadem, ac Martialis: unde ille lib. I, epigr. LII, postquam de Catulli, Maronis, & aliorum Poëtarum patria dixisset, subjungit,

Te Liciniane gloriabitur nostra,
Nec me tacebit Bilbilis.

Nec enim Liciane legi debere, arguit, quod prima sit correpta: ut illo Catulli:

Hesterno Licini die otiosi.

Voconius Victor, ut Poëta celebratur, Martiali lib. VII, epigr. XXVIII, de Testilo puero. Vide de eo Plinium lib. II, epist. ad Priscum. Adrianus Cæsar, ut est apud Appulejum, tumulum ejus veneratus: & de eo scripsit,

Lascivus versu, mente pudicus erat.

Apollinaris etiam tum vixit, quem celebrat Martialis lib. VII, epigr.

 XXV.

xxv. Eum in Poëtis memorat Lilius. Sed non sat firmo argumento. Nec enim si delectaretur epigrammatis, eo & ipse fuerit Poëta.

Nec satis video, cur æqualem eorum Votienum referat inter Poëtas. Scio illud Martialis lib. VIII, epigr. LXXII:

Docti patria Narbo Votieni.

Sed non si doctus, eo Poëta.

Passienus item sub Flaviis, ac deinceps, claruit. Poëta fuit elegiacus, patriâ Mevaniensis ex Vmbria, Propertii Poëtæ nepos, vel pronepos, eumque in elegiis imitabatur. Plinius lib. VI epist. ad Romanum: *Mirificæ rei non interfuisti: ne ego quidem, sed me recens fabula excepit. Passienus Paulus, splendidus eques Romanus, & imprimis eruditus, scribit elegos. Gentilitium hoc illi. Est enim municeps Propertii, atque etiam inter majores suos Propertium numerat. Is cùm recitaret, ita cœpit*, PRISCE JUBES. Subdit deinde, ut eo sic exorso Priscus Iabolenus, egregius Jurisconsultus, sed dubiæ sanitatis, responderit, *Ego verò non jubeo*: atque inde magnus sit ortus risus: eaque res Passieno recitanti multum attulerit frigoris. De tribus Passienis avo, patre, filio, multa Andreas Scottus dissertatione de claris apud M. Senecam Rhetoribus. Is de quo nunc sermo, ab elegis postea se ad Lyrica convertit, atque uti in elegis Propertium, ita in Lyricis Horatium sibi imitandum proposuit. Testis idem Plinius lib. IX epistolâ ad Severum: ubi & plura de ejus laudibus. At planè alius est Vibius Passienus, qui sesquiseculo post sub Gallieno Proconsul Africæ fuit; ut Trebellius Pollio narrat.

Sub Domitiano etiam ac Nerva fuere duo impurissimi Poëtæ, Sabellus, qui varia concubituum genera descripsit, & Musæus, qui Latino itidem carmine mollissimo scripsit.

De Sabello testis Martialis lib. XII, epigr. XLIII. De Musæo ejusdem libri epigr. XCVII.

CAPUT IV.

De Poëtis Latinis à Nervæ & Trajani temporibus, usque ad Romani imperii finem in Occidente.

Altera decrescentis ætatis pars, à Trajani temporibus extenditur, usque ad Romam ab Odoacro captam. Hoc temporis intervallo vixere Terentianus Maurus, Syenes in Ægypto præfectus,

ctus, cujus de re metrica elegans exstat opus; Calpurnius, & Nemesianus, Bucolici scriptores, posteaque Prudentius, cumque Paulino suo Ausonius: item Claudianus, grandis spiritus Poëta, atque alii.

Dividemus hoc tempus in tres partes à Trajano usque ad Constantinum M. qui imperii sedem Constantinopolim transtulit: inde ad divisum imperium à filiis Theodosii Magni, Arcadio, & Honorio. Hinc ad Occidentis imperio à Monyllo Augustulo amissum.

Paucos è singulis dabo temporibus. Ac primùm de primo.

Trajani temporibus fuit Virgilius Romanus, Poëta Comicus, atque idem mimijamborum scriptor.

Præclarum ejus elogium est apud Plinium lib. VI, epist. ad Caninium Rufum.

Ipse etiam Adrianus Cæsar carmine certavit: ut cum Iulio Floro, in quem ejus Anacreonticos refert Spartianus. Ibidem & leges jambicos, quos moriturus fecit. Sunt verò satis venusti, ut caussæ nihil fuerit, cur eos Spartianus diceret non esse meliores, quam quos Græcè fecit: præsertim cum & Græci satis sint elegantes: ut alibi diximus. Pentametrum in tumulum Voconii habemus apud Appulejum in Apologia. Eruditissimus Pithœus putabat etiam Hadriani esse quindecim illos Anacreonticos in tertio veterum epigrammatum sect. XI. Sed ut dissentiam facit, quòd sæpius in metrum peccatur. Fortasse tamen Græcè scripserat Hadrianus: quæ sic alius vertit. Verius Hadriani est, quod in eadem epigrammatum Collectione legitur lib. IV, atque incipit *, *Vt belli sonuere tubæ*.

* pag. 151.

Trajani, & Adriani ævo fuit Annæus Florus.

De Trajano arguit præfatio, quam præmisit libris IV Histor. Rom. De Adriano cognoscimus, ex ejus versiculis ad Adrianum, & illis, quibus Hadrianus respondit: item epistola Flori ad Hadrianum: unde Charisius hæc citat verba: *Poëmatis delector*. Nam eundem esse, ac Historicum illum, vel declamatorem veriùs ostendimus lib. I de Histor. Latinis, cap. XXX. Vbi & dicimus, hujus Flori videri Octaviam Senecæ, Philosopho perperam tributam, (nec enim eo dignum) errôremque ex eo ortum quod & Florus iste L. Annæus Seneca diceretur.

Sub Trajano & Hadriano etiam fuit Annianus: de quo ita Agellius lib. VII, cap. VII: *Annianus Poëta, præter ingenii amœnitates, literarum*

quoque veterum, & rationum in literis oppido quàm peritus fuit. Meminit idem lib. XX, cap. VIII: *Annianus Poëta in fundo suo, quem in agro Falisco possidebat, agitare erat solitus vindemiam hilarè atque amœniter. Ad eos dies me, & quosdam item alios familiares vocavit.* Ex iis ætas satis dilucet. Anniani versuum Fescenninorum, quales in nuptiis cani solet, meminit Idyllio XXVIII, in quo cento nuptialis.

Sub Hadriano, & Antonino Pio fuit Iulius Paullus, qui Agellio lib. XIX, cap. VII dicitur, *Poëta, vir bonus, & rerum literarumque veterum impensè doctus.* Laudat quoque lib. I, cap. XXII, & lib. V, cap. IV.

Marcus Marullus mimos docuit temporibus M. Antonini Philosophi. Vide de eo Capitolinum. Hujus est illud apud Servium †: *Tu, ut Hector ab ilio nunquam recedis.* Lusit in voce *ilii*, non solum notaret urbem Trojanam, sed etiam intestinum tenue, quod *ile*, non *ilium* vocatur.

† In Ecl. 7.

Tertullianus Carthaginensis Severi Imper. temporibus vixit. Inter cætera carmine scripsit libros quinque adversus Marcionem: sed quos non absolverit. Sibi enim ereptos queritur, & mendosissimè editos. Et sanè si ex iis, quæ nunc habemus, metiendus sit Tertullianus, non mereatur in Poëtis locum. Sanè quoties in metrum peccet liquet vel ex paucis illis, quæ in secundo de arte Grammatica, cap. XXIX. Idem secundam in Ecclesia, nempe altero C exemto, corripere non dubitavit. Vt secundo adversus Marcionem:

Sic & Apostolico decurrit Eclesia verbo.

Et in tertio:

Esse caput Christum, sunt cujus Eclesia membra.

Quod exemplum in hac ipsa voce Paulinus, & Venantius Fortunatus, sequi non dubitarunt. Credo esse ex eo, quod iis temporibus similiter pronunciarent. Ejusdem Tertulliani, (quemadmodum ex vett. libb. cognoscitur) est carmen de Sodomis, quod Cypriano tribui solet. Carmen etiam de Iona ac Ninive, ejusdem est auctoris. Habes in Bibliotheca SS. Patrum Tom. II, edit. II.

Sub Severo, filioque Caracalla, vixit Q. Serenus Samonicus. Permulta scripsit partim ad historiam pertinentia, quæ universa periêre: partim ad rerum naturam, ex quibus soli de medicina libri carmine conscripti ad nos pervenerunt. Congesserat ingentem Bibliothecam: ut in qua forent ad LXII millia librorum. Eo à Caracalla in cœna interemto de quo testis Spartianus, filius Bibliothecæ hæres fuit. Is præceptor fuit junioris Gordiani: cui & moriens omnem reliquit Bibliothecam: eoque is in doctorum imprimis notitiam pervenit. Vide quæ diximus in Historicis Latinis lib. II, cap. II.

Toxotius

Toxotius Senator poëmata reliquit. Ætatem inde cognoſcimus, quòd uxorem habuerit Iuniam Tabillam Antonini Cæſaris proneptem. Poëmata etiamnum exſtabant tempora Capitolini.

Gordianus Cæſar pater, quæ carmine ſcripſerit, refert his verbis Capitolinus in Gordianis. *Scripſit etiam ille Antoniniada, hoc eſt, Antoninum Pium, & Antoninum Marcum, verſibus diſertiſſimis, libris* XXX, *vitam illorum, & bella, & publicè privatimque geſta perſcribens.*

M. Aurelius Olympius Nemeſianus Carthaginenſis Poëta Cynegeticon reliquit. Item Eclogas IV. Ad eundem T. Calphurnius Siculus miſit Eclogas VII. Meminit utriuſque Flavius Vopiſcus. Ex quo etiam videre eſt, vixiſſe eos temporibus Cari Imperatoris, ac filiorum ejus Charini, & Numeriani. Præterea Lilius Gyraldus adfert fragmentum ab Actio Sannazario ſibi oſtenſum, quo eos, quos diximus, celebrat Imperatores: ut de ætate ſatis ſit apertum. Nec parum hi Poëtæ eidem Sannazario debent. Siquidem is codicem vetuſtum Longobardicis literis ſcriptum ex Galliis attulit: in quo præter Gratii Cynegeticon, & Ovidii Halieuticon, ſed ἀκέφαλον, etiam Nemeſianus, & Calpurnius forent. Deſcriptum verò Georgio Logo Sileſio erudito juveni donavit: qui univerſos Paulo Manutio * excudendos dedit. Mirum verò * an. 1518.
duos illos jam temporibus nepotum Caroli M. ante annos prope octingentos ſolere prælegi in Scholis. Sic enim eorum temporum ſcriptor Hincmarus Rhemenſis Archiepiſcopus ad Hincmarum Laudunenſem: *Aliter reſpondere non potui, niſi ut venatores feræ luſtra ſequentes agere, auditu & lectione puer ſcholarius in libro, qui inſcribitur, Cynegeticon Carthaginenſis Aurelii didici*, &c.

B. Cæcilius Cyprianus Carthaginenſis Epiſcopus eſt factus ſub Philippo Imperatore, anno Chriſti CCL. Ac porro ea in dignitate fuit cum ſub Decio, Gallo, & Voluſiano, tum Valeriano, & Gallieno: ſub quibus perſecutione contra Chriſtianos octava anno Chriſti CCLX coronam martyrii accepit. Quatuor ei carmina tribuuntur. Primùm Geneſis. Tum Sodoma. Sed Tertulliani creduntur à Sixto Senenſi. Hinc carmen in Senatorem Apoſtatam. Quod ut Cypriani non ſit, antiqui tamen eſt ſcriptoris. Ac poſtremo Hymnus de Paſcha Domini. Verum nonnulli codd. præferunt nomen Victorini Pictavienſis.

Gallienus etiam Cæſar, Valeriani ejus filius, qui captivus in miſera ſervitute apud Perſas conſenuit, carmine excelluit. Specimen ſunto hi verſus, è carmine quod fecit, cùm fratrum filii ducerent uxores:

Ite, ait, ô pueri, pariter ſudate medullis.
Omnibus inter vos: non murmura veſtra columbæ,
Brachia non hederæ, non vincant oſcula conchæ.

Numerianus Cæsar quantum valuerit poësi, hæc de eo indicant verba Flavii Vopisci Syracusii: *Versu talis fuisse prædicatur, ut omnes Poëtas sui temporis vicerit. Nam & cùm Olympio Nemesiam contendit, qui ἁλιευτικὰ, κυνηγετικὰ, & ναυτικὰ scripsit, quique omnibus coloniis illustratus emicuit, & Aurelium Apollinarem jamborum scriptorem, qui patris ejus gesta in literas retulit, iisdem, quæ recitaverat, editis, veluti radio Solis obtexit.*

Sub Constantino Magno claruit Arnobii discipulus Rhemnius Fannius, Grammaticus, & Poëta, Arnobii discipulus, ut ait Hieronymus, qui aliis Favinus, & cum Fannio Palæmone, de quo in Claudiani dictum temporibus. confunditur à nonnullis. Fannius iste elegans carmen de medicinalibus misit ad Lactantium Firmianum. Ac ejusdem videtur liber carmine hexametro exaratus de ponderibus, ac mensuris. Perperam Prisciano attribui solet.

Sub Constantino M. etiam claruit Tiberianus: de quo sic Hieronymus in Chronico Eusebiano Olymp. CCLXXVIII, an. IV: *Tiberianus vir disertus præfectus prætorii Gallias regit.* Aliqui tamen Mssi habent Titianus. Hujus Tiberiani, ut Gyraldus censet, est versus iste:

Aurum quo precio referantur limina divum.

Atque ejusdem putat versus, quos citat in Mythologico: item in explicatione sermonis antiqui, ubi Tiberiani trochaicus iste adfertur:

Aureos subducit ignes sudus ora Lucifer.

P. Optatianus Porphyrius Panegyricum misit Constantino Magno, eoque meruit ab exilio revocari. Non tam ingenium, vel spiritum Poëticum, in eo laudes, quàm ingentem laborem atque industriam. Meminere Hieronymus in Chronico, Fulgentius in Mytholog. II, ubi de Venere, Beda de arte Metrica, & Rhabanus Maurus prologo libri de laudibus S. Crucis. Prodiit ex Velseriana Bibliotheca Augustæ Vin-
* an. 1595. del. * Valde deceptus fuit doctissimus Baronius, cùm putaret, carminis hujus auctorem fuisse Porphyrium illum, qui contra Christianos scripsit. Vide quæ dixi in Græcorum Historicorum Historia lib. II, cap. XVI.

Iuvencus presbyter, nobilis Hispanus claruit iisdem temporibus, teste Hieronymo: nempe circa an. CCCXXXI, ut est apud Prosperum. Euangelicam historiam, Matthæum secutus, libris IV versu hexametro expressit. Ex eo & B. Hieronymus comment. in Matthæum hunc versum laudat:

Aurum, thus, myrrham, regique, hominique, Deoque.

Idem Hieronymus in Viris illustribus ait & quædam hexametris versibus scripsisse, quæ ad ordinem Sacramentorum pertineant.

Lactantius Firmianus, Arnobii discipulus, Nicomediæ Rhetoricen docuit.

docuit. A Constantino M. præfectus fuit studiis Crispi Cæsaris, à patre postea interemti, cum incestus, falso licet, accusaretur. Carmine hexametro Odœporicon, teste Hieronymo scripsit. Fuit hoc de itinere ejus ex Africa Nicomediam usque. Tribuuntur ei carmen de Passione Domini: item de Resurrectione., ac Paschate. Sed sunt ea Venantiani Fortunati. Adhæc adscribitur ei carmen de Phœnice: sed hoc hominis videtur gentilis: cùm de Phœbo loquatur, ut vero numine, ac Phœnice, tanquam ejus sacerdote.

Sub Constantio, principe Arriano, fuit Hilarius Pictaviensis, Episcopus; qui primus hymnorum gloria claruit: ut est apud Isidorum lib. 1 de Officiis Ecclesiast. Tres hodie supersunt hymni. Ille verò, qui inscriptus Aspræ sorori, tanto est viro indignus.

Sub Constantio etiam Romæ Rhetoricam docuit Marius Victorinus Afer: B. Hieronymi in Rhetoricis præceptor, cujus carmen hexametrum superest de VII fratribus Maccabæis cum matre ab Antiocho Epiphane interemtis. Vide de eo Hieronymum in Viris illustribus.

Extremis liberorum Constantini temporibus, ac sub Iuliano Cæsare ac Valentiniano claruit Aquilius (al. Attilius, vel Cæcilius) Severus: de quo sic Hieronymus in Scriptoribus Ecclesiasticis: *Aquilius Severus, in Hispania, de genere illius Severi, ad quem Lactantii duo epistolarum scribuntur libri, composuit volumen, quasi ὁδοιπορικὸν, totius suæ vitæ statim continens, tam prosâ, quàm versibus, quod vocavit καταστροφὴν, sive πεῖραν, & sub Valentiniano Principe obiit.* In collectione epigrammatum & poëmatiorum veterum, quæ Lutetiæ Parisiorum prodiit * cura Petri Pythœi (is enim & collectionis, & notarum auctor, etsi nomen non expressit) legas Eclogam bucolicam sic inscriptam †: Carmen *Severi Sancti, id est, Endeleichi Rhetoris, de mortibus boum.* Sed annotat Pithœus, videri hunc eo, de quo Hieronymus, antiquiorem.

* an. 1590.

† pag. 448.

Ausonius Burdigalensis vixit Valentiniano, Gratiano, & Theodosio Imperatoribus, ac à Gratiano discipulo ad Consulatum etiam evectus fuit, post quem & varia jam senem scripsisse, ipse indicat. Poëta fuit gentilis, quemadmodum ex Paullino liquet: ut quæ Christum celebrant, perperam illi sint tributa. Guilhelmus Canterus Prolegomenis in Euripidem: *Ausonii disticha, quæ hactenus Catoni vulgus adscripsit.*

Gratianus Cæsar Ausonii Poëtæ discipulus fuit. Deque eo sic Sextus Aurelius Victor: *Fuit autem Gratianus literis haut mediocriter institutus: carmen facere, ornatè loqui, Rhetorum more.* Hæc in Principe pulcra: vix tanti tamen, ut eò Poëtis accenseri mereatur.

Gratiani ac Theodosii temporibus fuit Rufus Festus Avienus: qui Aratum, & Dionysii περιήγησιν carmine Latino transtulit: item carmen

jambicum

jambicum de oris maritimis scripsit idque ad Probum Consularem, ut versu primo, & sæpius sequentibus indicatur. Multa ex veteribus libb. in utroque opere emendatius edidit Pithœus *. Nec alium puto Avienum, quem loquentem inducit Macrobius in Saturnalibus. Idem etiam videtur, qui fabulas Æsopicas carmine signavit elegiaco. Quamquam in nonnullis codd. is *Anianus*, atque etiam *Anienus*, imò & *Abidnus* vocetur. Præterea epigrammatum veterum à Pithœo collectorum lib. IV † est Festi Avieni Sirenum allegoria. Item carmen ad Flavianum Myrmeïcum V. C. ‡ Atque aliud ad amicos de agro *. Præterea verò universum Livium jambicis versibus expressit: ut auctor est Servius in X Æn. Atque idem & alibi ejus meminit. Quid mirum, cùm & ille Macrobio fuerit æqualis? Etiam, ut nuperi scriptoris, mentionem facit B. Hieronymus comment. in epist. ad Titum. Diximus de eo quoque lib. II de Historicis Latinis, cap. IX.

* In Epigrammatis & Poëmatiis vett. Lutetia excusis.

† Paris. edit. an. 1590.

‡ pag. 186.

* pag. 187.

Valentiniani, Gratiani, Valentiniani junioris, & Theodosii Magni temporibus Romanæ Vrbis Episcopus fuit Damasus Hispanus: cujus carmina varia leguntur, hymni etiam canuntur in Ecclesia. Vt Poëta etiam celebratur à Suida. Octogenarius sub Theodosio discessit, ut est apud eundem Suidam.

Temporibus Maximi Cæsaris, qui Gratiano interemto tyrannidem invasit, fuit Latronianus Hispanus, Poëta celebris, sed Priscilliani collega quicum Treviris à Maximo est ob hæresin capitis damnatus. De hoc sic B. Hieronymus in scriptoribus Ecclesiasticis: *Latronianus provinciæ Hispaniæ, valde eruditus, & in metrico opere veteribus comparandus, cæsus est & ipse Treviris cum Priscilliano, Felicissimo, Iuliano, Euchrotia, ejusdem factionis auctoribus. Exstant ejus ingenii opera, diversis metris edita.* Contigit hoc anno Christi CCCLXXXV. Cæterum qui in Hieronymi codd. *Latronianus*, is Sophronio interpreti dicitur *Matronianus*. Atque ita apud Hieronymum quoque legere maluit Erasmus.

Titianus Rhetor apud Visontionem & Lugdunum scholam rexit municipalem: ut cognoscere est ex Ausonii Gratiarum auctione. Atque idem jambicis senariis sive trimetris apologos scripsit; unde idem Ausonius epist. ad Probum, Prætorio præfectum:

Æsopiam trimetriam,
Quam vertit exili stilo
Pedestre concinnans opus
Fandi Titianus artifex.

Sub Theodosio item claruit Marcellus vir illustris, Exmagistro Officior. Theodosii Imp. Hujus carmen de Medicina est in epigrammatis ac poëmatiis vett. à Pithœo collectis, ac Lutetiæ editis †.

† an. 1590.

Gra-

Gratiani ac Theodosii temporibus fuit Ambrosius, Mediolanensis Episcopus, septem fecit hymnos de opere creationis, quorum meminit B. Augustinus lib. IX Confessionum: ac duo cola recitat ex hymno septimo: quod & à Beda factum lib. de re Metrica. Præterea ei adscribuntur hymni XXVII. Vide tom. V operum ejus. Disticha scripta in Basilica Ambrosiana, quæ ipsius Ambrosii creduntur vide tom. VIII Bibliothecæ SS. Patrum, edit. II. Excessit anno CCCCXCVII, qui tertius Honorii, & Arcadii.

Sub Theodosio Magno, ejusque liberis, claruit Aurelius Prudentius Clemens. Natus is fuit F. Philippo, & Salea Coss. anno Vrbis cIↃ CI. Vt ipse indicat in Præfatione Καθημερινῶν:

Irrepsit subito canities seni,
Oblitum veteris me Saliæ Consulis arguens
Sub quo prima dies mihi.

Prout nunc in optimis est libris: ubi priores perperam *Messaliæ*, vel *Massaliæ*.

Reliquit carmine ψυχομαχίαν, καθημερινὸν, ἀποθέωσιν, ἁμαρτιγένειαν, περὶ στεφάνων, sive de martyrum coronis, & duos contra Symmachum libros. Vide de eo Gennadium, & quæ dixi lib. II Historiæ Historicorum Latin. cap. X. Inter opera Prudentii etiam legitur enchiridion veteris & novi testamenti. Cujus auctor Amœnus dicitur in Mssis. Aliqui Sedulio tribuunt: de quo postea.

Claudianus, Poëta magni spiritus, ab Arcadio, & Honorio, statuam meruit in foro Romano. Alexandrinum fuisse, ex eo rectè colligebat Crinitus, quòd ipse epigrammate ad Gennadium Proconsulem scribat:

Graiorum populis, & NOSTRO cognite Nilo.

Gentilis fuit, ac quidem pervicax: ut ex Augustino, & Orosio constat. Nec obstat carmen de Christo, quod in editione Veneta Andreæ Asulani, Claudiani nomen præfert. In aliis enim libris adsignatur Damaso Papæ. Nec ignoro etiam in nonnullis Mssis Claudiani nomen inveniri. Sed ut Claudiani esset, non hujus fuerit, sed Claudiani Mamerti, qui sub Zenone vixit.

Pontius Paulinus, Episcopus Nolanus, claruit sub Theodosio M. & ejus liberis: licet Georgius Fabricius referat ad tempora Marciani Imp. Hieronymo, & Augustino laudatur. Ad Ausonium præceptorem ejus carmina habemus, uti & Ausonii ad Paulinum. Condidit & carmine sex libros de vita S. Martini, item carmen de Natali Celsi pueri, item S. Felicis Nolani, atque alia, quæ supersunt. Sed deperiit poëma de regibus, quo Suetonium in compendium redegerat. Atque ex eo

poëmatio versus aliquos Ausonius conservavit. Vide de eo plura lib. II de Histor. Lat. cap. XII. Nunc solùm addam, ævi vitio potius, quàm suo, sæpius negligere modulum syllabarum. Vt cum H ei consona censetur. Hinc epist. II ad Ausonium:

Sibi reposcens ab homine munus suum.

Senarius est jambicus sede tertia habens tribrachyn. Ejusdem est istoc ad Cytherium:

Exul soli, & hospes sali.

Similiaque alibi. Mediam quoque in *abyssus* pro abyssus idem corripit Paulinus carm. XXVI:

Effractisque abysis cælos penetravit apertos.

Paullini est lib. I de vita B. Martini:

Sed meritum munerante Deo. —

Nempe eadem licentiâ, ut in Notis monuit Franciscus Iuretus, qua primam in *Euangelium* corripit. Item in *Erumna*. Vt lib. II ejusdem operis:

— Tristem miseretur erumnam.

Diaconus Paullino trisyllabum: ut lib. II de vita S. Martini:

Sed Diaconus qui forte aderat vix codice rapto.

Atque alibi non semel. Idem lib. IV de vita priorem in *clamor* corripit. Quod &, secundum veteres codd. factum Iuvenco lib. IV.

Idem Paullinus Nat. IV Felicis:

Cum pia sacrilego quateretur Eclesia bello.

Ac similiter non semel de vita B. Martini. Ac præisse in eo Tertulliano dictum antea.

Flavius, Hieronymi æqualis, carmine hexametro de re medica scripsit. Hieronymus contra Iovinianum: *Legat, qui volet, Aristotelem, & Theophrastum prosâ, Marcellum Siditen, & nostrum Flavium, carmine disserentes.*

Honorii quoque temporibus viguit Licentius Hipponensis, B. Augustino, Hipponensi antistiti, persamiliaris: qui in Academicis ejus meminit, ut Poëtæ celebris, item exarati ab eo poëmatis de amoribus Pyrami, ac Thisbes. Mentionem etiam faciunt Paulinus, ac Posidonius. Præterea hymnos, & alia reliquit.

Honorii item ætate, post Stiliconis cædem & Romam ab Alaricho captam, quod fuit anno Chr. CCCCX, fuit Rutilius Claudius Numatianus Gallus: cujus habemus Itinerarium carmine eleganter perscriptum, sed odium spirans religionis Iudaicæ, ac Christianæ. Observat verò Pithoeus *ex ordine navigationis, & itinere, videri quædam in eo confusa ac transposita.* Plura de eo lib. II de Histor. Lat. cap. XV.

Æqualis

Æqualis illi Decius ſatyricus, qui Rutilio dicitur

— Lucilli nobile pignus,

Ac de eodem inquit,

Hujus vulnificis ſatyra ludente, Camœnis
Nec Turnus potior, nec Iuvenalis erit.
Inſtituit veterem cenſoria lima pudorem,
Dumque malos carpit, præcipit eſſe bonos.

Theodoſiani vel Honorii ævo vixiſſe videtur ſcriptor Comœdiæ, quæ Plauti Querolus, vel Aulularia eſt: quemadmodum etiam judicat Petrus Daniel, qui primus edidit, ac Cardinali Odoni Colignio Caſtilionæo dicavit. Atque hoc partim è dictione colligit, partim quòd inſcribitur Rutilio: is autem videatur Rutilius Claudius, Itinerarii ſcriptor, de quo proximè loquebamur. Aliis autem putatur auctor Gildaſius Brito: quemadmodum etiam apud Barthium in Adverſariis eſt lib. XLIV, cap. IX: qui & eo, & proximo capite totus eſt, ut hanc fabulam expendat. Is verò Gildaſius Brito non eſt alius, quàm Gildas Bathonicus, ſic dictus ab urbe Badonis, quæ nunc Bathonia in Sumerſetenſi Angliæ agro ſita. Gildas is natus fuit anno IↃ XX, hiſtoriam verò ſuam edidit anno IↃ LXIV: ut oſtenſum Reverendiſſimo doctiſſimoque Vſſerio in Eccleſiaſticis Britanniæ Antiquitatibus extremo cap. XIII. Vt tum fuerit annorum tantum XLIV. Sed credibile eſt complures poſt annos vixiſſe. ut propterea Polydorus Virgilius referat ad an. IↃ LXXX: niſi potiùs is ſecutus Rodolphum de Diceto, qui, ſed perperam, ſcripſiſſe opus memoratum ait anno IↃ LXXXIV. Tritthemius verò claruiſſe dicit an. IↃ C. Veriſimilius foret tum obiiſſe. Cæterùm quo minùs fabula hæc Gildæ ejus videatur, facit quod dictio ſit venuſtior, & facilior, quam in epiſtola de excidio ac conqueſtu Britanniæ: de qua diximus lib. II Hiſtoriæ Hiſtoricorum Latinorum, cap. XXI. Quamquam dicere poſſis, Comœdiam ſcripſiſſe, cùm adoleſcens, ac recens eſſet à ſtudiis literarum, & literati, ſeu magiſtri, ſeu alterius operâ aſſiduè adjutaretur: at jam annis graviorem, ac præterea gravatum curâ Eccleſiæ, multiſque adverſis, longè aliter ſcripſiſſe. Equidem poſſim hac parte ſuffragari; ſi codices Mssi hunc Querolum ut dicitur, tribuant Gildæ: ſed nihil iſtoc magnopere ad rem, ſi alius is eſt Querulus: videlicet epiſtola, qua conqueritur de ſtatu Britanniæ. Quæ itidem ſummi viri Vſſerii ſententia eſt *. Fortaſſe aliquis cum Barthio † auctorem *Plautum* putet vocatum, partim ob libros illos, quibus PLAVTI QVEROLUS, ſive AVLVLARIA inſcribitur: partim etiam, quia Plauti dicitur à Vitale Gallico, qui Elegiaco carmine expreſſit. Mihi verò omnino veriſimilius fit, eo Plauti nomen impoſitum, quia

* *Antiquit. Britann. cap. 13.*

† *Adverſariorum lib. 44, cap. 13.*

quia exemplo fabulæ verè Plautinæ Aulularia & ipsa scriberetur.

Honorii, & Theodosii junioris ætate fuit Proba Falconia, seu Faltonia, uxor Adelphii, proconsularis viri, mater Iulianæ, S. Demetriadis avia. Hæc Christi vitam conscripsit centone Virgiliano. Habes in Bibliotheca SS. Patrum Tom. VIII, edit. II. Ambigunt alii, quia Isidorus eos, vel iis similes factos dicat à Pomponio nobili Poëta. Malè audiit Proba, quasi ea urbem Romam Alaricho prodidisset. Sed eam ab hoc crimine purgat Cæsar Baronius.

Cælius Sedulius, presbyter Scotus sub Theodosio Iuniore vixit, ut rectè est apud Tritthemium. Fallitur Sigebertus, cum toto pene seculo antiquiorem facit. Nam vixisse ait sub liberis Constantini M. Meminit & Isidorus in Catalogo: sed de ætate tacet. Scripsit prosa explanationem epistolarum Paulinarum, quam ex variis excerpsit. Negat id opus sibi visum Possevinus in Apparatu Sacro. Sed edidit Henricus Petri Basileæ an. CIƆ IƆ XXVIII. Præterea reliquit carmine hexametro quatuor libros operis Paschalis. Ejus etiam mentio apud Gelasium Papam in Decretis distinct. XV. Vbi legi solet: *Viri venerabilis Sedulii opus Paschale, quod hæreticis descripsit versibus, insigni laude proferimus.* Sed pro *hæreticis* debere *heroicis* legi, jam ante seculum monuit Pierius Valerianus orat. pro Sacerdotum barbis. Hoc opus etiam prosâ conscripsit postea: ac habes in Bibliotheca Patrum Tom. VIII, edit. II. Vbi etiam vide quæ in Notis ad eum scriptorem observavit Franciscus Iuretus. Insuper & duos reliquit hymnos, quorum unus Natali Dominico, alter festo Epiphaniæ in Ecclesia cani solet. In Sedulium gemina exstat ἀκροστίχις, una Liberii, altera Belisarii. Vtrobique & primæ, & ultimæ versuum literæ conficiunt SEDULIUS ANTISTES.

Prosper Aquitanicus claruit extremis Valentiani III temporibus, ac deinceps sub Maximo, Avito, Majorano, & Severo. Carmen ejus adversus ingratos, aliaque, in omnium sunt manibus. Multa de Prospero hoc diximus libro I Historiæ Pelagianæ, cap. XVIII.

Cajus Sollius Apollinaris Sidonius patrem habuit, qui sub Honorio Imp. fuerit Tribunus Notarius, & Præfectus prætorio Galliarum. Natus ipse sub Theodosio juniore, & Valentiniano III. Ter utriusque militiæ magister fuit, quater prætorio præfectus. Multum auctoritate valuit apud Augustos Petronium Augustum, Avitum, Majorianum. Aviti etiam gener fuit, ac perfamiliaris Theoderico Gothorum regi: inter quem, & Majorianum, Sidonio conciliante pactum initum est. A Majoriano etiam Comitis honore auctus. Sub Severo Augusto Arverniam adversus incursus barbarorum defendit. Sub Anthemio etiam magno in honore fuit. Post varias verò dignitates jam quadragenarius, factus

factus est Arvernorum Episcopus: ac tum totum se sacris studiis dedit, relictâ poësi. Sic enim scribit lib. IX, epist. XII, quæ ad Oresium est: *Sic* (pagina tua) *oblectat eloquio, quod turbat imperio: quippe quæ parum metiens, quid ordinis agam, carmina à nobis nunc nova petat. Primùm ab exordio religiosæ professionis, huic principaliter exercitio renuntiavi: quia nimirum facilitati posset accommodari, si me occupâsset levitas versuum, quem respicere cœperat gravitas actionum.* Quæ cùm scriberet, jam tres Olympiadas, ut ibidem legere est, Episcopus fuerat. Quantum autem valuerit poësi, partim ostendit, quod in Trajani foro statuam meruit cum laurea Apollinari: partim elucet ex XXIV poëmatiis, quæ habemus. Atque ex his etiam liquet, rectè à Gennadio dici, vixisse sub Leone: qui imperare cœpit in Oriente anno CCCCLV. Addit ibidem etiam de Zenone, qui imperium adeptus CCCCLXXIV. A Baronio ejus obitus refertur in annum CCCCLXXXIV: qui annus est nonus Odoacri, Italiæ regis. Itaque fortasse aliquis putaverit in Odoacri temporibus memorari debuisse. Verùm quia nunc de poësi loquimur, cujus studium Sidonius, ex quo est factus Episcopus (quod fuit anno Vrbis CCCCLXXII) intermisit: ejus potius ante desitum Cæsarum in Occidente imperium, quàm dignitate eâ collapsa, meminimus. In metrâ sæpius peccat, ut multis exemplis ostensum lib. II de Arte, cap. XXXIX. Suffecerit igitur nunc iste Phalæcius: *Et Phœbo melior lyristes ipso.*

Nempe non attendit, quòd Græcè sit λυριστὴς, sed solum quod ætate eâ illa in AS & ES corriperent. Vnde Symposius:

Cætera mando focis, spernunt, quæ dentes acuti.

Vt in codice antiquissimo reperit Salmasius *.

Imò tanto ante scripserat Prudentius:

Colluces insigni stolâ.

Qui jambicus est dimeter. Quid quod jam ætate Alexandri Severi al. Heliogabali sic scribebant. Vnde apud Lampridium in ejus vita:

Pulcrum quod vides esse nostrum Regem.

Item,

Pulcrum quod putas esse vestrum regem.

Quæ attuli, ut liqueat Sidonium non tam in eo peccasse vitio suo, quam consuetudine plurium seculorum abreptum. Audiamus &, quid de omni ejus dictione censeat Ludovicus Vives lib. III de ratione dicendi, cap. de Poëticis †: *Verba antiquaria, & novata, & phrasis dura, atque novata, & phrasis dura, atque horrida, minùs multò notabilia sunt in oratione numeris adstricta: quod est animadvertere in multis: velut in Sidonio Apollinare, & Martiano Capella: quorum prosa absurdissima est, versum non penitus rejicias.*

* *Notis ad Capitolinum, pag. 156.*

† pag. 144, edit. Basil. an. 1555.

Sidonio æqualis Victorius Poëta: quem hoc nomine celebrat is quem dixi, Sidonius lib. v, epist. ult.

Salvianus Massiliensis presbyter, ac postea Episcopus, claruit temporibus non Arcadii & Honorii, ut censet Andreas Libavius, sed Leonis ac Majoriani. Inter Poëtas ab aliquibus reponitur propter ista Gennadii: *In morem Græcorum de principio Genesis; usque ad conditionem hominis, composuit versu quasi hexametro lib.* I. Sed placet conjectura eorum, qui ajunt exemplo Basilii, & Ambrosii, scripsisse Hexaëmeron, sive volumen de operibus sex dierum: ejusce operis magnitudinem indicasse ex numero versuum, qui non minus in prosa, quàm carmine solet numerari: ut ex multis veterum testimoniis cognoscere est. Quare cum Rittershusio puto scribendum: *Composuit versibus quasi* . . . *Hexaëmeron, lib.* I. Nimirum numerus versuum excidit. Vt nihil sit, cur & carmine scripsisse existimemus.

CAPVT V.

De quartæ ætatis Poëtis Latinis ab amisso Occidentis imperio, usque ad idem à Carolo M. instauratum.

Ab amisso Occidentis imperio, vel paullo antè, incipit ætas decrepita: quam in duas partes dispescimus. Prior est ab imperio Occidentis per Augustulum Momyllum amisso, usque ad idem instauratum per Carolum Magnum. In hoc optimus, & supra ætatem bonus est Severinus Boëthius. Nec eo penitùs sua laude frustrandi cæteri.

Ætatem celebriorum apponam.

Claudianus Mamertus, Viennensis Episcopus, claruit Zenone Imperante: etsi Bellarminus in scriptoribus Ecclesiasticis sub Valentiniano III, & Theodosio Iuniore, censeat viguisse. Præter præclarum trium librorum opus de statu animæ carmen reliquit contra vanos Poëtas. Hujus quoque videntur esse carmina de Christo, quæ in Claudiano leguntur. Nam ille Theodosiani ævi scriptor gentilis fuit, ut ex Augustino, Orosio, atque aliis, constat. Qui si tandem factus esset Christianus, verbo hoc tetigissent. De ætate vero quod dixi, satis arguit, quod in opere memorato Eucherii, Lugdunensis Episcopi, ut æqualis, meminerit. Item quod opus suum de anima Sidonio Apollinari emendandum ac divulgandum misit.

Sub

Sub Zenone etiam claruit Claudius Marius Victor, Rhetor Massiliensis, qui in Genesin carmine hexametro scripsit libris IV ad Æthereum filium. Item carmen ad Salmonem Abbatem de perversis seculi moribus. Vtrumque habes in octavo Tomo Biblioth. SS. Patrum edit. II. Fuisse literaturæ secularis, quam sacrarum literarum peritiorem, judicium est Gennadii Massiliensis: quod & secutus est Ado Viennensis.

Alcimus Ecdicius Avitus, Archiepiscopus Viennensis, Zenonis, & Anastasii temporibus claruit. Supersunt versu hexametro lib. V, de mundi origine, de peccati origine, de sententia Dei, de diluvio, deque transitu maris rubri. Item ad Fuscinam sororem liber de consolatoria castitatis laude. Etiam prosâ superest homilia de festo Rogationum, & prima ejus institutione. Meminit & Alcimi hujus Venantius Fortunatus, qui claruit circa annum IↃ LXX. At ratio fugit, cùm Lilium Gyraldum dialogo V Historiæ Poëtarum, tum Cæsarem Baronium in Martyrologio Nonis Februarii; cùm hunc Alcimum intelligi putant à Sidonio Apollinari lib. VIII, epist. XI, quæ exarata est ad Lupum. Nam loquitur ille de Latino Alcimo Alethio, Nitiobrige, sive Aginnensi, qui inter Professores Burdigalenses: memoratur Ausonio carm. II, & B. Hieronymo in Chronico Eusebiano laudatur ad an. Christi CCCLX: *Alcimus, & Delphinius Rhetores in Aquitania florentissimè docent*. Vt inter Alcimum Rhetorices Professorem, & Alcimum Episcopum ac Poëtam, totius sit seculi intervallum.

Anno quarto Anastasii Turcius Rufus Asterius consulatum gessit cum Flavio Præsidio. Huic in codd. nonnullis carmen tribuitur, quo Vetus & Novum Testamentum conferuntur. Sed alii Sedulio adsignant: nonnulli & Claudiano Mamerto.

Gelasius Papa, qui, temporibus Anastasii Imperatoris, Romanæ Ecclesiæ præfuit, ab anno CCCC XCII usque ad CCCC XCVI, inter alia etiam condidit hymnos Ecclesiasticos.

Quibus temporibus in Oriente Zeno, posteaque Anastasius, in Italia Odoacer, & exinde Theodericus rexit, claruit Anitius Manlius Boëthius Severinus, vir Latinè & Græcè doctissimus, in omni disciplinarum genere excellens, quoque Roma à Varronis temporibus non habuerit undecumque doctiorem. Quantum idem carmine valuerit, ostendunt libri V de consolatione Philosophiæ, quos exul Ticini scripsit. Omnino nihil in poësi venustius habuit, vel illud ævum, vel etiam quod proximè antecessit. Vxorem habuit cui nomen Helpis: quæ & ipsa literis, ac imprimis poësi excelluisse dicitur. Vir fuit Consularis, & filios duos Patricium, & Hypatium, Consules vidit. Cùm verò ob literas

literas ad Anastasium Imp. scriptas, & alia quædam, suspectus esset Theoderico regi, quasi studeret recuperandæ libertati, jussu ejus una cum socero Symmacho, est interemtus.

Sub Anastasio, Orientis Imperatore, Theoderico Amalo Ostgottho, Italiæ rege, & Anastasio, Symmacho, ac Hormisda Papis, claruit Ennodius Ticinensis Episcopus, qui perperam nonnullis Euodius vocatur, ac Ennodius Iuvenalis dicitur à Bernardo Sacco Historiæ Ticinensis lib. VIII, cap. I. Episcopus factus anno Vrbis CCCCXC, obiit verò anno IↃ XVI. Ejus cùm epistolas, orationes, ac panegyricos, tum hymnos ac epigrammata edidit, emendavit, notisque illustravit Andreas Schottus.

Fulgentius Ruspæ in Africa Episcopus vixit anno quingentesimo: temporibus Trasamundi Regis: adversus cujus errores tres libros scripsit. Alia etiam ejus multa in manibus sunt. Obiit anno IↃ XXIX. De eo sic Sigebertus in Catalogo: *Ne videar humana miscere divinis non commemorabo sacris memorabile hujus viri opus, qui totum opus Virgilii ad Physicam rationem referens, in lutea quodammodo massa, auri metallum quæsivit, & repertum concoxit.* Signat vero id opus, quod inscribitur Fabii Planciadis Fulgentii de allegoria librorum Virgilii ad Chalcidium Grammaticum. Is verò sine dubio alius est ab Episcopo Ruspensi. Nempe Grammaticus is, cujus & Mythologicon libri, exstant: cujus item Expositionem sermonum antiquorum ad eundem Chalcidium Grammaticum Nonio Marcello subjecit Hadrianus Marcellus, uti & post alii. Atque hujus fortasse fuerint Astronomica Fulgentio tributa: ac carmine scripta hexametro, cujus fragmentum habemus in epigrammatis ac poëmatis ex collectione Pythœi cum ejus notis Lutetiæ excusis *. Imò quid si ne Fulgentii quidem sit, sed Isidori: quandoquidem hoc poëma sæpe illius operibus subjicitur, nullo auctoris nomine expresso, ut Pithœus refert. Qui & negat contemnendam esse conjecturam hominis doctissimi, qui arbitratur esse Varronis Atacini.

* an. 1590.

Fuit etiam Zenonis & Anastasii Theodolus, cujus carmina supersunt de miraculis veteris Testamenti.

Theodolo æqualis Godelbertus qui carmine heroico complexus historiam à mundi creatione usque ad partum Virginis, & allegorias etiam eorum adjunxit. Hodieque exstat.

Rusticus Helpidius vir nobilis, ac quæstorius, idemque Medicus Theoderici Gothorum Regis. Scripsit carmine hexametro historiam veteris & Novi Testamenti. Item de beneficiis Iesu Christi. Atque hæc edita à Georgio Fabricio. Sed periit, quam conscripserat consolationem doloris. Cujus operis ipse mentionem facit his versibus:

Hinc

Hinc etiam nostro nugata est schema dolori,
Garrula mendosis fingens satyromata Musis,
Falleret ut trepidos cantatrix pagina questus.

Etiam tum Priscianus Grammaticus, Cassiodori æqualis, ac eidem memoratus Constantinopoli claruit. Cui siquis hic locus, id fuerit, quia carminè Latino Dionysii Afri περιήγησιν expressit. Aliqui tamen Rhemnii Fannii esse arbitrantur. Et, ut censeo, verius. Etiam epitome φαινομένων, h. e. sexdecim versus hexametri de sideribus eidem tribuuntur in prætermissis epigrammatum, & poëmatiorum, quæ ex collectione Pithœana prodierunt Parisiis *. * an. 1590.

Anastasii Imp. anno XXVII habita Synodus Tarraconensis; Christi anno IↃ XVII. Ei interfuit Orentius, Tarraconensis Episcopus, atque idem Poëta: de quo sic Sigebertus Gemblacensis virorum illustrium cap. XXIV: *Orentius Commonitorium Fidelibus scripsit metro heroico, ut mulceat legentem suavi breviloquio.* Cæsar Baronius in Annal. Ecclesiast. an. CCCCLXXXI censet eundem esse, ac eum, cui Sidonius Apollinaris scribit lib. IX, epist. XX. Ac movet eum tum vicinitas nominis, quia hic Orentius, ille Oresius dicitur: tum idem studium, quia Tarraconensis hic Poëta fuit, & Oresius à Sidonio petierat, sibi carmina ejus transmitti. Sed quis non videt, quàm hæc infirma sint? Præterea nec tempora satis conveniunt, quia Sidonius septennio decesserat antequam Zenoni succederet Anastasius.

Temporibus Iustini Thracis Marcus, Monachus Benedictinus, Benedicti ipsius discipulus, vitam præceptoris sui, non invenustè, pro illis temporibus, carmine hexametro conscripsit.

Sub Iustiniano Imper. circa annum IↃ LX fuit Arator: qui historiam Apostolicam libris duobus è Luca expressit; unde ipse:

Versibus ergo canam, quos Lucas rettulit Actus.

Item:

De qua pauca canam, Luca narrante, relatu.

Cùm gemina sit præfatio, videtur priùs hoc opus dicâsse Abbati Floriano; imo autem Vigilio, qui ab anno IↃ XL usque ad IↃ LV, Romanus fuit Episcopus. Atque hæc conveniunt cum eo quod sub Iustiniano vixisse ajunt Paulus Diaconus †, & Palmerius. Nec multum abit, quod Aldus in glossemate quodam reperit, claruisse anno IↃ XLIV. At de ætate ejus Platina audiri non debet. † Hist. Rom. & Longobard.

Sub Iustino juniore, qui anno IↃ LXV successit Iustiniano, claruit Venantius Honorius Clementianus Fortunatus: cujus patriam, domicilium, ac scripta, memoramus lib. II de Historicis Latinis, cap. XXII. De ætate arguit, quod Iustino huic, & uxori ejus Sophiæ Imperatrici

Hodœporicon misit. Carmine ejus exstat liber de Partu Virginis. Alter de beneficiis Christi, atque alia, in his libri de B. Martino: quædam etiam in Ecclesia canuntur. Vide de eo Aimoinum de gestis Francorum lib. III, cap. XIII: item quæ de eo diximus in Historicis Latinis lib. II, cap. XXII. Quanti eum fecerit Hilduinus, ex eo cognoscere est, quòd epistolâ ad Ludovicum Pium Imperatorem, non contentus, ob acumen, & elegantiam, *Scholasticum* vocare, *Scholasticissimum* dicat. Præclarum quoque de eo judicium est Barthii Adversariorum libro XLVI, cap. III. Appellat *maximi ingenii vatem.* Ibidem dicitur *ad eum, velut ad Calliopium quempiam, magistrum & coryphæum Musicorum modulaminum, respexisse omnium sequentium Poëtarum chorum.* Et post aliqua adjungit: *Mirandum acumen ingenii in hoc autore fuit: etiam doctrina omnibus fere coætaneis excellentior.*

Sub Iustino Iuniore (qui Iustiniano successit anno IↃLXV, ac imperium annis tenuit XVII) vixit Corippus Grammaticus: qui de laudibus Iustini II Augusti carmine heroico quatuor scripsit libros. Præfatio operis est ad Anastasium Quæstorem, & Magistrum. Primus edidit, ac notis illustravit Michaël Ruizius Assagrius Celtiber. De Corippo hoc ita Nicolaus Alemannus præfatione in Procopii Cæsariensis lib. IX, qui Ἀνέκδοτα dici solet: *Corippus Africanus tam improvidus est Iustiniani, atque Iustini adulator, quàm levis Poëta: in alterius enim laudibus exsultans, alterius in vituperationem labitur incautus, vel potius adductus veritate.* Quæ postrema verba addit, propter fæda Iustiniani vitia, quæ non Procopius modò, sed alii etiam historici refert: in his Euagrius lib. IV, cap. XXIX, & XXXI: præterea Zonaras Tom. III. Plura diximus in Historicis Latinis lib. III, cap. II.

Sub eodem Iustino claruit Stephanus, presbyter Africanus: qui carmine videtur scripsisse vitam S. Germani: idque postulato S. Anacharii, Episcopi Antissiodorensis. Vide quæ in Historicis Latinis memorato loco attulimus.

Mauritii temporibus, vel circiter, vixit Martianus Mineus Felix Capella, paullo ante tempora Cæsaris Heraclii: ut in Chronologia sua censet Iosephus Blancanus; quem etiam sequitur Christophorus Scheiner Suevus, S. I. Theologus, eruditi operis, quod Rosam Vrsinam inscripsit, lib. IV, parte II, cap. XXIX *. In quo hæsere alii, ut Iacobus Gualterius Tabula Chronographica secunda ad tempora Antonini. Primus eum reperit Thadæus Vgoletus Italus; ut ait Pignorius epist. XVI ad Franciscum Polam. Primus veterum, qui ejus meminerit, creditur esse Severinus Boëthius: qui tempore vixit Theoderici, Gotthorum regis, h. e. circa annum quingentesimum. Hic lib. I de disciplina Scholarium

* pag. 762.

larium cap. I. Martianum inter eos reponit scriptores, qui, ut verbis ejus utar, *sunt indagandi, memorialique cellulæ commendandi.* Sed auctor ejus libri est indoctus impostor, atque indignus, qui memoretur. Meminit quoque Eckerhartus in vita B. Notkeri cap. x *. Quod ad auctorem ipsum, barbarum vocat Iosephus Scaliger Notis ad Cirin. Auctorem sanè doctum appellat Scheinerus in Rosa Vrsina capite ante memorato †. Quæ facile conciliantur. Nam scriptor eruditus quidem, sed semibarbarus, partim vitio gentis, quia Afer erat; partim ætatis, quoniam collabente vixit sermone Latino; partim quia multijugæ dictioni attendit magis, quàm sermoni Romano. Vulgo inscribitur *Satyricon.* Sed Capella ipse *Satyram* semper appellat. Nempe quia tum vario scribatur argumento, adhæc prosâ, & carmen misceantur, præterea vario scribatur metro: eâ nempe ratione, qua Varronis satyræ sic vocantur. De quibus Probus in Ecl. VI, & alii. Alexander Neckam jam circa annum CIↃ CC XXX commentario Martianum illustravit: ut auctor est Balæus Centur. III script. Ecclesiast. Quale de prosa ejus pariter ac carmine judicium fuerit Ludovici Vivis, legere apud eum possis lib. III de ratione dicendi, cap. de Poëticis *. Verba ejus adduximus, cùm de Sidonio Apollinare ageremus.

* pag. 946.

† pag. 763.

* pag. 148. edit. Basil. an. 1555.

Temporibus Heraclii Imperatoris an. IↃ C XXVI, & XI seq. Romæ sedit Honorius Papa. Cui in Bibliotheca SS. Patrum Tom. VIII tribuuntur duodecim disticha de Apostolis in Christi ad cælos adscensione obstupescentibus. Sed verisimiliùs creditur, esse Venantii Fortunati: qui dictus Venantius Honorius Clementianus Fortunatus. Extremis Heraclii temporibus ac sub tribus ejus filiis Constantino, Heracleona, ac imprimis Constantis, claruit Hildephonsus, sive Illephonsus, qui & Alphonsus, Toletanus Episcopus, qui primus creditur instituisse Festum Conceptionis B. Virginis. Hic varios scripsit hymnos: item epitaphia, atque epigrammata. Obiit sub Constante anno IↃ C LXVII. Vide &, quæ de eo diximus in Historicis Latinis lib. II, cap. XXVI.

Eodem Constante, filioque ejus Constantino Pogonato imperantibus, quo tempore Francorum rex erat Clodovæus II, vixit Drepanius Florus, natione Gallus: cujus psalmos, hymnos, & alia quædam habemus Tom. VIII Biblioth. SS. Patrum edit. II. Dubitabat Georgius Fabricius an hic Poëta Drepanius esset idem ac Rhetor Latinus Pacatus Drepanius. Sed hujus panegyricus scriptus est ad Theodosium Senatorem. Poëtæ autem carmen habemus ad Moduinum, Augustodinensem Episcopum, qui aliquanto post Gregorii M. tempora fuit.

Temporibus Cæsaris Iustiniani Iunioris, qui postquam à Leontio patricio fuit imperio dejectus, ac naribus truncatus, nomen ῥινοτμήτε

 accepit,

accepit, item hujusce Leontii ætate, nec non Tiberii Apsimari, ac postquam Iustinianus recuperavit imperium, claruit Aldhelmus, qui & *Althelmus*, & *Aldelmus*, corruptè verò *Anthelmus*. Nomen enim est Saxonicum à veteri galea, quæ illis *alt-helm*. Patrem habuit Kentenum Inæ Occidentalium Saxonum regis fratrem. Postquam Galliæ, & Italiæ gymnasia adiisset, in Bladunensi, sive, ut postea dixere, Malmesburiensi Monasterio Abbas fuit. Hinc primus Occidentalium Saxonum in oppido Shirburnensi factus est Episcopus. Latinis, Græcis, divinis, humanis, literis, suæ ætatis Theologorum cessit nemini. Vtraque etiam eloquentiâ, Oratoria ac Poëtica, excelluit. De eo versus est ille, *Aldhelmus cecinit millenis versibus odas.*

Inter cætera laudem sibi peperit XXXVIII versibus heroicis; quorum primæ literæ descendendo, ultimæ adscendendo, efficiant versum illum, unde incipit carmen:

Metrica tirones nunc promant carmina castos.

Vt taceam, quòd & ultimus versus retrogrado si ordine literas legas, eundem efficit versum. Habes id carmen in scriptoribus Anglicanis Ioannis Pitsei, ad annum IↃCCVII, quo Aldhelmus vitâ excessit. Inter alia de virginitate etiam librum carmine reliquit hexametro. Sed temporum vitio subinde in metrum peccat, præsertim in Græcis. Ita mediam in *machæra* corripit:

Ignes & maceras, & rubras vivice virgas.

Item:

Iccirco maceram stricto mucrone vibrabat.

At Græcè est μάχαιρα. Priori versu videmus & secundam in *vivice* seu *vibice* corripi, cùm longa sit. Ejusdem Aldhelmi est eodem opere:

Plurima schematisans sacræ molimina mentis.

Atqui tertiam in *schematizo* esse porrectam arguit duplex quæ sequitur. Græcè enim à σχῆμα σχηματίζω.

Beda Venerabilis, presbyter Anglus, vixit temporibus Iustiniani Iunioris, & sequentium Imp. etiam Constantini Copronymi. Sanè anno IↃCCXXXI superstitem fuisse, ipse indicat Historiæ Anglicanæ lib. V prope finem. In tot voluminibus non modo librum de arte metrica legas: sed carmen de Iustini martyrio. Item hymnos reliquit. Adhæc compositionem horologii carmine hexametro: quæ extremum locum obtinet in epigrammatis, & poëmatis, curâ Pithœi Lutetiæ excusis *. Notis ad ea poëmata meminit Pithœus † eclogæ à Beda scriptæ de conflictu veris, & hyemis. Sed addit non putasse editione dignam; licet exemplaria ad manum essent. Vide plura de Beda in Historicis Latinis lib. II, cap. XXVIII.

* an. 1590.
† pag. 477. edit. Lutet.

Impe-

Imperante in Oriente Constantino Copronymo, Pipino in Francia, Oswulpho in Northumbria, vel, ut brevius dicam, anno IↃCC L, vixit in Anglia Ethelwolphus Bernicius, qui & Lupus nominatur. Hic de origine fani B. Petri ad Orientale Berniciorum litus carmine lusit ad Episcopum Egbertum. Dixi de eo lib. II Historiæ Historicorum Latinorum, cap. XXIX.

Paullus Diaconus Aquileiensis, à Carolo rege, postea Magno, captus cum rege Longobardorum Desiderio an. IↃCC LXXIV. Præter ea quæ prosâ reliquit, etiam condidit hymnos sacros: in quibus ille, in Ecclesia cani solitus in natali S. Ioa. Baptistæ. Initium est, *Vt queant laxis resonare fibris.*

Etiam Caroli Magni temporibus fuit is qui seu vero seu ficto nomine appellatur Ferius Hilpericus. Heroico carmine exaravit congressum Caroli M. & Leonis Pontificis. Msa exstat apud Helvetios in Monasterio S. Galli. Aliquorum ea est opinio, genuinum esse auctorem Alcuinum. Sed Barthio alia mens lib. XLVI Adversar. cap. II, ubi & multa in eo scriptore illustrat. Censet verò Alcuinum, præclarum virum, ac Theologum non tam fæde fuisse adulatum discipulo suo Carolo, quem, ab omnium artium scientia celebrat, nimium quantum, ac planè supra verum. Ergo mavult credere, carmen id esse ab aliquo Alcuini discipulo, Caroli condiscipulo. Idem ait Notas in eum scriptorem æditas à Goldasto. Mihi necdum videre contigit.

Tum quoque fuerit Petrus Apollonius Collatius, presbyter Novariensis, si audimus Margarinum de la Bigne, Theologum Sorbone. Sed videtur Politiano par, vel suppar: ut diximus lib. III de Historicis Latinis, cap. X. Carmine heroico quatuor egit libros de excidio Hierosolymorum.

CAPVT VI.

De quartæ ac decrepitæ ætatis Poëtis Latinis à Caroli M. temporibus usque ad excessum Ludovici Bavari.

Altera decrepitæ ætatis pars est ab instaurato Occidentis imperio per Carolum M. quod factum anno IↃCCC, *usque ad extima tempora Ludovici Bavari, seu prima Caroli* IV; *qui Ludovico successit anno* CIↃCCC XLVIII. *Vt hoc spatium sit annorum quasi* IↃ L. *Ea ætas magis magisque defecit, usque dum planè fieret* μιξοβάρβαρος.

Ætatem aliquot celebriorum excerpam: ubi priùs dixero, nec ipsum Carolum videri à carmine pangendo abhorruisse. Sanè apud Turpinum legas in ejus vita versus, quos in Rolandi mortem profudisse dicitur. Eorum initium est, *Tu patriam repetis*. Sed quàm exiguæ fidei sit Turpinus iste, sive Tilpinus, ostendimus in secundo de Historicis Latinis, cap. XXX: paucis item cap. XLVIII in Callisti II. Fortasse melioris notæ est epitaphium, quod scripsisse dicitur Hadriano Papæ, & Platinæ subjungitur ab Onuphrio Panuinio.

Ludovici Pii temporibus claruit Theodulphus, prius Abbas Floriacensis, ac deinde Episcopus Aurelianensis. Ejus est carmen, quod in Palmarum die cani solet:

Gloria, laus, & honor, tibi sit Rex Christe redemtor.

* *edit. 2.* Alia ejusdem vide Tom. VIII Bibliothecæ Patrum *.

Æqualis ei Rabanus Maurus, qui anno IↃCCCXXIV factus est Abbas Fuldensis: anno autem IↃCCCXLVIII, Episcopus Moguntinus. Auctor istorum mihi Vincentius Bellovacensis Doctrinalis sui lib. XVIII, cap. LIX. Vbi & vocatur *Poëtarum sui temporis nulli secundus*. Hoc Poëtæ nomen sibi imprimis paravit poëmate isogrammatico quod inscribitur de sanctæ Crucis laudibus: ac in medio descendendo habet,

Forma sacrata Crucis venerando fulget amictu:

in medio autem à dextra eundo in sinistram habet,

Magnus vestit honor, lætus loquor hoc nationi.

Vbi licentius prima in *nationi* corripitur. Scripsit hoc poëma ad Gregorium IV: quo mortuo illud misit ad Sergium successorem.

860. Rabani Mauri discipulus fuit Strabus Monachus Fuldensis: qui Ludovici, & Lotharii Imperatorum temporibus claruit, ac præ cæteris celebratur Glossà ordinaria in Scripturam universam. Rabano dictante scribere solitum, ait Vincentius Doctrinalis lib. XVIII, cap. LIX. Hic verò nobis memoratur, quia ejusdem cùm ab aliis, tum Ioanne Atrociano, creditur liber, qui inscribitur: *Strabi Galli, Poëtæ, & Theologi doctissimi, ad Grimaldum, Cænobii S. Galli Abbatem Hortulus.* Tritthemius in scriptoribus Ecclesiasticis refert uno in opere ad an. IↃCCCXL, altero IↃCCCLX: quod malim. At neutro loco Hortuli meminit.

880. Ad Carolum Calvum Hugubaldus poëma suum misit de laude Calvorum. Ejus initium,

Carmina clarisonæ Calvi cantate Camœnæ.

888. Item tum circa an. IↃCCCLXXX floruit Gallus Milo. Scripsit ad eundem Carolum Calvum carmen de Sobrietate. Præfuit Cœnobio S. Amandi, cujus & vitam exaravit.

Sub Carolo III cognomento Crasso, fuit Hericus sive Ericus Altissiodo-

tissiodorensis, cujus poëma exstat de vita S. Germani. Vidimus de eo in Historicis Latinis lib. II, cap. XXXVIII.

Item tum claruit Abbo, Monachus Cœnobii S. Germani à Pratis, Aimoini discipulus carmine duos edidit libros de obsessa à Nortmannis, sive Danis Lutetia: qui hodieque supersunt. Diximus de eo in Historicis Latinis lib. II, cap. XXXVIII. Barthius lib. XXXII Adversariorum, cap. XIV ait, Albonem cognomen habuisse *Cernui*. Multum metuo ne opinio ista non aliunde sit oborta, quàm quòd Abbo ipse dicat alicubi:

Cernuus Abbo tuus jugiter.

Vbi *Cernuus* planè est appellativum.

Othone I, & II Imperatoribus floruit Rhosoita, sive Roswid, monialis, ut vocant: quæ de gestis Othonum heroico carmine scripsit panegyricum: item Comœdias VI, & elegiacum carmen de laudibus B. Virginis. Qui vixisse ajunt, quo tempore dicitur Ioanna Papissa fuisse, eo refelluntur, quòd hæc scripserit Othonum Cæsarum gesta, ut diximus. At Otho II desiit vivere anno IↃCCCCLXXXIII. Adi etiam de hac virgine quæ diximus lib. II de Historicis Latinis, cap. XLI.

Othonis III ætate, ut Martinus Polonus in Chronicis auctor est, fuit Fulbertus Carnotensis. Obiit anno CIↃXXVIII. Exstant ejus * versus hexametri de beata Virgine, de S. Cruce, de timore, spe, & amore, de se ipso, hymnus sapphico versu, atque alia. Sed & speciem trochaicorum æmulantur versus de S. Pantaleone: quorum initium, 1000.

* edit. Parif. an. 1608.

Quantas cædis Christiani gregis inhorruerit
Sub Maximiani quondam impia tyrannide
Revolutæ manifestant scripturarum paginæ.
Tunc Eustorchius Senator quidam Nicomediæ,
Habitabat quidam & natus nomine Pantaleon
Et decore corporali clarus & ingenio.

Atque ita deinceps. Sed versu istoc,

Dum languore fatigatis sanitatem reparant miseris:

Vox ultima tolli debet. Simile metrum hymni de S. Piato, cujus initium:

In tellure Beneventi claris ortus patribus
Insignis mundo Piatus sacris fultus moribus.
Mox puer Christum sequendo admirandis nisibus.

Hinc superest vox *insignis*. Sequitur deinde:

Post adultus vilipendit vanam mundi gloriam,
De suis nihil reservans præter vestem simplicem.
Sed quæcunque possidebat dans fomentis pauperum.

Deinceps.

Deinceps quædam corrupta: sed ei non difficilia emendatu, qui ad rhytmum attenderit. Vt in iis, quæ proximè sequuntur, hoc, vel simili modo:

Nescius Romam pergit vir, illic & conjungitur
Dionysio, suisque sanctis consodalibus.
Cœtu sanctorum virorum lumen viget additus
His perfectis prædicare Christum genti Gallicæ.

Ac postea:

Christo convertit virorum terna dena millia.

Verba illa & *illum fortiter debellaret* sunt è glossemate interpretantis illa, *hosti non succumberet*. Similiter post è glossemate videtur, *virulentis auribus*. Paullo post puto scripserit:

Vtque fama est militare promtus, vinci nescius,
Nexus vicit flagra vicit, & immanes impetus.

Item,

Dumque gleba conderetur gloriosi martyris.

Sustuli *corpus*, ut glossema vocis *gleba*. Vltimum versum sic restituo:

Cujus caro tunc probabat corregnare cœlitus.

Vbi vulgo *regnare*, deficiente syllabâ. Item hymno de Trinitate legendum:

Nihil enim Patre Deo gignitur nisi Deus.

Et postea:

Is neglectus perdit male populum Iudaicum.

Etiam penultimo versu sic suppleveris:

Ostendit quondam Propheta quasi jam visibilem.

Num & locum inter Poëtas dabimus Medicis Scholæ Salernitanæ, qui Roberto Normanniæ Duce, à bello Sacro redeunte, & de fistula brachii consulente, ansam præbuere versibus scribendi de conservanda valetudine? Id factum circa annum cIↃ XCIX, imperante Henrico IV. Is Robertus erat Angliæ rex designatus: quæ caussa est, cur sic opus incipiat:

Anglorum Regi dicit Schola tota Salerni.

Henrici III temporibus anno cIↃ L fuit Marbodæus Gallus, præsul Rhedenensis, qui Thebæorum vitam carmine comprehendit, aliaque in Canticis Salomonis. Videndum item, an non idem sit Marbodæus Gallus Cænomanensis, qui carmine scripsit de gemmarum lapidumque pretiosorum formis, natura, ac viribus. Meminit Vincentius Bellovacensis lib. IX speculi Naturalis singulis pene capitibus. Item Bartholomæus Anglicus lib. XVI. Scholiis suis illustrarunt Alardus Amstelredamus, & Pictorius Villingensis. *

* *Colonia excudit Hero Alopecius an. 1539.*

Floreti

Floreti ætas ignota non sit, si idem sic, ac dicunt, qui B. Bernardus
Claræuallensis Abbas *. Nam vixit is anno CIↃ C XXX. Sed alius Ber-
nardus; alius, qui è Bernardo excerpsit flores, eosque versibus com-
plexus, & inde nomen habet Floreti.

* Coloniæ excusus cum Commentar. an. 1501.

Henrici IV temporibus circa annum CIↃ LX claruit Amatus, Casi- 1056.
nensis Monasterii Monachus: qui quatuor libros carmine scripsit de
gestis Apostolorum Petri ac Pauli: ut est apud Leonem Marsicanum
in Chronico Casinensi lib. III, cap. XXXIV. De hoc etiam dictum in
Historicis Latinis lib. II, cap. XLVI.

Ejusdem Imperatoris temporibus circa annum CIↃ LXXX fuit Sige-
bertus Gallus: qui varia carmine signavit. Partes Imperatoris secutus
est adversus Gregorium VII.

Eodem tempore fuit Hydalbertus: cujus heroici, & elegiaci versus
supersunt. Obiit anno CIↃ C. Eundem censeo, ac Hildebertum: de
quo mox dicam.

Extremis Henrici IV temporibus circa annum CIↃ XC fuit Guido,
Ambianensis Episcopus, qui metro heroico descripsit vitam Guilhelmi
Conquæstoris, Angliæ Regis, & Normanniæ Ducis, qui obiit anno
CIↃ LXXXIX. Meminit Guilielmus Meticensis lib. VI de gestis Norman-
norum, cap. XLIII.

Temporibus Imperatoris Lotharii II, sive Honori II Papæ, claruit 1125.
Hildebertus Cenomanensis priùs presbyter, posteaque Turonensis Epi-
scopus. Hic carmine reddidit vitam S. Mariæ Ægyptiacæ: quam Paul-
lus, Neapolitanæ Ecclesiæ Diaconus è Græco prosâ Latinâ expresserat.
Meminit Henricus de Gandavo libro de Scriptoribus Ecclesiasticis, cap.
VIII. Etiam versus ejus de Mysterio Missæ habes in Bibliotheca Pa-
trum edit. II. Complures ejusdem versus de S. Trinitate, aliisque, ex-
scripsit Antoninus in Speculi Historialis Parte III, Tit. XVI, cap. IX,
§. I, & nonnullis sequentibus. Egimus de eo pluribus in Historicis La-
tinis lib. II, cap. XLIX.

Temporibus Frederici Barbarossæ, anno CIↃ C LXX claruit Petrus de
Riga Remensis, qui carmine Leonino complexus est Vetus & Novum
Testamentum. Id volumen *Aurorum* inscripsit.

Gothefridus Viterbiensis Conradi III, & Frederici I, sive Barba- 1186.
rossæ, Notarius fuit. Chronicon suum universale partim prosâ, partim
carmine conscripsit. Producit hoc usque ad an. CIↃ C LXXXVI.

Guntherus claruit temporibus Frederici Barbarossæ, & Henrici VI,
qui Frederico successit anno CIↃ C XI. Guntherus hic priùs scripsit So-
lymarium, sive expeditionem Conradi Imp. in terram sanctam adver-
sus Saracenos. Postea aggressus est Ligurinum, sive X libros adversus

Ligures seu Mediolanenses. Sic enim *Ligurum* voce constanter utitur. Id opus vivo Frederico scripsit, eique ut ipse ait, ostendit. Sequitur verò Othonem Frisingensem, qui patruus erat Frederici, & Radevicum Frisingensem, qui Othonem de Frederici gestis continuavit. Poëta est pro ætate ea & ingenio, & spiritu bonus. Sanè non indisertè scripsisse, quantum potuit in illo ævo, etiam judicium est Iani Duzæ præfatione altera Annalium Batavicorum, quos carmine signavit. Lilius dialogo v Hist. Poët. refert & scripsisse carmine vitam B. Cyriaci *. Ajunt & exstare opus ejus Msum de rebus Germanicis: verene, an secus, dicere non habeo. Diversum autem esse à Gunthero Elnonensi, temporum ratio ostendit; cùm prioris meminerit Sigebertus, qui anno obiit cIↃ c XII. At Barbarossa, cujus gesta Guntherus describit, imperare demum cœpit anno cIↃ c LII. Confundunt tamen hosce duos viri eruditi: in his Sanderus lib. II de scriptoribus Flandricis, ac Sweertius in Athenis Belgicis. Vterque enim Guntherum Elnonensem, & eum, cujus Ligurinum habemus, eundem putarunt: cùm inter eos intervallum sit annorum quinquaginta.

* pag. 223.

Æqualis huic, ut Lilius † ait Theodericus Leodiensis, qui varias Sanctorum vitas perscripsit.

† Dialogo 5 Histor. Poët. p. 224.

Proximus est Iosephus Exoniensis sive Devonius Iscanus, Anglus; cujus sex libri exstant de bello Trojano. Hi à Cornelio Nepote ex Darete Phrygio carmine translati perperam dicuntur. Claruit in Anglia temporibus Henrici II, Richardi, & Ioannis, Angliæ Regum. Nempe ante annum cIↃ c c, ac postea. Dixi de eo pluribus in Historicorum Latinorum Historia lib. II, cap. LVI.

Anno cIↃ c c L claruit Philippus Gualterus Castellionius, qui & pro Gualtero vocatur *Galfridus*; sed perperam. Episcopus fuit Magalonensis. Est autem Magallona mediterranei maris insula, Galliæ adversa, ubi olim civitas fuit, ac templum Canonicorum S. Augustini, qui suberant Archiepiscopo Narbonensi. Sed Papa Paulus III anno cIↃ IↃ XXXVI transtulit sedem eorum in urbem Montis Pessulani. Tritthemius, & alii, appellant Magolensem, sed perperam, ut Sweertio bene observatum. Carmine hic, idque libris novem condidit Alexandreida, sive libros IX de gestis Alexandri M. Henricus Gandavensis in Catalogo cap. XX, hoc de libro sic scribit: *Qui in Scholis Grammaticorum tantæ dignitatis est hodie, ut præ ipso veterum Poëtarum lectio negligatur.* Msum ejus exemplar exstat Cantabrigiæ in Bibliotheca publica: atque alterum in Collegio S. Benedicti. Prius illud exaratum anno cIↃ c c c LXIV. Præfatio incipit, *Moris usitati.* Etiam Oxonii Msus in Bibliotheca Bodleiana. Præterea librum reliquit de Mahumeto, qui

Msus

Msus superest in Monasterio Affligemensi. Vt nihil dicam de epistolis in Psalterium; aut de morali dogmate Philosophorum: quod opus Msum adservatur Gandavi apud Carthusianos. Eruditi quidam viri Castellione obiisse putant, propter illud monostichum, quod apud antea memoratum Henricum Gandavensem legere est:

Insula me genuit, rapuit Castellio nomen.

Integrum si epitaphium voles, sequebatur,

Perstrepuitque modis Gallia tota meis.

Puto ego prioris versus aliam esse mentem: Nempe ut dicatur, Insulæ quidem natum esse, eoque Insulensem dici debuisse, sed hoc nominis patriæ urbi ereptum esse eo quod vulgo diceretur Philippus à Castellione. Henricus à Gandavo, Sixtus Senensis, atque alii quidam, duos memorant Guilhelmos Insulenses: sed unus idemque est. De hoc Gualtero tale est judicium Barthii Adversariorum lib. xxx, cap. I, ubi ait: *Esse melioris ingenii, quàm ætatis, scriptorem.* Et lib. XXII, cap. XVI: *Philippus Gualtherus, homo pro eo ævo ingeniosus, eruditus, eloquens, modo argutias Scholasticas cavisset, & non misceret omnia absque judicio. Sed id vitium temporum fuit, quo nihil dissimulare poterant; quod scirent, quin quovis loco infercirent; ad ostentationem polymathiæ scilicet.* Eodem respexit Ianus Duza præfatione alterâ in Annales Batavicos carmine scriptos: sed hic vix dignum ait, qui iterum legatur. Et jam olim eum sugillare non dubitavit Alanus in Anticlaudiano suo, ubi eum Mævium vocat, quem, ut malum Poëtam perstrinxit Maro in Bucolicis. Verba Alani sunt:

— Priami fortunas intonat illic
Mævius, in cælis audens os ponere mutum,
Gesta ducis Macetûm tenebrosi carminis umbrâ
Pingere dum tentat, in primo limine fessus
Hæret, & ignavam queritur torpescere Musam.

Vbi cùm dicit, eum intonare Priami fortunam, respicit Horatii locum in Arte, ubi Poëtam malum reprehendit, qui sic ordiatur:

Fortunam Priami cantabo, & nobile bellum.

Rodolphi Habspurgensis, Adolphi Nassovii, & Alberti Austriaci temporibus nimirum an. CIↃ CC LXXX, ac deinceps claruit Stephanardus è Vicomercato, Monachus Dominicanus, qui Chronicon carmine reliquit. De hoc diximus in Historicis Latinis lib. II, cap. LXII. Vbi & dictum de Stephanardo Flamma, qui idem videtur. Hujus cum nomine legitur carmen de insidiis, quas Episcopus Comensis struxerat Ottoni Vicecomiti.

Anno CIↃ CCC sub Alberto Cæsare fuit Alanus de Insulis, Teutonicus, scriptor operis contra Claudiani Rufinum; unde *Anticlaudianus* voca-

 tur.

tur. Hic est ille, qui vocatus *Doctor Universalis*, ob omnium disciplinarum notitiam. Exstat quoque ejus opus de Planctu naturæ, partim prosâ, partim carmine: quod & in membranis habeo exaratum. Siculum quidem ajunt, sed malo iis accedere, qui Teutonem arbitrantur. In his Tritthemius, qui & alia ejus scripta commemorat.

Anno cIↃ CCCV sedere cœpit Clemens Papa ejus nominis quinctus. Ad eum Guidus præsul scripsit carmine, quam vocabat Bibliæ Margaritam.

Anno cIↃ CCCX, quando regnabat Henricus VII, Guido Ferrariensis, Ord. Prædicatorum, patriæ postea Episcopus, exemplo Petri Rigonsis, carmine utriusque Testamenti libros historicè & allegoricè enarravit; atque id Papæ opus *Margaritam Bibliæ* inscripsit, &, quod ætatem satis indicat, Papæ Clementi VII inscripsit. Nec video, quid hîc in Tritthemio culpet Possevinus.

CAPUT VII.

De renascente Poësi Latina, à temporibus Ludovici Bavari.

Vidimus hactenus de temporibus Poëtarum prioribus, à primis Latinæ Poësios incunabulis usque ad quasi moribundam vel etiam mortuam & exstinctam. Sed ætate Francisci Petrarchæ denuo ea cœpit revirescere.

Nimirum penè extremis Ludovici IV temporibus, sive circa annum cIↃ CCCXL: quando Petrarcha longe lateque diffundere cœpit ingenii divini, doctrinæque mirandæ varia monumenta.

Ioannis Boccacii hujusmodi de eo judicium est præfat. operis de genealogia Deorum: *Præclarissimi viri Fr. Petrarchæ jamdiu ego auditor sum. homo est cœlesti ingenio præditus, & perenni memoria, at & facundia admirabili.* Hujusmodi elogiorum pleni sunt libri. Contentus nunc ero hoc Desiderii Erasmi in Ciceroniano suo: *Reflorescentis eloquentiæ princeps apud Italos videtur fuisse Franciscus Petrarcha, suâ ætate celebris ac magnus; nunc vix est in manibus. ingenium ardens, magna rerum cognitio, nec mediocris eloquendi vis.* Subjungit deinde, *Blondum ac Boccacium hoc inferiores fuisse, tum in dicendi viribus, tum in Romani sermonis proprietate.* Ac loquitur quidem ille de eloquentia Oratoria. Nobis verò sermo nunc de Poëtica: cujus luculentum documentum habemus in Africæ libris

libris IX, quibus bellum Punicum exposuit. Nimirum deperiisse putabatur Silius Italicus, qui demum temporibus Concilii Basiliensis in Germania est inventus. Hoc Africæ opus ut sibi dicaretur, petiit à Petrarcha Robertus Hierosolymorum, & Siciliæ rex, teste discipulo ejus Io. Boccatio lib. XV Genealogiæ Deorum, cap. XIII. Complura de Petrarcha diximus in Historicis Latinis lib. III, cap. I. Vbi natum dicebamus anno CIↃCCCIV: claruisse autem CIↃCCCXL, ac proximis XXV annis: obiisse septuagenarium an. CIↃCCCLXXV. Pompam funebrem, qua elatus, descripsit Henricus Calderius lib. VI, cap. XCII de gestis & origine Patavinorum, sive quis alius ejus operis est auctor. Verba ejus, quæ mihi suggessit clarissimus Pignorius, apponam, eo libentius, quia scriptor is nondum lucem vidit: *Anno* CIↃCCCLXIX *Franciscus cognomento Petrarcha, Poëta celeberrimus, Ecclesiæ Cathedralis Paduæ Canonicus, in pago Arquato, haut tanti viri fama in obscuro, non sine omnium gravissimo dolore, ex hac vita* XIV *Kal. Aug. felix in cœlum migravit. Cujus funus satis, uti par erat, amplum; viri clarissimi, Franciscus Carrariensis, qui tunc temporis Patavio imperabat, Episcopus quoque, Abbates complures Cœnobiorum, totius urbis ac Diœcesis antistites, Gymnasii Patavini publici Doctores, ac Vniversitatis scholares cohonestandum religiosissimè curarunt. Cujus cadaver pheretre panno ex auro strato, ac umbella itidem aurea pellibus ex armellinis contexta super impositum, cùm bis octo viri excellentissimè humeris usque ad sacram Arquati ædem publicè detulissent, ibi frater Bonaventura Peraginus*, qui postea fuit Cardinalis, ejus laudes ac vitæ integritatem funebri oratione illustravit.* Hactenus Calderius: verè universa, præterquam de die atque anno emortuali. Nec enim XV Kal. Sext. sed XIV Kal. decessit. Neque anno CIↃCCCLXIX, sed CIↃCCCLXXIV, anno plus dicit Matthæus Palmerius in Chronicis. At Volaterranus lib. XXI justum numerum sexennio exsuperat. Siquidem natum ait anno CIↃCCCIV, obiisseque anno ætatis LXXVI. Vtrumque refellunt verba jam ab eo tempore tumulo inscripta, quo ossa præstantissimi viri condita ea fuere. Apponam ea, prout è marmore ipso descripsit, atque ad me humanissimè transmisit Laur. Pignorius:

Frigida Francisci lapis hic tegit ossa Petrarchæ.
Suscipe Virgo parens animam, sate Virgine parce,
Fessaque jam terris cœli requiescat in arce.
M CCC LXXIIII, XIIII Iulii.

Varia ex variis de Petrarchæ laudibus vide apud Polycarpum Palermum, I. C. Veronensem, de Patria Plinii Senioris lib. II, cap. VII †. Paullus Manutius Comment. in Ciceronis lib. I ad Q. Fratrem epistolam II: *Franciscus Petrarcha, Poëta sermonis Italici omnium elegantissimus, Latini veteris haut valde bonus.*

* *Vide de eo Scardeonium lib. 2 rerum Patavin. class. 7.*

† *pag. 106, & seqq.*

Etsi

Etsi verò ad meliùs de Poësi, ac universis literis, sperandum, signum Petrarcha sustulisset: nihilominus postea quoque, multi in carmine ivere potiùs desipientium semitâ, quàm sapientum viâ. Imò vix dici potest, quàm multi tum quoque amarint, priorum ineptias, ac barbariem. Itaque & vulgò vel fingebantur, vel paullo ante ficta legebantur carmina insubida sub nominibus magnorum Poëtarum. Vt sub nominibus Macri Cornelii Galli, Ovidii, atque aliorum.

Exemplo fuerint libri de Vetula, & alia, quæ superiùs memoravimus.

Anno cIↃ cccc claruit Ioannes Gerson, Cancellarius Academiæ Parisiensis: qui non prosa modò, sed carmine etiam permulta scripsit. Ea in operum ejus tomis legere est.

Inter Petrarcham, ac Pontanum, non occurrit melior Maphæo Vegio, qui præter epigrammata scripsit librum Æneidos tertiumdecimum.

Fuit, ut vocant, Datarius Martinæ Papæ, ejus nominis quinčti: qui sedit ab anno cIↃ cccc xvII usque ad cIↃ cccc xxxI.

1440. Sigismundi & Frederici III Austriaci, poësi claruit Conradus Moguntinus: nempe quando imperavit in Galliis Carolus VII.

Magna vero incrementa poësis cœpit temporibus Ioviani Pontani: qui clarere cœpit circa annum cIↃ cccc LX, *ac septuaginta octo natus decessit anno* cIↃ IↃ v.

Hujus luculentum imprimis elogium habemus apud Franciscum Floridum Sabinum apologia adversus linguæ Latinæ calumniatores, ubi cum locutus esset de præclaris scriptoribus, qui proximis ducentis aut trecentis annis vixissent, istic subjungit: *Eorum summum esse Iohannem Iovianum Pontanum, nemo indignatur: in quo cum omnia, tum duo præstamissima fuere, quod talem in dicendo copiam, facilitatem, elegantiam, proprietatemque, superioribus annis, extincta pene Latina lingua reddidit, ut florentissimo Augusti seculo natum censeas: quodque & carmine unus, & solutâ ratione tantum veræ gloriæ adeptus est, quantum vix in eorum unoquoque separatim non modo recentiores, sed antiquorum eam pauci sint assecuti. Nam*

Nam quid est ejus dialogo jucundius, doctius, suavius? quos omnes ut effusius non laudem, unicus certè, quem Actium inscripsi, in quo de Virgilianis numeris, & historiæ virtutibus proprietateque agit, neminem millesimum ac trecentesimum abhinc annum extitisse, qui veterum authorum vim, robur, artificiumque exactius, quam ille scrutatus fuerit, dilucidè ostendit. Quid est enim in heroici carminis majestate, sono, candore, dulcedine, asperitate, gravitate, hilaritate, nitore, altitudine, aliisque ornatibus, quod ille non in Virgilio ita propriè diligenterque observarit, ut alium neges in eodem opere meliorem existere posse? Ejusdem verò de Obedientia, Fortitudine, Principe, Liberalitate, Prudentia, Magnanimitate, Immanitate, ac Fortitudine libri, maximam omnium rerum, quæ in illo fuit cognitionem, singularemque candorem cum summa facilitate legentibus adprimè ostendunt. At historiam, quam lepide scripsit? Quantus extitit in poësi? Quis Latinorum cælestia cecinit melius? quis hendecasyllabo post Catullum Pontano anteponetur? Faciunt hæc omnia, ut iis assentiar, qui eum quoddam reviviscentis naturæ miraculum fuisse arbitrantur. Nec quisquam hujus scripta ad Ciceronianam phrasim examinet, quod ne ipsum quidem affectasse satis liquet, cum pluribus verbis usus sit, quæ Ciceroni in mentem nunquam venerunt. Sed non fugit tantus vir obtrectatores, quum sint & ii non mediocriter docti, qui eruditionem Pontano tribuant, judicium adimant. Miremur, si non & M. Cicero Romanæ eloquentiæ Oceanus, exuccus, languidus, enervis, aridus, jejunus, ac dissolutus, ab hujuscemodi calumniatoribus dictus est. Vide &, quæ de laudibus ejus viri diximus in Historicis Latinis lib. III, cap. VIII.

Iisdem verò temporibus ac Iovianus Pontanus, etiam Angelus Politianus, cum aliis laudibus, tum carmine excelluit.

Divinum Poëtam vocat Paulus Iovius lib. I de vita Leonis X. Baccius Vgolinus, epistolà ad Robertum Salviatum, dicitur *alterum* cum Pico Mirandula *ætatis suæ miraculum.* Erasmus in Ciceroniano de eo sic scribit: *Fateor Angelum prorsus Angelica fuisse mente, rarum naturæ miraculum ad quodcunque scripti genus applicaret animum.* A Colvio, Notis in primum Floridorum Appuleji, vocatur *primus Italorum.* Scaliger de eodem sic in Castigationibus Catullianis: *Marullus ridet Politianum, virum non solum se majorem, sed & nullo nostræ ætatis inferiorem.* Quadragenarius obiit, idque eodem anno, quo ac Ioannes Picus Mirandulanus, & Hermolaus Barbarus: nempe anno CIↃCCCCXCIV. De morte ejus sic Ioannes Pierius Valerianus de literatorum infelicitate lib. II: *Angelus Politianus nullius ignarus eruditionis & disciplinæ, cùm in adversa Medicæorum procerum tempora incidisset, inclinantibus jam Petri, quem ipse literis*

literis instituerat, rebus, in eam incidit ægritudinem, ut in multis & variis molestiis cogitationibusque consolationem nullam admittere voluerit, atque ita demum dolore mæstitiaque confectus exspirarit. Quodque illi longè fuit infelicius, conficta in eum turpitudinis fabula, maledicentissimis obtrectationibus proscissus, calumniatusque est. Vtque ea gens (Florentina) *promtissima est ad insimulandum, in invidiam Petri ipsius ignominiosam aliam mortis voluntariæ caussam universo terrarum orbi magna cum ejus infamia propularunt.* Vulgarem tamen opinionem secutus quoque Paullus Iovius: uti Iovium Iulius Scaliger, cujus illud in Poëmatis:

Obsceno moreris, sed Politiane furore.

* Tom. 1, Declamationum pag. 545.

Vt de Melancthone taceam, qui * ait, semel solum sacras literas legisse, dixisseque nullum se tempus pejus collocâsse. Quod & Ludovicus Vives prodidit, ut alios mittam. Id sanè parum credibile de eo, qui Sacerdos fuerit, ac Canonicus Florentinus. Etiam parum convenire cum eo videtur, quod ipse Politianus lib. IV, epist. X scribat, se tempore Quadragesimali publicè sacras literas populo enarrâsse. Vide & quæ de eo diximus in Historicis Latinis lib. III, cap. VIII.

Anno Christi CIↃ CCCC LX claruit Nicolaus Valla, sive de Valle; qui carmine Latino reddidit Homeri Iliad. lib. III, IV, V, XIII, (sed ducenti, & amplius, postremi versus desiderantur) XVIII, ex XIX paucula, item XX, & tres postremos. Prodiere hi libri primùm à morte Vallæ Romæ, anno Christi CIↃ CCCC LXXIV in domo Ioannis de Lignamine Messanensis: qui se vocat S. D. N. familiarem. In eadem editione hic Nicolaus de Valle dicitur Legum Doctor, Basilicæ Principis Apostolorum Romæ Canonicus. Additur libros eos complere, vel emendare non potuisse, morte præventum. Ex eadem edit. cognoscas fuisse filium Lælii de Valle, I. V. D. & Sacri Consistorii, ac pauperum Advocati. Postea hi libri Basileæ, anno videlicet CIↃ IↃ XLI, sunt recusi, unà cum sex de bello Trojano libris Iosephi Iscani Angli, Cornelio Nepoti perperam tributis: &, ut vocant Pindaro Thebano, ac Homeri libro I, II, IX, X, Latino carmine ab Vincentio Opsopœo redditis. ut desiderentur liber VI, VII, VIII, X, XI, XII, XV, XVI, XVII.

De Francisco Philelpho dixi lib. III de Historicis Latinis. Idem arte Poëtica studuit nomen propagare. In his libris X Hecatostichorum, quorum quisque satyras decem continet; unde hecatostichum ultimam sic inchoat:

Hæc, Alphonse tuo surgens centesima tandem
Nomine claudat opus satyris hecatosticha centum
Per decadas.

Fini operis hæc subjunxit: *Franciscus Philelphus huic satyrarum operi extremam*

extremam manum Mediolani imposuit, die Martis, Kal. Decembribus, anno à Natali Christi cIↄ cccc xlviii. Sed demum duodetriginta annis post opus hoc prodiit in lucem Mediolani per Christophorum Valdarfer Ratisponensem. Nempe jam tum latè per Italiam se diffuderant, qui artem callerent Typographicam. Ignoscendum autem seculo, quo vixit. Quod crebro adeo in metrum peccat. Vt lib. i Satyrarum, Hecatosticha nona:

— Teneat vestibula custos
Pervigil.

Et post aliquam multa:

Intravit plenis non ultima matula terris.

Lib. vi, Hecatosticha decima:

— Acribus urit
Ignibus expertem mulieris, in impia lapsam
Flagitia.

Cæteroquin valuit etiam extemporali versu. Vnde Laurentius Humfredus lib. iii de Ratione interpretandi *: *Legimus Franciscum Philelphum Latina, Græca, Lyrica, hexametra, prosaica, ex tempore dictâsse.* * pag. 111

Nec justas laudes detractum ivero Michaëli Marullo; qui patriâ licet Constantinopolitanus foret; Romanas tamen Musas magis excoluit, quàm Græcas, multumque iis laudis acquisivit.

Discipulus fuit Ioviani Pontani, Politiano æqualis, sed assiduus ejus obtrectator, doctrinâ licet inferior, nec par lepore; ut Vivis etiam, aliorumque judicium est. Refert de eo Raphaël Volaterranus, cùm hospitio suo esset usus, quo die discessit, eo in Cæcina, amne Hetruriæ, fuisse submersum. Id factum xvii Kal. Iul. an. cIↄ Iↄ xi.

Nec multò post Pontani obitum grande meritò nomen fuit Actii Synceri Sannazarii:

Imprimis verò id sibi peperit libris tribus de Partu Virginis: ob quos luculentum Leonis X elogium meruit anno cIↄ Iↄ xxi: iterumque à Clemente VII an. cIↄ Iↄ xxvi: quo ipso & Romæ in lucem prodiere cum Lamentatione de morte Christi, Piscatoria, & Eclogis.

Vti verò à Petrarcha initium est Poëseos renascentis: ita temporibus Sannazario eadem jam videtur pervenisse ad vigorem.

 Illum

Illum consecuti præstantium Poëtarum alii: & quidem nonnulli pares, aliqui suppares.

Vti Hieronymus Vida, Balthasar Castilionæus, & alii multi, qui avorum, patrum, ac nostra fuerint, vel sint ætate. Horum non est animus numerum inire; præsertim viventium, etsi alioqui eos saltem non præterirem, quibuscum amicitiæ usus intercessit; qualis ὁ μακαρίτης Dominicus Baudius, hospitii usu conjunctus: item collegæ duo, summi viri, Daniel Heinsius, & Casparus Barlæus: ut jam taceam, seculi nostri grande ornamentum, vel miraculum potiùs, illustrissimum heroa, Hugonem Grotium, Serenissimæ Reginæ, ac regni Suecici tot jam annos Legatum ad Christianissimum Galliarum Regem.

Atque hæc de temporibus Poëtarum tum Græcorum, tum Latinorum: in quibus omnibus longè fuissem longior, nisi accuratè de Poëtarum singulis disseruisset Lilius Gyraldus Ferrariensis.

Cujus exstat Historia dialogis decem perscripta de Poëtis antiquis; duobus de sui temporis Poëtis: opus sicut magni ingenii, & judicii, sic ingentis doctrinæ, atque industriæ: ita ut exspectandum non sit, nequis deinceps hanc denuò provinciam suscipiat. Est ubi hujus, vel illius Poëtæ historiam, accuratius aliquis tractare valeat, & sanè id in paucis: at ab aggrediundo iterum tam vasto labore non modò eruditorum vulgus, sed etiam sanos omnes deterruit. Videlicet post messem tam luculentam nihil fere nisi quædam spicilegia reliquit. Quare facilem mihi, si nunc brevior fuero, veniam spero.

Eo igitur solo historiam hanc concludam, & Græcis, & Latinis Poëtis, suam laudem deberi. Sed siquis inter eos comparationem instituere volet, minimùm inventionis gloria debetur Græcis, quos sibi imitandos præposuerunt Latini. Præterea fatendum Latinos ferè à Græcis vinci lepore; sed vincere gravitate: quia non bene conveniant gravitas, & lepos, Romani autem graviores, eoque minus culti, ac lepidi.

Quæ & sententia est Antonii Lulli Balearis lib. VII de Oratione, cap. V. *Quorum*, inquit, *vita severior est, eorum solet oratio tam aridior incultiorque esse, quàm gravior: & ex voluptatibus vitæ deliciæ omnes existunt*

sermo-

sermonis. Nec propterea tamen accessero Lullo, nimis detrahenti Romanis: sicuti cùm ante proximè allata verba præmittit: *Vt semper mea constat sententia, multa conantur Latini in carmine: sed pauca præstant, & invitâ omnia conantur, ut dicitur, Minervâ.*

CAPUT VIII.

De Poëtis Latinis incertæ ætatis: quos tamen fuisse constet ante tempora Caroli M.

AMœnus in codd. Mssis vocatur auctor enchiridii veteris & N. T. quod in Prudentii operibus legi solet. Joannes Sichardus Sedulii esse existimabat. Amœnum vocat & Fabricius in editione Christianorum Poëtarum: item Margarinus Bigneus Tom. VIII Bibliothecæ Sanctorum Patrum.

Arrianus Poëta, ut ajunt, Tiberii temporibus vixit, qui & ejus carminibus delectabatur. Ita est in Bibliotheca Gesneri à Simlero in epitomen contracta, & à Wolfio adaucta. Ac legas ibidem id tradi à Suetonio Tranquillo. Non dubium, quin respiciatur ad locum illum in Tiberio cap. LXX: *Fecit & Græca carmina, imitatus Euphorionem, & Rhianum, & Parthenium*: ubi pro *Rhianum* legit *Arrianum*. Et sæpe profectò *Rhiani* vox in *Arrianus* corrupta. Videamus autem an multo meliora sint, quæ de Arriano Poëta tradidit doctissimus Lilius Gyraldus Historiæ de Poëtis dialogo IV. Ait Lilius Alexandreida fecisse, sive de gestis Alexandri M. rhapsodias XXIV: item nonnulla poëmata ad Attalum regem Pergamenum. Adhæc ait scripsisse μετάφρασιν Georgicorum Virgilii. Si poëmata sua miserit regi Attalo, vixerit ante annum urbis conditæ IↃCXXI. Eo enim Attalus moriens regnum Pergamenum legavit populo Romano. At Virgilius demum natus annis post CLXIII: nempe anno Vrbis IↃCLXXXIV. Quomodo igitur, qui claruit tempore regni Pergameni Virgilium potuit transferre. Imposuit Gyraldo, quod dicat Suidas, inter Arriani opera memoret, εἰς Ἄτταλον τὸν περγαμηνὸν ποίημα τι. Quod significet *in Attalum*. Potuit autem desito etiam imperio Pergameno, uti Magnum Alexandrum, sic Pergamenum Attalum celebrare. Vel si ad Attalum versus suos miserit, Suidas duos confuderit Arrianos, unum longe antiquiorem Marone, alterum eo juniorem. Et maximè eo inclinat animus.

Aulus Serenus Poëta lyricus. Antiquum esse ostendit, quod ejus meminerit Terentianus. Præter quem meminere Diomedes, & Nonius. Item Fortunatianus, & Capella, qui ex eo citant hunc ex meris

brevibus versum: *Perit avipedis animula leporis.*
Adhæc Servius, & Hieronymus: quorum prior ait *adinstar* pro instar dixisse.

C. Iulius Solinus, vide inferius in Solinus.

Calpurnius, alius à Bucolicorum, ut puto, scriptore, Comœdiam scripsit, quæ Phronesis diceretur. Inde Fulgentius Planciades libello de antiqui sermonis expositione citat: *Vbi tu nasiternatus aquam petas.*

Dorcatius Poëta memoratur Isidoro lib. XVIII Orig. cap. LXIX: ubi pilam sic dici ait à pilis quibus repletur: pilorumque mensuram ostendit istis Dorcatii versibus:

Neu tu parce pilos vivaces condere cervi,
Vncia donec erit geminam super addita libram.

Endeleichus Rhetor, sive Severus sanctus eclogam scripsit de mortibus boum: quam ab Elia Vineto Sanctone acceptam publici juris Pithæus fecit in epigrammatis & poëmatis veteribus, Lutetiæ editis anno cIↃ IↃ xc. Vide etiam quæ dixi de Severo in temporibus Iuliani.

Fabius Dorsennus, vel Dossennus, (variant enim codices) Atellanarum Poëta, Horatio memoratur lib. II epist. Plinio lib. XIV, cap. XIII, ubi & ex eo versus. Item citat Festus in *Temetum*, Monumento ejus hic titulus:

Hospes resiste, & sophiam Dossenni lege.

Refert Seneca epist. LXXXIX.

Gannius Poëta, è cujus II, & IV, versus adducunt, de vocabulo *adoris*.

Hostilius annales pop. Rom. Ennii exemplo carmine conscripsit: unde versum adducit Priscianus in sexto. Fuit & Hostilius Mimographus, memoratus Tertulliano Apologetici cap. XV.

Iuventius Comicus memoratur à Varrone lib. V de L. L. item lib. VI. Imò & apud Agellium lib. XVIII, cap. XII pro *Terentio Iuventius* reponendum; ut rectè observatum Iano Rutgersio lib. IV Var. Lect. cap. XIX.

Lælius inter Poëtas refertur Lilio dial. IV, ac Ἐρωτοπαίγνια reliquisse dicitur. Et sanè sic libri plerique. At non minùs corrupte, quàm cùm in nonnullis codd. *Crotopægnia* legitur pro *Erotopægnia.* Poëta verò is dictus *Lævius.*

Lævius Poëta Centauros edidit: unde Festus in voce Petrarum citat: *Vbi ego sæpe petris.* Idem Ἐρωτοπαίγνια scripsit: ut valde verisimile sit apud Appulejum in Apologia pro *Lælium* debere *Lævium* rescribi, quando sex jambicos dimetros refert, planè pertinentes ad lusus amatorios.

Lentu-

Lentulus mimographus laudatur Tertulliano lib. de Pallio, cap. IV. Idem Lentulus signatur in Apologetico, ubi cum Hostilio sociatur.

Mummius, post Novium, & Pomponium, diu jacentem Atellanarum artem suscitavit: ut scribit Macrobius lib. I Saturnal. cap. X. Fallitur Petrus Crinitus *, cùm ait à Macrobio esse scriptum: *Post Novium Pomponius atque Mommius praeclari habentur.* Nam contra apud Macrobium Mummius post Novium & Pomponium dicitur claruisse. Hujusce Mummii versus, quos mox adducit Macrobius, sic numeris reddere conatus Lipsius †:

* lib. 1 de Poëtis Latinis, cap. 18.

† lib. 1 Saturn. cap. 4.

— Nostri majores veluti bene
Multa instituere, sic hoc optimè, frigore
Fecere summo dies septem Saturnalia.

Sed sic quoque numeri claudicant. Censeo duos fuisse trochaicos tetrametros sive octonarios catalecticos, hoc pacto:

Nostri majores veluti bene multa, instituere hoc optimè,
A frigore fecere summo septem Saturnalia.

Instituere πεντασυλλάβως extulit Poëta. Particulam *sic* perperam infersit Lipsius, cùm apud Macrobium non sit. Vocem *dies* expunximus, natam è glossemate. Quandoque eam intelligi solere, indicat hoc Novii paullo ante memorati nobis:

Olim exspectata septem veniunt Saturnalia.

Puto apud Novium fuit *Quando olim*, vel simile, ut & is sit trochaicus, quales antea è Mummio adlati.

Osidius, sive Hosidius Geta Medeam Tragœdiam ex Virgilio plenissimè expressit; ut est apud Tertullianum libro de præscriptionibus adversus Hæreticos. Cento est ex Virgilianis versibus confectus: de quo Salmasius Notis in Historiæ Augustæ scriptores. Non puto esse eum Hosidium Getam, qui à Triumviris proscriptus, à filio autem est servatus: ut est apud Appianum lib. IV belli Civilis, ac Dionem lib. XLVII. Nam eo tempore nullum adhuc Virgilii nomen erat. Fortasse igitur filius fuit, qui patrem dicitur servasse. Nisi C. Hosidius, qui sub Claudio, licet necdum Consul, Consulares meruit honores: ut est apud Dionem lib. LX.

Rutilius Geminus præter Pontificales libros, unde quædam de fratribus arvalibus citantur, scripsit Tragœdiam Astyanacta. Meminit Fulgentius Planciades in Expositione Verborum.

Severus Rhetor & Poëta Christianus carmen scripsit de mortibus boum. Quod exstat in Bibliotheca SS. Patrum Tom. VIII, edit. II. In Possevini Apparatu Sacro ineptè editum *Severini Rectoris de moribus boum.* Carmen est bucolicum Asclepiadeis, & Glyconiis versibus.

Querimoniam continet hominis gentilis de pestilentia armenta tota tollente, & consilium hominis Christiani de agnoscendo Christo, cujus crux & hominibus medeatur, & mutis animantibus.

C. Iulius Solinus, cujus Polyhistora habemus, etiam Ponticon scripsit carmine hexametro. Fragmentum ejus est in poëmatiis veteribus Collectionis Pithæanæ †.

† *pag. 122. edit. Paris. an. 1590.*

Succius Comicus Fulgentio Placiadi memoratur. In fabulis ejus fuit Piscatoria.

Suevius, Poëta epicus, *vir longè doctissimus* dicitur à Macrobio lib. II Saturnal. cap. XIV. Ibidem ex ejusdem idyllio, quod inscripserat *Moretum*, adducit octo versus continuos. In quibus, ubi vulgo legitur,

—fera prælia bello
In Persas retulere:

Legi debet *tetulere*, ut simile sit illi Enniano,

Ilia dia nepos, quas ærumnas tetulisti.

Meminit & cap. proximo, ubi docet Persicum in malis numerâsse. Adducit & versiculum lib. VI, cap. I: ac hemistichium libri ejusdem cap. V Scaligero Notis in Moretum, (quod perperam Maroni attributum, ac, ut censet Scaliger, potiùs est Auli Septimii Severi) non Suevius, sed Succius vocatur. Sed constàns adeò lectio est tot Macrobii locorum, ut non putem *Suevii* nomen mutandum. Et metuo, ne *Succius* alius fuerit.

Symposius carmine hexametro ænigmata centum conscripsit: quæ Iosephus Castalio Anconitanus I. C. Scholiis illustravit. Sunt verò non invenusta; utcunque Lilius Gyraldus haut magni ea fecisse videatur, in libello de Ænigmatis; ubi adfert Symposii ænigma de somno. Sed præter ea, quæ excusa habemus, supersunt alia satis frigida, aliqua etiam obscena: quæ iccirco omissa. Et propter ista sic Lilius scripserit, qui conspexerat opus integrum.

Terentius Libo Fregellanus, Poëta, diversus à Terentio Afro libertino, cujus sex Comœdias habemus. Meminit ex Metio Donatus in iis, quæ vitæ Terentii ex Tranquillo descriptæ subjunxit.

CAPUT IX.

De Poëtis Latinis incertæ ætatis, qui fuerint post tempora Caroli M.

* *pag. 224.*

ANtigammaratus Lilio * memoratus, sed negat se nosse ætatem. Decionus Emeritensis, Poëta at Philosophus fuit.

Dra-

Dracontius hexaëmeron, five de opere fex dierum, fcripfit carmine heroico. Primi è Bibliotheca S. Victoris edidere Parifienfis: pofteaque mendis aliquot fublatis Georgius Fabricius: hinc Bibliothecæ SS. Patrum à fe editæ editione II, Tom. VIII, inferuit Margarinus de La-Bigne.

Facetus Poëta memoratur Lilio * fed in iis, quorum ætatem ignoret. * pag. 224.

Floretus Poëta à Lilio † refertur: fed negat fe fcire, quando † p. 224. vixerit.

Gamphredus novam condidit Poëticam: ut ait Lilius dial. v Hift. Poët. * * p. 224.

Ioannes Nantuillenfis Anglicus Archithenium fcripfit, quod ita ab argumento vocavit. De hoc fic Lilius Hift. Poët. dial. v †: *Ejus quidem carmina turgida, & fonora, fed incondita, & barbara: nihilominus ea non legiffe vos pigeat.* † p. 221.

Pamphili elegos, fe puero, legi in fcholis folere, auctor eft Lilius Gyraldus Hift. Poët. dialogo v *. * p. 224.

Romulus ad Tybertinum filium fabulas carmine fcripfit, quas Æfopicas nuncupavit, quia Æfopum in fingendo imitaretur.

INDEX POETARVM,

Quorum Nomina in hoc

DE POETIS LATINIS

Opere recenſentur.

Canius

Saler-

FINIS.